

Výročná správa SAV

2 0 1 0

VÝROČNÁ SPRÁVA O ČINNOSTI
SLOVENSKEJ AKADEMIE VIED
ZA ROK 2010

Správa je vypracovaná v zmysle zákona č. 133/2002 Z. z. o Slovenskej akadémii vied.
Podľa § 8, ods. 7, písm. c) tohto zákona správu schválil dňa 3. 5. 2011 Snem
Slovenskej akadémie vied.
Vláda Slovenskej republiky správu vzala na vedomie na 49. schôdzi dňa 8. júna 2011.

Redakčná a jazyková úprava PhDr. Mária Macková

Vydalo Predsedníctvo SAV

Vytlačila VEDA, vydavateľstvo SAV

Správu si možno vyžiadať na sekretariáte Predsedníctva SAV, Štefánikova 49, 814 38 Bratislava
V elektronickej forme je správa uverejnená na internetovej stránke www.sav.sk

© Slovenská akadémia vied 2011

OBSAH

I.	ÚVOD.....	5
	Grafická príloha o činnosti a štruktúre SAV	9
II.	VEDECKÁ ČINNOSŤ	11
	Najvýznamnejšie výsledky vedeckej práce	11
	A/ Charakter základného vedeckého poznania	11
	B/ Riešenie závažných problémov pre spoločenskú prax	24
	C/ Významné výsledky medzinárodných vedeckých projektov .	36
	D/ Edičná a publikačná činnosť	47
	E/ Centrá excelentnosti SAV	51
	F/ Úspešnosť v získavaní projektov	58
	G/ Projekty financované zo štrukturálnych fondov	61
III.	DOKTORANDSKÉ ŠTÚDIUM, INÁ PEDAGOGICKÁ ČINNOSŤ A BUDOVANIE ĽUDSKÝCH ZDROJOV PRE VEDU A TECHNIKU	64
IV.	MEDZINÁRODNÁ VEDECKÁ SPOLUPRÁCA	66
V.	VEDNÁ POLITIKA.....	80
VI.	SPOLUPRÁCA S VŠ, UNIVERZITAMI A INÝMI SUBJEKTMI V OBLASTI VEDY A TECHNIKY V SR	83
VII.	SPOLUPRÁCA S APLIKAČNOU A HOSPODÁRSKOU SFÉROU	84
VIII.	POPULARIZÁCIA VEDY A KOMUNIKÁCIA S VEREJNOSŤOU	85
IX.	AKREDITÁCIA A EVALVÁCIA VEDECKÝCH PRACOVÍSK SAV	89
X.	ČINNOSŤ SNEMU SAV	91
XI.	ČINNOSŤ VEDECKEJ RADY SAV	93
XII.	ČINNOSŤ UČENEJ SPOLOČNOSTI SAV	94
XIII.	ČINNOSŤ VEDECKÝCH SPOLOČNOSTÍ SAV	95
XIV.	ŠPECIALIZOVANÉ A SERVISNÉ ORGANIZÁCIE SAV.....	97
XV.	HOSPODÁRSKA ČINNOSŤ SAV	101
XVI.	KONTROLNÝ SYSTÉM SAV	105

Prílohy:

1.	Najvyššie vyznamenania – medaily udelené SAV v roku 2010..	106
2.	Zoznam vyznamenaní, ocenení a cien udelených pracovníkom SAV v roku 2010	107
3.	Zoznam aktuálnych spoločenských problémov, ktoré riešili pracoviská SAV v spolupráci s vládnyimi a parlamentnými orgánmi alebo pre ich potrebu	111
4.	Patentová a licenčná činnosť SAV	114
5.	Vedecké tituly vydané vo VEDE, vydavateľstve SAV	115
6.	Výberový zoznam ostatných monografií	118
7.	Periodiká a ročenky vydávané v SAV	127
8.	Vedecké podujatia s medzinárodnou účasťou organizované a spoluorganizované ústavmi SAV	129
9.	Zmluvná spolupráca SAV na základe medziakademických dohôd	133
10.	Zoznam vedeckých spoločností pri SAV	136
11.	Spoločné pracoviská SAV s univerzitami, VŠ a inými inštitúciami	137
12.	Členstvo v medzinárodných mimovládnych vedeckých organizáciách podporovaných v roku 2010 z rozpočtu SAV	140
	Obrazová príloha	143

I. ÚVOD

Výročná správa o činnosti Slovenskej akadémie vied za rok 2010 sumarizuje výsledky a aktivity organizácií SAV. Tento rok sa niesol v znamení viacerých domácich i zahraničných úspechov vedy, o ktorých podrobne správa informuje, ale mnohé kladné výsledky organizácií SAV zostali v pozadí problémov, ktoré sa vynorili pri úsilí o zabezpečenie stabilného financovania vedy na Slovensku. Vedenie akadémie spolu so samosprávnymi orgánmi SAV, organizáciami SAV a Odborovým zväzom SAV pristupovalo zodpovedne k obhajobe postavenia slovenských vedcov a upozorňovalo na rozhodnutia, ktoré boli v rozpore nielen s deklarovanou vládou podporou rozvoja vedy a výskumu na Slovensku, ale aj vednou politikou Európskej únie.

Kapitola SAV mala rozpočet celkových príjmov 2 287 060 eur. V skutočnosti rozpočtové organizácie dosiahli príjmy 8 198 600 eur (z toho rozpočtové príjmy 1 817 469 eur a mimorozpočtové 6 381 131 eur), čo bolo o 469 591 eur menej v porovnaní so záväzným ukazovateľom stanoveným v rozpočte. Rozpočet celkových výdavkov bol v kapitole SAV 65 326 009 eur, ale v priebehu roka bol zmenený na základe rozpočtových opatrení na 77 950 179 eur. Čiastočné obmedzenie financovania výskumu a vývoja krátením rozpočtu SAV ovplyvnilo rozvoj vedy a výskumu SAV v roku 2010.

Napriek týmto nepriaznivým podmienkam, keď bola SAV nútená zamerať sa najmä na zefektívnenie financovania výskumu a vývoja na Slovensku, nebolo možné upustiť ani od aktivít smerujúcich k vytváraniu podmienok na zvyšovanie kvality výstupov organizácií SAV.

Rozhodujúcou úlohou SAV v roku 2010 bola úspešnosť v získavaní projektov a realizácia jednotlivých výziev v programoch štrukturálnych fondov EÚ. Organizácie SAV sa roku 2010 zapojili do všetkých výziev vyhlásených Agentúrou ministerstva školstva vedy, výskumu a športu pre štrukturálne fondy EÚ (APVV) v rámci Operačného programu Výskum a vývoj a do jednej výzvy Operačného programu Vzdelávanie. Dve z piatich organizácií SAV boli úspešné vo výzve Podpora sietí excelentných pracovísk výskumu a vývoja ako pilierov rozvoja regiónu a podpora nadregionálnej spolupráce v Bratislavskom kraji. Rovnako úspešný bol projekt šiestich organizácií SAV z oblasti spoločenských vied, ktoré vytvoria Centrum excelentnosti zamerané na Európske dimenzie umeleckej kultúry Slovenska, ako aj projekt, ktorým bude vytvorené Centrum excelentnosti pre glykomiku, do ktorého sa zapojí päť ďalších organizácií SAV. Mimo Bratislavy bude zo sedemnástich schválených centier excelentnosti vytvorených šesť organizáciami SAV a ako partner sa do budovania spoločných pracovísk, najmä s vysokými školami, zapojí dvanásť organizácií SAV. V rámci výzvy Podpora aplikovaného výskumu, vývoja a transferu technológií úspešne spolupracuje s podnikateľským sektorom deväť organizácií SAV a do nových výziev tohto typu sa zapojilo ďalších dvanásť. Vo výzvach na Podporu výskumno-vývojových centier bolo ako partneri podnikateľskému sektoru úspešných päť organizácií SAV. Jedna organizácia SAV bola úspešným partnerom pri výzve Budovanie infraštruktúry vysokých škôl a modernizácia ich vnútorného vybavenia s cieľom zlepšenia podmienok vzdelávacie-

ho procesu a do výzvy Podpora inovatívnych foriem vzdelávania na vysokých školách a rozvoj ľudských zdrojov vo výskume a vývoji sa zapojili dve organizácie. V rámci APVV bolo v roku 2010 financovaných 156 projektov, ktorých nositeľmi boli organizácie SAV (v 69 projektoch boli organizácie SAV spoluriešiteľmi). V roku 2010 úspešne pracovalo v SAV aj dvanásť centier excelentnosti SAV, ktoré boli zriadené Predsedníctvom SAV s cieľom podporovať špičkové vedecké osobnosti základného a aplikovaného výskumu v SR v dosahovaní výsledkov na medzinárodnej úrovni. Z nich koncom roka 2010 sedem ukončilo činnosti, ale súčasne bola vyhlásená nová výzva na podávanie projektov centier excelentnosti so začiatkom v roku 2011, pričom sa zvýšili nároky na kvalitu riešiteľského kolektívu. Pracovníci SAV boli úspešní aj pri riešení projektov Vedeckej grantovej agentúry MŠVVaŠ SR a SAV, v rámci ktorej v roku 2010 riešili 255 spoločných projektov, čo je o 28 projektov viac ako v roku 2009. Z uvedeného stručného prehľadu o projektoch riešených v SAV je adekvátna a oprávnená požiadavka na zvýšenie rozpočtu na podporu domácich projektov, ktorá bola deklarovaná v roku 2010. Vedenie SAV presadzuje názor, že medzi organizáciami SAV treba vytvoriť prostredie transparentnej súťaže, lebo iba kvalitnými projektmi sa vedecké kolektívy majú šancu presadiť v domacom, ale predovšetkým v európskom výskumnom priestore. Neoddeliteľnou súčasťou vednej politiky SAV je zvyšovanie kvality výstupov SAV vo všetkých oblastiach činnosti. Potešiteľná je skutočnosť, že počet výstupov z roka na rok stúpa, ale cieľom SAV je okrem počtu výstupov sa viac zamerať na ohlasy vedeckých prác v medzinárodných databázach a tam, kde sa významné výskumy publikujú.

Konkrétnu vedeckú činnosť SAV v uplynulom roku výstižne dokumentujú najvýznamnejšie výsledky vedeckej práce, ktoré sú konkrétne prezentované v správe. Zo všetkých možno vyzdvihnúť niekoľko výsledkov základného výskumu a aplikačného charakteru, ktoré dosiahli pracoviská SAV v hodnotenom roku. Z oddelenia vied o neživej prírode: Zmeny krajiny pokrývky v malých povodiach a ich vplyv na frekvenciu výskytu povodňových situácií (Geografický ústav SAV), Úloha rastového módu pri formovaní magnetických vlastností InMnAs (Elektrotechnický ústav SAV), Kovokeramická anóda pre nový typ bipolárnych batérií (Ústav materiálov a mechaniky strojov SAV), Súbory nanočastíc pre pokročilé senzory (Fyzikálny ústav SAV), Riadenie cyklu magnetického poľa urýchľovača Nuklotron (Ústav merania SAV). Z oddelenia vied o živej prírode a chemických vedách je to napríklad výsledok vedeckej práce pracovníkov Ústavu experimentálnej onkológie SAV prezentovaný pod názvom: Mikrovlny z mobilných telefónov výraznejšie inhibujú tvorbu 53BP1 fokusov v ľudských kmeňových bunkách ako v diferencovaných bunkách: možný mechanizmus spojitosti s onkologickým rizikom. V rámci tohto výskumu bolo zistené, že kmeňové bunky sú omnoho citlivejšie na pôsobenie mikrovln a reagujú na viac frekvencií z mobilných telefónov ako diferencované bunky. Tieto výskumy naznačujú, že kmeňové bunky patria k najvýznamnejším bunkovým modelom pre validáciu bezrizikových signálov mobilnej komunikácie. Kolektív pracovníkov Virologického ústavu SAV zistil, že karbonická anhydráza IX (CA IX) je vhodným terčom pre rôzne protinádorové stratégie, ktoré potenciálne môžu byť účinné voči širokému spektru nádorov. V Ústave ekológie lesa SAV boli definované nové metódy hodnotenia a mapovania biotických škodlivých činiteľov na drevinách vo verejnej zeleni, ktoré vyústili do odporúčaní aplikovať efektívne ochranné opatrenia.

Pracoviská oddelenia vied o spoločnosti a kultúre vydali v roku 2010 celý rad vedeckých monografií a ďalších publikácií. Archeologický ústav

SAV svojou rozsiahlou činnosťou prispel k záchrane kultúrneho dedičstva pri výskumoch v spojitosti s budovaním rýchlostnej komunikácie R1 Nitra – Tekovské Nemce a Banská Bystrica, ale významné sú aj publikácie prezentujúce výsledky výskumov prítomnosti Keltov a Germánov na strednom Podunajsku. Historický ústav SAV prispel k poznávaniu našej minulosti unikátnou vedeckou príručkou, Lexikónom stredovekých miest na Slovensku, ale treba oceniť aj anglické vydanie dejín Slovenska v renomovanom vydavateľstve Cambridge University Press. Monografie z dielne Slavistického ústavu J. Stanislava SAV skúmajú byzantské a cyrilo-metodské pramene a tradície našej kultúry. Výskum v Ústave experimentálnej psychológie SAV bol úspešný v oblasti zameranej na kognitívne stránky osobnosti. Organizácie SAV orientované na kultúru a umenie sa sústredili na také otázky ako dielo zakladateľa slovenskej architektúry Dušana Jurkoviča (Ústav dejín umenia SAV). Jazykovedný ústav Ľ. Štúra SAV spracoval ďalší zväzok Slovanského jazykovedného atlasu. Pod redakciou Encyklopedického ústavu SAV vyšiel 6. zväzok Encyklopédie Beliana.

O excelentnosti SAV svedčí aj rozsah publikovania a miera ohlasu na práce vedeckých pracovníkov SAV. Oproti roku 2009 bol zaznamenaný pokrok, počet vedeckých a odborných prác v časopisoch evidovaných v Current Contents narástol z 1 293 na 1 524, počet monografií vydaných doma a v zahraničí zo 153 na 179, ohlasy vo WOS zo 16 395 na 17 361 a v SCOPUS zo 1 711 na 1 825.

V oblasti aplikácií sa organizácie SAV v roku 2010 najintenzívnejšie zapojili do riešenia spoločných projektov 6. a 7. rámcového programu EÚ (RP EÚ) a spolupracovali pritom s vyše 125 zahraničnými a 10 slovenskými firmami. Pracoviská SAV podali alebo sa podieľali na podaní 10 patentových prihlášok, z prihlásených patentov v predchádzajúcom období boli udelené 4 patenty a do registra úžitkových vzorov zapísané 2 úžitkové vzory. SAV je partnerom v projekte regionálneho rozvoja strednej Európy CERIM.

Dôležitou prioritou SAV zostáva medzinárodná vedecká spolupráca, v ktorej boli najdôležitejšie aktivity zamerané na projekty 6. a 7. RP EÚ. V uplynulom roku bola SAV zapojená v 27 projektoch 6. RP a v 53 projektoch 7. RP, okrem toho sa zapájala aj do riešenia projektov COST, ESF, UNESCO, IAEA, IVF a ďalších významných medzinárodných programov ako napríklad Inter-reg, NATO, IEA, EUREKA, UNIDO, CERN, Culture 2000, Leonardo, Socrates, Natura 2000. Špičkoví vedeckí pracovníci zastupovali SAV ako hodnotitelia alebo delegáti SR vo viacerých orgánoch Európskej komisie riadiacej 7. RP EÚ.

Nadálej bola úspešná aj spolupráca s vysokými školami a univerzitami. Pracovníci SAV sa podieľali na prednáškovej činnosti domácich i zahraničných vysokých škôl a univerzít, viedli diplomové a bakalárske práce, opo- novali dizertačné a habilitačné práce, pôsobili v úlohe hlavných školiteľov doktorandov, pracovali ako členovia odborových komisií, komisií pre obhajobu doktorských dizertačných prác a ako členovia vedeckých rád fakúlt i univerzít. Organizácie SAV participovali na doktorandských študijných programoch na 11 vysokých školách a univerzitách, v dennej a externej forme doktorandského štúdia mali 520 doktorandov, čo je oproti minulému roku o 30 viac. V porovnaní s predchádzajúcim rokom vzrástol o 7 počet spoločných pracovísk a združení zameraných na využívanie prístrojov a zariadení pre výučbu a spoločné riešenie projektov, ktoré majú pracoviská SAV s vysokými školami a univerzitami. Vedecká rada SAV roku 2010 udelila 10 vedeckých hodností doktora vied a 1 čestnú vedeckú hodnosť doktora vied.

Permanentnú pozornosť venuje SAV hodnoteniu kvality výskumu, akreditácii a evalvácii svojich vedeckých pracovísk. V súvislosti s tým pokračovala príprava nasledujúceho hodnotenia vedeckých organizácií, ktoré sa bude konať v roku 2012. Dôvodom na predĺženie prípravy hodnotiaceho obdobia bolo priblížiť sa európskemu evalvačnému procesu.

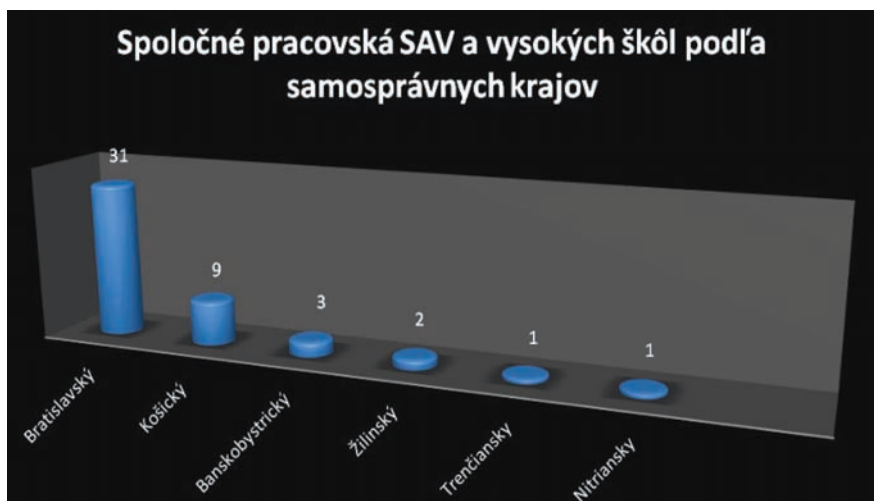
Popri vedeckých výsledkoch, publikačnej činnosti sú dôkazom úspešnosti SAV aj významné domáce i zahraničné ocenenia pracovníkov SAV. V hodnotenom roku najviac zarezonovali okrem štátnych vyznamenaní, ceny prezidenta SR, ale aj mnohé zahraničné ceny a vyznamenania, úctyhodný je i počet vedcov, ktorí získali cenu či prémie Literárneho fondu. Monitoring mediálnych výstupov a popularizačných aktivít SAV za rok 2010 dokumentuje zvyšujúci sa záujem médií o vedu a výsledky vedeckého skúmania, ako aj snahy pracovníkov SAV propagovať výsledky vedy a výskumu v médiách. Výsledky svojej činnosti vhodne propagovala SAV aj na viacerých výstavách.

Napriek zložitej situácii, ktorá nastala koncom roka v súvislosti so zámerom vlády SR znížiť financovanie slovenskej vedy a výskumu, SAV naďalej považuje za prioritu posilnenie spoločenského postavenia vedcov a lepšie uplatnenie vedeckých poznatkov v inovačných aktivitách hospodárskej praxe. Riešenie nepriaznivej finančnej situácie chce hľadať vo zvyšovaní efektívnosti grantového systému, ale aj v prestavbe ekonomického modelu akadémie, pri zachovaní doterajšej výskumnej bázy. Prirodzene, že pri tom ráta so spoluprácou všetkých samosprávnych orgánov SAV, organizácií SAV a Odborového zväzu SAV, zásluhou ktorej dosiahla i v roku 2010 viacero pozitívnych výsledkov.

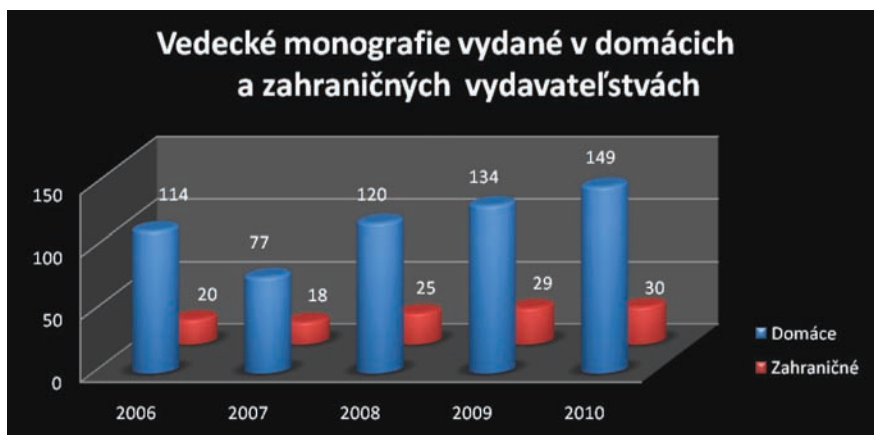
**prof. RNDr. Jaromír Pastorek, DrSc.,
predseda SAV**

Graf 1. Počet vedeckých pracovníkov a doktorandov SAV mierne vzrástol, doktorandi po ukončení štúdia väčšinou nastúpili pracovať ako vedeckí pracovníci (v roku 2010 ukončilo štúdium 172 doktorandov a na štúdium s témou zadanou SAV bolo prijatých 169 doktorandov).

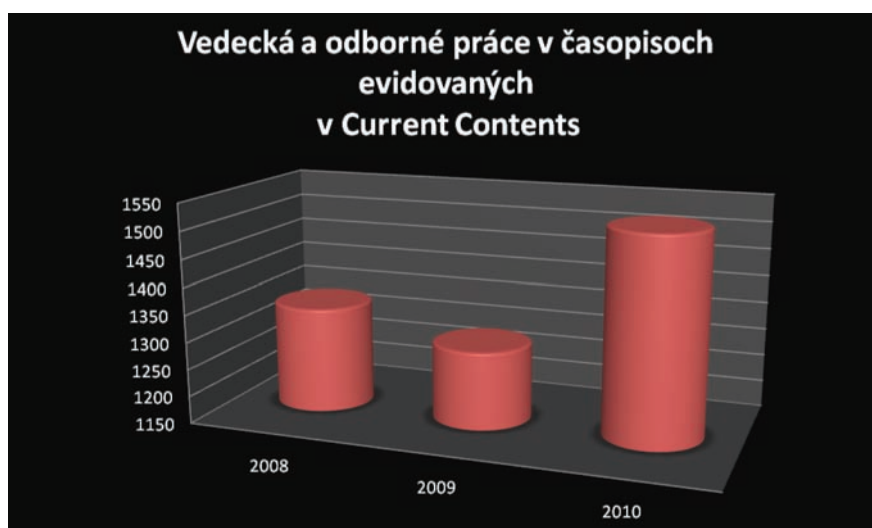
Graf 2. Spoločné výskumné pracoviská SAV a univerzít sú rozmiestnené v šiestich regiónoch SR.

Graf 3. SAV zaznamenáva stúpajúci trend v počte monografií vydaných v domácich i zahraničných vydavateľstvách.

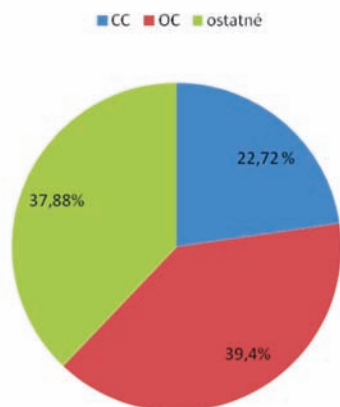

Graf 4. Počet ohlasov má v SAV v ostatných rokoch stúpajúci trend, výrazne narastá počet citácií evidovaných v databázach WOS.

Graf 5. Počet vedeckých a odborných prác v časopisoch CC v roku 2010 výrazne narástol. V rokoch 2006 a 2007 boli evidované vedecké a odborné práce v časopisoch CC a v iných medzinárodných databázach spolu.

Periodiká vydávané v SAV

Graf 6. Z periodík vydávaných v SAV je 22,72 % sledovaných v databáze Current Contents (CC), ostatné sú sledované v odborových databázach (OC).

II. VEDECKÁ ČINNOSŤ

Najvýznamnejšie výsledky vedeckej práce

A/ CHARAKTER ZÁKLADNÉHO VEDECKÉHO POZNANIA

Štúdium amyloidnej agregácie proteínov (Ústav experimentálnej fyziky SAV)

Kolektív autorov študoval vplyv magnetitových nanočastíc na amyloidnú agregáciu proteínov, ktorá zohráva dôležitú úlohu v patogenéze amyloidóz. Zistilo sa, že elektrostaticky stabilizované Fe_3O_4 nanočastice sú *in vitro* schopné inhibovať a účinne deštruovať amyloidné agregáty z lyzozýmu a inzulínu. Podobné výsledky boli získané aj pre magnetitové nanočastice stericky stabilizované oleátom sodným a modifikované hovädzím sérovým albumínom alebo dextransom. Získané skutočnosti naznačujú, že študované nanočastice majú potenciál byť využité na terapiu amyloidných ochorení. Pomocou fluorescence tioflavínu T sme sledovali účinok magnetitových nanočastíc na amyloidné agregáty poly/peptidov vytvorené *in vivo* v likvore ľudí trpiacich na Alzheimerovu chorobu. Signifikantná korelácia medzi fluorescenciou tioflavínu T a úrovňou fosfo-tau proteínu poukazuje na to, že *in vitro* test by mohol byť citlivý na zmeny proteínov, ktoré sa vyskytujú v počiatočných fázach Alzheimerovej choroby.

Projekty: VEGA 7055, 0079, 0056, 0077, CEX SAV Nanofluid, ŠF 26220120021, 26220220005, 2622012033.

Riešitelia: Z. Gažová a kolektív Oddelenia biofyziky (A. Antošová, J. Bägeľová, D. Fedunová, K. Šipošová) a Centra excelentnosti SAV Nanofluid (M. Koneracká, V. Závistová, P. Kopčanský, N. Tomašovičová).

BELLOVÁ, ANDREA – BYSTRENOVÁ, Eva – KONERACKÁ, Martina – KOPČANSKÝ, Peter – VALLE, F. – TOMAŠOVIČOVÁ, Natália – TIMKO, Milan – BÄGELOVÁ, Jaroslava – BISCARINI, F. – GAŽOVÁ, Zuzana. Effect of Fe_3O_4 magnetic nanoparticles on lysozyme amyloid aggregation. In Nanotechnology, 2010, vol. 21, no. 6, art. no. 065103. (3.137 – IF2009). (2010 – Current Contents, SCOPUS). ISSN 0957-4484. Typ: ADCA

GAŽOVÁ, Zuzana – ANTOŠOVÁ, Andrea – KRIŠTOFIKOVÁ, Z. – BARTOŠ, A. – ŘÍČNÝ, Jan – ČECHOVÁ, Linda – KLASCHKA, Jan – ŘÍPOVÁ, D. Attenuated antiaggregation effects of magnetic nanoparticles in cerebrospinal fluid of people with Alzheimer's disease. In Molecular BioSystems, 2010, vol. 6, no. 11, p. 2200-2205. (4.015 – IF2009). (2010 – Current Contents). ISSN 1742-206X. Typ: ADCA

KONERACKÁ, Martina – ANTOŠOVÁ, Andrea – ZÁVIŠOVÁ, Vlasta – LANCZ, Gábor – GAŽOVÁ, Zuzana – ŠIPOŠOVÁ, Katarína – JURÍKOVÁ, Alena – CSACH, Kornel – KOVÁČ, Jozef – TOMAŠOVIČOVÁ, Natália – FABIÁN, Martin – KOPČANSKÝ, Peter. Characterization of Fe_3O_4 Magnetic Nanoparticles Modified with Dextran and Investigation of Their Interaction with Protein Amyloid Aggregates. In Acta Physica Polonica A, 2010, vol. 118, no. 5, p. 983-985. (0.433 – IF2009). (2010 – Current Contents). ISSN 0587-4246. Typ: ADCA

Zmeny krajiny pokrývky v malých povodiach a ich vplyv na frekvenciu výskytu povodňových situácií (Geografický ústav SAV)

Štatistickými metódami sa študovala závislosť medzi výskytom povodňových situácií a zmenami krajiny pokrývky v malých povodiach Slovenska. Identifikácia zmien v krajiny pokrývke povodí sa získala porovnaním údajových vrstiev CORINE LC z roku 1990 a 2006. Údaje o frekvencii výskytu povodňových situácií v povodiach sú za obdobie 1996 – 2006. Sformovali sa dve hypotézy: 1) s rastúcou rozlohou zmien krajiny pokrývky sa zvyšuje výskyt povodňových situácií, 2) povodňové situácie sa vyskytujú častejšie v povodiach, v ktorých prevládajú zmeny krajiny pokrývky urýchľujúce tvorbu priameho odtoku (napr. urbanizácia, odlesňovanie, rozširovanie poľnohospodárskych plôch), ako v povodiach, v ktorých dominujú zmeny spomaľujúce formovanie priameho odtoku (napr. zalesňovanie). Testovanie platnosti uvedených hypotéz sa uskutočnilo v rámci povodí s rozdielnou úrovňou povodňovej hrozby metódou viac-rozmernej analýzy rozptylu. Získané výsledky ukázali, že: 1) frekvencia výskytu povodňových situácií sa zvyšuje so zvyšovaním celkovej rozlohy zmien krajiny pokrývky v povodí. Tento trend sa pritom výraznejšie prejavuje v povodiach s vyššou úrovňou povodňovej hrozby, 2) medzi skupinou povodí, v ktorých prevládali zmeny krajiny pokrývky urýchľujúce tvorbu priameho odtoku, a skupinou povodí, v ktorých dominovali zmeny spomaľujúce tvorbu priameho odtoku, neboli rozdiely vo frekvencii výskytu povodňových situácií.

Projekt: VEGA č. 2/0138/09 a 2/7021/27.

Riešitelia: L. Solín, J. Feranec, J. Nováček.

SOLÍN, Ľubomír – FERANEC, Ján – NOVÁČEK, Jozef. Land cover changes in small catchments in Slovakia during 1990-2006 and their effects on frequency of flood events. In Natural Hazards, 2010, vol. 54, p. 1-20. (1.217 – IF2009).

Vývoj dnových nánosov v kanálovej sieti Žitného ostrova (Ústav hydrológie SAV)

Územie Žitného ostrova (ŽO) bolo v minulosti a je aj teraz pozorne sledované vodohospodármi a pôdohospodármi. Podzemné vody tejto oblasti sú v silnej väzbe s kanálovou sieťou tohto územia. Ich vzájomná interakcia bola ovplyvnená zmenou priepustnosti dna korýt kanálovej siete, ktorá sa mení hlavne vplyvom zanášania plaveninovými nánosmi. V rokoch 2004 až 2009 boli vykonané kontrolné merania zanesenia vo vybraných profiloch kanálov Aszód, Gabčíkovo-Topoľníky a Komárňanského kanála. Tieto merania pokrývali cca 77 km kanálovej siete, pričom v 166 priečných profiloch boli zmerané hrúbky nánosov a zároveň odobrané vzorky na určenie zrnitostného zloženia. Z neho sa následne určovala hodnota nasýtenej hydraulikkej vodivosti, ktorá vyjadruje mieru priepustnosti, a teda interakcie vôd kanálovej siete a okolitej podzemnej vody. Výsledky meraní ukazujú, že v priebehu sledovaného obdobia došlo k nárastu zanesenia kanálovej siete okrem úsekov, v ktorých bolo počas pravidelnej údržby vyčistené koryto. V rámci výskumu boli namodelované aj zmeny priesakového množstva medzi kanálom a okolitou podzemnou vodou vplyvom dnových nánosov. Modelovaná bola situácia, keď voda v kanálovej sústave bola vyššie ako v jej okolí, ale aj opačne – keď voda z okolia kanála infiltrovala do kanála. Výsledky simulácií ukázali, že vplyv dnových náno-

sov sa vo väčšej miere prejavuje v prípade, keď voda infiltruje z kanála do jeho okolia.

Projekt: VEGA 2/0101/08.

Riešitelia: Y. Velísková, R. Dulovičová.

DULOVIČOVÁ, Renáta – VELÍSKOVÁ, Yvetta. Aggradation of Irrigation Canal Network in Zitny Ostrov, Southern Slovakia. In *Journal of Irrigation and Drainage Engineering- ASCE*, 2010, vol. 136, no. 6, p. 421-428. (1.294 – IF2009). (2010 – Current Contents). ISSN 0733-9437.

VELÍSKOVÁ, Yvetta. Changes of water resources and soils as components of agro-ecosystem in Slovakia. In *Növénytermelés*, 2010, vol. 59, suppl., p. 203-206. (2010 – SCOPUS). ISSN 0546-8191.

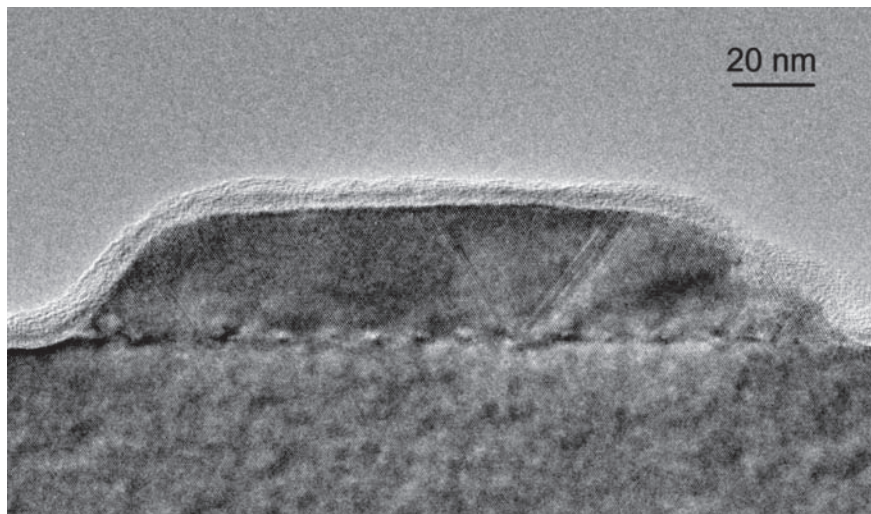
DULOVIČOVÁ, Renáta – VELÍSKOVÁ, Yvetta. Zmeny na kanáloch Žitného ostrova vplyvom ich zanášania. In *Acta Hydrologica Slovaca*, 2010, roč. 11, č. 2, p. 219-226. ISSN 1335-6291.

DULOVIČOVÁ, Renáta – VELÍSKOVÁ, Yvetta. Vplyv geometrických a hydraulických parametrov na spolupôsobenie hladín povrchovej a podzemnej vody. In 18. posterový deň s medzinárodnou účasťou a Deň otvorených dverí na ÚH SAV „Transport vody, chemikálií a energie v systéme pôda – rastlina – atmosféra“ : zborník recenzovaných príspevkov = proceedings of peer-reviewed contributions [elektronický zdroj]. Editor Anežka Čelková. – Bratislava : ÚH SAV : GFÚ SAV, 2010, s. 85-89. ISBN 978-80-89139-21-7. Názov z CD-ROM. Požaduje sa Adobe Acrobat Professional.

KOVÁČOVÁ, Viera – VELÍSKOVÁ, Yvetta. Podzemná voda ako najdôležitejší faktor salinizácie pôdy. In 18. posterový deň s medzinárodnou účasťou a Deň otvorených dverí na ÚH SAV „Transport vody, chemikálií a energie v systéme pôda – rastlina – atmosféra“ : zborník recenzovaných príspevkov – proceedings of peer-reviewed contributions [elektronický zdroj]. Editor Anežka Čelková. – Bratislava : ÚH SAV : GFÚ SAV, 2010, s. 287-297. ISBN 978-80-89139-21-7. Názov z CD-ROM. Požaduje sa Adobe Acrobat Professional.

Úloha rastového módu pri formovaní magnetických vlastností InMnAs (Elektrotechnický ústav SAV)

Kvalita a výkonnosť budúcich kvantových počítačov bude závisieť od vlastností spintronických materiálov umožňujúcich realizáciu základnej operačnej bunky „qbitu“. Feromagnetický polovodič InMnAs patrí medzi intenzívne skúmané spintronické materiály. Pracovníci ústavu skúmali závislosť magnetických vlastností tohto materiálu od podmienok prípravy. Pripravili páry InMnAs epitaxných vrstiev a kvantových bodiek pomocou MOCVD

Obrázok 1. Pričný rez InMnAs kvantovou bodkou, pripravený pomocou vysoko rozlišovacieho elektrónového mikroskopu Titan 320 keV

technológie. Kvantové bodky boli plasticky relaxované a rozhranie medzi GaAs substrátom bolo ostré a bez vrstov (obrázok 1). Epitaxné vrstvy boli feromagnetické pri izbovej teplote a pri bodkách závisela Curieho teplota od obsahu Mn v InMnAs. Obidve experimentálne pozorovania podporujú teoretický predpoklad, že technológia prípravy kvantových bodiek založená na Stranski-Krastanovom rastovom móde (spôsob prípravy nanoobjektov, pri ktorom sa na povrch podložky deponuje len monovrstva materiálu, ktorý sa pôsobením napätia zhlukne do nanoobjektov – kvantových bodiek) umožňuje pripraviť vysokohomogénny InMnAs bez orderovaných domén. Taký materiál môže byť použitý na testovanie teoretických predpovedí vlastností InMnAs a toho, ako korelujú s experimentálnymi výsledkami.

Riešitelia: S. Hasenöhrl, I. Vávra, P. Štrichovanec a J. Novák.

NOVÁK, J.- VÁVRA, I.- KRIŽANOVÁ, Z., HASENÖHRL, S., ŠOLTÝS, J., REIFFERS, M., AND ŠTRICHOVANEK, P.: Dependence of the magnetic properties on the surface strain in InMnAs epitaxial structures, *Applied Surface Sci* **256** (2010) 5672-5675.

NOVÁK, J., VÁVRA, I., HASENÖHRL S., REIFFERS M., ŠTRICHOVANEK P. AND MAGEN C.: Role of growth mode in the formation of magnetic properties of InMnAs grown by MOVPE, *J. Cryst. Growth* (in print).

Jednoznačnosť riešenia nelineárnej nelokálnej okrajovej úlohy pre systémy nelineárnych funkcionálno-diferenciálnych rovníc (Matematický ústav SAV)

Boli získané podmienky pre jednoznačnosť riešenia nelineárnej nelokálnej okrajovej úlohy pre viacrozmerné systémy nelineárnych funkcionálno-diferenciálnych rovníc všeobecného tvaru za predpokladu, že nelinearity možno odhadnúť pomocou niektorých lineárnych operátorov, ktoré generujú jednoznačne riešiteľnú okrajovú úlohu s pozitívnymi operátormi Greena. Získané výsledky sú optimálne v niektorom zmysle.

Projekty: VEGA 2/0124/10 (Dilna)

Grant No. 0108U004117, FRSF, Grant No. GP/F26/0154, AS CR, Institutional research plan AV0210190503, and GA CR, Grant No. 201/06/0254 (Rontó).

Riešitelia: N. Dilna (MÚ SAV), A. Rontó (Inštitút matematiky Akadémie vied Českej republiky).

DILNA, N. – RONTÓ, A. Unique solvability of a non-linear non-local boundary-value problem for systems of non-linear functional differential equations. In *Mathematica Slovaca*, 2010. vol. 60, no. 3, p. 327-338.

Substituované pyridoindoly v liečbe patológií zahŕňajúcich oxidačný stres (Ústav experimentálnej farmakológie a toxikológie SAV)

Chemická modifikácia antioxidantu stobadínu, ktorý sa použil ako východisková štruktúra, viedla k návrhu a syntéze nových pyridoindolov s významne zvýšenou vlastnou antiradikálovou aktivitou a celkovou antioxidantnou účinnosťou v porovnaní s materskou molekulou. Navyše vhodné štrukturálne modifikácie poskytli dodatočnú aktivitu, menovite schopnosť inhibovať aldózareduktázu, enzým podieľajúci sa na etiológii diabetických komplikácií. Taktiež umožnili modifikovať lipofilitu a acidobazické správanie nových derivátov, a takto optimalizovať ich biologickú dostupnosť a zmierniť ich nežiaduce vedľajšie účinky a toxicitu. Antioxidačná aktivita stobadínu a jeho nových derivátov bola demonštrovaná radom *in vitro* a *in vivo* štúdií vrátane modelov patológií iniciovaných oxidačným stresom, ako

je infarkt myokardu, mozgová príhoda, neurodegeneratívne zmeny, hypoxicko-ischemické poškodenie, diabetické komplikácie, chronický zápal atď.

Projekty: VEGA 2/0001/08, VEGA 2/0056/09, VEGA 02/0090/08, VEGA 2/0083/08, APVV 51-017905, APVV-21-055205, COST B35.

Riešitelia: I. Juránek, L. Horáková, L. Račková, M. Štefek.

JURANEK, I. – HORAKOVA, L. – RACKOVA, L. – STEFEK, M. Antioxidants in treating pathologies involving oxidative damage: an update on medicinal chemistry and biological activity of stobadine and related pyridoindoles. In Current Medicinal Chemistry, 2010, vol. 17, no. 6, p. 552-570. (4.708 – IF2009).

Riadenie srdcovej kontrakcie iónmi horčíka (Ústav molekulárnej fyziológie a genetiky SAV)

Pracovníci ústavu odhalili a vysvetlili nový molekulový mechanizmus, ktorým sa ióny horčíka podieľajú na riadení kontrakcie srdcových svalových buniek. Pre normálnu funkciu srdca je kľúčová vápniková signalizácia. Jej molekulovým nosičom sú RYR kanály aktivované malým zvýšením vnútro-robunkovej koncentrácie iónov vápnika, pričom chemicky veľmi podobné ióny horčíka sú neúčinné. Na porozumenie tohto paradoxu na báze vlastných výsledkov novým spôsobom v ústave zhodnotili neobjasnené pozorovania iných laboratórií a vytvorili teóriu, ktorá objasňuje protikladnú úlohu iónov vápnika a horčíka pri aktivácii RYR receptorov. Definujú kompetitívny mechanizmus väzby iónov na RYR a jeho alosterický vzťah k aktivite RYR. Zhodu teórie s experimentom dokazujú reprodukciou experimentálnych pozorovaní pomocou originálneho matematického modelu vápnikovej signalizácie srdcových svalových buniek. Vysvetlenie úlohy horčíka vo vápnikovej signalizácii umožní identifikáciu patologických zmien pri vrodených i získaných poruchách funkcie RYR a s nimi súvisiacich arytmiách, náhlejšť srdcovej smrti a zlyhávaní srdca.

Projekty: European Union contracts LSHM-CT-2005-018802/CONTICA and LSHM-CT-2005-018833/EUGeneHeart; APVT-51-31104, APVV-0139-06/SaFRYR, VEGA 2/0102/08, VEGA 2/0190/10; European Science Foundation program FuncDyn.

Riešitelia: A. Zahradníková, I. Zahradník, M. Gaburjaková.

ZAHRADNÍKOVÁ, A. – VALENT, I. – ZAHRADNÍK, I. Frequency and release flux of calcium sparks in rat cardiac myocytes: a relation to RYR gating. In Journal of General Physiology, 2010, vol. 136, iss. 1, p. 101-116. (4.260 – IF2009). (2010 – Current Contents). ISSN 0022-1295.

ZAHRADNÍKOVÁ, A. – GABURJÁKOVÁ, M. – BRIDGE, J.H.B. – ZAHRADNÍK, I. Challenging quantal calcium signaling in cardiac myocytes. In Journal of General Physiology, 2010, vol. 136, p. 581-583. (4.260 – IF2009). (2010 – Current Contents). ISSN 0022-1295.

Flóra Slovenska X/2. Mycota (Huby) – Ascomycota (Vreckaté huby). Taphrinomycetes: Taphrinales (Grmannikotvaré) (Botanický ústav SAV)

Knižná publikácia predstavuje prvé monografické spracovanie mikroskopických húb radu *Taphrinales* na Slovensku a je druhým zväzkom edície Flóra Slovenska, ktorá sa venuje nižším rastlinám. Monografia je výsledkom štúdia herbárových materiálov v domácich i zahraničných zbierkach, ale najmä dlhodobého terénneho výskumu na Slovensku. Huby radu *Taphrinales* sú fytopatogénne, žijú na zástupcoch papradí a kvitnúcich rastlín. Sú to dimorfné organizmy – v rámci ich životného cyklu vytvárajú stielky dvoch odlišných morfológických typov. Na hostiteľských rastlinách

spôsobujú rôzne morfológické zmeny – infikované časti sú napríklad kučeravé, metlovité alebo pokryté farebnými škvrnami. Študované huby sú neoddeliteľnou súčasťou fytocenóz a citlivo reagujú na zmeny kvality prostredia. Pretože niektoré druhy z čeľade *Taphrinaceae* poškodzujú pestované plodiny, hlbšie poznanie tejto skupiny je významné i z ekonomického hľadiska. Publikácia je zdrojom informácií pre mykológov, fytopatológov z praxe a je užitočná pre študentov na školách rôzneho stupňa. Prispieva k poznaniu mykoflóry Slovenska a je inšpiráciou k štúdiu ďalších skupín fytopatogénnych húb.

Projekty: VEGA 1181; 5048/98; 1069/21; 7067/27.

Riešiteľ: K. Bacigálová.

BACIGÁLOVÁ, K. Flóra Slovenska X/2. Mycota (Huby) – Ascomycota (Vreckaté huby). Taphrinomycetes: Taphrinales (Grmannikotvaré). VEDA, vydavateľstvo SAV, Bratislava 2010.

phiSITE – databáza regulácie génovej expresie bakteriofágov (Ústav molekulárnej biológie SAV)

Pracovníci Ústavu molekulárnej biológie SAV navrhli a zostavili databázu regulácie génovej expresie, nazvanú phiSITE (www.phisite.org), ktorá je prvou medzinárodnou biologickou databázou zameranou špecificky na bakteriofágy. phiSITE opisuje 732 regulačných elementov z 541 fágov (phiSITE, verzia 2010.3). Vzhľadom na to, že údaje o fágových regulačných elementoch (kam patria hlavne promótory, operátory a terminátory) neboli doteraz kompletizované v podobe databázy, hlavným zdrojom údajov boli stovky rešeršovaných vedeckých publikácií. Databáza obsahuje prakticky všetky kompletne fágové genómy, z toho niekoľko desiatok fágov so známymi elementmi regulácie génovej expresie. Databáza je manuálne udržiavaná, pričom uložené údaje sú prepojené s radom externých databáz (EMBL, UniProt, NCBI taxonomy database, NCBI Genome, ICTVdb, PubMed Central). Databázový systém je založený na spoľahlivej a otvorenej platforme LAMP (Linux-Apache-MySQL-PHP) a hardvérovo je celý systém zabezpečený špecializovaným serverom na pracovisku. Systém poskytuje plnotextové vyhľadávanie fágových regulačných elementov, grafickú vizualizáciu fágových genómov (modul phiGENOME) a niekoľko možností na export údajov. Systém zároveň poskytuje vizualizáciu génových regulačných sietí vybraných bakteriofágov (Bacillus phage B103, Bacillus phage GA-1, Bacillus phage phi29, Enterobacteria phage lambda, Enterobacteria phage Mu, Enterobacteria phage P1, Enterobacteria phage P2, Enterobacteria phage SP6 a Mycoplasma phage P1). Pri tvorbe užívateľského rozhrania bol kladený hlavný dôraz na jednoduchosť a intuitívnosť prístupu k informáciám, s akcentom na jednoduchú a funkčnú grafiku. Zaradením vedeckej publikácie opisujúcej phiSITE do špeciálneho databázového čísla časopisu NAR v roku 2010 sa projekt stal prvou databázou zo Slovenska zaradenou do prestížneho zoznamu biologických databáz časopisu NAR.

Projekt: VEGA 2/0100/09.

Riešitelia: Ľ. Kľučár, M. Stano.

KLUČÁR, Ľuboš – STANO, Matej – HAJDUK, Matúš. phiSITE: database of gene regulation in bacteriophages. In Nucleic acids research, 2010, vol. 38, p. D366-D370. (7.479 – IF2009). (2010 – Current Contents). ISSN 0305-1048.

**Objav a význam intragenomických ribozomálnych ITS kópií
a viacnásobných rDNA lokusov
pri zástupcoch evolučne najstarších pásomníc
(Parazitologický ústav SAV)**

Atractolytocestus huronensis Anthony, 1958 (Cestoda; Caryophyllidea), je nečlánkovaná pásomnica parazitujúca na kaprovi (*Cyprinus carpio* L.), ktorá sa v súčasnosti expanzívne šíri v Európe. Okrem znakov typických pre invázne druhy má táto pásomnica aj viaceré unikátne molekulárne a genetické charakteristiky. V slovenskej populácii tohto parazita bola zistená prítomnosť troch sád chromozómov (triploidia; $3n = 24$) a zriedkavo sa vyskytujúcich vnútrogenomických divergentných ITS kópií, tzv. ITS paralógov, charakteristických prítomnosťou bodových mutácií a rôznym počtom opakovaní krátkych repetitívnych sekvencií. Vnútorne transkribujúce sa medzerníky jadrovej ribozomálnej DNA (ITS1, ITS2 rDNA) sa najčastejšie využívajú ako druhovo-špecifické taxonomické markery. Výskyt ITS paralógov značne komplikuje ich využitie pre taxonomickú diferenciáciu druhov, rovnako ako v kladistike a pri posudzovaní príbuzenských vzťahov organizmov. Okrem objavu ITS paralógov sa fluorescenčnou in situ hybridizáciou (FISH) s ribozomálnou sondou zistili dva odlišné chromozómové rDNA lokusy na všetkých troch chromozómoch tripletu č. 2. *Atractolytocestus huronensis* je doteraz jediným zástupcom zo skupiny plathelminthov, pri ktorom bola exaktne potvrdená súvislosť medzi výskytom ITS paralógov, existenciou viacnásobných rDNA lokusov a triploidiou. Paralelná existencia ITS paralógov a viacerých ribozomálnych lokusov sa zistila aj pri ďalších zástupcoch Caryophyllidea, preto predpokladáme, že ide o fenomén typický pre fylogeneticky najstaršie, tzv. bazálne skupiny pásomníc, ktoré majú kľúčovú úlohu v evolúcii parazitických ploskavcov.

Projekt: VEGA 2/0014/10, 2/0148/09.

Riešitelia: I. Kráľová-Hromadová, M. Orosová, E. Bazsalovicsová, M. Špakulová.

KRALOVA-HROMADOVA, I. – STEFKA, J. – SPAKULOVA, M. – OROSOVA, M. – BOMBAROVA, M. – HANZELOVA, V. – BAZSALOVICSOVA, E. – SCHOLZ, T. Intra-individual internal transcribed spacer 1 (ITS1) and ITS2 ribosomal sequence variation linked with multiple rDNA loci: A case of triploid *Atractolytocestus huronensis*, the monozoic cestode of common carp. In *International Journal for Parasitology*, 2010, vol. 40, no. 2, p. 175-181. (3.819 – IF2009). ISSN 0020-7519.

OROSOVA, M. – KRALOVÁ-HROMADOVA, I. – BAZSALOVICSOVA, E. – SPAKULOVÁ, M. Karyotype, chromosomal characteristics of multiple rDNA clusters and intragenomic variability of ribosomal ITS2 in Caryophyllaeides fennica (Cestoda). In *Parasitology International*, 2010, vol. 59, no. 3, p. 351-357. (1.701- IF2009). ISSN: 1383-5769.

**Dopamínergický systém vo vtáčom mozgu
(Ústav biochémie a genetiky živočíchov SAV)**

Dopamín hrá dôležitú úlohu nielen v patológii, v neurologických a psychiatrických ochoreniach, poruchách správania, ale predovšetkým v normálnom fungovaní mozgu a správania. Dopamín má mnohé funkcie vrátane funkcií v riadení správania, pohybu, motivácie, odmeňovania, nálady, pozornosti a učenia. Laboratórium Ústavu biochémie a genetiky živočíchov SAV sa dlhodobo zameriava na štúdium dopamínergického systému vtákov, ktorý je v porovnaní s cicavčím omnoho menej preštudovaný. V tejto oblasti boli dosiahnuté viaceré prioritné výsledky, ako je opis distribúcie dopamínových receptorov vo vtáčom mozgu (Kubíková et al. 2010) alebo opis kinetiky a farmakológie dopamínových receptorov vo vtáčom mozgu

(Kubíková et al. 2009). Tieto poznatky prispievajú k pochopeniu úlohy dopamínu v širšom evolučnom kontexte. Napríklad zaujímavé je, že pri vtákoch bol opísaný unikátny typ dopamínových receptorov D1D. Poznatky pracovníkov laboratória prispievajú aj k lepšiemu pochopeniu, resp. zdokonaleniu dnes už klasického neurobiologického modelu učenia, učenia vtáčieho spevu (Kubíková a Košťál 2010 – vyžiadané review v rámci špeciálneho čísla časopisu *Journal of Chemical Neuroanatomy* s podtitulom *Chemical Neuroanatomy of Birdsong*, ktorého editormi boli Gregory F. Ball a Jacques Balthazart; Bosíková et al. 2010), ale aj pochopeniu úlohy dopamínu v pozitívnych afektívnych stavoch, emóciách (Moe et al. 2011), čo má dosah na oblasť welfaru zvierat

Projekty: FIRCAR03 TW007615, APVV VVCE 0064-07, VEGA 2/7168/27 a VEGA 2/0103/08.
Riešitelia: Ľ. Kubíková, L. Košťál.

KUBÍKOVÁ, Ľubica – KOŠTÁL, Ľubor. Dopaminergic system in birdsong learning and maintenance. In *Journal of chemical neuroanatomy*, 2010, vol. 39, no. 2, p. 112-123. (1.753 – IF2009). (2010 – Current Contents). ISSN 0891-0618.

KUBÍKOVÁ, Ľubica – WADA, Kazuhiro – JARVIS, Erich D. Dopamine receptors in a songbird brain. In *Journal of Comparative Neurology*, 2010, vol. 518, no. 6, p. 741-769. (3.718 – IF2009). (2010 – Current Contents). ISSN 0021-9967.

Kelti a Germáni na strednom Podunajsku

(Archeologický ústav SAV)

Význam archeologického výskumu obdobia, v ktorom na našom území žili Kelti, spočíva v rozširovaní poznania o všetkých aspektoch života etník, ktoré výrazne ovplyvnili civilizačný vývoj takmer celej Európy. Archeologický výskum osídlenia germánskeho obyvateľstva priniesol nové poznatky o „barbarskej“ spoločnosti na sklonku európskeho praveku. V roku 2010 Archeologický ústav SAV vydal dve rozsiahle publikácie predstavujúce nové pohľady na vývoj v mladšej dobe železnej a dobe rímskej. Zverejnených bolo veľké množstvo doteraz nepublikovaných nálezov, ktoré potvrdili význam stredoeurópskeho priestoru v období okolo zlomu letopočtu.

Riešiteľ: K. Pieta.

PIETA, K. Die keltische Besiedlung der Slowakei. Jüngere Latènezeit. Bratislava 2010. *Archaeologica Slovaca Monographiae, Studia* 12, ISBN 978-80-98315-31-4, 416 s.

Archeológia Barbarov 2009: Hospodárstvo Germánov. Sídliiskové a ekonomické štruktúry od neskorkej doby laténskej po včasný stredovek. Editori Ján BELJAK, Gertrúda BŘEZINOVÁ, Vladimír VARSÍK. Nitra: Archeologický ústav SAV, 2010, 740 s. *Archaeologica Slovaca Monographiae – Communicationes, Tomus* X. ISBN 978-80-89315-24-6. 727 s.

Unikátna vedecká príručka z dejín stredoveku

(Historický ústav SAV)

Lexikón stredovekých miest na Slovensku je základné systematicky usporiadané príručné dielo, ktoré prehľadným spôsobom prezentuje nielen doterajšie poznatky, ale prináša aj množstvo informácií z najnovších výskumov (osobitne archívnych) o 47 lokalitách na území stredovekého Slovenska, vybraných na základe súboru kritérií mestskosti. Predkladané dielo predstavuje originálny vydavateľský počín nielen v rámci slovenskej, ale aj stredoeurópskej medievistiky. Túto encyklopedickú prácu dopĺňa aj tematicky zameraná monografia *Stredoveké mesto ako miesto stretnutí a komunikácie* s príspevkami domácich a zahraničných medievistov.

Projekt: APVV-0166-07.
Riešiteľ: J. Lukačka.

ŠTEFÁNIK, Martin – LUKAČKA, Ján a kol. Lexikón stredovekých miest na Slovensku. Bratislava : Historický ústav SAV, 2010. 630 s. ISBN 978-80-89396-11-5.

Nové poznatky o čarodejníctve na Slovensku (Ústav etnológie SAV)

V rámci výskumného projektu Folklórne žánre a sociálna komunikácia bol ukončený viacročný empirický výskum čarodejníctva/ bosoráctva v niekoľkých obciach na západnom a strednom Slovensku. Inovatívnym prínosom výskumu je aplikácia prístupov kognitívnej antropológie pri analýze a interpretácii empirických dát. Výsledná vedecká monografia je vzhľadom na spracovaný súčasný materiál i na použitý metodologický prístup mimoriadnym výstupom v etnologickej a sociálno-antropologickej vedeckej spisbe na Slovensku.

Projekt: VEGA 2/0044/08.
Riešiteľ: T. Bužeková.

BUŽEKOVÁ, Tatiana. Nepriateľ zvnútra : nadprirodzená hrozba v ľudskej podobe. Bratislava : Veda, 2009. 144 s. ISBN 978-80-224-1091-5.

Medzinárodné vzťahy na Blízkom východe (Ústav orientalistiky SAV)

Pôvodná práca v širokom zábere približuje medzinárodné vzťahy v rokoch 1957 – 1967 na Blízkom východe, ktorý bol jedným z dôležitých vedľajších bojísk studenej vojny. Autor analyzuje politický a spoločenský vývoj v arabských krajinách regiónu a medziarabské vzťahy.

Riešiteľ: K. Sorby.

SORBY, K. Jún 1967. Šesť dní, ktoré zmenili Blízky východ. Bratislava, Vydavateľstvo SAP 2010. 520 s. ISBN 978-80-8095-065-1.

Analýza vzťahu sémantického obsahu výpovedí a kontextualizmus (Filozofický ústav SAV)

V rámci riešenia grantového projektu Jazyk, sémantika, kontext sa analyzovala problematika závislosti sémantického obsahu výpovedí od faktorov kontextu, v ktorom sa výpoveď realizuje. Argumentovalo sa proti kontextualistickým koncepciám, podľa ktorých kontext ovplyvňuje význam výpovede aj v prípade neindexických výrazov. Najvýznamnejším výsledkom je záver, že kontextualizmus vyvracia sám seba, keďže predpokladá platnosť konkurenčnej teórie, verzie sémantického minimalizmu.

Projekt: VEGA č. 2/0162/09: Jazyk, sémantika, kontext).
Riešiteľ: M. Zouhar.

ZOUHAR, Marián. Medzi sémantikou a epistemológiou jazyka. 1. vyd. Bratislava : Aleph, 2010. 334 s. ISBN 978-80-89491-01-8.

Schopnosti reálne vyjednávať pravidlá a normy (Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV)

Potenciál a schopnosti reálne vyjednávať rôzne pravidlá a normy sa zisťovali aj v rámci výskumu občianskej deliberatívnej demokracie. Výsledky reprezentatívneho výskumu ukazujú, že hoci deklarovaná podpora skúmaných cieľov občianskej deliberatívnej demokracie (ODD) je v slovenskej populácii všeobecne vysoká, významne vyššia je u respondentov s vyšším kultúrnym kapitálom, najmä u tých, ktorí sa považujú za politicky gramotných. Autoritársky syndróm (autoritárska podriadenosť, politická bezmocnosť, politická neinformovanosť a indiferentnosť), ktorý sťažuje praktizovanie ODD, sa častejšie vyskytuje v kategóriách respondentov s nižším kultúrnym kapitálom a s nižším sociálno-ekonomickým statusom. Uvedené zistenia dokladujú nerovnomerne distribuovaný deliberatívny potenciál, podobne ako je to v iných krajinách, ale na rozdiel od nich poukazujú aj na významný vplyv kultúrneho kapitálu a politickej gramotnosti, ktoré sa celkom neprekrývajú s výškou príjmu ani so spoločenskou vrstvou.

Projekty. COPART a VEGA č. 2/0179/09.

Riešiteľ: J. Plichtová.

PLICHTOVÁ, Jana. Občianska deliberatívna demokracia a podpora jej cieľov na Slovensku. In Sociológia – Slovak Sociological Review : časopis pre otázky sociológie, 2010, roč. 42, č. 5, s. 516-547. (0.140 – IF2009). ISSN 0049-1225.

Nové modely politiky životného prostredia v EÚ (Prognostický ústav SAV)

Monografia sa zameriava na identifikáciu nových modelov politiky životného prostredia v podmienkach rozšírenej EÚ. Poskytuje odpovede na otázky, ako efektívne spravovať prírodné zdroje v podmienkach globálneho rozhodovania a silnejúceho vplyvu ekonomických a občianskych partnerov verejnej voľby. Načrtáva, ako účinne zvýšiť kapacitu kompetentných orgánov v postsocialistických krajinách, adaptovať sa na prechod od direktívneho riadenia k demokratickému a viacúrovňovému rozhodovaniu. Analyzuje aj možné inštitucionálne inovácie v environmentálnom spravovaní (governance), predovšetkým či trh a samosprávne režimy dokážu vytvoriť ekonomickú motiváciu k dobrovoľnej účasti na ochrane životného prostredia a k presunu časti nákladov realizácie politiky životného prostredia zo strany štátu do súkromného sektora.

Výskum realizovaný v rámci projektu 6. RP EÚ Viacúrovňové rozhodovanie v ochrane životného prostredia. Nástroje a procesy v ochrane vôd a biodiverzity v Európe. (GoverNat) a projektu COST: Globálne environmentálne rozhodovanie: Transformácia riziká a príležitosti (TGEG)

Riešiteľ: T. Kluvánková-Oravská.

KLUVÁNKOVÁ-ORAVSKÁ, Tatiana et al. (2010): From Government to Governance? New governance for water and biodiversity in an enlarged Europe. Praha : Alfa, 2010. 233 s. ISBN 978-80-87197-28-8.

SLAVÍKOVÁ, Lenka – KLUVÁNKOVÁ-ORAVSKÁ, Tatiana, JÍLKOVÁ, Jiřina. Bridging theories on environmental governance: insights from free market approaches and institutional ecological economics perspectives. In Ecological Economics 2010, vol. 69, no. 7, pp. 1368-1372. Doi:10.1016/j.ecolecon. 2010.02.015 , (2,422 – IF2009).

Analýza kognitívneho prístupu k osobnosti (Ústav experimentálnej psychológie SAV)

Osobnosť sa podľa kognitívnej koncepcie považuje v prvom rade za komplexný systém skúseností jednotlivca. Pri analýze kognitívneho prístupu k osobnosti sa prejavujú dva predpoklady spracovania informácií z vonkajšieho sveta. Prvý z nich zdôrazňuje jedinečnosť subjektívneho pohľadu na svet. Preto dôležitú úlohu zohráva mentálna, resp. kognitívna reprezentácia, ktorá umožňuje vnímanie, interpretáciu reality i budúcej činnosti. Organizácia týchto reprezentácií tvorí podstatu osobnosti. Druhým predpokladom je myšlienka, že obrazy reality sa neobjavujú automaticky, ale ľudia si ich aktívne konštruujú. Naznačené závery môžu výrazne prispieť k formovaniu kognitívneho portréту človeka.

Riešiteľ: I. Ruisel.

Kognitívny portrét človeka. RUISEL, I., PROKOPČÁKOVÁ, A. (Eds.). Bratislava : Slovak Academic Press, 2010. 366 s. ISBN 978-80-88910-29-9.
RUISEL, I. Poznávanie v historických súvislostiach. Bratislava : Slovak Academy Press, 2010. 439 s. ISBN 978-80-88910-28-2.

Výklad záväzkového práva (Ústav štátu a práva SAV)

Publikácia nadväzuje na výstup Základy obchodného práva 1, ktorý vyšiel v roku 2009. Obsahuje výklad záväzkového práva, a to v dvoch častiach. Prvá časť obsahuje výklad všeobecnej časti záväzkového práva a druhá časť je venovaná výkladu jednotlivých typov zmlúv. Kolektív autorov pri spracovaní práce vychádzal z posledných poznatkov právnej vedy získaných tak z vlastnej vedeckej práce, ako aj poznatkov iných autorov.

Riešiteľ: O. Ovečková.

OVEČKOVÁ, Oľga – ŽITŇANSKÁ, Lucia. Základy obchodného práva 2. Bratislava : Iura Edition, 2010. 449 s. ISBN 978-80-8078-345-7.

Spisovný jazyk v kontexte súčasnej slovenčiny (Jazykovedný ústav Ľ. Štúra SAV)

Monografia zahŕňa prvý ucelený systematický výklad spisovného jazyka so zreteľom na súčasnú spisovnú slovenčinu. Zdôrazňuje potrebu obratu v prístupe k tomuto jazykovému útvaru, ktorý je vynucovaný súčasným stavom jeho rozvinutosti a aktuálnymi komunikačnými potrebami jeho používateľov, a demonštruje, v čom spočíva zásadná teoreticko-metodologická aj praxeologická zmena. K navodeniu obratu nabáda aj súčasný stav vedeckého poznania jazyka, jeho fungovania aj jeho používateľov.

Riešiteľ: J. Dolník.

DOLNÍK, Juraj. Teória spisovného jazyka (so zreteľom na spisovnú slovenčinu). Bratislava : Veda, 2010. 299 s. ISBN 978-80-224-1119-6.

Svet kontroverznej drámy (Ústav divadelnej a filmovej vedy SAV)

Vedecká publikácia podáva v domácom kontexte v prvej komplexnej a systematickej analýze rôzne roviny fenoménu, ktorý v európskych krajinách dostal označenie in-yer-face dráma a divadlo. Slovenskú obdobu in-yer-face drámy a divadla – jej novú drsnú poetiku – sleduje v tvorbe autorov od konca 80. rokov 20. storočia až po súčasnosť. Autorka predkladá analýzy dramatických textov (a ich inscenačnej podoby) slovenských aj európskych profilových autorov vo vzájomnej prepojenosti ich jednotlivých zložiek, tém a tematických prvkov. Dotýka sa výstavby a štruktúry hier, jazyka, dialógov, postáv a podáva ucelený pohľad na zmenenú senzibilitu súčasných textov a usiluje sa zaradiť súčasnú slovenskú drámu do európskeho kontextu a vymedziť jej postavenie.

Riešiteľ: E. Knopová.

KNOPOVÁ, E. Svet kontroverznej drámy. 1. vyd. Bratislava : VEDA; Ústav divadelnej a filmovej vedy SAV, 2010. 115 s. ISBN 978-80-224-1162-2.

Svätí slovanskí sedmopočetníci (Slavistický ústav Jána Stanislava SAV)

Monografia sa zameriava na historické, kultúrne a historicko-teologické aspekty, ktoré pôsobili pri vzniku skupiny svätcov označovaných ako slovanskí sedmopočetníci (sv. Cyril, Metod, Gorazd, Kliment, Naum, Angelár a Sáva). V práci sa predkladajú výsledky výskumov venované sformovaniu tejto skupiny svätých a vzniku ich spoločnej úcty. V monografii sa ponúkajú aj riešenia niektorých vybraných otázok liturgického a obradového charakteru, najmä vo vzťahu k cyrilo-metodskej misii a jej pokračovateľom. V slovenskom priestore prináša monografia prvú syntézu vedeckých poznatkov o svätých slovanských sedmopočetníkoch.

Riešiteľ: A. Škoviera.

ŠKOVIERA, A. Svätí slovanskí sedmopočetníci. Bratislava : Slovenský komitét slavistov : Slavistický ústav Jána Stanislava SAV, 2010. 247 s. ISBN 978-80-89489-02-2.

Zakladateľ modernej slovenskej architektúry D. Jurkovič (Ústav dejín umenia SAV)

Kniha podáva dosiaľ najúplnejší pohľad na zakladateľa modernej slovenskej architektúry Dušana Jurkoviča (1868 – 1947). Na základe rozboru jeho návrhov a stavieb, podrobného štúdia archívnych dokumentov a znalosti širších architektonicko-vývinových a spoločenských súvislostí autorka približuje spôsob architekta uvažovania, jeho zámery a motivácie, pričom odhaľuje mnohé dosiaľ nepovšimnuté aspekty a súvislosti jeho tvorby.

Riešiteľ: D. Bořutová.

BOŘUTOVÁ, D. Architekt Dušan Samuel Jurkovič. Bratislava : Slovart, 2009. 384 s. ISBN 978-80-8085-665-6.

Fenoméni výraznej osobnosti v tradičnej hudobnej kultúre (Ústav hudobnej vedy SAV)

Prostredníctvom fenoménu výraznej osobnosti možno lepšie pochopiť nielen hudobný prejav, ale aj široké kontextové súvislosti fungovania hudby v určitom sociálno-kultúrnom prostredí. Málokto sa osobnosť tradičnej kultúry zasiahla do kultúrno-spoločenského života Slovákov, Moravanov a Čechov tak ako myjavský primáš Samko Dudík (1880 – 1967). Monografia sa venuje analýze hudobného repertoáru a interpretačného štýlu kapely Samka Dudíka a prispieva k poznaniu výnimočného muzikanta a človeka.

Riešiteľ: A. Lukáčová.

LUKÁČOVÁ, A. Samko Dudík a jeho kapela : fenomén výraznej osobnosti tradičnej hudobnej kultúry. Bratislava : Ústav hudobnej vedy SAV, 2010. 240 s. ISBN 978-80-89151-30-1.

Výskum dejín slovenskej literatúry 19. storočia (Ústav slovenskej literatúry SAV)

Monografický súbor štúdií o problematike realizmu v slovenskej literatúre je v poradí treťou samostatnou vedeckou knihou literárnej historičky, erudovanej a uznávanej odborníčky na slovenskú literatúru druhej polovice 19. storočia. State o tvorbe Martina Kukučína, Boženy Slančíkovej-Timravy, Jozefa Gregora Tajovského, Janka Jesenského, o literárnokritickej koncepcii Tichomíra Milkina, ale tiež o prístupoch Oskára Čepana opakovane potvrdzujú autorkino zaujatie o popretie výkladovej predstavy o homogénnej panrealistickej línii v slovenskej próze s následným dôrazom na moment štýlového synkretizmu a mnohotvárnosti dobových autorských poetík.

Riešiteľ: M. Mikulová.

MIKULOVÁ, M. Paradoxy realizmu. „Neklasickí“ klasici slovenskej prózy. Bratislava : Veda, 2010. 256 s. ISBN 978-80-224-1153-0.

Poetika a jej preklad (Ústav svetovej literatúry SAV)

Práca predstavuje súbor statí venovaných poetike a hermeneutike slovenskej a európskej lyriky a jej prekladu, s osobitným dôrazom na problematiku metafory. Súčasťou práce, tvoriacej doplnok k poetickému poľu výskumu, sú reflexie kritiky a esejistiky.

Riešiteľ: J. Zambor.

ZAMBOR, Ján. Tvarovanie básne, tvarovanie zmyslu. Bratislava : Veda : Ústav svetovej literatúry SAV, 2010. 260 s. ISBN 978-80-224-1154-7.

Súbory nanočastíc pre pokročilé senzory (Fyzikálny ústav SAV)

Vo Fyzikálnom ústave SAV vypracovali metódu prípravy usporiadaných nanočasticových monovrstiev a multivrstiev na veľkých plochách vhodných na praktické aplikácie modifikovanou metódou Langmuir-Blodgetovej. Nanočasticová monovrstva vytvorená na rozhraní voda-vzduch sa deponuje na substrát kontrolovaným odčerpaním vodnej subfázy. Multivrstva sa pripravuje opakovaním depozície monovrstvy. Nanočasticové monovrstvy zložené z nanočastíc Fe-O priemeru 7 nm funkcionalizovali UV fotolýzou. Ukázalo sa, že pri fotolýze dochádza k tvorbe nanočasticových klastrov charakteristickej veľkosti 30 nm, pričom ide o difúznú kinetiku. Bola vykonaná analýza správania sa nanočasticovej monovrstvy ako podporenej nanočasticovej membrány pri mechanickom namáhaní. Opísalo sa správanie týchto membrán a poukázalo na ich uplatnenie v rýchlych citlivých mechanických senzoch. Na pracovisku pripravili a preskúmali elektrické vlastnosti funkcionalizovanej nanočasticovej monovrstvy a multivrstvy (7 monovrstiev) na báze polovodičových oxidov Fe-O a Co-Fe-O. Štruktúry sa vytvorili na Al_2O_3 substrátoch opatrených elektródami na meranie teplotnej závislosti vodivosti a integrovaným ohrievacím meandrom. Experimentálne senzory sa testovali v redukčnej (CO) a oxidačnej (NO_2) atmosfére s koncentráciou plynu 5 a 100 ppm v suchom vzduchu. Analyzovala sa závislosť odpovedajúceho prúdového signálu od teploty a určili sme optimálnu teplotu pre prúdový ohlas. Časová dynamika senzora, nehysterézný ohlas a zmena vodivosti na úrovni jedného rádu výstupného signálu sú veľmi dobré prevádzkové parametre senzorov pre oblasť ochrany environmentu a pre oblasť občianskej bezpečnosti (detekcia výbušnín).

Aplikátor: Materials Research Centre Ltd, Loeben, Austria.

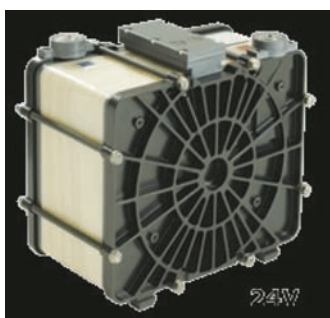
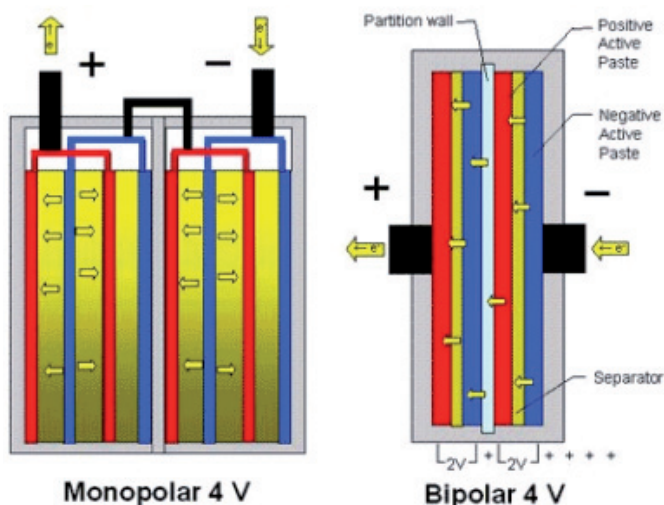
Riešitelia: L. Chitu, M. Jergel, Š. Luby, E. Majková, P. Šiffalovič, K. Vegso, M. Weis.

ŠIFFALOVIČ, Peter – CHITU, Livia – MAJKOVÁ, Eva – VÉGSO, Karol – JERGEL, Matej – LUBY, Štefan – CAPEK, Ignác – SATKA, A. – MAIER, G. A. – KECKES, J. – TIMMANN, A. – ROTH, S.V. Kinetics of nanoparticle reassembly mediated by UV-photolysis of surfactant. In Langmuir, 2010, vol. 26, no. 8, p. 5451-5455. (3.898 – IF2009). (2010 – Current Contents). ISSN 0743-7463.

ŠIFFALOVIČ, Peter – CHITU, Livia – VÉGSO, Karol – MAJKOVÁ, Eva – JERGEL, Matej – WEIS, Martin Jr. – LUBY, Štefan – CAPEK, Ignác – KECKES, J. – MAIER, G. A. – SATKA, A. – PERLICH, J. – ROTH, S.V. Towards strain gauges based on a self-assembled nanoparticle monolayer- SAXS study. In Nanotechnology, 2010, vol. 21, 385702. (3.137 – IF2009). (2010 – Current Contents, SCOPUS). ISSN 0957-4484.

Kovokeramická anóda pre nový typ bipolárnych batérií (Ústav materiálov a mechaniky strojov SAV)

Úspešne bol ukončený výskum a vývoj technológie výroby kovokeramických kompozitných platní pre nový typ bipolárnych akumulátorov (obrázok 1), ktoré sú pre svoju nízku hmotnosť a menší rozmer veľmi vhodné do elektricky alebo hybridne poháňaných vozidiel. V porovnaní s doteraz používanými batériami poskytuje bipolárny akumulátor výrazne vyššiu nabíjaciu a vybíjaciu energiu vzhľadom na hmotnosť (400 W/kg a 800 W/kg), pri nabíjaní a vybíjaní uvoľňuje menšie množstvo tepla, pričom prúdové zaťaženie jednotlivých platní je rovnomerné, čím sa výrazne zvyšuje život-

Obrázok 1. 24 V bipolárny Effpower LIC™ akumulátor a schéma jeho zapojenia v porovnaní s tradičným monopolárnym akumulátorom (obrázky sú prevzaté z www.effpower.com)

nosť a akumulátor umožňuje realizovať až 500 000 nabíjajúcich a vybíjajúcich cyklov.

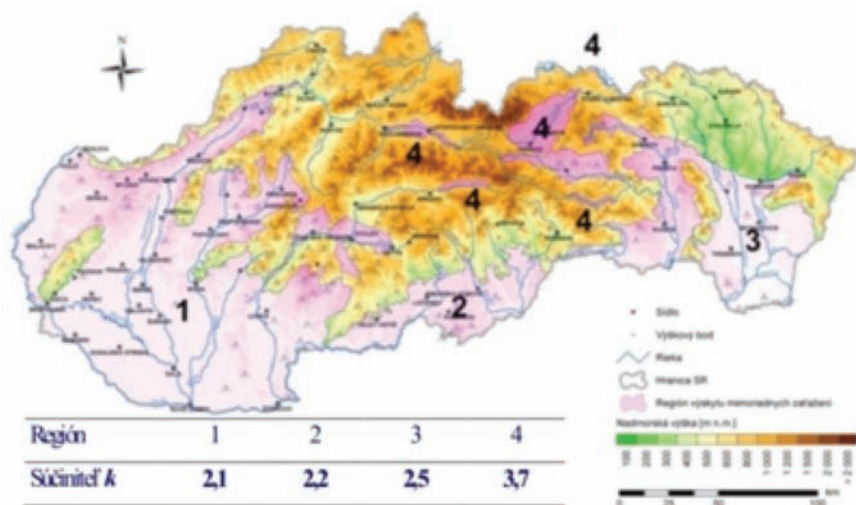
Kovokeramická kompozitná platňa tvorí základ tenkých 2 V monočlánkov, ktoré sa dajú skladať do série a vytvárať tak batérie s požadovaným celkovým napätím pri minimálnych rozmeroch a hmotnosti. Technológia výroby takýchto platní, ktorá je založená na infiltrácii pórovitej keramiky roztavenou kovovou zliatinou, bola na ÚMMS SAV optimalizovaná pre potreby veľkosériovej výroby (milióny kusov za rok), pričom hlavným parametrom bolo dodržanie reprodukovateľne vysokej kvality kompozitu. Dlhoročný spoločný výskum so švédskou firmou Effpower AB bol v roku 2010 úspešne zavŕšený štartom sériovej výroby 24V a 150V akumulátorov s obchodným názvom Effpower LIC™ Power Battery (LIC = Lead Infiltrated Ceramic).

Aplikátor: Effpower AB, Švédsko.

Riešitelia: J. Koráb, S. Kúdela st., S. Kúdela ml., M. Zemánková.

Analýza mimoriadnych zaťažení snehom na území Slovenska (Ústav stavebníctva a architektúry SAV)

Na účely navrhovania konštrukcií sa vypracovala nová metodika analýzy mimoriadnych snehových zrážok, spájajúca inžinierske a klimatologické aspekty tohto prírodného úkazu. Prvým krokom analýzy bola identifikácia mimoriadnych ročných maxím zaťaženia snehom na povrchu zeme na jednotlivých klimatologických a zrážkomerných staniciach (celkovo 55 + 605 staníc) v priebehu 52 až 56 zím, ktoré sa vymykajú pravidelnosti zostávajúcej časti štatistického radu ročných maxím. Nasledovala klima-

Obrázok 2. Mapa regiónov mimoriadnych zaťažení snehom so súčiniteľmi mimoriadnych zaťažení k .

tologická expertíza, ktorou sa na území Slovenska určili 3 súvislé nížinné regióny a región horských kotlín charakterizovaných podobnými klimatickými podmienkami na výskyt výnimočných snehových zrážok. V jednotlivých regiónoch sa mimoriadne zaťaženia snehom analyzovali ako hodnoty prekračujúce prahový násobok charakteristických zaťažení, ktoré sa odvodzujú z pravidelnej časti štatistického radu pre strednú dobu návratu 50 rokov. Na základe počtu všetkých staníc a zím s meranými údajmi v regióne sa určila empirická distribučná funkcia, ktorej horný chvost sa aproximoval Pareto a exponenciálnou distribučnou funkciou, t. j. rozdeleniami s ťažkým a ľahkým chvostom. Aplikovala sa nelineárna regresia minimalizáciou najmenších štvorcov a absolútnych odchýlok. Mimoriadne zaťaženie snehom zodpovedajúce strednej dobe návratu 10 000 rokov sa v jednotlivých regiónoch odvodilo z najlepšej aproximácie empirickej distribučnej funkcie. Na obrázku sú regióny výskytu a súčinitele k určujúce mimoriadne zaťaženia snehom ako násobky charakteristického zaťaženia. Určenie mimoriadnych zaťažení snehom súvisí so zostavením novej mapy charakteristických zaťažení snehom a optimalizáciou parciálnych súčiniteľov pre zaťaženie snehom a vetrom na reprezentatívnych rámoch nízko- a strednopodlažných priemyselných budov riešenými na pracovisku.

Aplikátor: Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR.

Riešiteľ: Z. Sadovský.

Analýza a spracovanie e-mailov

(Ústav informatiky SAV)

V rámci projektu AIIA (Adaptívna platforma na podporu interoperability v súkromnom a verejnom sektore) boli dosiahnuté výsledky v analýze a spracovaní e-mailovej komunikácie. E-mailová komunikácia je všadeprítomná a denne ju používa množstvo ľudí na plnenie rôznych úloh, ktoré nakoniec musia byť vykonané manuálne. V projekte boli vytvorené nástroje na: extrakciu informácií a objektov obsiahnutých v e-mailoch (ako ľudia, firmy, telefónne čísla, adresy, produkty, dokumenty a podobne), extrakciu a analýzu sociálnych sietí obsiahnutých v e-mailoch, ktoré sa dajú využiť

na zistenie vzťahov medzi objektmi obsiahnutými v e-mailových archívoch (napr. vzťahy medzi firmami a produktmi, ľuďmi a firmami, a pod.; zároveň sa tieto siete dajú využiť na lepšie vyhľadávanie v emailových archívoch) a na obohatenie e-mailových správ o informácie súvisiace s úlohami obsiahnutými v e-mailovej komunikácii (napr. zobrazenie adresy na mape, spracovanie transakcií, zistenie informácií o firme alebo človeku a i.). Zároveň bol vytvorený systém, ktorý integruje túto funkcionálnu do jedného systému, ktorý bol a je testovaný na aplikáciách Helpdesk firmy Anasoft a hlasovania v akademickú sieť SANET. Anasoft a SANET sú odberateľmi riešenia. E-mail sa okrem komunikácie často používa pri podpore spolupráce, výmene podnikových transakcií, ako aj na manažovanie pracovných úloh a procesov. Metódy a nástroje, ako aj prototyp vyvinutého systému sú vhodné na: podporu interoperability a spracovania pracovných úloh v organizáciách, inteligentné manažovanie e-mailovej komunikácie a na vytvorenie základu na lepšie využitie a manažovanie dôležitých informácií skrytých v e-mailovej komunikácii a e-mailových archívoch v organizáciách.

Projekt: APVV-0216-07, APVV.

Aplikátor: Anasoft, SANET.

Riešitelia: L. Hluchý, M. Laclavík, M. Šeleng, Š. Dlugolínsky, E. Gatíal, M. Kvassay, Z. Balogh.

LACLAVÍK, Michal – ŠELENG, Martin – DLUGOLINSKÝ, Štefan – GATIAL, Emil – HLUCHÝ, Ladislav. Tools for email based recommendation in enterprise. In ENTERprise Information Systems : CENTERIS 2010. Eds J.E.Q. Varajo, M. M.Cruz-Cunha, G.D. Putnik, A. Trigo. – Berlin : Springer, 2010, part I, p. 209-218. ISBN 978-3-642-16401-9. ISSN 1865-0929.

LACLAVÍK, Michal – DLUGOLINSKÝ, Štefan – KVASSAY, Marcel – HLUCHÝ, Ladislav. Use of email social networks for enterprise benefit. In WI-IAT 2010 : the 2010 IEEE/WIC/ACM International Joint Conference on Web Intelligence and Intelligent Agent Technology. Eds X. J. Huang, I. King, V. Raghavan, S. Rueger. – Los Alamitos : IEEE Computer Society, 2010, p. 67-70. ISBN 978-0-7695-4191-4.

Riadenie cyklu magnetického poľa urýchľovača Nuklotron (Ústav merania SAV)

V rámci riešenia projektu sa kolektív pracovníkov Oddelenia optoelektronických meracích metód z ÚM SAV podieľal spolu s kolektívom pracovníkov v Spojenom ústave jadrových výskumov v Dubne na návrhu novej metódy riadenia procesu generácie intenzívnych zväzkov ťažkých iónov a polarizovaných jadier zameraných na vyhľadávanie zmiešanej fázy jad-

Obrázok 3. Doska plošných spojov vyvinutej riadiacej elektroniky

rovej hmoty a vyšetrovania polarizačných javov pri zrážkach iónov s energiou až 11 GeV.

V roku 2010 bola v Ústave merania SAV vyvinutá a realizovaná nová elektronická aparatura na riadenie cyklu magnetického poľa urýchľovača Nuklotron, ktorá významným spôsobom zvýši kvalitatívne parametre riadenia tohto procesu.

Pri návrhu elektroniky boli využité najnovšie poznatky z oblasti počítačom podporovaného návrhu elektronických obvodov a použitá najmodernejšia súčiastková základňa na báze programovateľných logických polí.

Aplikátor: Laboratórium vysokých energií SÚJV Dubna.

Riešitelia: L. Ondriš, D. Krušínský, P. Ondrejko.

Mikrovlny z mobilných telefónov výraznejšie inhibujú tvorbu 53BP1 fokusov v ľudských kmeňových bunkách ako v diferencovaných bunkách: možný mechanizmus spojitosti s onkologickým rizikom (Ústav experimentálnej onkológie SAV).

Všeobecne je uznávané, že neopravené dvojvláknové zlomy DNA (DSB DNA) sú v kmeňových bunkách považované za kritický moment pri mnohoštádiom vzniku rôznych leukémií a nádorov vrátane gliómov. Pracovníci ústavu študovali, či mikrovlnné žiarenie (MW) z mobilných telefónov Globálneho systému pre mobilnú komunikáciu (GSM) a Univerzálného globálneho telekomunikačného systému (UMTS) indukujú DSB alebo ovplyvňujú ich opravu v kmeňových bunkách. Laserovým konfokálnym mikroskopom boli analyzované 53BP1 fokusy, ktoré sa špecificky tvoria na miestach DNA s lokalizovanými DSB (tzv. DNA opravné fokusy). Zistili, že mikrovlny z mobilných telefónov potláčajú tvorbu endogénnych 53BP1 fokusov v ľudských primárnych fibroblastoch a mezenchýmových kmeňových bunkách (MSC). Tieto údaje sú v súlade s predchádzajúcimi výsledkami skúmania s ľudskými lymfocytmi. Význačným je najmä zistenie, že rovnako GSM frekvencia prenosu signálu (915 MHz) a UMTS frekvenčné pásmo (1947,4 MHz) boli účinné pre všetky skúmané typy buniek. Expozícia mikrovlnami s frekvenciou 905 MHz však neinhibovala 53BP1 fokusy v diferencovaných bunkách (fibroblastoch a lymfocytoch), zatiaľ čo v MSC bol efekt pozorovaný. Na rozdiel od fibroblastov sa MSC neadaptovali ani k chronickému pôsobeniu mikrovln v priebehu dvoch týždňov expozície. Väčší efekt pôsobenia mikrovln bol vždy pozorovaný v kmeňových bunkách, čo môže poukazovať jednak na významnú nerovnováhu v ich oprave DSB, prípadne silnú reakciu na stres. Zistenia, že kmeňové bunky sú omnoho citlivejšie na pôsobenie mikrovln a reagujú na viac frekvencií z mobilných telefónov ako diferencované bunky, môžu byť dôležité pri posudzovaní onkologického rizika a zároveň naznačujú, že kmeňové bunky patria k najvýznamnejším bunkovým modelom pre validáciu bezrizikových signálov mobilnej komunikácie.

Projekty: Swedish Council for Working Life and Social Research; Swedish Animal Welfare Agency; Swedish Radiation Protection Authority; VEGA 2/0167/08 a finančná podpora od Národného štipendijného programu SR (SAIA).

Riešiteľ: E. Marková.

MARKOVÁ, Eva – MALMGREN, Lars O. G. – BELYAEV, Igor. Microwaves from mobile phones inhibit 53BP1 focus formation in human stem cells more strongly than in differentiated cells : possible mechanistic link to cancer risk. In Environmental health perspectives, 2010, vol. 118, no. 3, p. 394-399. (6.191 – IF2009). (2010 – Current Contents). ISSN 0091-6765.

**Karbonická anhydráza IX ako terč protinádorovej terapie:
predklinické hodnotenie internalizujúcich protilátok namierených
voči katalytickej doméne
(Virologický ústav SAV)**

Karbonická anhydráza IX (CA IX) je vhodným terčom pre rôzne protinádorové stratégie. Je to povrchový znak buniek, ktorý je prítomný v nádoroch, ale nenachádza sa v zdravých tkanivách. Hladina CA IX je indukovaná nedostatkom kyslíka a koreluje so zhoršenou prognózou viacerých typov nádorov. Okrem toho je CA IX faktorom prežívania, ktorý ochraňuje nádorové bunky pred fyziologickými stresmi. Tieto vlastnosti umožňujú využiť CA IX ako terč pre protilátky alebo inhibítory. Hoci liečebné stratégie založené na inhibícii CA IX sú predmetom intenzívneho výskumu, cieľená terapia na báze protilátok sa už dostala do rôznych fáz klinických pokusov a jej aplikácia v liečbe pacientov s nádormi obličiek sa očakáva v najbližšom období. Napriek tomu stále prebieha vývoj a charakterizácia nových protilátok. Kolektívu pracovníkov Virologického ústavu SAV sa podarilo pripraviť myšiu monoklonovú protilátku VII/20 proti katalytickej doméne proteínu CA IX. Ukázali, že po naviazaní na CA IX protilátka VII/20 má schopnosť internalizovať do vnútra bunky, čo je veľmi dôležité pre úspešnú imunoterapiu. Charakterizovali biologické vlastnosti protilátky VII/20 in vitro a dokázali, že je schopná spomaliť rast nádorov na myšom modeli in vivo. Na základe týchto vlastností možno protilátku VII/20 použiť na predklinické štúdie imunoterapeutických stratégií proti nádorom iných orgánov ako obličiek. Tieto stratégie zatiaľ neboli testované a môžu byť účinné voči širokému spektru nádorov, liečba ktorých môže benefitovať z cieľeného zásahu proteínu CA IX.

Projekt: VEGA 2/0184/09.

Riešitelia: M. Zaťovičová, L. Jelenská, A. Hulíková, L. Csáderová, Z. Ditte, P. Ditte, T. Goliašová, J. Pastorek, S. Pastorková.

ZAŤOVIČOVÁ, Miriam – JELENSKÁ, Lenka – HULÍKOVÁ, Alžbeta – CSÁDEROVÁ, Lucia – DITTE, Zuzana – DITTE, Peter – GOLIAŠOVÁ, Terézia – PASTOREK, Jaromír – PASTOREKOVÁ, Silvia. Carbonic anhydrase IX as an anticancer therapy target: preclinical evaluation of internalizing monoclonal antibody directed to catalytic domain. In *Current Pharmaceutical Design*, 2010, vol. 16, no. 29, p. 3255 – 3263. (4.414 – IF2009). (2010 – Current Contents). ISSN 1381-6128.

**Štruktúrne rysy arabinogalaktánu – proteínu
z plodov *Coffea Arabica*
(Chemický ústav SAV)**

Za účelom štúdia povahy polysacharidov nachádzajúcich sa v konzumnej instantnej káve pripravenej z plodov *Coffea arabica* sa izoloval arabinogalaktán-protein (AGP) zložený z D-galaktózy a L-arabínózy v pomere 9:1, obsahujúci približne 1,6 % proteínov. AGP bol izolovaný vo výťažku 3,2 % s priemernou molekulovou hmotnosťou len 5400. Chemické a spektroskopické štúdiá poukázali, že hlavný reťazec je zložený z β -1,3-viazaných jednotiek galaktózy, pričom niektoré z nich sú vetvené v polohe C-6 bočnými reťazcami 1,6-viazaných galaktózových jednotiek, ktoré sú terminované buď samotnou galaktózou alebo arabinózovými jednotkami. Výsledky potvrdili prítomnosť α -arabino-3,6- β -galaktánu v instantnej káve o relatívnej nízkej molekulovej hmotnosti v dôsledku drastických priemyselných procesov, ktoré sa využívajú na prípravu instantnej kávy na konzumné účely. Pomerne vysoko vetvené arabinogalaktány s vysokými molekulovými hmot-

nosťami (~500 × 103 až 1500 × 103), vyskytujúce sa v natívnych plodoch kávy, sa pyrolýzou v procese prípravy instantnej kávy výrazne degradujú na nízke molekulové hmotnosti pomerne s krátkymi bočnými reťazcami.

Projekty: Illy-Coffee grant, VEGA 2/0155/08 a APVV-0030-08.

Riešitelia: P. Capek, M. Matulová.

CAPEK, Peter – MATULOVÁ, Mária – NAVARINI, Luciano – SUGGI-LIVERANI, Furio. Structural features of an arabinogalactan-protein isolated from instant coffee powder of *Coffea arabica* beans. In *Carbohydrate Polymers : scientific and technological aspects of industrially important polysaccharides*, 2010, vol. 80, p. 180-185. (3.167 – IF2009). (2010 – Current Contents). ISSN 0144-8617.

Dlhodobé udržiavanie embryogénnych pletív vybraných ihličnatých druhov metódou kryoprezervácie

(Ústav genetiky a biotechnológie rastlín SAV)

Somatická embryogenéza je najúčinnnejšou technikou mikropropagácie ihličnatých drevín, pretože relatívne v krátkom čase je možná produkcia veľkého počtu rastlín. Udržiavanie embryogénnych kultúr ako zdrojov somatických embryí pravidelnými prenosmi na čerstvé živné médiá je časovo náročné a vo viacerých prípadoch riskantné, lebo hrozí kontaminácia mikroorganizmami a navyše strata regeneračnej schopnosti somatických embryí. Ako alternatívna metóda dlhodobého udržiavania embryogénnych kultúr sa javí kryokonzervácia, ktorá sa úspešne aplikovala pri mnohých druhoch rastlín. Technika pomalého zamŕzania sa použila na udržiavanie embryogénnych pletív ihličnatých druhov – borovica čierna (*Pinus nigra* Arn.) a hybridy jedle (*Abies alba* x *A. cephalonica*, *Abies alba* x *A. numidica*). Postkryokonzervačná regenerácia pletív hybridných jedlí bola 100%-ná a pri borovici 77,5%-ná, pričom z 20 bunkových línií 14 sa úspešne regenerovalo aj po jednoročnej kryokonzervácii v tekutom dusíku pri –196 °C. Fyziologické, štruktúrne a genetické analýzy kryokonzervovaných pletív ukázali, že kryokonzervácia nevyvolala nepriaznivé zmeny v rastových parametroch, štruktúrnych vlastnostiach a genetickej stabilite buniek a pletív.

Projekty: VEGA 2/0025/08, COST 871.

Riešiteľ: T. Salaj.

SALAJ, Terézia – MATUŠÍKOVÁ, Ildikó – PANIS, B. – SWENNEN, R. – SALAJ, Ján. Recovery and characterisation of hybrid firs (*Abies alba* x *A. cephalonica*, *Abies alba* x *A. numidica*) embryogenic tissues after cryopreservation. In *Cryo-Letters*, 2010, vol. 31, no. 3, p. 206-217. (1.074 – IF2009). (2010 – Current Contents). ISSN 0143-2044.

SALAJ, T. – MATUŠIKOVA, I. – FRATEROVA, L. – PIRSELOVA, B. – SALAJ, J. Regrowth of embryogenic tissues of *Pinus nigra* following cryopreservation. In *Plant Cell Tissues and Organ Cultures*, 2010, DOI 10.1007/s11240-010-9893-3. (1.271 – IF 2009).

Nové metódy hodnotenia a mapovania biotických škodlivých činiteľov na drevinách vo verejnej zeleni

(Ústav ekológie lesa SAV)

V Ústave ekológie lesa SAV na základe terénneho výskumu a z fytopatologického herbára zaznamenali výskyt a rozšírenie parazitických húb a živočíšnych škodcov na drevinách vo verejnej zeleni, v špeciálnych dendrologických objektoch. Herbár obsahuje 5 057 položiek zo 163 lokalít Slovenska. Dreviny sú zaradené do 153 rodov, z nich je 141 rodov listnatých a 12 ihličnatých. Identifikovali huby zo 123 rodov. Vypracovali jednotný čí-

selník hostiteľských drevín (3 561), pôvodcov ochorenia (1 804), poškodenia (1 až 249) a lokalít ich výskytu (2 920). Podľa týchto jednotných číselníkov sa elektronicky spracovávajú údaje o výskyte drevín, húb a živočíšnych škodcov do tabuliek, máp ako základ pre databázu škodlivých činiteľov na drevinách vo verejnej zeleni. Geodatabázové spracovanie a ukážka aplikačných možností podrobných informácií o zdravotnom a kondičnom stave 1327 stromov vybraných druhov drevín je prezentovaná výsledkami hodnotenia drevín na sídlisku Lamač v Bratislave. Predpokladom stanovenia vhodných ochranných opatrení na zachovanie stromov je zhodnotenie ich súčasného zdravotného stavu, stupňa poškodenia, vitality a životnosti. Pri ich hodnotení používajú v ústave vypracovanú a publikovanú metódu. Okrem toho sa na pracovisku venovali realizácii netradičných metód ochrany – ošetroeniu gaštanu jedlého (*Castanea sativa* Mill.) metódou hypovirulencie, ošetroeniu pagaštanu konského (*Aesculus hippocastanum* L.) a druhov rodu *Platanus* technológiou mikroinjektáže. Platany v našom mestskom prostredí sú poškodzované rôznymi škodcami, čo si vyžaduje aplikovať účinné ochranné opatrenia, napr. technológiou mikroinjektáže drevín, pri ktorej sa insekticídy dostávajú do listov transpiračným prúdom. Účinnosť ošetroenia ošetrovaných stromoch v Piešťanoch, Nitre, Rusovciach, v Bratislave sa pohybuje od 96 do 98 %. Stupeň poškodenia stromov sa v dôsledku podstatného zníženia infekčného tlaku zníži aj v nasledujúcich rokoch vtedy, ak sa ošetroenie neopakuje. V roku 2010 takto ošetrili listy *Aesculus hippocastanum* L. na 17 lokalitách.

Projekt: APVV 0421-07.

Riešitelia: G. Juhásová, K. Adamčíková, M. Kobza, E. Ondrušková, S. Bernadovičová, H. Ivanová, K. Pastirčáková.

KOBZA, M. – JUHASOVA, G. – ADAMCIKOVA, K. – ONDRUSKOVA, E. Tree Injection in the Management of Horse Chestnut Leaf Miner, *Cameraria ohridella* (Lepidoptera:Gracillariidae) Gesunde Pflanzen (DOI: 10.1007/s10343-011-0236-z).

Európske tematické centrum pre biodiverzitu 2010 (Ústav krajiny ekológie SAV)

Európske tematické centrum pre biodiverzitu (ETC BD) je odbornou organizáciou Európskej environmentálnej agentúry (EEA), ktorého práca je v súčasnosti zameraná na tri hlavné témy: Podpora pre smernice o biodiverzite (Smernica o stanovištiach, Smernica o vtákoch); Hodnotenie biodiverzity; ETC manažment. Na riešení úloh centra sa podieľa aj ÚKE SAV. V ústave pripravili analýzu stupňa endemizmu pre všetky druhy rastlín a živočíchov, zaradených do príloh II a IV Smernice o stanovištiach (spolu 1148 druhov) a pre všetky druhy obojživelníkov, plazov a cicavcov, vyskytujúce sa prirodzene v Európe. Stupeň endemizmu hodnotili v piatich stupňoch a vyhodnotili aj endemity jednotlivých štátov, biogeografických regiónov, ostrovov, pohorí a regiónov Európy. V ďalšej riešenej úlohe hodnotili dostatočnosť siete Natura 2000 pre Grécko, Nemecko, Maďarsko a Českú republiku, t.j. výsledky hodnotenia boli predložené Európskej komisii, DG Environment na ďalšie rokovania s týmito krajinami. Podieľali sa aj na prípravu troch z „10 správ k roku 2010“, ktoré publikovala EEA k Medzinárodnému roku biodiverzity: správy o agrobiodiverzite, správy o pohoriach a správy o kultúrnej krajine a prírodnom dedičstve. Jednou kapitolou prispeli do správy EEA „Europe's ecological backbone: recognising the true value of our mountains“ a pripomienkovali rukopis správy EEA/FOEN Landscape fragmentation in Europe.

Projekt: Európska environmentálna agentúra Kodaň „Európske tematické centrum pre biodiverzitu 2010“.

Riešitelia: Ľ. Halada, P. Gajdoš, J. Oszlányi, K. Gerhátovej, J. Lieskovský, A. Bača, P. Bezák, Z. Ponecová.

HALADA, L. – GAJDOS, P. – OSZLANYI, J. Mountain species and habitats linked to the EU Habitats Directive. In: Europe's ecological backbone: recognising the true value of our mountains. – Copenhagen: European Environment Agency, 2010, p. 143-152. ISBN 978-92-9213-108-1.

Záchrana kultúrneho dedičstva

(Archeologický ústav SAV)

Archeologický ústav SAV uskutočnil viac ako 20 rozsiahlych archeologických výskumov v spojitosti s budovaním rýchlostnej komunikácie R1 Nitra – Tekovské Nemce a Banská Bystrica (RUTTKAY, M. a kol.). Ide o najväčší súbor archeologických výskumov v histórii slovenskej archeológie, ktorý priniesol množstvo poznatkov k rekonštrukcii dávnovekého osídlenia na Ponitří a Pohroní. Po prvýkrát sa preskúmal súbor sídlisk z neskorej doby kamennej – lengyelská kultúra. Stovky objektov priniesli množstvo nálezov, medzi nimi aj unikátnu venušu – sošku tehotnej ženy. Medzi viacerými germánskymi osadami z doby rímskej je výnimočná preskúmaná zaniknutá dedina v Beladiciach. Výnimočná je najmä množstvom nálezov importov z Rímskej ríše – stilusy (nástroje na písanie), fragment pozlátenej cisárskej sochy, mince a pod. V blízkosti Nitry sa zasa skúmali viaceré sídliská z doby veľkomoravskej. K pozoruhodným objavom patria tri pohrebiská z 10. – 12. stor., t.j. z doby formovania sa uhorského kráľovstva (Čierne Kľačany, Tesárske Mlyňany, Nitra). Doslova unikátom je preskúmanie germánskeho pohrebiska z doby sťahovania národov v Tesárskych Mlyňanoch, ktoré nám pomáha objasniť zložité osídľovacie procesy v 5. – 6. stor. – dobu príchodu prvých Slovanov na stredné Podunajsko.

Riešiteľ: M. Ruttkay a kol.

Dejiny Slovenska v renomovanom svetovom vydavateľstve

(Historický ústav SAV)

Kolektív autorov Historického ústavu SAV v spolupráci s tromi zahraničnými autormi a dvoma zahraničnými editormi pripravil publikáciu *Slovakia in History*. Je to pôvodné dielo napísané pre prestížne vedecké vydavateľstvo Cambridge University Press. Konceptiu diela pripravili Mikuláš Teich (Cambridge) a Dušan Kováč (HÚ SAV). Vo forme samostatných kapitol podáva dielo fundovaný, prameňmi a literatúrou podložený pohľad na kľúčové otázky slovenských dejín od stredoveku až po rok 1989. Publikácia predstavuje prvú syntetickú prácu o slovenských dejinách v anglickom jazyku, napísanú prevažne slovenskými autormi (18 slovenských a 3 zahraniční autori). Vychádza tak v ústrety požiadavkám svetovej akademickej obce, ktorej doteraz chýbalo dielo o slovenských dejinách založené na odbornej argumentácii a znalosti prameňov. Fakt, že kniha vyšla v renomovanom vydavateľstve Cambridge University Press, zabezpečuje jej rýchle rozšírenie vo všetkých významných vedeckých a univerzitných knižniciach na celom svete.

Riešiteľ: D. Kováč.

TEICH, Mikuláš – KOVÁČ, Dušan – BROWN, Martin. *Slovakia in History*. New York : Cambridge University Press, 2011. 413 s. ISBN 978-0-521-80253-6. http://www.cambridge.org/gb/knowledge/isbn/item5652583/?site_locale=en_

Nové poznatky o kultúrnom dedičstve Slovenska (Ústav etnológie SAV)

V rámci projektu Tradičná kultúra Slovenska ako súčasť kultúrneho dedičstva Európy vznikla na základe digitálneho spracovania archívnych dokumentov Ústavu etnológie SAV a Katedry etnológie a kultúrnej antropológie FF UK monografia, ktorá na základe obširného výskumného materiálu prináša podrobné, sumarizujúce a v mnohom objavné poznatky o tradičnej výšivke na Slovensku, určenú nielen pre vedeckú obec, ale aj pre najširšiu verejnosť. Monografia sa venuje tradičným technikám, špeciálnym regionálnym variantom výšiviek, sleduje historické, slohové vplyvy na výšivku, sociálne, kultúrne i ekonomické kontexty produkcie výšiviek. Autorka komplexným spracovaním tradičných výšiviek na Slovensku a ich komparáciou v európskom priestore veľmi významne obohatila poznatky v oblasti kultúrneho dedičstva. Kniha prináša aj bohatý ilustračný materiál, ktorý je atraktívny pre vedeckého i bežného čitateľa.

Projekt: APVV-0530-06.

Riešiteľ: O. Danglová.

DANGLOVÁ, O. Výšivka na Slovensku. Bratislava : Ústredie ľudovej umeleckej výroby, 2009. 267 s. ISBN 978-80-88852-66-7.

Analýza prípadu pezinskej skládky (Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV)

Analýza poukázala na to, že v našej spoločnosti nastal len nepatrný posun od modelu centralizovaného vládnutia (government) k rozšírenému rozhodovaniu a spravovaniu vecí verejných (governance). Kritériá dobrého spravovania, t.j. účasť verejnosti, dodržiavanie práv a pravidiel, transparentnosť pri rozhodovaní, ústretovosť k zainteresovaným subjektom, konsenzuálne orientované rozhodovanie, rovnosť a inkluzívnosť, efektívnosť a vykazateľná zodpovednosť sa takmer vôbec nenaplnili. Štúdiá ukázala, že sa vytvorila len jedna časť sociálneho kapitálu potrebného na spravovanie vecí verejných, a to recipročný vzťah medzi interpersonálnou dôverou a občianskou participáciou, podľa modelu Brehma a Rahna však chýba dôvera vo vládnutie.

Projekt: COPART.

Riešiteľ: I. Lukšík.

LUKŠÍK, I. Prípad Pezinská skládka – úskalia na ceste k spravovaniu vecí verejných. In: Občianstvo, participácia a deliberácia na Slovensku: teória a realita. Plichtová, J. (Ed.). Bratislava : Veda, 2010.

Parlamentné voľby v obciach na Slovensku v rokoch 1929 – 2010 (Sociologický ústav SAV)

Unikátna databáza je vytvorená z printových údajov nájdených v Národnom archívu ČR za voľby 1929, 1935 a 1946, z elektronických údajov Štatistického úradu SR za jednotlivé voľby 1990 – 2010, ako aj z cenzových štatistických zisťovaní z rokov 1930, 1991 a 2001. Databáza obsahuje údaje o viac ako 3 600 niekdajších či súčasných obciach na Slovensku. Napriek vznikaníu a zanikaniu obcí, ich zlučovaniu a oddeľovaniu, ako aj povojnovému masívnemu premenovávaniu obcí sa podarilo rekonštruovať identitu a trvanie jednotlivých obcí.

Autor sa rozhodol databázu sprístupniť verejnosti. Je umiestnená na stránke Slovenského archívu sociálnych dát <http://sasd.sav.sk/sk/>. K dispozícii je v dvoch formátoch: vo formáte Excel a vo formáte SPSS.

KRIVÝ, Vladimír. Elektronická databáza volebných výsledkov parlamentných volieb 1929 – 2006 za všetky obce Slovenska. In Acta Politologica, 2010, vol. 2, no. 2. ISSN 1803-8220.

Regionálne disparity v strednej a východnej Európe (Ekonomický ústav SAV)

Regionálna politika a vyrovňovanie regionálnych disparít patria medzi kľúčové oblasti záujmu Európskej únie už od jej samotného začiatku. Výskum, ktorý sa orientoval hlavne na regionálne rozdiely v post tranzitívnych ekonomikách strednej a východnej Európy, prezentuje najnovšie výsledky empirického výskumu v regionálnej ekonómii viacerých európskych výskumných pracovísk. Dôraz sa kládol najmä na aplikáciu kvantitatívnych metód (ekonometrické modelovanie, operačný výskum, matematicko-štatistické metódy). Prezentované výsledky jednotlivých prác boli orientované na: dynamiku konvergenčných (a divergenčných) procesov regionálneho rozvoja v Európskej únii; hĺbkové analýzy úlohy regionálnej (kohéznej) politiky v oblasti riešenia regionálnych disparít; meniacu sa povahu trhov práce v európskych regiónoch s osobitným zreteľom na ľudský kapitál.

Projekt: APVV-0649-07

MENBERE WORKIE TIRUNEH – MAREK RADVANSKÝ (eds.): Regional disparities in Central and Eastern Europe: theoretical models and empirical analyses : peer – reviewed international conference proceedings Bratislava : The Institute of Economic Research of the SAS, 2010. 400 pp. ISBN 978-80-7144-180-9.

Neologizmy v terminológii marketingu (Jazykovedný ústav Ľ. Štúra SAV)

Téma zborníka Neologizmy v terminológii marketingu vychádza z projektu MŠ SR a SAV Spracovanie obchodnovednej terminológie pre potreby Slovenskej terminologickej databázy s dôrazom na analýzu terminologických neologizmov, ktorý Jazykovedný ústav Ľ. Štúra SAV rieši v spolupráci s Obchodnou fakultou Ekonomickej univerzity v Bratislave. Zborník analyzuje aktuálne terminologické témy a rozširuje prehľad o stave terminológie v tejto oblasti, ako aj o postojoch jej používateľov. Samotný projekt, ktorého súčasťou zborník je, má preto veľký potenciál odstrániť nejednotnosť a prílišnú variantnosť zvolenej časti terminologickej sústavy ekonómie.

Projekt: VEGA 2/0091/09.

Neologizmy v terminológii marketingu : vedecký seminár s problematikou neologizmov v obchodnovedných disciplínach. Red. Jana Levická – Katarína Viestová. Bratislava : Slovenský národný korpus – Jazykovedný ústav Ľ. Štúra SAV, 2010. 137 s. ISBN 978-80-7399-944-5.

Pramene byzantskej tradície na Slovensku (Slavistický ústav Jána Stanislava SAV)

Výstava Pramene byzantskej tradície na Slovensku vznikla v rámci spolupráce SÚJS SAV a Slovenského komitétu slavistov a uskutočnila sa z prí-

ležitosti Roka kresťanskej kultúry 2010 na Slovensku. Na 21 plnofarebných paneloch sa prezentovali reprodukcie vzácných cyrilských a latinských rukopisov a tlačí, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou slovenského kultúrno-religiózneho priestoru. SÚJS SAV v spolupráci so SKS vydal k výstave plnofarebnú knižnú publikáciu *Pramene byzantskej tradície na Slovensku*. Publikácia slúži aj ako príručka pre široký okruh záujemcov o problematiku cyrilského a cirkevnoslovenského písomníctva na Slovensku. Publikácia, panely k výstave i prednášky odbornej verejnosti pútavo priblížili tradičné duchovné a kultúrne hodnoty cirkvi byzantsko-slovenského obradu, ktoré sa na Slovensku opierajú o cyrilometodské dedičstvo.

Pramene byzantskej tradície na Slovensku : k výstave z príležitosti Roka kresťanskej kultúry 2010 = *Sources of the Byzantine Tradition in Slovakia* : an exhibition organized within the Year of Christian Culture 2010. Peter Žeňuch, Andrej Škoviera (eds.). Bratislava : Slovenský komitét slavistov : Slavistický ústav Jána Stanislava SAV : v spolupráci s Ministerstvom kultúry SR : Národným osvetovým centrom a Gréckokatolíckou eparchiou v Bratislave, 2010. 72 s. ISBN 978-80-89489-00-8.

Stredoslovenské banské mestá v 16. – 18. storočí (Ústav dejín umenia SAV)

Autori významne prispeli ku kľúčovému výstavnému projektu Slovenskej národnej galérie, sprevádzaným obsiahlym katalógom. Ich štúdie sú v kvalite a rozsahu vedeckých monografií.

BALÁŽOVÁ, Barbara. Industriálna, urbánna a sakrálna krajina. In *Industriálna krajina? Stredoslovenské banské mestá v 16. – 18. storočí* : katalóg výstavy Slovenská národná galéria 16. december 2010 – 13. marec 2011. Bratislava : Slovenská národná galéria, 2010, s. 8-57. ISBN 978-80-8059-154-0.

MEDVECKÝ, Jozef. Anton Schmidt, Schemnicensis pictor academicus : život a dielo barokového maliara. In *Industriálna krajina? Stredoslovenské banské mestá v 16. – 18. storočí* : katalóg výstavy Slovenská národná galéria 16. december 2010 – 13. marec 2011. – Bratislava : Slovenská národná galéria, 2010, s. 104-141. ISBN 978-80-8059-154-0.

Piesňová lyrika Jána Levoslava Bellu (Ústav hudobnej vedy SAV)

Pramenno-kritické vydanie kompletnej piesňovej tvorby v transpozícii pre nižší hlas najvýznamnejšieho tvorca slovenského hudobného romantizmu Jána Levoslava Bellu (1843 – 1936) zahŕňa celkovo 39 umelých piesní pre spev a klavír na slovenskú, českú, nemeckú a maďarskú poéziu, z toho jednu pieseň v dvoch verziách a jednu pieseň v dvoch rôznych tóninách. Pri príprave vydania sa editori opierali o najnovšie textologické poznatky publikované v historicko-kritickej edícii súborného diela skladateľa, vo zväzku skladateľovej piesňovej tvorby v pôvodnej verzii (2007). Nové vydanie piesní v transpozícii pre nižší hlas (ktoré vyšlo v roku 2010 s vročením 2008) sleduje cieľ na základe korektnej reprodukcie hudobného textu umožniť čo najširšiemu okruhu interpretov naštudovať skladateľovu piesňovú tvorbu, a tým zvýšiť záujem o hudobnú tvorbu autora, ktorý podstatne prispel k rozvoju romantickej piesne na Slovensku.

Riešitelia: J. Lengová, M. Spusta, P. Zagar.

BELLA, Ján Levoslav: *Piesne pre nižší hlas a klavír*. Eds. Jana Lengová, Marek Spusta, Peter Zagar. Bratislava : Hudobné centrum 2008, 142 s. ISMN 979-0-68503-003-4.

C/ VÝZNAMNÉ VÝSLEDKY MEDZINÁRODNÝCH VEDECKÝCH PROJEKTOV

Magnetická slučka vynárajúca sa v oblasti vnútra slnečnej granuly (Astronomický ústav SAV)

Riešitelia projektu analyzovali časový vývoj maloškálovej magnetickej slučky vynárajúcej sa v oblasti vnútra slnečnej granuly. Napriek tomu, že priame merania topológie a časových vývojev takýchto slučiek už boli v minulosti uverejnené, ide v tomto prípade o prvý takýto opis uskutočnený na základe použitia dát z pozemského ďalekohľadu. V počiatočných fázach existencie slučky v miestach jej vynárania zaregistrovali len lineárne polarizované žiarenie, čo poukazuje na prítomnosť hlavne horizontálneho magnetického poľa. Neskôr boli na obidvoch koncoch oblasti so zvýšenou lineárnou polarizáciou zaznamenané aj signály zodpovedajúce kruhovo polarizovanému žiareniu. Tieto nové útvary mali navyše opačnú orientáciu vektora polarizácie. Výslednú pozorovanú konfiguráciu tak možno stotožniť s malou štruktúrou v tvare slučky. Žiarenie pochádzajúce zo strednej časti objavujúcej sa slučky bolo navyše výrazne posunuté do modrej oblasti spektra, čo podporuje hypotézu o jej vynáraní sa. Bolo zistené, že stredná hodnota magnetickej indukcie vynárajúcej sa slučky bola približne 450 G a celkový magnetický tok približne 3×10^{17} Mx. Čas výskytu analyzovanej slučky bola ~12 min. Na jednoznačnosť interpretácie získaných výsledkov sa navyše vytvoril aj zjednodušený 3D numerický model vynárajúcej sa slučky. Riešitelia poukázali na fakt, že medzi parametrami získanými z pozorovania a zo simulácie panuje veľmi dobrý kvalitatívny súlad, čo výrazne podporuje predchádzajúce tvrdenia.

Výsledok sa dosiahol v spolupráci s Instituto de Astrofísica de Canarias (IAC), Kanárske ostrovy, Španielsko; Astrophysikalisches Institut Potsdam (Postupim), Nemecko a Kiepenheuer-Institut für Sonnenphysik, Freiburg, Nemecko.

Projekty: EU-7RP – OPTICON Trans-national Access Programme 7E1404/2008/055 (Astronomický ústav SAV), a EU-7RP – EST European Large Telescope n. 212482, (Instituto de Astrofísica de Canarias, Astronomický ústav SAV).

Riešitelia: P. Gömöry, J. Rybák, A. Kučera, J. Koza.

GÖMÖRY, Peter – BECK, Christian – BALTHASAR, Horst – RYBÁK, Ján – KUČERA, Aleš – KOZA, Július – WÖHL, Hubertus. Magnetic loop emergence within a granule. In *Astrophysics*, 2010, vol. 511, no. 14, p. 1-10. (4.179 – IF2009). (2010 – Current Contents, SCOPUS, NASA ADS). ISSN 0004-6361.

Variscan and Alpine terranes of the Circum-Pacific region (Geologický ústav SAV)

Monografia je výsledkom spolupráce geologickej komunity karpatsko-balkánskych krajín (CBGA). Myšlienka kompilácie a publikovania máp tektonostratigrafických terénov a ich paleoprostredia pre cirkum-panónsky región zahrnujúci územie Rakúska, Maďarska, Slovenska, Slovinska, Chorvátska, Srbska, Rumunska a čiastočne Talianska a Bulharska bola prezentovaná na 16. kongrese CBGA vo Viedni v roku 1998 ako pokračovanie programu UNESCO-IGCP no. 276. Monografia prezentuje paleotektonický vývoj v čase a priestore v období devón až jura. Je vysvetlivkovým textom podávajúcim charakteristiku megatektonických jednotiek ALCAPA, TISIA, DACIA, ADRIA-DINARIA, ich vývoja na základe typových profilov

a lokalít, ako aj regionálneho rozsahu v zmysle definovania tektonických a litostratigrafických jednotiek skupín, formácií a členov, ktoré sú prezentované na mapách tektonostratigrafických terénov a paleoenvironmentálnych mapách cirkum-panónskeho regiónu.

VOZÁR, Jozef – EBNER, F. – VOZÁROVÁ, Anna – HAAS, János – KOVÁCS, Sándor – SUDAR, Milan – BIELIK, Miroslav – PÉRÓ, Csaba. Variscan and Alpine terranes of the Circum-Pannonian Region. 1. vyd. Bratislava : Slovak Academy of Sciences, Geological Institute, 2010. 233 p. ISBN 978-80-970578-5-5.

Mechanické vlastnosti žiarovo-lisovaných Si_3N_4 -SiC kompozitov s prídavkom oxidov vzácnych zemín (Ústav materiálového výskumu SAV)

Optimalizáciou podmienok nanášania PECVD WC-C povlakov karbonylovou metódou sa podarilo dosiahnuť nanokryštalickú štruktúru týchto povlakov, zvýšiť ich tvrdosť o 40 – 60 % na ~28 GPa a dosiahnuť koeficienty trenia ~0,1. Súčasne boli s pomocou najnovšej AFM metódy po prvý raz zmapované na nanoúrovni elastické vlastnosti materiálu s tuhosťou nad 200 GPa.

Projekt: MNT – ERA.NET Hard Nanocomposite Coatings – HANCOG.
Riešiteľ: J. Dusza.

LOFAJ, František – HVIŠČOVÁ, Petra – DUSZOVÁ, Annamária: Wear mechanism of WC-C coatings. In Metalurgia, 2010, vol. 49, no. 3, p. 215. (0.439 – IF2009). ISSN 0543-5846.
KOTTFER, Daniel – FERDINANDY, Milan: Tenké vrstvy, FJF TUKE Edícia študijnej literatúry, Košice, 2010, 100 s. ISBN 978-80-553-0359-8. Podiel domácich autorov: 45 %.
KRÁL, Jozef – FERDINANDY, Milan – KOTTFER, Daniel – MAŇKOVÁ, Ildikó – CENIGA, Ladislav: Tribological and refractory properties of TiAl3 intermetallic alloy. In Surface Review and Letters, 2009, vol. 16, no. 4, p. 623-629. (2009 – Current Contents). ISSN 0218-625X.

Podané patentové prihlášky:

FERDINANDY, Milan – DUSZA, Ján – LOFAJ, František: Spôsob prípravy vrstiev W, Cr, Mo, ich karbidov, nitridov, silicidov, multivrstvových a kompozitných štruktúr na pevných substrátoch a zariadenie na ich prípravu : patentová prihláška vynálezu : Úrad priemyselného vlastníctva SR, číslo prihlášky: PP29-2008.
KOTTFER, Daniel – FERDINANDY, Milan – DUSZA, Ján – LOFAJ, František: Spôsob a zariadenie pre povrchovú úpravu vnútorných plôch rotačných telies : patentová prihláška vynálezu : Úrad priemyselného vlastníctva SR, číslo prihlášky: PP85-2008. Podiel domácich autorov: 60 %.
FERDINANDY, Milan – DUSZA, Ján – LOFAJ, František – KOTTFER, Daniel: Zariadenie na prípravu vrstiev karbidov, nitridov, silicidov, boridov W, Cr, Mo, Re, Os, Rh, Ru a multivrstvových a kompozitných štruktúr na vnútornej valcovej ploche elektricky vodivej rúry. Prihláška patentu – reg. číslo PP95 – 2009. Podiel domácich autorov: 80 %.
KOTTFER, Daniel – FERDINANDY, Milan – DUSZA, Ján – LOFAJ, František: Zariadenie na vytváranie ochranných vrstiev na vnútorných plochách rotačných telies odparovaním látky elektrónovým lúčom. Prihláška patentu – reg. číslo PP151 – 2010. Podiel domácich autorov: 50 %.

Numerické modelovanie seizmického pohybu v sedimentárnom údolí Grenoble, Francúzsko (Geofyzikálny ústav SAV)

Bezprecedentné porovnanie a analýza numerických predikcií troch zásadných metód numerického modelovania seizmického pohybu v zložitých realistických sedimentárnych štruktúrach v rámci medzinárodného predikčného experimentu. Boli získané dôležité metodické závery pre praktické aplikácie predikcie seizmického pohybu na záujmovej lokalite v analýze seizmického ohrozenia.

Riešitelia: P. Moczo, J. Kristek, M. Kristeková.

Spoluriešitelia zo zahraničia: LGIT UJF Grenoble, Francúzsko (E. Chaljub, S. Tsuno, Pierre-Yves Bard), LMU Mníchov, Nemecko (M. Käser), Polytechnika Miláno, Taliansko (M. Stupazzini).

CHALJUB, Emmanuel – MOCZO, Peter – TSUNO, Seiji – BARD, Pierre Yves – KRISTEK, Jozef – KÄSER, Martin – STUPAZZINI, Marco – KRISTEKOVÁ, Miriam. Quantitative comparison of four numerical predictions of 3D ground motion in the Grenoble Valley, France. In Bulletin of the Seismological Society of America, 2010, vol. 100, no. 4, p. 1427-1455. (1.860 – IF2009). (2010 – Current Contents). ISSN 0037-1106.

Vývoj vhodných fyzikálno-chemických a biologicko-chemických metód na odstraňovanie kovov a metaloidov z vôd a pôd (Ústav geotechniky SAV)

Štúdium optimalizácie elektrochemických a biologicko-chemických metód z hľadiska optimalizácie selektivity odstránenia vybraných kovov zo študovaných banských vôd poukázalo na skutočnosť, že dôležitým krokom je predúprava vody pomocou chemickej oxidácie Fe^{2+} na Fe^{3+} .

Riešitelia: A. Luptáková, E. Mačingová.

UBALDINI, Stefano – LUPTÁKOVÁ, Alena – MAČINGOVÁ, Eva – MASSIDDA, Roberto – FORNARI, Pietro. Application of biohydrometallurgical processes for heavy metals removal from Acid mine drainage. In Nova Biotechnologica, 2010, vol. 10, no. 1, p. 15-21, ISSN 1337 – 8783.

LUPTÁKOVÁ, Alena – UBALDINI, Stefano – MAČINGOVÁ, Eva – FORNARI, Pietro – GIULIANO, Veronica. Application of physical-chemical and biological-chemical methods for heavy metals removal from acid mine drainage. In Journal of Biotechnology, 2010, vol. 150, suppl. 1, p. 252-253. (2.881 – IF 2010). ISSN 0168-1656.

Hladina fosfo-tau CFS a množstvo nerozpustného fosfo-tau v mozgu korelujú s behaviorálnym poklesom v potkaňom modeli tauopatie (Neuroimunologický ústav SAV)

V súčasnom období napriek veľkej pozornosti vedeckých pracovníkov nie je dostupná včasná diagnostika pre Alzheimerovu chorobu. Súčasná veda intenzívne hľadá biomarkery neurodegeneračných ochorení v mozgovom miešnom moku, ktoré by spoľahlivo odrážali stav mozgu a začínajúce patologické procesy skôr než dôjde k prvým klinickým prejavom. Jedným z najzaujímavejších biomarkerov je fosforylovaný tau proteín, keďže pri Alzheimerovej chorobe a iných tauopatiách nesprávne sformovaný tau proteín podlieha hyperfosforylácii. Niektoré štúdie naznačujú, že zvýšená hladina fosforylovaného tau v mozgovom miešnom moku môže pomôcť predvídať progresiu ochorenia po prvých prejavoch zhoršenia kognitívnych funkcií pri Alzheimerovej chorobe. Fosforylované tau ako biomarker riešitelia projek-

tu skúmali na transgénnom modeli, línii potkana exprimujúcej patologické Alzheimerovské tau v neurónoch. Overili, že zvýšená hladina tau fosforylovaného na treoníne 181 (p-tau₁₈₁) v mozgovo miešnej tekutine koreluje s behaviorálnymi ukazovateľmi neurodegenerácie, hodnotenými systémom NeuroScale. Potkany s len mierne narušenou senzori-motorickou integráciou mali nižšiu hladinu p-tau₁₈₁, kým zvieratá s ťažkým poškodením motorických funkcií mali preukazne vyššie hodnoty p-tau₁₈₁ v mozgovo-miešnom moku. Hodnoty p-tau₁₈₁ v mozgovo miešnom moku tiež pozitívne korelovali s proteomickými ukazovateľmi neurodegenerácie – nárastom hyperfosforylovaných nerozpustných tau komplexov v mozgovom tkanive. Tieto dáta preukazujú, že fosforylované tau je sľubným biomarkerom pre Alzheimerovu chorobu a tauopatie všeobecne, cenným pre diagnostiku pacientov pred prejavom príznakov demencie. Prvý raz demonštrujú abnormality tau v mozgovo-miešnom moku v hľadavčích modeloch Alzheimerovej choroby a tauopatií, ako aj koreláciu hodnôt p-tau₁₈₁ s behaviorálnymi a biochemickými ukazovateľmi neurodegenerácie. Podčiarkujú tiež atraktivitu transgénneho potkanieho modelu pri výskume neurodegenerácií.

Projekty: APVV-0631-07, APVV-0621-07, VEGA 2/0144/08, VEGA 2/0067/10, LPP-0354-06, LPP-0039-09, LPP-0363-06, LPP-0326-06, NIH grant AG028538 (K.I.).

Riešitelia: N. Žilka, M. Koreňová, B. Kováčech, M. Novák.

ŽILKA, Norbert – KOREŇOVÁ, Miroslava – KOVÁČECH, Branislav – IQBAL, K. – NOVÁK, Michal. CSF phospho-tau correlates with behavioral decline and brain insoluble phospho-tau levels in the rat model of tauopathy. In *Acta Neuropathologica*, 2010, vol. 119, no. 6, p. 679-687. (6.397 – IF2009). (2010 – Current Contents). ISSN 0001-6322.

Podiel extracelulárnych cysteínov vo funkcii T-typu vápnikového kanála

(Ústav molekulárnej fyziológie a genetiky SAV)

Riešitelia v rámci projektu skúmali úlohu šiestich cysteínov v externej slučke prvej domény napäťovo závislého vápnikového kanála Ca_v3.1. Cysteíny, schopné tvoriť disulfidické mostíky, môžu stabilizovať terciálnu štruktúru proteínov. Slučka spája transmembránový segment S5 s helixom tvoriacim vnútornú časť vodivého póru, takže možno očakávať, že sa podieľa na regulácii otvárania a zatvárania póru. Navyše táto dlhá na cysteíny bohatá slučka je špecifická pre Ca_v3 kanály; ostatné napäťovo závislé vápnikové kanály majú túto slučku kratšiu a obsahuje menej cysteínov. Postupne sa jednotlivé cysteíny C241, C271, C282, C298, C313 a C323 vymenili za alaníny. Mutované kanály sa exprimovali v HEK 293 bunkách a prúd cez ne sa meral metódou patch clamp. Iba kanály C298A a C313A viedli elektrický prúd. Ostatné kanály sa síce nachádzali v oblasti bunkovej membrány (v rámci rozlišovacej schopnosti konfokálneho mikroskopu), ale neboli aktivovateľné depolarizáciou. Oba mutanty mali zmenenú napäťovú závislosť a kinetiku vrátkovania. Zmenila sa aj ich reakcia na prítomnosť oxidačných a redukčných činidiel. Na základe experimentálnych dát riešitelia navrhli molekulový model oblasti.

Projekt: VEGA 2/0195/10.

Riešitelia: M. Karmažínová, L. Lacinová.

KARMAZINOVA, M. – BEYL, S. – STARY, A. – SUWATTANASOPHON, Ch. – KLUGBAUER, N. – HERING, S. – LACINOVA, L. Cysteines in the loop between IS5 and the pore helix of Cav3.1 are essential for channel gating. In *Pflügers Archiv-European Journal of Physiology*, 2010, vol. 460, no. 6, p. 1015-1028. (3.695 – IF2009). (2010 – Current Contents). ISSN 0031-6768.

**Sérologický dôkaz hantavírusových infekcií u ľudí v Guinei,
západná Afrika**
(Virologický ústav SAV)

Hantavírusy sú významné ľudské patogény prenášané hlodavcami a spôsobujúce hemoragickú horúčku s renálnym syndrómom v Ázii a v Európe a hantavírusový pulmonárny syndróm v severnej a južnej Amerike. Len nedávno sa v ústave podarilo objaviť vôbec prvé hantavírusy aj v Afrike. Následná štúdia sa zameriava na zistenie, či tieto nové hantavírusy taktiež infikujú ľudí a spôsobujú ochorenie. S použitím rozsiahleho panelu sérologických metód sa potvrdila prítomnosť špecifických protilátok voči hantavírusom pri 1,2 % obyvateľstva pralesnej časti Guinei v západnej Afrike a pri 4,4 % pacientov s horúčkou neznámeho pôvodu z dediny Sangassou, kde bol objavený Sangassou vírus ako prvý Africký hantavírus. Celkovo získané výsledky ukazujú, že hantavírusové infekcie môžu predstavovať doteraz prehliadaný medicínsky problém minimálne v sledovanej časti Afriky.

Projekt: European Virus Archive, FP7 CAPACITIES project – GA n° 228292.

Riešiteľ: B. Klempa.

KLEMPA, B. – KOIVOGUI, L. – KOULEMOU, K. – AUSTE, B. – KRUGER, D. H. – TER MEULEN, J. Serological evidence of human hantavirus infections in Guinea, West Africa. In *Journal of Infectious Diseases*, 2010, vol. 201, no. 7, p. 1031-1034. (5.865 – IF2009). (2010 – Current Contents). ISSN 0022-1899.

**Úloha štruktúrnych sterolov pri formovaní
a raste koreňových vláskov**
(Botanický ústav SAV)

Komplexný model regulácie zakladania a vývinu vrcholovo-rastúcich koreňových vláskov v Botanickom ústave SAV obohatili podrobnou charakteristikou distribúcie štruktúrnych sterolov v trichoblastoch koreňa *Arabidopsis thaliana*. Zistili, že štruktúrne steroly majú dôležitú úlohu pri iniciácii vytvárania koreňových vláskov, ale aj pri regulácii ich vrcholového rastu. Štruktúrne steroly sa tak stávajú jedným zo skorých markerov iniciácie koreňových vláskov. Predpoklad sa potvrdil pri rastlinách, ktoré vykazujú časté vetvenie koreňových vláskov. Štruktúrne steroly sa akumulovali v mieste rozvetvenia, a to už pred samotným vetvením. Výsledky jasne dokumentujú, že mechanizmus vrcholového rastu koreňových vláskov vyžaduje lokálnu akumuláciu štruktúrnych sterolov. Keď boli štruktúrne steroly chemicky blokované, došlo k narúšaniu integrity cytoplazmatickej membrány a niektorých fyziologických procesov s membránou spojených, napríklad endocytózy. To viedlo k rýchlej inhibícii vrcholového rastu. V dôsledku týchto zmien sa štruktúrne steroly zhluchovali v apikálnej časti vláskov spolu s organelami, ktoré zabezpečujú vysokú dynamiku membrán v rastúcich koreňových vláskoch. Získané údaje naznačujú, že lokálna akumulácia a špecifická distribúcia štruktúrnych sterolov môže regulovať vezikulárny transport a lokálne vlastnosti cytoplazmatickej membrány, čo je nevyhnutné k úspešnému vývinu koreňových vláskov.

Projekty: APVV-0432-06, VEGA 2/0200/10.

Riešitelia: M. Ovečka, F. Baluška.

OVEČKA, Miroslav – BERSON, Tobias – BECK, Martina – DERKSEN, Jan – ŠAMAJ, Jozef – BALUŠKA, František – LICHTSCHEIDL, Irene. Structural sterols are involved in both the initiation and tip growth of root hairs in *Arabidopsis thaliana*. In *Plant Cell*, 2010, vol. 22, p. 2999-3019. (10.679 – IF2009). ISSN 1040-4651.

Polovodičové nanočastice v ílovej matrici (Ústav anorganickej chémie SAV)

Nanokryštály polovodičov sú atraktívne pre vlastnosti súvisiace s ich malými rozmermi. Niektoré sulfidy kovov patria medzi významné polovodiče s vysokým potenciálom aplikácií v optoelektronike. V medzivrstvových priestoroch dvoch ílových minerálov sa reakciami ich Pb^{2+} a Zn^{2+} foriem vo vodných disperziách s plynným sulfánom pripravili malé častice sulfidov týchto kovov. Využil sa fakt, že prostredie v medzivrstvovom priestore montmorillonitu je výhodné pre ovplyvňovanie usporiadania molekúl v supramolekulárnych látkach. V pripravených nanohybridných materiáloch sa môžu medzi vrstvami minerálov nachádzať piliere a/alebo nanoagregáty sulfidov kovov. Prítomnosť nanočastíc preukázali experimentálne výsledky. Približne 50 % katiónov Pb^{2+} a Zn^{2+} prítomných v montmorillonitoch vytvorilo sulfidové polovodičové nanočastice. Spektroskopickými metódami sa potvrdilo, že pripravené materiály majú vďaka štruktúre a veľkosti nanočastíc polovodiča veľmi perspektívne elektronické a optické vlastnosti aj na praktické využitie.

Projekt: Bilaterálna vedecko-technická spolupráca medzi ÚACH SAV a gréckymi univerzitami v Ioannine a Patrase.

Riešitelia: Ľ. Jankovič, J. Bujdák, J. Madejová, P. Komadel.

JANKOVIČ, Ľuboš – DIMOS, K. – BUJDÁK, Juraj – KOUTSELAS, I. – MADEJOVÁ, Jana – GOURNIS, D. – KARAKASSIDES, M.A. – KOMADEL, Peter. Synthesis and characterization of low dimensional ZnS – and PbS-semiconductor particles on a montmorillonite template. In Physical Chemistry Chemical Physics, 2010, vol. 12, p. 14236-14244. (4.116 – IF2009). (2010 – Current Contents). ISSN 1463-9076.

Úloha lipidových častíc pri akumulácii skvalénu v kvasinkách *Saccharomyces cerevisiae*

Ústav biochémie a genetiky živočíchov SAV

Skvalén je intermediát biosyntézy sterolov, ktorý má široké využitie v potravinárstve, farmaceutickom a kozmetickom priemysle. Na jeho priemyselnú produkciu možno využiť aj kvasinku *S. cerevisiae*, v ktorej je nadprodukovaný skvalén ukladaný do lipidových častíc – sférických útvarov, ktoré slúžia primárne na uskladňovanie triglyceridov a sterol esterov. V rámci dlhodobej spolupráce s Technickou univerzitou Graz (Rakúsko) v ústave sledovali, ako poruchy v biogenéze lipidových častíc ovplyvňujú akumuláciu skvalénu v kvasinkách. Zvýšenú hladinu skvalénu indukovali narušením premeny skvalénu na ergosterol (blokovanie enzýmu skvalén epoxidázy antimykotikom terbinafínom, resp. mutáciou v syntéze hemu). Dokázali, že u mutanta s defektnou biogenézou lipidových častíc je skvalén redistribuovaný do intracelulárnych membrán (hlavne mitochondrií a endoplazmatického retikula). Tieto bunky sú hypersenzitívne na terbinafín, pričom akumulácia skvalénu pri subinhibičných koncentráciách terbinafínu bola znížená. Schopnosť intracelulárnych membrán akumulovať skvalén je teda limitovaná a biogenéza lipidových častíc je významným faktorom z hľadiska biotechnologickej produkcie skvalénu v kvasinkách.

Projekt: APVV-0681-07.

Riešiteľ: I. Hapala.

ŠPAŇOVÁ, Miroslava – CZABANY, Tibor – ZELLNIG, Günther – LEITNER, Erich – HAPALA, Ivan – DAUM, Günther. Effect of lipid particle biogenesis on the subcellular distribution of squalene in the yeast *Saccharomyces cerevisiae*. In Journal of Biological Chemistry, 2010, vol. 285, no. 9, p. 6127-6133. (5.328 – IF2009). (2010 – Current Contents). ISSN 0021-9258.

Kuvajtsko-slovenská archeologická misia (Archeologický ústav SAV)

Kuvajtsko-slovenská archeologická misia (Kuwaiti-Slovak Archaeological Mission/KSAM) vznikla v roku 2004 na základe dohody medzi Archeologickým ústavom SAV v Nitre a Národnou radou pre kultúru, umenie a literatúru v Kuvajte (National Council for Culture, Arts and Letters, State of Kuwait) ako interdisciplinárny projekt zameraný v prvom rade na výskum osady Al-Khidr na ostrove Failaka. Misia je prvou skutočne systematickou aktivitou slovenskej archeológie v zahraničí. Realizovalo sa 5 výskumných sezón, z ktorých 4 boli zamerané na terénny výskum (2004, 2006, 2007, 2008) a zatiaľ jediná na spracovanie materiálu z kľúčovej lokality záujmu expedície. Lokalita Al-Khidr reprezentuje jednu z najvýznamnejších etáp histórie Kuvajtu a Perzského zálivu v 2. tisícročí pred n. l., keď túto oblasť ovládala civilizácia, resp. kultúra Dilmun. Dilmunci sprostredkúvali obchod medzi dvomi vyspelými kultúrami Blízkeho a Stredného východu, a to medzi Mezopotámiou.

Okrem lokality Al-Khidr sa misia sústreďuje aj na postupný systematický prieskum ostrova a kľúčových lokalít (mapovanie ostrova Failaka a konkrétne menšie výskumné aktivity – geodetické zameranie a modelovanie, geofyzikálny prieskum – na vybraných lokalitách – Al-Qusur, Al-Quraniya, Al-Zor, Al-Awazim, mapovanie susedného ostrova Miskan). Jednej z failackých lokalít – predislamskej (ranokresťanskej) a včasnoislamskej osade Al-Qusur z 5./6. – 9. stor. n. l., ktorá sa nachádza v strede ostrova – sa od roku 2006 venuje zvýšená pozornosť – počiatočný prieskum sa rozšíril na samostatnú výskumnú aktivitu expedície. Uskutočnili sa zatiaľ dve prieskumné (2006, 2007) a dve výskumné (2008, 2009) sezóny.

BENEDIKOVÁ, L. – PIETA, K. – RUTTKAY, M. – SHEHAB, SH.: Vyhodnotenie archeologických výskumov v Kuvajte. Výstup: dve knižné publikácie – Failaka and Miskan Islands 2004-2009. Primary Scientific Report on the Activities of the Kuwaiti-Slovak Archaeological Mission. Kuwait City 2010, 152 s.; BENEDIKOVÁ, L. – PIETA, K. – RUTTKAY, M.: Al-Khidr 2004-2009. Primary Scientific Report on the Activities of the Kuwaiti-Slovak Archaeological Mission. Kuwait City 2010, 325 s.

Predikcie vývojových trendov v sociálnej sfére (Spoločenskovedný ústav SAV)

Porozumenie podstate a dôsledkom rozdielov v ekonomickej, sociálnej, kultúrnej a politickej štruktúre krajín integrujúcej sa Európy sa z pohľadu EÚ chápe ako nevyhnutná podmienka na efektívne riadenie prebiehajúcich sociálnych procesov tak zo strany národných, ako aj celoeurópskych orgánov a zainteresovaných inštitúcií. Tomuto účelu má slúžiť aj Európska sociálna sonda (European Social Survey, ESS). ESS je medzinárodný celoeurópsky projekt, plánovaný na 5 kôl v dvojročnom cykle. Kladie si za cieľ postihnúť sledované aspekty spoločenského, politického a kultúrneho života v účastníckych krajinách v 10-ročnej perióde. Možnosť analyzovať vývojové trendy v sociálnej sfére v rámci projektu ESS je založená na splnení dvoch základných požiadaviek, ktorými sú opakované merania a medzikultúrne komparácie. Význam, ktorý Európska komisia a jej orgány pre vednú politiku pripisujú tomuto projektu, možno vidieť aj v tom, že ESS ako prvý projekt z oblasti sociálnych vied, získalo Cenu R. Descarta za rok 2005.

VÝROST, Jozef. Európska sociálna sonda (ESS) 4. kolo na Slovensku. Prešov : Universum, 2010. 224 s. ISBN 978-8089046-65-2.

Slovenské Au Pair vo Veľkej Británii (Ústav etnológie SAV)

V roku 2005 ukončila riešiteľka Z. Búriková v spolupráci s Danielom Millerom z University College of London jednoročný etnografický výskum vo Veľkej Británii, venovaný slovenským opatrovateľkám detí – au pairkam – v britských rodinách v Londýne. Projekt získal financovanie vďaka prestížnemu *The Leverhulme Trust Research Project Grant* (2004 – 2005), kde obstál vo veľkej konkurencii. Empirické dáta Z. Búrikovej o slovenských opatrovateľkách doplnili výskumy D. Millera, ktorý sa zameriaval na britských členov skúmaných rodín a ich vzťah k slovenským opatrovateľkám. Výsledná knižná publikácia, vydaná v poprednom britskom vydavateľstve Polity Press, priniesla vedecky vysoko hodnotné výskumné výsledky o pracovnej migrácii slovenských opatrovateľiek a o súčasnej podobe britskej rodiny stredných vrstiev. Kniha vyvolala značný záujem médií vo Veľkej Británii. Kniha slovenskej etnologičky/sociálnej antropologičky a svetovo uznávaného sociálneho antropológa D. Millera je vynikajúcim odborným výsledkom medzinárodnej spolupráce.

BÚRIKOVÁ, Zuzana – MILLER, Daniel. *Au Pair*. Cambridge : Polity Press, 2010. 209 s. ISBN 978-0-7456-5011-1.

Rodová asymetria v študijných preferenciách dievčat a chlapcov v oblasti informatiky a technicko-inžinierskych odborov (Filozofický ústav SAV)

V poslednej etape riešenia projektu sa zo záverečnej rozsiahlej výskumnej správy vypracoval komprimovaný text do medzinárodnej publikácie, ktorej editorom je hlavný koordinátor UPDATE. Text sa preložil do angličtiny, po korektúre sa doplnil grafmi a výberom z rozhovorov s fokusovou skupinou a poslal koordinátorku WP5 prof. Doine Balahur. Text v anglickej verzii je prístupný online na webovej stránke UPDATE, aj na ústavnej stránke: (<http://www.klemens.sav.sk/fiusav/update/dotaznik.php>). Cieľ WP5 vypracovať zoznam identifikovaných bariér a motivačných faktorov a návrhy odporúčaní so zreteľom na pojem novej gramotnosti zahŕňajúcej technológiu a jej miesto v kurikulumoch na každom stupni vzdelávania sa prezentoval na záverečnej medzinárodnej konferencii v Madride (november 2009). Powerpointová prezentácia je dostupná online na webovej stránke UPDATE, aj na webstránke FiÚ SAV (<http://www.klemens.sav.sk/fiusav/update/dotaznik.php>). Pripravila sa výstupná publikácia sumarizujúca dotazníkový prieskum, rozhovory s fokusovou skupinou.

Rodová asymetria v študijných preferenciách dievčat a chlapcov v oblasti informatiky a technicko-inžinierskych odboroch : projekt UPDATE. Edt. SEDOVÁ, Tatiana – FILADELFIOVÁ, Jarmila – PORUBÁNOVÁ, Sylvia. Bratislava : Veda, 2009. 205 s., 12 s. ISBN 978-80-224-1122-6.

Uspokojovanie intímnych potrieb mužov, ktorí robia sex s mužmi, je výrazne ovplyvnené ich diskrimináciou v spoločnosti (Ústav výskumu sociálnej komunikácie SAV)

Efektívnej integrácii emancipujúcich sa skupín občanov so sexuálnou inakosťou pomáha aj hlbšie porozumenie špecifik ich sexuality. V tomto zmysle bola zrealizovaná kvalitatívna štúdia sexuálneho správania mužov,

ktorí majú sex s mužmi (MSM). Analýza hĺbkových interview ukázala, že konceptualizácia sexuality a sexu, rovnako ako formy sexuálneho správania sa a miera rizika pre sexuálne zdravie u týchto osôb vykazujú extrémne interindividuálne rozdiely. Osobitosti sexuálneho správania sú vo významnom vzťahu k subjektívnemu významu sexuality a osobnej histórii partnerských a sexuálnych vzťahov. Jeden z najdôležitejších poznatkov je, že uspokojovanie intímnych potrieb mužov, ktorí robia sex s mužmi, je výrazne ovplyvnené ich diskrimináciou v spoločnosti.

Projekty: Capacity building in HIV/syphilis prevalence estimation using non-invasive methods among msm in Southern and Eastern Europe; Projekt EU Public Health Programme, coordinator Regional Centre for Health Promotion- Verona- Veneto Region, 7 EU krajín.

Riešiteľ: G. Bianchi.

BIANCHI, Gabriel. Sex medzi mužmi: medzi realitou a diskurzmi. In Kvalitativní přístup a metody ve vědách o člověku IX : individualita a jedinečnost v kvalitativním výzkumu : sborník vybraných příspěvků. Editori Kateřina Záborská, Ivo Čermák. – Brno : Psychologický ústav AV ČR, 2010, s. 145-152. ISBN 978-80-86174-17-4. Dostupné na internete: <www.psu.cas.cz/konference/kvalkox>.

BIANCHI, Gabriel. O čom je sex medzi mužmi. In Sexuality III. : zborník vedeckých príspevkov [elektronický zdroj]. Editorka Dagmar Marková. Nitra : Univerzita Konštantína Filozofa, 2010, s. 8-16. ISBN 978-80-8094-745-3.

Analýza politiky súdržnosti v programovom období 2007 – 2013 (Ekonomický ústav SAV)

Analýzy boli vypracované v rámci novovzniknutej expertnej evaluačnej siete, ktorá bola v pilotnej fáze vytvorená v roku 2010 Generálnym direktoriátom pre regionálnu politiku EÚ. Hlavným cieľom siete je vypracovanie súhrnných analýz založených na monitorovacích a evaluačných kapacitách jednotlivých členských krajín, kritické zhodnotenie stavu fyzickej a finančnej implementácie relevantných operačných programov, identifikovanie príkladov dobrej praxe (predovšetkým v oblasti evaluácie operačných programov) a syntéza zistených faktov v dvoch tematicky zameraných výstupoch. Predmetom prvej analýzy je hodnotenie využívania politiky súdržnosti na podporu inovačného rozvoja v podmienkach SR v rámci cieľov Konvergencia a Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť. Predmetom druhej analýzy je komplexný pohľad politiky súdržnosti v rámci jednotlivých operačných programov, vychádzajúci z analýzy aktuálneho ekonomického a sociálneho vývoja v jednotlivých regiónoch Slovenska a dosiahnutého pokroku vo fyzickej a finančnej implementácii jednotlivých výziev relevantných operačných programov. Významnou súčasťou je analýza evaluácií relevantných k implementácii politiky súdržnosti v predchádzajúcom, ako aj súčasnom programovom období. Závbery oboch spomínaných analýz formulujú na základe identifikovaných nedostatkov konkrétne odporúčania, ktorých realizácia by prispela k zvýšeniu efektívnosti politiky súdržnosti v podmienkach Slovenska.

FRANK, Karol. Expert evaluation network delivering policy analysis on the performance of cohesion policy 2007 – 2013 : Policy paper on innovation – Slovakia : final draft. In Expert evaluation network delivering policy analysis on the performance of cohesion policy 2007 – 2013 : (contract 2009CE160ATO75-CATO39). – Brussels : European commission, Directorate-General regional policy, 2010, p. 1-20. Dostupné na internete: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/pdf/eval2007/expert_innovation/slovakia.pdf.

FRANK, Karol. Expert evaluation network delivering policy analysis on the performance of cohesion policy 2007 – 2013 : Task 2 : Country report on achievements of cohesion policy Slovakia : version final. In Expert evaluation network delivering policy analysis on the performance of cohesion policy 2007 – 2013 : (contract 2009CE160ATO75-CATO39).

Človek v lexikálno-slovotvornej sérii Slovanského jazykového atlasu (Jazykovedný ústav Ľ. Štúra SAV)

V 9. zväzku lexikálno-slovotvornej série Slovanského jazykového atlasu sa spracúva tematický okruh Človek. Podstatou štruktúrnej, areálovej aj typologickej charakteristiky nárečovej slovnej zásoby všetkých slovanských jazykov je diferenciácia pomenovania častí ľudského tela ako primárneho významu lexémy a na ňu nadväzujúce postihovanie procesov rozširovania primárnych významov slov do inej tematickej oblasti. Typologická charakteristika slovotvorných postupov z areálového hľadiska je súčasťou postihovania konfigurácie jednotlivých jazykových areálov (súvislý – prerušovaný), ich rozsahu (veľký – stredný – malý), množstva a povahy jazykov tvoriacich areál (príbuzné – nepríbuzné, monolingválny – polylingválny), dynamickosti areálov (stabilný – labilný) či hľadania vzťahu konkrétneho areálu k makrotypu (priľahlý – laterálny – vzdialený). Takouto areálovou interpretáciou sa postihujú prirodzené vývinové tendencie v jazykoch bez ich vedomého regulovania a výsledky tohto typu svojou poznávacou hodnotou presahujú hranice dialektológie, resp. jazykovedy a poskytujú hodnotné informácie o interkultúrnych vzťahoch nositeľov jednotlivých slovanských jazykov.

ŽIGO, Pavol – FERENČÍKOVÁ, Adriana – KRÁLIK, Ľubor – CHOCHOL, Martin. Obščeslavianskij lingvističeskij atlas : serija leksiko-slovoobrazovatel'naja. Vypusk 9. Čelovek. Red. Janusz Siatkowski, Jadwiga Waniakowa. Krakov : Meždunarodnyj komitet slavistov, Komissija Obščeslavianskogo lingvističeskogo atlasa – Poľskaja akademija nauk, Institut poľského jazyka, 2009. 218 s. ISBN 978-83-88866-68-5.

Naratívna každodennosť v historicko-etnologickej a lingvistickej perspektíve (Slavistický ústav Jána Stanislava SAV)

V rámci medzinárodného vedeckého projektu *Naratívna každodennosť v historicko-etnologickej a lingvistickej perspektíve*, ktorý Slavistický ústav Jána Stanislava SAV rieši v spolupráci s Ústavom etnológie SAV a Inštitutom slavianovedenia Ruskej akadémie vied v Moskve, sa v spolupráci s Národným inštitútom slovenského jazyka a literatúry Matice slovenskej konala medzinárodná vedecká interdisciplinárna konferencia *Jazykové, literárne a etnické súvislosti kresťanskej kultúry / Языковые, литературные и этнические связи христианской культуры*. Cieľom konferencie bolo prezentovať aktuálne výsledky výskumov v oblasti jazyka, literatúry a kultúry v kontexte etnických a etnicko-konfesionálnych procesov komunikácie a mobility. Aktuálnou zložkou interdisciplinárneho prístupu je komplementarnosť vedeckých disciplín pri výskume duchovnej kultúry. Výskum sa cieľavedome a programovo zameriaval na kľúčový zdroj slovenskej i slovanskej kultúry – na kresťanstvo. Podarilo sa charakterizovať nielen vzťahy medzi slovanským Východom a Západom, ale aj úspešne osvetliť miesto slovanskej kresťanskej kultúry i aspekty trvalého uplatnenia sa tradičnej kresťanskej kultúry v jazykových, etnických, literárnych, historických i spoločenských situáciách v kontexte starších i moderných slovanských, európskych i globalizačných kultúrnych a civilizačných procesov.

Nizozemské umenie a umenie strednej Európy 15. – 16. storočia (Ústav dejín umenia SAV)

Základným cieľom medzinárodného výstavného projektu Van Eyck to Dürer: Early Netherlandish Painting and Central Europe 1430 – 1530, ktorého organizátorom bolo Groeningemuseum v Bruggách (Belgicko), bolo ilustrovať vzájomné vzťahy medzi nizozemským umením 15. a začiatku 16. storočia a umením v strednej Európe. Na projekte participovalo viac ako desať krajín Európy a USA. Samotná výstava, ktorá sa konala v Bruggách od 29. 10. 2010 do 30. 1. 2011, prezentovala vyše tristo unikátnych umeleckých diel. Ingrid Ciulisová z Ústavu dejín umenia SAV bola členkou vedeckého komitétu projektu a spoluautorkou výstavného katalógu, ktorý vyšiel v štyroch jazykoch. Jej štúdia podáva komplexný obraz vplyvu grafických diel Martina Schongauera na umenie strednej Európy.

CIULISOVÁ, Ingrid. Prints as Commodities : the Circulation and Reception of Schongauer's Prints in Central Eastern Europe. In Van Eyck to Dürer : Early Netherlandish Painting & Central Europe 1430-1530. – Tiel: Lannoo, 2010, s. 113-121. ISBN 978-90-209-9341-7.

Historické pramene a pramenná kritika v európskej etnomuzikológii (Ústav hudobnej vedy SAV)

Práca s historickými prameňmi predstavuje významnú súčasť európskej etnomuzikológie a otázky pramennej kritiky patria dnes k jej dominantným témam. V minulom období sa konalo v Štokholme stretnutie európskych etnomuzikológov, na ktorom sa konfrontovali otázky venované typológii historických prameňov tradičnej piesne, hudby a tanca a metodológii práce s týmito prameňmi. Zborník príspevkov, ktorý vznikol z tohto stretnutia, prináša obraz o súčasných východiskách, metódach a technikách pramennej kritiky tak, ako sa uplatňuje v jednotlivých európskych etnomuzikologických školách. Na príklade zbierky slovenských ľudových piesní Karola Plicku (1894 – 1987) H. Urbancová priblížila modelovú situáciu práce s rukopisnými zápismi piesní realizovanými priamo v teréne, ktorú interpretovala na pozadí Plickovej koncepcie „estetického manipulovania“ reality.

URBANCOVÁ, Hana. Written Records and Source Criticism: A Collection of Slovak Folk Songs Collected by Karol Plicka. In Historical Sources and Source Criticism : ICTM Study Group on Historical Sources: Proceedings from the 17th International Conference in Stockholm, Sweden, May 21–25, 2008. – Stockholm : Svenskt visarkiv, 2010, p. 215-226. ISBN 978-91-977013-7-2. ISSN 0081-9840.

D/ EDIČNÁ A PUBLIKAČNÁ ČINNOSŤ

PUBLIKAČNÁ A EDIČNÁ ČINNOSŤ	Počet v r. 2010/ doplnky z r. 2009
1. Vedecké monografie vydané v domácich vydavateľstvách (AAB, ABB, CAB)	145/4
2. Vedecké monografie vydané v zahraničných vydavateľstvách (AAA, ABA, CAA)	29/1
3. Odborné monografie, vysokoškolské učebnice a učebné texty vydané v domácich vydavateľstvách (BAB, ACB)	46/2
4. Odborné monografie a vysokoškolské učebnice a učebné texty vydané v zahraničných vydavateľstvách (BAA, ACA)	6
5. Kapitoly vo vedeckých monografiách vydaných v domácich vydavateľstvách (ABD, ACD)	212
6. Kapitoly vo vedeckých monografiách vydaných v zahraničných vydavateľstvách (ABC, ACC)	140
7. Kapitoly v odborných monografiách, vysokoškolských učebniciach a učebných textoch vydaných v domácich vydavateľstvách (BBB, ACD)	62
8. Kapitoly v odborných monografiách, vysokoškolských učebniciach a učebných textoch vydaných v zahraničných vydavateľstvách (BBA, ACC)	5
9. Vedecké a odborné práce v časopisoch evidovaných v Current Contents (ADC, ADCA, ADCB, ADD, ADDA, ADDB, CDC, CDCA, CDCB, CDD, CDDA, Cddb, BDC, BDCA, BDCB, BDD, BDDA, Bddb)	1 309/215
10. Vedecké a odborné práce v nekarentovaných časopisoch (ADE, ADEA, ADEB, ADF, ADFA, ADFB, CDE, CDEA, CDEB, CDF, CDFA, CDFB, BDE, BDEA, BDEB, BDF, BDFA, BDFB)	1 515/49
11. Vedecké a odborné práce v zborníkoch (konferenčných aj nekonferenčných, vydaných tlačou alebo na CD) a/ recenzovaných (AEC, AED, AFA, AFB, AFBA, AFBB, BEC, BED, CEC, CED) b/ nerecenzovaných (AEE, AEF, AFC, AFD, AFDA, AFDB, BEE, BEF)	1 194/3 492
12. Vydané periodiká evidované v Current Contents	14
13. Ostatné vydané periodiká	44
14. Vydané alebo editované zborníky z vedeckých podujatí (FAI)	164
15. Vedecké práce uverejnené na internete (GHG)	563/4
16. Preklady vedeckých a odborných textov (EAJ)	20

OHLASY	Počet v r. 2009 a doplnky
Citácie vo WOS (1.1, 2.1)	17 257/104
Citácie v SCOPUS (1.2, 2.2)	1 787/38
Citácie v iných citačných indexoch a databázach (9, 10)	162/13
Citácie v publikáciách neregistrovaných v citačných indexoch (3, 4)	8 268/149
Recenzie na práce autorov z organizácie (5, 6, 7, 8)	254/1

I. oddelenie vied

PUBLIKAČNÁ A EDIČNÁ ČINNOSŤ	Počet v r. 2010/ doplnky z r. 2009
1. Vedecké monografie vydané v domácich vydavateľstvách (AAB, ABB, CAB)	7
2. Vedecké monografie vydané v zahraničných vydavateľstvách (AAA, ABA, CAA)	5
3. Odborné monografie, vysokoškolské učebnice a učebné texty vydané v domácich vydavateľstvách (BAB, ACB)	12
4. Odborné monografie a vysokoškolské učebnice a učebné texty vydané v zahraničných vydavateľstvách (BAA, ACA)	2
5. Kapitoly vo vedeckých monografiách vydaných v domácich vydavateľstvách (ABD, ACD)	1
6. Kapitoly vo vedeckých monografiách vydaných v zahraničných vydavateľstvách (ABC, ACC)	33
7. Kapitoly v odborných monografiách, vysokoškolských učebniciach a učebných textoch vydaných v domácich vydavateľstvách (BBB, ACD)	4
8. Kapitoly v odborných monografiách, vysokoškolských učebniciach a učebných textoch vydaných v zahraničných vydavateľstvách (BBA, ACC)	2
9. Vedecké a odborné práce v časopisoch evidovaných v Current Contents (ADC, ADCA, ADCB, ADD, ADDA, ADDB, CDC, CDCA, CDCB, CDD, CDDA, Cddb, BDC, BDCA, BDCB, BDD, BDDA, Bddb)	589
10. Vedecké a odborné práce v nekarentovaných časopisoch (ADE, ADEA, ADEB, ADF, ADFA, ADFB, CDE, CDEA, CDEB, CDF, CDFA, CDFB, BDE, BDEA, BDEB, BDF, BDFA, BDFB)	458
11. Vedecké a odborné práce v zborníkoch (konferenčných aj nekonferenčných, vydaných tlačou alebo na CD) a/ recenzovaných (AEC, AED, AFA, AFB, AFBA, AFBB, BEC, BED, CEC, CED) b/ nerecenzovaných (AEE, AEF, AFC, AFD, AFDA, AFDB, BEE, BEF)	389 253
12. Vydané periodiká evidované v Current Contents	2
13. Ostatné vydané periodiká	13
14. Vydané alebo editované zborníky z vedeckých podujatí (FAI)	32
15. Vedecké práce uverejnené na internete (GHG)	221
16. Preklady vedeckých a odborných textov (EAJ)	3

OHLASY	Počet v r. 2009 a doplnky
Citácie vo WOS (1.1, 2.1)	6 645
Citácie v SCOPUS (1.2, 2.2)	546
Citácie v iných citačných indexoch a databázach (9, 10)	34
Citácie v publikáciách neregistrovaných v citačných indexoch (3, 4)	1 981
Recenzie na práce autorov z organizácie (5, 6, 7, 8)	16

II. oddelenie vied

PUBLIKAČNÁ A EDIČNÁ ČINNOSŤ	Počet v r. 2010/ doplnky z r. 2009
1. Vedecké monografie vydané v domácich vydavateľstvách (AAB, ABB, CAB)	25/4
2. Vedecké monografie vydané v zahraničných vydavateľstvách (AAA, ABA, CAA)	8/1
3. Odborné monografie, vysokoškolské učebnice a učebné texty vydané v domácich vydavateľstvách (BAB, ACB)	9/2
4. Odborné monografie a vysokoškolské učebnice a učebné texty vydané v zahraničných vydavateľstvách (BAA, ACA)	1
5. Kapitoly vo vedeckých monografiách vydaných v domácich vydavateľstvách (ABD, ACD)	26
6. Kapitoly vo vedeckých monografiách vydaných v zahraničných vydavateľstvách (ABC, ACC)	50/1
7. Kapitoly v odborných monografiách, vysokoškolských učebniciach a učebných textoch vydaných v domácich vydavateľstvách (BBB, ACD)	6
8. Kapitoly v odborných monografiách, vysokoškolských učebniciach a učebných textoch vydaných v zahraničných vydavateľstvách (BBA, ACC)	1
9. Vedecké a odborné práce v časopisoch evidovaných v Current Contents (ADC, ADCA, ADCB, ADD, ADDA, ADDB, CDC, CDCA, CDCB, CDD, CDDA, Cddb, BDC, BDCA, BDCB, BDD, BDDA, Bddb)	617/215
10. Vedecké a odborné práce v nekarentovaných časopisoch (ADE, ADEA, ADEB, ADF, ADFA, ADFB, CDE, CDEA, CDEB, CDF, CDFA, CDFB, BDE, BDEA, BDEB, BDF, BDFA, BDFB)	332/49
11. Vedecké a odborné práce v zborníkoch (konferenčných aj nekonferenčných, vydaných tlačou alebo na CD) a/ recenzovaných (AEC, AED, AFA, AFB, AFBA, AFBB, BEC, BED, CEC, CED) b/ nerecenzovaných (AEE, AEF, AFC, AFD, AFDA, AFDB, BEE, BEF)	308/3 87
12. Vydané periodiká evidované v Current Contents	5
13. Ostatné vydané periodiká	6
14. Vydané alebo editované zborníky z vedeckých podujatí (FAI)	41
15. Vedecké práce uverejnené na internete (GHG)	28/4
16. Preklady vedeckých a odborných textov (EAJ)	2

OHLASY	Počet v r. 2009 a doplnky
Citácie vo WOS (1.1, 2.1)	10 147/104
Citácie v SCOPUS (1.2, 2.2)	1 209/38
Citácie v iných citačných indexoch a databázach (9, 10)	116/13
Citácie v publikáciách neregistrovaných v citačných indexoch (3, 4)	1 008/149
Recenzie na práce autorov z organizácie (5, 6, 7, 8)	8/1

III. oddelenie vied

PUBLIKAČNÁ A EDIČNÁ ČINNOSŤ	Počet v r. 2010/ doplnky z r. 2009
1. Vedecké monografie vydané v domácich vydavateľstvách (AAB, ABB, CAB)	113
2. Vedecké monografie vydané v zahraničných vydavateľstvách (AAA, ABA, CAA)	16
3. Odborné monografie, vysokoškolské učebnice a učebné texty vydané v domácich vydavateľstvách (BAB, ACB)	25
4. Odborné monografie a vysokoškolské učebnice a učebné texty vydané v zahraničných vydavateľstvách (BAA, ACA)	3
5. Kapitoly vo vedeckých monografiách vydaných v domácich vydavateľstvách (ABD, ACD)	185
6. Kapitoly vo vedeckých monografiách vydaných v zahraničných vydavateľstvách (ABC, ACC)	57
7. Kapitoly v odborných monografiách, vysokoškolských učebniciach a učebných textoch vydaných v domácich vydavateľstvách (BBB, ACD)	52
8. Kapitoly v odborných monografiách, vysokoškolských učebniciach a učebných textoch vydaných v zahraničných vydavateľstvách (BBA, ACC)	2
9. Vedecké a odborné práce v časopisoch evidovaných v Current Contents (ADC, ADCA, ADCB, ADD, ADDA, ADDB, CDC, CDCA, CDCB, CDD, CDDA, Cddb, BDC, BDCA, BDCB, BDD, BDDA, Bddb)	103
10. Vedecké a odborné práce v nekarentovaných časopisoch (ADE, ADEA, ADEB, ADF, ADFA, ADFB, CDE, CDEA, CDEB, CDF, CDFA, CDFB, BDE, BDEA, BDEB, BDF, BDFA, BDFB)	725
11. Vedecké a odborné práce v zborníkoch (konferenčných aj nekonferenčných, vydaných tlačou alebo na CD) a/ recenzovaných (AEC, AED, AFA, AFB, AFBA, AFBB, BEC, BED, CEC, CED) b/ nerecenzovaných (AEE, AEF, AFC, AFD, AFDA, AFDB, BEE, BEF)	497 152
12. Vydané periodiká evidované v Current Contents	7
13. Ostatné vydané periodiká	25
14. Vydané alebo editované zborníky z vedeckých podujatí (FAI)	91
15. Vedecké práce uverejnené na internete (GHG)	314
16. Preklady vedeckých a odborných textov (EAJ)	15

OHLASY	Počet v r. 2009 a doplnky
Citácie vo WOS (1.1, 2.1)	465
Citácie v SCOPUS (1.2, 2.2)	32
Citácie v iných citačných indexoch a databázach (9, 10)	12
Citácie v publikáciách neregistrovaných v citačných indexoch (3, 4)	5 279
Recenzie na práce autorov z organizácie (5, 6, 7, 8)	230

E/ CENTRÁ EXCELENTNOSTI SAV

Centrá excelentnosti SAV (CE SAV) sú zriaďované P SAV s cieľom podporovať spoluprácu vedúcich vedeckých osobností základného a aplikovaného výskumu v SR, zameranú na dosiahnutie výsledkov na medzinárodnej úrovni. Vytvárajú sa na štyri roky kompetitívnym mechanizmom, pravidelne hodnotiacim príbežné výsledky výskumnej činnosti a kvalitu predložených projektov. Činnosť centier riadi Rada CE SAV. V roku 2010 bola inovovaná výzva na podávanie projektov CE so začiatkom riešenia v roku 2011. Nová výzva zdôraznila požiadavky na kvalitu riešiteľského kolektívu, spoluprácu s vysokými školami, účasť doktorandov a mladých vedeckých pracovníkov a podporu projektov 7. RP EÚ a projektov podporených ŠF EÚ.

Centrum nanoštruktúrnych materiálov NANOSMART

VEDÚCI CE SAV: prof. RNDr. Ján Dusza, DrSc.

ZÁKLADNÉ PRACOVISKO CE SAV: Ústav materiálového výskumu SAV

SPOLUPRACUJÚCE ORGANIZÁCIE: Ústav geotechniky SAV, Ústav experimentálnej fyziky SAV, Ústav materiálov a mechaniky strojov SAV, Ústav anorganickej chémie SAV, Elektrotechnický ústav SAV, Fyzikálny ústav SAV

OBDOBIE RIEŠENIA EXCELENTNÉHO PROJEKTU: 1. 1. 2007 – 31. 12. 2010

Vedecké ciele projektu boli splnené, v rámci nich sa realizoval výskum využitia mechanickej aktivovaného magnetitu Fe_3O_4 pre sorpciu arzénu z modelových roztokov, mechanochemická syntéza binárnych sulfidov Bi_2S_3 a Sb_2S_3 a skúmanie protirakovinového účinku nanorealgáru As_4S_4 . Dokumentoval sa protirakovinový účinok nanosuspenzií sulfidu arzénu pripravených nanometlím. Podarilo sa detailne preskúmať a opísať proces dvojstupňového spekania ultrajemných korundových práškov. Bola pripravená translucenčná keramika na báze YAG ($\text{Al}_5\text{Y}_3\text{O}_{12}$). Pomocou viacerých metodík bola analyzovaná štruktúra a topografia nanokompozitných povlakov WC-C. Vyvinuli a prvýkrát sa detailne opísali nové pseudobinárne magneticky mäkké systémy na báze Fe-B a Fe-Co-B s vysokou magnetizáciou v nasýtení. Vytvoril sa univerzálny model magnetostatických interakcií, ktorý bol použitý pri analýze magnetických vlastností 2D mriežok magnetických častíc a tiež magnetostatickej interakcie v nespojitých magnetických multivrstvách. V zliatinách $\text{FeCo}(\text{Nb},\text{Mo})\text{B}(\text{Cu})$ sa dosiahla stabilita dobrých magneticky mäkkých vlastností až do teplôt prevyšujúcich 500°C . Pozornosť sa sústredila aj na kompaktovanie častíc RS zliatiny $\text{AlCrFe}(\text{X})$. Získaný materiál má výnimočnú štruktúrnú stabilitu až do teploty 450°C . Charakterizoval sa materiál s nekonvenčnými prísadami spekania na báze polymérnych prekurzorov (SiC , SiAlOC). Prídavkom Eu_2O_3 do týchto keramik sa pripravili materiály na optické aplikácie. Riešiteľský kolektív ako prvý skúmal oxidáciu YBCO monokrystalických vzoriek izotermickou termogravimetrickou analýzou v kyslíku v teplotnom intervale 350 až 800°C . Za najlepší výsledok považuje dosiahnutie rekordného 250%-ného zvýšenia kritickej prúdovej hustoty v YBCO masívnom supravodiči elimináciou oxidačných trhlín vysokotlakovou oxidáciou.

Centrum pokročilej výpočtovej chémie – COMCHEM

VEDÚCI CE SAV: prof. RNDr. Jozef Noga, DrSc.

ZÁKLADNÉ PRACOVISKO CE SAV: Ústav anorganickej chémie SAV

SPOLUPRACUJÚCE ORGANIZÁCIE: Ústav polymérov SAV, Chemický ústav SAV, Fakulta chemickej a potravinárskej technológie STU, Prírodovedská fakulta UK, Fakulta matematiky, fyziky a informatiky UK

OBDOBIE RIEŠENIA EXCELENTNÉHO PROJEKTU: 1. 1. 2007 – 31. 12. 2010

Vedecké ciele projektu boli splnené, výskumníci centra publikovali v roku 2010 vyše 50 vedeckých publikácií v špecifických oblastiach ich záujmu. Najdôležitejšie výsledky sú: Relativistická štvorkomponentná teória funkcionálu hustoty bola zavedená pre výpočty (NMR) tieniacich konštánt a elektrónových g-tenzorov; Navrhol sa nový prístup k riešeniu kvantovochemických systémov v rámci aproximácie nezávislých častíc, využívajúc exponenciálny rozvoj vlnovej funkcie založený na neunitárnej transformácii; Hybridnými kvantovochemicko-molekulovo mechanickými prístupmi sa získali cenné informácie o mechanizme invertujúcich glykozyltransferáz na atómovej úrovni a argumenty v prospech S_N2 mechanizmu pri reakciách týchto enzýmov. Molekulovým modelovaním sa tiež prispelo k objasňovaniu väzbových vlastností neuroaminidázy vírusu H5N1; Pomocou simulácií sa analyzoval prechod v tvare tuhých makromolekúl pri ich postupnom obmedzovaní v kanáloch a póroch; Na modelových van der Waalsových interakciách sa otestoval nový kolízny model, ktorý umožňuje z potenciálových kriviek simulovať viskozitné a difúzne koeficienty v rôznych zmesiach. Na príklade zmesi Hg:Xe sa poukázalo na významný vplyv relativistických efektov pri takýchto výpočtoch.

Centrum excelentnosti SAV pre výskum a rozvoj občianstva a participácie: zvládanie výziev 21. storočia COPART

VEDÚCI CE SAV: prof. PhDr. Jana Plichtová, CSc.

ZÁKLADNÉ PRACOVISKO CE SAV: Kabinet výskumu sociálnej a biologickej komunikácie SAV (teraz Ústav výkumu sociálnej komunikácie SAV)

SPOLUPRACUJÚCE ORGANIZÁCIE: Sociologický ústav SAV, Filozofický ústav SAV, Ústav etnológie SAV, Filozofická fakulta UK, Inštitút pre verejné otázky, Centrum prevencie a riešenia konfliktov – PDCS, Občan a demokracia, Inštitút pro výzkum dětí, mládeže a rodiny, FSS MU, Brno), School of Health and Social sciences, University of Wales, Newport, UK

OBDOBIE RIEŠENIA EXCELENTNÉHO PROJEKTU: 1. 1. 2007 – 31. 12. 2010

Vedecké aktivity CE COPART SAV v roku 2010 boli zacielené na tri okruhy: 1. dokončenie vedeckých štúdií o výsledkoch reprezentatívneho výskumu občianstva a participácie v SR pre špeciálne číslo Sociológie, 2. na prípravu domácej konferencie, na ktorej sa prezentovali a oponovali hlavné vedecké výsledky CE COPART z jednotlivých tímov a 3. na integráciu jednotlivých výskumných zistení prostredníctvom textov jednotlivých kapitol kolektívnej monografie. Táto monografia, ktorá nesie názov *Občianstvo, participácia a deliberácia: teória a prax* (J. Plichtová, ed.) je výsledkom interdisciplinárnej a transdisciplinárnej spolupráce sociológov, psychologov, politológov a filozofov na viacerých pracoviskách SAV, VŠ a mimovládnych organizácií.

Centrum excelentnosti výskumu kognícií – CEVKOG

VEDÚCI CE SAV: prof. PhDr. Imrich Ruisel, DrSc.

ZÁKLADNÉ PRACOVISKO CE SAV: Ústav experimentálnej psychológie SAV
SPOLUPRACUJÚCE ORGANIZÁCIE: Spoločenskovedný ústav SAV, Filozofická fakulta UK, Fakulta sociálnych vied a zdravotníctva UKF, Fakulta manažmentu PU, Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie

OBDOBIE RIEŠENIA EXCELENTNÉHO PROJEKTU: 1. 1. 2007 – 31. 12. 2010

V rámci riešenia projektu sa uskutočnili viaceré empirické výskumy, ktoré prispeli k detailnejšiemu vymedzeniu kognitívneho portréту človeka. Podľa kognitívnej koncepcie psychické procesy človeka i jeho správanie sú regulované informáciami. Kognitívna regulácia prebieha na základe informácií prichádzajúcich z prostredia, ako aj informácií vnútorných, zakódovaných v pamäti jednotlivca. Podstatou vnútornej regulácie sú kognitívne štruktúry. Sú to systémy informácií o vonkajšom svete i o vlastnej osobe zakódované v pamäti a regulujúce činnosť človeka. Osobnosť sa podľa kognitívnej koncepcie považuje v prvom rade za komplexný systém skúseností jednotlivca. Pri analýze kognitívneho prístupu k osobnosti sa prejavujú dva predpoklady spracovania informácií z vonkajšieho sveta. Prvý z nich zdôrazňuje jedinečnosť subjektívneho pohľadu na svet. Preto dôležitú úlohu zohráva mentálna, resp. kognitívna reprezentácia, ktorá umožňuje vnímanie, interpretáciu reality i budúcej činnosti. Organizácia týchto reprezentácií tvorí podstatu osobnosti. Druhým predpokladom je myšlienka, že obrazy reality sa neobjavujú automaticky, ale ľudia si ich aktívne konštruujú.

RUISEL, I., PROKOPČÁKOVÁ, A. (Eds.), 2010, Kognitívny portrét človeka. Bratislava, Slovak Academic Press, ISBN 978-80-88910-29-9, 366 s. RUISEL, I., 2010, Poznávanie v historických súvislostiach. Bratislava, Slovak Academy Press, ISBN 978-80-88910-28-2, 439 s.

Centrum excelentnosti výskumu kľúčových otázok moderných slovenských dejín CEVKOMSD

VEDÚCI CE SAV: PhDr. Valerián Bystrický, DrSc.

ZÁKLADNÉ PRACOVISKO CE SAV: Historický ústav SAV

SPOLUPRACUJÚCE ORGANIZÁCIE: Ústav politických vied SAV, Filozofický ústav SAV, Katedra slovenských dejín Filozofickej fakulty UK, Katedra histórie Pedagogickej fakulty UK, Inštitút histórie Filozofickej fakulty PU, Katedra histórie Fakulty humanitných vied UMB, Vojenský historický ústav Bratislava

OBDOBIE RIEŠENIA EXCELENTNÉHO PROJEKTU: 1. 1. 2007 – 31. 12. 2010

Riešiteľský kolektív centra si kládol za cieľ základný výskum a spracovanie kľúčových problémov slovenských dejín od polovice 19. do konca 20. storočia. Jadro výskumu a výstupov tvoril komplexný vývoj slovenskej spoločnosti koncom 19. a 20. storočia, otázky budovania občianskej spoločnosti v medzivojnovom období, zložitá medzinárodná súvislosť súvisiace so zánikom prvej ČSR a vznikom vojnového slovenského štátu, budovanie totalitného komunistického režimu, snahy o jeho demokratizáciu roku 1968 až po politicko-spoločenské a ekonomické zmeny po roku 1989 a následne vzniku samostatnej SR. Výsledkom vedeckého bádania boli monografie, vedecké štúdie a príspevky na medzinárodných podujatiach. Celkovým vý-

sledkom projektu centra bolo publikovanie 37 kníh a množstvo vedeckých štúdií, ktoré priniesli nové poznatky v skúmanej problematike. Z nich sú výnimočné dva seriály publikácií venovaných „osmičkovým“ a „deviatkovým“ výročiam. Syntézou poznatkov získaných v rámci CEVKOMSD je do tlače pripravená kolektívna monografia: BYSTRICKÝ, Valerián – KOVÁČ, Dušan – PEŠEK, Jan. Kľúčové otázky moderných slovenských dejín.

Centrum excelentnosti pre kardiovaskulárny výskum CEKVY

VEDÚCI CE SAV: doc. Ing. Oľga Križanová, DrSc.

ZÁKLADNÉ PRACOVISKO CE SAV: Ústav molekulárnej fyziológie a genetiky SAV

SPOLUPRACUJÚCE ORGANIZÁCIE: Ústav experimentálnej endokrinológie SAV, Ústav pre výskum srdca SAV, Ústav normálnej a patologickej fyziológie SAV, Neurobiologický ústav SAV, Virologický ústav SAV, Národný ústav srdcovocievnych chorôb, Katedra živočíšnej fyziológie a etológie Prírodovedeckej fakulty UK, Ústav lekárskej biochémie Jeseňiovej lekárskej fakulty UK, Martin

OBDOBIE RIEŠENIA EXCELENTNÉHO PROJEKTU: 1. 1. 2007 – 31. 12. 2010

Centrum excelentnosti pre kardiovaskulárny výskum (CEKVY) sa aj v roku 2010 zaoberalo štúdiom viacerých dráh, ktoré modulujú funkciu srdca. Takýmito dráhami sú napríklad katecholaminergná dráha a regulácia vnútrobunkovej koncentrácie vápnika (a tým aj adrenergické receptory a transportné systémy pre vápnik), ktoré pôsobia ako modulatory srdcovej činnosti, ale tiež transmiery, ako napr. oxid dusnatý (známy svojím vazodilatačným účinkom), sirovodík, sigma receptory a iné. Všetky uvedené dráhy účinne modulujú činnosť srdca a sú vzájomne prepojené, aj keď detailný mechanizmus zmien, ktoré nastávajú pri rozvoji kardiovaskulárnych ochorení, nie je vždy úplne jasný. Blokátory alebo stimulatory proteínov, ktoré sú zahrnuté v ovplyvnení týchto dráh, môžu mať potenciálny terapeutický efekt pri liečbe kardiovaskulárnych ochorení. V rámci riešenia projektu CEKVY bolo v roku 2010 publikovaných 10 vedeckých prác v zahraničných karentovaných časopisoch a 4 vedecké práce v domácich karentovaných časopisoch.

Centrum excelentnosti pre výskum neuroendokrinných mechanizmov patogenézy závažných ochorení CENDO

VEDÚCI CE SAV: MUDr. Vladimír Štrbák, DrSc.

ZÁKLADNÉ PRACOVISKO CE SAV: Ústav experimentálnej endokrinológie SAV

SPOLUPRACUJÚCE ORGANIZÁCIE: Prírodovedecká fakulta UK, Slovenská zdravotnícka univerzita

OBDOBIE RIEŠENIA EXCELENTNÉHO PROJEKTU: 1. 1. 2007 – 31. 12. 2010

Zúčastnené pracoviská publikovali počas riešenia projektu 18 publikácií in extenzo, z nich 15 v prestížnych zahraničných CC časopisoch. Na kongresoch v zahraničí boli prednesené dve pozvané prednášky a 11 ďalších prednášok. Konkrétne dosiahnuté výsledky sú: Cholesterol hrá významnú úlohu v špecifických zvláštnostiach exocytózy vyvolanej zmenou bunkového objemu. Na zvieracom modeli obezity a inzulínovej a leptínovej rezistencie sa zistili prekvapujúco zvýšené sérové koncentrácie adiponektí-

nu a znížené parametre lokálneho renín-angiotenzínového systému. Pri analýze pacientov s podozrením na monogénový typ diabetu, špecificky na jeho podtyp GCK-MODY diabetes sa identifikovalo 8 nových mutácií v géne pre glukokinázu, ktoré neboli dosiaľ opísané. Potreba sekvenovať aj promótorovú oblasť génu pre GCK na postavenie diagnózy MODY2 bola preto zapracovaná do Európskej diagnostickej a liečebnej rukoväte pre diabetes typu MODY. Významným nálezom je odhalenie úlohy oxytocínu v stresovej odpovedi, zvyšuje koncentrácie ACTH a kortikosterónu, moduluje aktivitu sympatika a znižuje odpoveď krvného tlaku. Pozoruhodné sú výsledky o vzťahu melatonínu a hypotalamických jadier k funkcii kardiovaskulárneho systému, ktoré prispievajú k vysvetleniu chýbania nočného poklesu krvného tlaku u niektorých pacientov. Významný je nález vplyvu kontaminantov životného prostredia (toxické prvky – Pb, Cd, Hg) za spolupôsobenia PCB na hormóny štítnej žľazy a neurobehaviorálny vývoj človeka v období prenatálneho, perinatálneho a postnatálneho života.

Centrum fyziky veľmi nízkych teplôt – CFvNT

VEDÚCI CE SAV: prof. RNDr. Peter Samuely, DrSc.

ZÁKLADNÉ PRACOVISKO CE SAV: Ústav experimentálnej fyziky SAV

SPOLUPRACUJÚCE ORGANIZÁCIE: Prírodovedecká fakulta UPJŠ

OBDOBIE RIEŠENIA EXCELENTNÉHO PROJEKTU: 1. 1. 2007– 31. 12. 2010

Jedným z hlavných cieľov projektu je ďalší rozvoj spoločných laboratórií ÚEF SAV a PF UPJŠ, unikátneho fyzikálneho pracoviska v stredoeurópskom kontexte. V roku 2010 bolo komplexne zrekonštruované najvzácnejšie zariadenie, refrigerátor jadrovej adiabatickej demagnetizácie na merania v oblasti mikrokkelvinov, kde zaviedli unikátnu termometriu pomocou vibrujúcich drôtov a kryštálových ladičiek. Na Slovensku po prvýkrát uskutočnili merania v extrémnych tlakoch do 100 kbarov, vyvinuli zariadenie na rotáciu vzoriek v kryostatoch *in situ*. Počas projektu bol skonštruovaný skenovací tunelový mikroskop STM pracujúci v ^3He refrigerátore. Koncom roka 2010 sa na ňom podarilo získať prvé obrázky supravodivých vírov so štruktúrou šesťcípej hviezdy na povrchu NbSe_2 . Takúto jemnú štruktúru dosiaľ pozorovalo vo svete len niekoľko laboratórií. Novovytváraná aparatura na ac-kalorimetriu submilimetrových vzoriek umožňuje takéto merania pravdepodobne pri najnižších teplotách na svete. Úplne nový smer laboratória predstavuje budovanie nanotechnologických laboratórií. V laboratóriu AFM bol inštalovaný výkonný mikroskop atómových síl. V súčasnosti centrum predstavuje uzavretý komplexne zrekonštruovaný laboratórny priestor s vlastným skvapalňovačom hélia, veľkokapacitným zásobníkom kvapalného dusíka a celkovou kryogénnou infraštruktúrou, schopnou v prípade potreby zásobovať kryokvapalinami celé Slovensko. Centrum rozvíja bohatý vedecký program, za 4 roky vyprodukovalo 137 CC publikácií a kapitol v zahraničných monografiách a školí 14 doktorandov. Zariadenia centra využívajú desiatky vedeckých pracovníkov zo Slovenska aj zo zahraničia.

Centrum nanokvapalín NANOFLUID

VEDÚCI CE SAV: doc. RNDr. Peter Kopčanský, CSc.

ZÁKLADNÉ PRACOVISKO CE SAV: Ústav experimentálnej fyziky SAV

OBDOBIE RIEŠENIA EXCELENTNÉHO PROJEKTU: 1. 2. 2009 – 31. 1. 2013

Výsledkom centra je dosiahnutie významného pokroku v technológiách prípravy magnetických nanočastíc pripravených klasickou chemickou cestou, ako aj v nových, pripravených biomineralizáciou magnetotaktických baktérii a tiež pomocou bielkovín – magnetoferitín. Tieto metódy využíva vo svete iba niekoľko laboratórií. Ukazuje sa, že už samotné magnetické kvapaliny majú terapeutické účinky, jednak protirakovinové, ako aj pri deštrukcii amyloidných agregátov, ktoré sú zodpovedné za neurovegetatívne choroby, ako sú napr. Alzheimerova a Parkinsonova choroba a diabetes melitus II. Pripravené magnetické kvapaliny na biomedicínske aplikácie sú testované v spolupráci s farmaceutickou firmou HAMELN Modra. V oblasti aplikácií magnetických kvapalín v elektrotechnickom priemysle boli pripravené špeciálne magnetické kvapaliny na báze transformátorových olejov, ktoré sú vhodné na zlepšenie izolačných a tepelných charakteristík výkonových transformátorov. (V súčasnosti ich testujú v EVPU Nová Dubnica.) V teoretickej oblasti došlo k výraznému pokroku v štúdiu tzv. lektínov, ktoré sa môžu v kombinácii s magnetickými časticami aplikovať v biomedicíne ako terapeutikom v oblasti cukor viažucich proteínov. Významné výsledky boli dosiahnuté aj v oblasti štúdia elektrónových vlastností grafénu.

Výskum medicínsky významných sacharidových derivátov GLYCOMED

VEDÚCI CE SAV: Ing. Slavomír Bystrický, DrSc.

ZÁKLADNÉ PRACOVISKO CE SAV: Chemický ústav SAV

SPOLUPRACUJÚCE ORGANIZÁCIE: Ústav polymérov SAV

OBDOBIE RIEŠENIA EXCELENTNÉHO PROJEKTU: 1. 2. 2009 – 31. 1. 2013

Aktivity centra sa sústredili na prípravu nových unikátnych sacharidových štruktúr vhodných na ďalšie biologické testy. Bola pripravená séria zlúčenín ako potenciálnych inhibítorov glykozyltransferáz s perspektívou využitia pri systémových ochoreniach. V inom laboratóriu sa študujú sacharidové inhibítory hydroláz: Skupina pracovníkov imunochémie sa zaoberala antigénnymi štruktúrami – predpokladanými epitopmi patogénnych kvasiniek. Boli syntetizované viaceré modelové štruktúry povrchových mananových oligosacharidov. V podobnej štúdii sa zaoberali riešitelia vyizolovanými prirodzenými manooligomérmi – bočnými reťazcami mananu získaného z *Candida dubliniensis*. Potvrdilo sa, že oligomanany tvoria hlavný epitop využiteľný na konštrukciu efektívnej konjugovanej vakcíny. Skupina výskumu polymérov pripravila sériu amfifilných kopolymérnych nosičov. Úspešná štúdia cytotoxicity oxazolinových polymérov sa doplnila sledovaním vplyvu na fagocytárnu aktivitu a respiračné vzplanutie. Výskum skupiny riešiteľov z Ústavu polymérov SAV bol zameraný na prípravu biokompatibilných polymérov ako perspektívne efektívnych nosičov sacharidových efektorov. V rámci projektu skompletizovali aj štúdiu cytotoxicity rôznych polymérov na báze 2-oxazolínov. Sledoval sa vplyv substituentov, mólovej hmotnosti, koncentrácie polyméru a času expozície. Zistilo sa, že katiónové polyméry pripravené z rôznych alifatických 2-oxazolínov sa praktic-

ky nelíšia v porovnaní cytotoxicity a fagocytárnej aktivity, a dokonca sa nepozoroval vplyv aromatickej skupiny v kopolyméri s 2-(4-aminofenyl)-2-oxazolínu (AEOX10). Získané výsledky sa doplnili o štúdiu bioimunologickej aktivity alifatických aj aromatických homológov poly(2-oxazolínov). Doterajší výskum dospel k záveru, že skúmané polyméry nemajú vplyv na proliferáciu a metabolickú činnosť buniek, a preto sú vhodnými kandidátmi na použitie v medicínskych aplikáciách

Staré Slovensko: Dejiny Slovenska od praveku po vrcholný stredovek STASLO

VEDÚCI CE SAV: prof. PhDr. Václav Furmánek, DrSc.

ZÁKLADNÉ PRACOVISKO CE SAV: Archeologický ústav SAV

SPOLUPRACUJÚCE ORGANIZÁCIE: Historický ústav SAV, Prähistorische Kommission ÖAW Wien, Régészeti Intézet MTA Budapest, Magyar nemzeti Múzeum Budapest, Archeologický ústav AV ČR Brno, Filozofická fakulta Univerzity Konštantína Filozofa Nitra, Filozofická fakulta Trnavskej univerzity

OBDOBIE RIEŠENIA EXCELENTNÉHO PROJEKTU: 1. 2. 2009 – 31. 1. 2013

Projekt predstavuje moderný pohľad na hospodársky a spoločenský vývoj Slovenska od praveku cez včasnú dobu dejinnú až po vrcholný stredovek. Má interdisciplinárny rozmer a budú na ňom participovať odborníci z viacerých vedných disciplín. Roku 2010 došlo k rozdeleniu finančných prostriedkov pre participujúce akademické organizácie, spresnili sa pôvodne kreované riešiteľské kolektívy, pričom sa zostavovatelia všetkých deviatich monografií nezmenili. Práce úspešne napredovali a ukončili sa nultá verzia výskumu v jednotlivých častiach: Archeológia ako historická disciplína; Paleolit a mezolit; Neolit a eneolit; Doba bronzová; Doba halštatská; Doba laténska; Včasný stredovek; Vrcholný a neskorý stredovek. Stanovený harmonogram prác na rok 2010 bol splnený a je predpoklad, že projekt bude v roku 2012 úspešne dokončený.

Centrum excelentnosti: Kvantové technológie QUTE

VEDÚCI CE SAV: prof. RNDr. Vladimír Bužek, DrSc.

ZÁKLADNÉ PRACOVISKO CE SAV: Fyzikálny ústav SAV

SPOLUPRACUJÚCE ORGANIZÁCIE: Matematický ústav SAV, Medzinárodné laserové centrum v Bratislave, Fakulta matematiky, fyziky a informatiky UK v Bratislave

OBDOBIE RIEŠENIA EXCELENTNÉHO PROJEKTU: 1. 2. 2009 – 31. 1. 2013

Činnosť centra je zameraná na teoretické a experimentálne problémy kvantových technológií v širokom chápaní tohto pojmu. Hlavnými smermi teoretického výskumu boli nové kvantové algoritmy a štruktúry, kvantová teória informácie, fyzika nízkodimenzionálnych kvantových systémov a numerické simulácie a modelovanie systémov na mezo-, nano- a femtoškále. V experimentálnej oblasti boli predmetom výskumu jednak fotonické tzv. „confined“ štruktúry (supramolekulové, nano- a dopované mikroštruktúry), ich morfológia a charakterizácia, a tiež bola uskutočnená séria experimentov demonštrujúcich kvantovú elektrodynamiku na čipe, keď sa jeden umelý atóm (supravodivý qubit) naviazal na supravodivý rezonátor

v klasickom a v kvantovom režime. Výsledky boli v roku 2010 uverejnené vo viac ako 25 článkoch v renomovaných odborných časopisoch. Väčšina vznikla v rozsiahlej medzinárodnej spolupráci. Celkový počet citácií na vedecké práce pracovníkov CE SAV QUTE v roku 2010 presiahol počet 1000. Vedúci CE SAV QUTE je o. i. koordinátorom projektu QUIE2T v rámci 7. RP EÚ, prostredníctvom ktorého je koordinovaný výskum v oblasti kvantového spracovania informácie v celom európskom výskumnom priestore. Dôležitou súčasťou činnosti CE bola vedecká výchova. Okrem vedenia diplomantov, doktorandov a zahraničných študentov (v rámci európskych projektov) bolo zriadené neformálne virtuálne školiace pracovisko Ústav pokročilých štúdií, v rámci ktorého bolo pripravených a prednesených šesť sérií prednášok.

F/ ÚSPEŠNOSŤ V ZÍSKAVANÍ PROJEKTOV

Domáce projekty

Na základe návrhu Vedeckej grantovej agentúry MŠVVaŠ SR a SAV (ďalej len VEGA) SAV financovala 574 projektov VEGA, ktorých nositeľmi boli organizácie SAV, a 103 projektov, na ktorých sa organizácie SAV podieľali ako partneri. Pracovníci vysokých škôl sa podieľali na riešení 152 projektov z organizácií SAV. To znamená, že v rámci VEGA sa v roku 2010 riešilo 255 spoločných projektov SAV a MŠVVaŠ SR, čo je o 28 projektov viac ako v roku 2009.

V rámci APVV bolo v roku 2010 financovaných 156 projektov, ktorých nositeľmi boli organizácie SAV a v 69 projektoch boli organizácie SAV spoluriešiteľmi. Pokles riešených projektov v roku 2010 o 70 a spoluprác o 13 je dôsledkom toho, že v roku 2009 APVV nevypsala výzvu na podávanie projektov. Na výzvu v roku 2010 bolo podaných 168 projektov a v 87 projektoch organizácie SAV participujú.

Vzhľadom na to, že v roku 2009 bolo ukončené programovacie obdobie, v roku 2010 sa už neriešili projekty dotované Európskym sociálnym fondom. Ostatné projekty (tabuľka F/2) sú iniciatívy organizácií SAV na výzvy neorganizované SAV.

Tabuľka F/1. Zoznam domácich projektov riešených v roku 2010

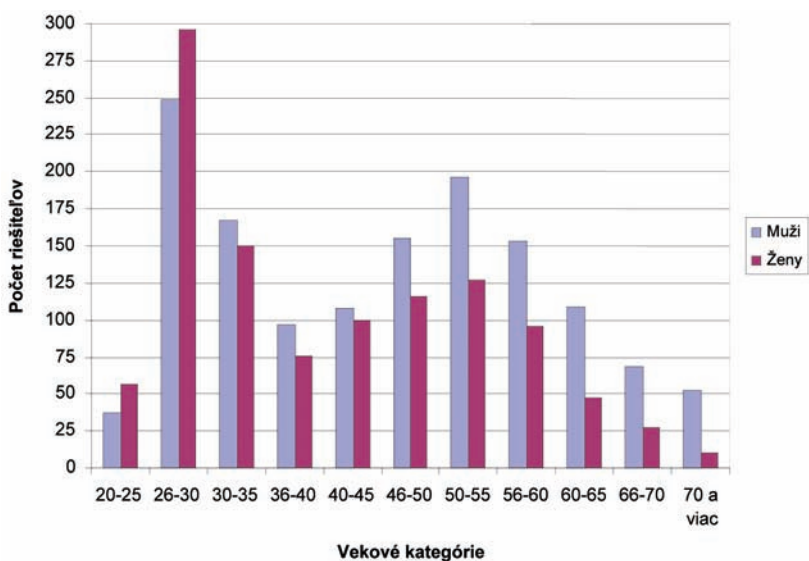
Štruktúra projektov	Počet projektov		Čerpanie financií za rok 2010 (v €)		
	A	B	A		B
			spolu	pre orga- nizáciu	
1. Vedecké projekty, ktoré boli v r. 2010 financované VEGA	574	103	3 649 360	3 649 360	117 153
2. Projekty, ktoré boli v r. 2010 financované APVV	156	69	5 212 561	4 305 610	933 994
3. Projekty OP ŠF	52	100	8 907 824	6 430 116	3 200 971
4. Projekty FM EHP	8	5	403 267	451 814	23 032
5. Projekty riešené v rámci ŠPVV	4	2	562 596	562 596	54 835
6. Projekty centier excelentnosti SAV	17	20	425 542	379 312	87 100
7. Vedecko-technické projekty, ktoré boli v r. 2010 financované	0	0	0	0	0
8. Projekty podporované Európskym sociálnym fondom	0	0	0	0	0
9. Podpora medzinárodnej spolupráce z národných zdrojov (MVTs, APVV, ...)	65	68	563 400	543 387	443 529
10. Iné projekty (ústavné, na objednávku rezortov a pod.)	54	20	855 211	797 061	84 854

Tabuľka F/2. Zoznam projektov podaných v roku 2010

Štruktúra projektov	Miesto podania	Organizácia je nositeľom projektu	Organizácia sa zmluvne podieľa na riešení projektu
1. Účasť na nových výzvach APVV		168	87
2. Projekty výziev OP ŠF podané v roku 2010	Bratislava	15	32
	Regióny	17	19
3. Projekty výziev FM EHP podané v roku 2010		2	2

Prehľad vekového zloženia riešiteľov projektov VEGA v komisiách č. 1 – 13 v roku 2010

Vek	K VEGA č. 1 – 13		
	Muži	Ženy	Spolu
20-25	37	56	93
26-30	249	296	545
30-35	167	150	317
36-40	97	76	173
40-45	108	100	208
46-50	155	116	271
50-55	196	127	323
56-60	153	96	249
60-65	109	47	156
66-70	68	27	95
70 a viac	52	10	62

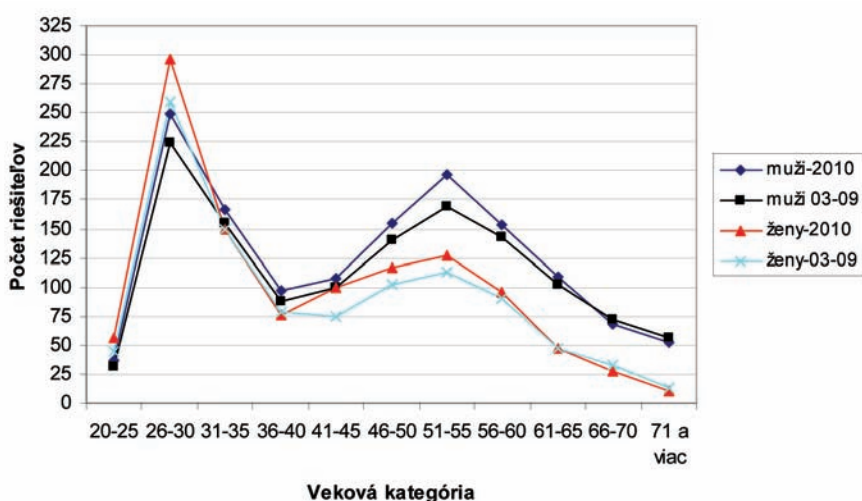

Prehľad rodového zastúpenia vo funkcii vedúceho projektu v roku 2010

Komisia VEGA	Počet ved. mužov	Počet ved. žien	Spolu	% zastúpenia	
				mužov	žien
K VEGA 1	41	5	46	89	11
K VEGA 2	37	5	42	88	12
K VEGA 3	31	8	39	79	21
K VEGA 4	60	45	105	57	43
K VEGA 5	13	3	16	81	19
K VEGA 6	14	10	24	58	42
K VEGA 7	23	7	30	77	23
K VEGA 8	32	18	50	64	36
K VEGA 9	34	39	73	47	53
K VEGA 10	38	26	64	59	41
K VEGA 11	3	4	7	43	57
K VEGA 12	25	23	48	52	48
K VEGA 13	5	5	10	50	50

Vekové zloženie riešiteľov projektov VEGA v roku 2010 a priemerné vekové zloženie riešiteľov za roky 2003 – 2009

Vek	muži 2010	muži 03-09	Ženy 2010	Ženy 03-09
20-25	37	32	56	45
26-30	249	224	296	260
31-35	167	154	150	149
36-40	97	88	76	78
41-45	108	99	100	75
46-50	155	140	116	102
51-55	196	169	127	113
56-60	153	143	96	90
61-65	109	102	47	47
66-70	68	72	27	33
71 a viac	52	57	10	13

G/ PROJEKTY FINANCOVANÉ ZO ŠTRUKTURÁLNYCH FONDÓV

Organizácie SAV sa roku 2010 zapojili do všetkých výziev vyhlásených Agentúrou ministerstva školstva vedy, výskumu a športu pre štrukturálne fondy EÚ v rámci Operačného programu Výskum a vývoj, ako aj do jednej výzvy Operačného programu Vzdelávanie, v ktorej boli organizácie SAV oprávnenými žiadateľmi.

V apríli 2010 uzavrela Agentúra ministerstva školstva vedy, výskumu a športu pre štrukturálne fondy EÚ výzvy na opatrenia 2.1/03 a 4.1/03 – Podpora sietí excelentných pracovísk výskumu a vývoja ako pilierov rozvoja regiónu a podporu nadregionálnej spolupráce v Bratislavskom kraji, ktorá mala za cieľ rozšíriť počet centier excelentného výskumu. SAV bola úspešná: v Bratislavskom kraji získali organizácie SAV dve z piatich schválených žiadostí o NFP. Úspešný bol aj projekt šiestich organizácií SAV z oblasti spoločenských vied (hlavný partner: Ústav dejín umenia SAV; partneri: Ústav divadelnej a filmovej vedy SAV, Slavistický ústav J. Stanislava SAV, Ústav hudobnej vedy SAV, Ústav slovenskej literatúry SAV a Ústav svetovej literatúry SAV), ktoré vytvoria Centrum excelentnosti zamerané na Európske dimenzie umeleckej kultúry Slovenska. Úspešným

hlavným partnerom je aj Chemický ústav SAV, ktorý vytvorí Centrum excelentnosti pre glykomiku a v rámci neho bude spolupracovať s ďalšími organizáciami SAV (Ústav experimentálnej farmakológie a toxikológie SAV, Ústav molekulárnej biológie SAV, Ústav molekulárnej fyziológie a genetiky SAV, Ústav pre výskum srdca SAV, Ústav zoológie SAV). Mimo Bratislavu bude zo sedemnástich schválených centier excelentnosti vytvorených šesť organizáciami SAV (Geologický ústav SAV – CE pre integrovaný výskum geosféry Zeme; Ústav hydrológie SAV – CE pre integrovaný manažment povodí v meniacich sa podmienkach prostredia; Chemický ústav SAV – CE pre bielo-zelenú biotechnológiu; Ústav anorganickej chémie SAV – CE pre keramiku, sklo a silikátové materiály; Neurobiologický ústav SAV – CE pre neuroregeneračný výskum a Archeologický ústav SAV – Centrum výskumu najstarších dejín stredného Podunajska). Ako partner sa do budovania spoločných pracovísk, najmä s vysokými školami, zapojí dvanásť organizácií SAV.

Roku 2010 vyhodnotila Agentúra ministerstva školstva vedy, výskumu a športu pre štrukturálne fondy EÚ tri zrkadlové výzvy na opatrenia 2.2 a 4.2 – Podpora aplikovaného výskumu, vývoja a transferu technológií. Prvou bola Výzva na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok (NFP) – 2.2/03 a 4.2/03 – schéma štátnej pomoci. Hlavnými partnermi v tejto výzve mohli byť len subjekty z podnikateľského sektora, organizácie SAV sa zapojili do spolupráce ako partneri. V Bratislavskom kraji úspešne spolupracuje s podnikateľským sektorom päť organizácií SAV (Virologický ústav SAV, Elektrotechnický ústav SAV, Ústav informatiky SAV 2x, Ústav zoológie SAV a Ústav experimentálnej farmakológie a toxikológie SAV). Mimo Bratislavského kraja sa do tejto výzvy ako partneri zapojili štyri organizácie SAV (Ústav anorganickej chémie SAV 2x, Ústav zoológie SAV, Ústav fyziológie hospodárskych zvierat SAV a Ústav materiálov a mechaniky strojov SAV).

Do zrkadlových výziev na podporu aplikovaného výskumu, vývoja a transferu technológií – opatrenie 2.2 a 4.2, ktorých špecifickým cieľom bola Podpora nezávislého výskumu orientovaného na reálne využitie jeho výsledkov v praxi, sa úspešne zapojilo dvanásť organizácií SAV. V Bratislavskom kraji to boli: Ústav zoológie SAV 2x, Virologický ústav SAV, Ústav molekulárnej fyziológie a genetiky SAV, Ústav experimentálnej endokrinológie SAV, Ústav informatiky SAV, Neuroimunologický ústav SAV a Fyzikálny ústav SAV. Na ostatnom území Slovenska boli úspešné tieto organizácie SAV: Ústav experimentálnej onkológie SAV, Neurobiologický ústav SAV, Parazitologický ústav SAV, Ústav ekológie lesa SAV a Ústav materiálového výskumu SAV.

Vo výzvach na Podporu výskumno-vývojových centier – schéma štátnej pomoci, ktoré boli uzavreté koncom roku 2010, boli ako partneri podnikateľskému sektoru úspešné v Bratislavskom kraji tri organizácie SAV (Ústav merania SAV, Ústav informatiky SAV a Fyzikálny ústav SAV). V rámci Slovenska boli úspešné dve organizácie SAV (Fyzikálny ústav SAV a Ústav materiálov a mechaniky strojov SAV).

Roku 2010 boli vyhlásené aj zrkadlové výzvy 2.2/06 a 4.2/06 na Podporu budovania kompetenčných centier – schéma štátnej pomoci, ktorých základným cieľom je podporenie vzniku integrovaných kompetenčných centier zameraných na spoluprácu súkromného a verejného (akademického) sektora. Tieto výzvy sú v súčasnosti v štádiu posudzovania a žiadosti budú vyhodnotené v prvej polovici roku 2011.

Vyhodnotená bola aj tretia výzva na opatrenie 5.1 – Budovanie infraštruktúry vysokých škôl a modernizácia ich vnútorného vybavenia s cieľom

zlepšenia podmienok vzdelávacieho procesu, so špecifickým cieľom zvýšenia kvality vzdelávania na vysokých školách prostredníctvom investícií do hmotnej infraštruktúry, v ktorej boli oprávneným žiadateľom aj organizácie SAV zúčastňujúce sa na vzdelávaní doktorandov. Úspešným hlavným partnerom v tejto výzve bol Geologický ústav SAV, ktorý zo získaného NFP vybuduje moderné školiace pracovisko v Banskej Bystrici. Časť financií bude použitá na úpravu vyčlenených priestorov v Kongresovom centre SAV v Smoleniciach, ktoré sú súčasťou projektu.

V rámci Operačného programu Vzdelávanie boli organizácie SAV oprávnené sa zapojiť do zrkadlových výziev na Podporu inovatívnych foriem vzdelávania na vysokých školách a rozvoj ľudských zdrojov vo výskume a vývoji – opatrenie 1.2 a 4.2. V Bratislavskom kraji sa do výzvy zapojil Fyzikálny ústav SAV, ktorý plánuje vybudovať Centrum rozvoja doktorandov – Vzdelávanie založené na vedeckých poznatkoch. V Košickom kraji bol úspešný Ústav experimentálnej fyziky SAV a jeho Edukačné fyzikálne centrum.

Organizácie SAV roku 2010 celkovo zmluvne podložili 59 246 971 €. Počas celého roka boli pripravované podklady, informácie súvisiace s oblasťou štrukturálnych fondov EÚ do Predsedníctva SAV a organizácie SAV boli o aktuálnych zmenách informované, okrem iného aj prostredníctvom internetovej stránky SAV. Referát štrukturálnych fondov EÚ Úradu SAV priebežne metodicky usmerňuje rozpočtovanie a účtovníctvo projektov ŠF EÚ, spolupracuje s ETO Ú SAV na dopĺňaní Registra investícií RIS o novovytvorené investičné akcie pre prijímateľov NFP a na dopĺňaní programovej štruktúry SAV o projekty/prvky v module programového rozpočtovania RIS.

III. DOKTORANDSKÉ ŠTÚDIUM, INÁ PEDAGOGICKÁ ČINNOSŤ A BUDOVANIE ĽUDSKÝCH ZDROJOV PRE VEDU A TECHNIKU

Organizácie SAV ako externé vzdelávacie inštitúcie sa roku 2010 podieľali na uskutočňovaní doktorandských študijných programov na 11 vysokých školách a univerzitách. V zmysle zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov MŠ SR priznalo právo podieľať sa na doktorandskom študijnom programe 48 organizáciám SAV v 65 študijných odboroch. Novoprijatých doktorandov na štúdium s témou zadanou SAV bolo 169.

Organizácie SAV mali spolu 520 doktorandov, z toho 419 v dennej a 101 v externej forme doktorandského štúdia. Doktorandské štúdium ukončilo obhajobou 172 doktorandov. V dôsledku legislatívnych zmien došlo v externej forme doktorandského štúdia k poklesu počtu doktorandov.

O kvalite vzdelávania a vedeckej práce SAV svedčí aj ocenenie prezidenta SR trinástim mladým vedeckým pracovníkom SAV do 33 rokov, ktorí boli v rokoch 2009 a 2010 úspešní vo viacerých etablovaných súťažiach doma i v zahraničí.

V rámci spolupráce s vysokými školami a univerzitami sa zamestnanci SAV najviac podieľali na prednáškovej činnosti vysokých škôl – 361 zamestnancov odprednášalo doma 14 953 hodín a 65 zamestnancov v zahraničí 1 300 hodín; cvičenia a semináre viedlo doma 258 (14 386 hodín) a v zahraničí 22 zamestnancov (107 hodín). Dôležitou súčasťou pedagogickej aktivity je vedenie odborných prác (404 zamestnancov SAV viedlo 1 124 diplomových a bakalárskych prác); 319 zamestnancov oponovalo 691 dizertačných a habilitačných prác. V úlohe hlavných školiteľov doktorandov pôsobilo 400 školiteľov. Zamestnanci SAV pracovali ako členovia komisií pre obhajoby PhD. (312); komisií pre obhajobu doktorských dizertačných prác (80); ako členovia komisií, resp. oponenti v inauguračnom alebo habilitačnom konaní na vysokých školách (109); ako členovia vedeckých rád fakúlt a univerzít (129). V roku 2010 získalo vedeckú hodnosť (PhD. a DrSc.) 91 a vedecko-pedagogickú hodnosť 9 zamestnancov SAV. Pracoviská SAV majú s vysokými školami a univerzitami 47 spoločných pracovísk a združení zameraných na využívanie prístrojov a zariadení na výučbu a spoločné riešenie projektov (zoznam je uvedený v prílohe 11).

Na pracoviskách Slovenskej akadémie vied k 31. 12. 2010 pôsobilo 1 812 vedeckých pracovníkov, z toho 285 doktorov vied a 1 527 CSc. a PhD., z nich je 121 profesorov a 155 docentov. Podľa kvalifikačnej štruktúry v SAV pracovalo 369 vedúcich vedeckých pracovníkov a 735 samostatných vedeckých pracovníkov.

Vedecká rada SAV roku 2010 udelila 10 vedeckých hodností doktora vied a 1 čestnú vedeckú hodnosť doktora vied.

Komisia SAV na posudzovanie vedeckej kvalifikácie zamestnancov dostala 116 návrhov na priznanie vedeckých kvalifikačných stupňov, z nich

bolo 61 návrhov zo SAV a 55 z MŠ SR a iných rezortov SR. Komisia prerokovala 16 návrhov na priznanie vedeckého kvalifikačného stupňa I. a 100 návrhov na priznanie vedeckého kvalifikačného stupňa IIa., z nich 98 schválila, 15 zamietla a 3 odložila na ďalšie prerokovanie. Vyšší vedecký kvalifikačný stupeň roku 2010 získalo 58 zamestnancov SAV.

IV. MEDZINÁRODNÁ VEDECKÁ SPOLUPRÁCA

V súlade s programovým vyhlásením Predsedníctva SAV na funkčné obdobie 2009 – 2013 SAV považuje medzinárodnú vedeckú spoluprácu (MVS) za jednu z priorít. Medzi základné nástroje rozvíjania medzinárodnej vedeckej spolupráce patria: aktívna účasť na kreovaní európskeho výskumného priestoru v spolupráci s domácimi a zahraničnými partnermi; multilaterálna spolupráca spojená s účasťou na aktivitách európskych rámcových programov (COST, ESF, NATO, CERN); úsilie o začlenenie SR do medzinárodných vládnych vedeckých zoskupení a laboratórií (ESRF, ESA); podpora mobility výskumníkov v súlade s plnením cieľov zakotvených v medzinárodných dohovoroch uzavretých vládou SR, ÚOŠS, SAV a organizáciami SAV; členstvo SAV v mimovládnych medzinárodných vedeckých organizáciách a paneloch (ICSU, ALLEA, IAP, EASAC); účasť na medzinárodných vedeckých podujatiach v zahraničí a usporadúvanie medzinárodných vedeckých konferencií v SR

Jedným z indikátorov úrovne vedeckej spolupráce je rozsah mobilit výskumníkov (základný prehľad podáva tabuľka IV/1).

Ako vidieť z prehľadu, vedecké pracoviská SAV sú aktívne v rozvíjaní spolupráce so zahraničnými partnermi (stĺpce C, D) a zabezpečujú prevažnú časť vyslaní na zahraničné pracoviská a konferencie (stĺpce E, G). Potešiteľný je záujem zahraničných výskumníkov o návštevu našich pracovísk aj mimo rámca medzivládnych alebo medziakademických dohôd (stĺpec F).

Najvýznamnejšou formou účasti MVS je zapojenie tímov SAV do medzinárodných výskumných projektov. Okrem bezprostrednej spolupráce so zahraničnými kolegami sú významným prínosom aj dodatočné finančné prostriedky. Prehľad medzinárodných projektov riešených vedeckými pracoviskami je uvedený v tabuľke IV/2.

Dobrým indikátorom zahraničnej spolupráce sú tiež medzinárodné kongresy, konferencie a workshopy organizované pracoviskami SAV. V roku 2010 SAV zorganizovala alebo sa podieľala na zorganizovaní 127 medzinárodných vedeckých podujatí. Podrobnejšie informácie o niektorých podujatiach sú v prílohe 8.

MULTILATERÁLNA MEDZINÁRODNÁ VEDECKÁ SPOLUPRÁCA

Multilaterálna medzinárodná vedecká spolupráca (MMVS) SAV smerovala hlavne do projektov rámcových programov (RP) EÚ pre výskum a technologický rozvoj (realizovala sa v 27 projektoch 6. RP a v 53 projektoch 7. RP) a do ďalších významných európskych programov multilaterálnej výskumnej spolupráce.

V ostatných programoch MMVS zaznamenala SAV väčšiu účasť v projektoch COST (37), ESF (7), UNESCO (7), IAEA (7) a IVF (6). Na projektoch COST sa podieľali pracoviská SAV so zahraničnými partnermi pri spoločnom výskume hlavne v oblastiach medicíny, chemických

Tabuľka IV/1. Údaje o mobilite pracovníkov SAV v rámci medzinárodnej vedeckej spolupráce

Štát	A	B	C	D	E	F	G
Belgicko	3	-	3	-	62	3	22
Bulharsko	3	15	4	-	12	4	6
Cyprus	-	-	-	-	1	-	-
Česká republika	136	98	19	12	225	86	500
Dánsko	-	-	1	-	4	1	7
Estónsko	4	3	-	-	2	-	3
Francúzsko	1	1	13	4	50	15	58
Fínsko	2	-	3	1	10	5	8
Grécko	-	-	4	-	12	4	18
Holandsko	2	-	-	-	21	1	39
Írsko	-	-	-	-	3	1	10
Litva	1	-	-	-	1	-	0
Lotyšsko	2	-	-	-	-	-	1
Luxembursko	-	-	-	-	9	1	-
Maďarsko	48	15	5	3	66	22	51
Malta	-	-	-	-	1	2	4
Nemecko	10	5	18	2	146	18	104
Poľsko	70	47	6	8	56	28	83
Portugalsko	2	1	-	-	2	2	12
Rumunsko	9	6	3	-	15	1	15
Rakúsko	16	15	6	-	108	13	67
Slovinsko	1	3	-	-	6	5	8
Spojené kráľovstvo	4	-	10	7	71	35	60
Španielsko	12	6	3	-	14	7	16
Švédsko	2	-	3	1	13	5	22
Taliano	14	4	6	1	43	6	68
Európska únia spolu	342	219	107	39	953	265	1 182
Ostatné štáty sveta spolu	62	61	20	26	224	52	260
Spolu	404	280	127	65	1 177	317	1 442

V tabuľke je uvedená mobilita (počty vyslaní a prijatí) v nadväznosti na centrálné dohody o spolupráci (stĺpce A a B), na medziústavné dohody (C, D) a iné druhy aktivít organizácií SAV (E – iné vyslania, F – iné prijatia), súvisiace napr. s individuálnymi pozvaniami na medzinárodné vedecké podujatia, prednášky a pod. Počty vedeckých pracovníkov SAV vyslaných roku 2010 na medzinárodné konferencie do zahraničia sú uvedené v stĺpci G.

technológií, nových materiálov a environmentálnej ochrany. V spolupráci s UNESCO sa SAV zúčastnila na programoch Človek a biosféra (MAB) a Medzinárodný hydrologický program (IHP). Organizácie SAV boli zastúpené aj v ďalších významných medzinárodných programoch ako Inter-reg, NATO, IEA, EUREKA, UNIDO, CERN, Culture 2000, Leonardo, Socrates, Natura 2000 atď. SAV sa zúčastnila na riešení projektov EÚ na podporu výskumu a inovácií, ako aj na programoch iných direktoriátov EK, napríklad direktoriátu výskumu (DG Research – 6. a 7. RP), na programoch ERDF, EOARD, ETC/BD, DG Agriculture, DG Environment, DG Health atď.

Tabuľka IV/2. Medzinárodné projekty riešené v roku 2010

DRUH PROJEKTU	Počet projektov		Pridelené financie v roku 2010 (€)	
	A organizácia je nositeľom projektu *	B organizácia sa podieľa na riešení projektu	A organizácia je nositeľom projektu *	B organizácia sa podieľa na riešení projektu
1. Projekty 6. rámcového programu EÚ (bez projektov ukončených pred r. 2010)	0	27	14 222	454 632
2. Projekty 7. rámcového programu EÚ	4	49	381 191	1 211 040
3. Multilaterálne projekty v rámci vedeckých programov COST, INTAS, EUREKA, ESPIRIT, PHARE, NATO, UNESCO, CERN, IAEA, ESF (European Science Foundation) a iné.	26	108	208 308	361 876
4. Projekty v rámci medzivládnych dohôd o vedecko-technickej spolupráci (Grécko, ČR, Nemecko a iné).	27	2	80 278	0
5. Bilaterálne projekty	171	40	772 582	202 654
6. Iné projekty financované zo zahraničných zdrojov	11	2	53 874	0

* koordinátor projektu

Účasť SAV v 6. RP EÚ

SAV pokračovala v účasti na riešení 27 projektov, ktorých prehľad je uvedený v tabuľke IV/3.

Tabuľka IV/3. Prehľad projektov 6. RP EÚ riešených v roku 2010 s účasťou SAV

Organizácia SAV	Názov projektu
1. oddelenie vied SAV	
Elektrotechnický ústav SAV	Nanotechnologicky upravené supravodiče pre aplikácie v silnoprúdovej elektrotechnike
Geologický ústav SAV	ATBI+M (All Taxa Biodiversity Inventory & Monitoring)
Geofyzikálny ústav SAV	Grant získaný z projektu 6RP EU NERIES – prístup do infraštruktúry SISMOS
Ústav experimentálnej fyziky SAV	Nano-štruktúrované supravodiče pre výkonové aplikácie

Ústav informatiky SAV	Technológia výroby matice paralelných inteligentných nosníkov – sondových platform pre analýzu a syntézu v nanometrovej oblasti
Ústav materiálov a mechaniky strojov SAV	Nanoveda v európskom výskumnom priestore
Ústav materiálov a mechaniky strojov SAV	Nanoštruktúrne hliníkové profily určené na vysokoteplotné aplikácie
Ústav materiálov a mechaniky strojov SAV	Nové materiály pre extrémne prostredie
2. oddelenie vied SAV	
Botanický ústav SAV	Príprava európskeho virtuálneho taxonomického ústavu – sieť excelencie
Chemický ústav SAV	Evolučná katalýza
Ústav experimentálnej endokrinológie SAV	Chemické kontaminanty v potravinovom reťazci
Ústav experimentálnej farmakológie a toxikológie SAV	Biosimulácia – Nový prostriedok pri vývoji liečiv
Ústav experimentálnej onkológie SAV	Aplikačne orientovaný výskum regulačných dráh zapojených do homeostázy tukov a aterosklerózy
Ústav krajiny ekológie SAV	Biostrat – Príprava a tvorba stratégie EÚ o ochrane biodiverzity
Ústav merania SAV	Zobrazovanie pľúc pomocou polarizovaného hélia – sieť pracovísk
Ústav molekulárnej biológie SAV	Využitie aplikovanej venomiky druhov <i>Conus consors</i> na prípravu nových bio-liečiv
Ústav molekulárnej fyziológie a genetiky SAV	L-typ Ca^{2+} kanálov v zdraví a chorobe
Ústav molekulárnej fyziológie a genetiky SAV	Genomika signalizácie v kardiomyocytoch pre liečbu a prevenciu zlyhania srdca
Ústav polymérov SAV	Integrovanie nanobiológie a ICT na zabezpečenie implantovateľného monitorovacieho systému pre kontinuálnu starostlivosť o diabetického pacienta.
Ústav zoológie SAV	Medzinárodné konzorcium o kliešťoch a kliešťami prenášaných chorobách
Ústav zoológie SAV	Vynárajúce sa infekcie v meniacom sa životnom prostredí v Európe
Virologický ústav SAV	Manipulácia a analýza buniek na čínoch
3. oddelenie vied SAV	
Filozofický ústav SAV	Pochopenie a poskytovanie vývojového postupu k technickému vzdelávaniu
Historický ústav SAV	Utváranie prepojení a inovatívnych prehľadov nového historického výskumu pre občanov rozširujúcej sa Európy
Prognostický ústav SAV	Ochrana biodiverzity dynamických ekosystémov
Prognostický ústav SAV	Viacúrovňové rozhodovanie v ochrane prírody: Nástroje a sústavy v riadení ochrany vôd a biodiverzity v Európe.
Ústav etnológie SAV	Trvalo udržateľný rozvoj v diverzifikovanom svete. Globálne versus lokálne: dynamika diverzity v ére globalizácie.

Účasť SAV v 7. RP EÚ

Do 7. RP EÚ bolo v roku 2010 podaných 55 návrhov na projekty s účasťou vedeckých kolektívov alebo jednotlivcov zo SAV, čo je spolu s 256 návrhmi podanými v rokoch 2007 až 2009 311 návrhov v prvých štyroch rokoch výziev 7. RP. V jednotlivých tematických programoch 7. RP sú podané projekty rozdelené nasledovne: COOPERATION – 193, IDEAS – 23, PEOPLE – 49 a CAPACITIES – 46. Počtom podaných projektov v roku 2010 boli najaktívnejšie tieto organizácie SAV: Ústav anorganickej chémie SAV, Ústav informatiky SAV a Ústav experimentálnej fyziky SAV.

Do konca roku 2010 Európska komisia na financovanie schválila 62 projektov 7. RP s účasťou SAV, zamietla 177 a k 72 návrhom projektov sa zatiaľ nevyjadrila. Odhadovaná úspešnosť podávania projektov 7. RP s účasťou SAV je 23-percentná, čo 2,3-krát prevyšuje celoeurópsky priemer (okolo 10 %) a svedčí o tom, že vedecké kolektívy SAV sú súčasťou kvalitných konkurencieschopných konzorcií na riešenie projektov 7. RP. V roku 2010 bolo v SAV riešených 53 kontrahovaných projektov 7. RP (prehľad je uvedený v tabuľke IV/4).

Špičkoví vedeckí pracovníci akadémie zastupovali SAV ako hodnotitelia alebo delegáti SR v niektorých orgánoch Európskej komisie riadiacej 7. RP EÚ, najmä pre prioritné programy 7. RP: Zdravie; Nanovedy, nanotechnológie, materiály a nové výrobné technológie; Životné prostredie a klimatické zmeny; Bezpečnosť a podieľali sa na tvorbe obsahu jednotlivých výziev 7. RP.

Tabuľka IV/4. Prehľad projektov 7. RP EÚ riešených v roku 2010 s účasťou SAV

Organizácia SAV	Názov projektu
1. oddelenie vied SAV	
Astronomický ústav SAV	Európsky slnečný ďalekohľad
Astronomický ústav SAV	Hnedí trpaslíci a extrasolárne planéty
Elektrotechnický ústav SAV	Teoretické a experimentálne štúdium a technológia plazmových diagnostických senzorov
Elektrotechnický ústav SAV	Materiály pre robustný nitrid gália
Elektrotechnický ústav SAV	Vývoj a kvalifikácia VTS vodičov pre fúzne magnety
Elektrotechnický ústav SAV	Vývoj a prevádzkové skúšky účinného obmedzovača skratových prúdov na báze pásky s YBCO pokrytím, vhodného na použitie v elektrických sieťach
Fyzikálny ústav SAV	Hybridné spracovanie informácie
Fyzikálny ústav SAV	Kvantovo-informatické technológie využívajúce previazanie
Fyzikálny ústav SAV	Technológie na základe kvantového previazania a kvantovej informácie
Geofyzikálny ústav SAV	Mikroseizmické monitorovanie priemyselne významných lokalít
Ústav experimentálnej fyziky SAV	Inžiniering supravodivosti
Ústav experimentálnej fyziky SAV	Európska mikrokkelvinová spolupráca
Ústav hydrológie SAV	Podpora Európskej smernice o vode: k integrácii Európskej smernice o druhoch pri predpokladanej dlhodobej zmene klímy
Ústav informatiky SAV	Bezproblémová komunikácia pre krízový manažment
Ústav informatiky SAV	EGI: Integrovaná udržateľná pan-európska infraštruktúra pre vedu v Európe
Ústav informatiky SAV	Podpora Interoperability pre MSP založená na ISU

Ústav informatiky SAV	Pokročilé dolovanie a integrácia dát pre Európu
Ústav informatiky SAV	Sprístupnenie Gridu pre e-vedu III
Ústav materiálov a mechaniky strojov SAV	Iniciácia vývojom podporovaných klastrov v strednej Európe
Ústav materiálov a mechaniky strojov SAV	Mikro a nanokryštalické FGM na báze silicidov vysokotavitelných kovov určené pre materiálne inovácie v dopravných aplikáciách
Ústav materiálov a mechaniky strojov SAV	Mikro a nanokryštalické funkčne gradientné materiály pre dopravné aplikácie
Ústav materiálového výskumu SAV	Posilnenie výskumného potenciálu oddelenia pre materiálové inžinierstvo
Ústav materiálového výskumu SAV	Posilnenie výskumných kapacít Ústavu materiálového výskumu v Košiciach
Ústav materiálového výskumu SAV	Včasné zistenie, monitorovanie a integrovaný manažment rizík prinášaných s novými technológiami
Ústav materiálového výskumu SAV	Makro, mikro a nano aspekty obrábania
2. oddelenie vied SAV	
Botanický ústav SAV	Infraštruktúra pan-európskych prehľadov druhov
Botanický ústav SAV	Spojenie najnovších svetových stratégií na redukciu mykotoxínov v potravinovom a kŕmnom reťazci
Chemický ústav SAV	Zlepšenie prístupu a servisu pre užívateľov NMR z východnej Európy s cieľom vytvorenia koordinovanej pan-Európskej komunity umožňujúcej spoluprácu vo výskume a na podporu technologického pokroku
Chemický ústav SAV	Nanočastice pre terapiu a diagnózu Alzheimerovej choroby
Neuroimunologický ústav SAV	Koordinačná aktivita na podporu implementácie iniciatívy Spoločné programovanie v boji proti neurodegeneračným ochoreniam, zvlášť Alzheimerovej chorobe
Ústav experimentálnej endokrinológie SAV	Lipidové čiastočky ako dynamické organelny uskladňovania a uvoľňovania tuku: translačný výskum smerom k ľudským ochoreniam
Ústav experimentálnej farmakológie a toxikológie SAV	Virtuálna fyziológia človeka
Ústav genetiky a biotechnológií rastlín SAV	Kvantitatívna proteomická analýza embrya, endospermu a obalu vyvíjajúceho sa semena pri kontrole a rastlinách z Černobyľskej oblasti.
Ústav krajinej ekológie SAV	Európska sieť pre štúdium biodiverzity: návrh plánu pre integrovaný observačný systém v priestore a čase
Ústav krajinej ekológie SAV	Vplyv indikátorov na environmentálnu politiku
Ústav krajinej ekológie SAV	LIFEWATCH
Ústav molekulárnej biológie SAV	Včely v Európe a hromadný úhyn včelstiev
Ústav polymérov SAV	Nízкотеплотné výmenníky tepla na báze tepelne vodivých polymérnych nanokompozitov.
Ústav polymérov SAV	Nano-optický mechanický systém.
Ústav polymérov SAV	Stratégia zachovania umeleckých artefaktov v múzeálnych zbierkach
Ústav polymérov SAV	Orientácia uhlíkových nanorúrok v polymérnych kompozitoch.
Virologický ústav SAV	Kontrola vírusu šarky so zreteľom na rozširovanie EÚ
Virologický ústav SAV	Európsky vírusový archív

Virologický ústav SAV	Metastázy ako dôsledok nádorového mikroprostredia
Virologický ústav SAV	Nové liečivá cielené voči polymeráze vírusu chrípky
3. oddelenie vied SAV	
Ekonomický ústav SAV	Odhad potrieb starostlivosti v európskych krajinách
Historický ústav SAV	Európske národné múzeá: politika identity, využívanie minulosti a európsky občan
Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra SAV	Konceptuálne modelovanie zosieťovania centier vysokokvalitného výskumu v oblasti slovanskej lexicografie a ich digitálnych zdrojov
Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra SAV	Strojový preklad európskych jazykov pre používateľov
Sociologický ústav SAV	Etnické rozdiely vo vzdelávaní a odlišujúce sa vyhladky mestskej mládeže v rozšírenej Európe
Ústav etnológie SAV	Modely a ich dopad na trajektórie rozvoja: Etnografický a komparatívny prístup k transmisii poznatkov a k životným stratégiám
Úrad SAV (manažér projektu)	
Úrad SAV	Od vedy v mikro a nano rozmeroch k novým technológiám pre Európu (MNT ERA.Net II)
Úrad SAV	Nadnárodná výzva pre kolaboratívne návrhy projektov v oblasti základného výskumu (NanoSci E Plus)
Úrad SAV	Noc výskumníkov Slovensko – 2010 (Researchers Night)

Účasť SAV v projektoch medzinárodných programov COST, ESA a ERA-Net

Okrem účasti v rámcových programoch výskumu EÚ podporuje SAV aj účasť svojich organizácií v projektoch ďalších troch významných európskych multilaterálnych vedecko-výskumných programoch COST, ESF, ESA a ERA-Net.

Projekty COST

Program COST (European Collaboration in Science and Technology) predstavuje najstarší európsky prierezový program vedecko-technickej spolupráce v rámci členských štátov EÚ a krajín EFTA. Spolupráca sa uskutočňuje koordináciou národných výskumných projektov, pričom projekty sú financované na národnej úrovni. Program COST je založený na sieťach, nazvaných akcie COST, ktoré sú súčasťou výskumných projektov v oblastiach spoločného záujmu účastníkov najmenej z piatich krajín.

Organizácie SAV sa v roku 2010 zapojili do 37 projektov COST, ktorých prehľad je uvedený v tabuľke IV/5.

Tabuľka IV/5. Prehľad medzinárodných projektov COST s účasťou SAV v roku 2010

Organizácia SAV	Názov projektu
1. oddelenie vied SAV	
Elektrotechnický ústav SAV	Úprava rtg lúča a rtg zobrazovanie
Fyzikálny ústav SAV	Vysokoteplotné spájkovacie materiály – fundamentálne vlastnosti, design a príprava
Ústav informatiky SAV	Neverbálne rečové gestá v slovenčine v multimodálnom a multikultúrnom kontexte

Ústav materiálov a mechaniky strojov SAV	Pokročilé spájkovacie materiály pre vysokoteplotné aplikácie – ich podstata, návrh, príprava a riadenie v mnohoškálovej oblasti
Ústav materiálového výskumu SAV	Tribologické vlastnosti keramických nanoštruktúrnych kompozitov
2. oddelenie vied SAV	
Chemický ústav SAV	Biotechnická funkcionalizácia obnoviteľných polymérnych materiálov
Chemický ústav SAV	Biotechnológie pre skvalitňovanie lignocelulózy
Chemický ústav SAV	Kaskádovité chemoenzymatické procesy – nové synergie medzi chémiou a biochémiou
Chemický ústav SAV	Koloidná chémia a chémia povrchov v nanotechnológii
Chemický ústav SAV	Multiúrovňová interakčná analýza v bioenkapsulácii
Chemický ústav SAV	Analytické techniky pre biorefinérie
Chemický ústav SAV	Produkcia minerálne upravených plodín pre zdravé/nezávadné potraviny a krmivo
Neurobiologický ústav SAV	Plasticita a regenerabilita nervového systému
Neurobiologický ústav SAV	Nanomechanika intermediálnych filamentárných sietí
Neuroimunologický ústav SAV	Nanomechanika intermediálnych filmov
Parazitologický ústav SAV	Parazitohostiteľské vzťahy pri kozách – od vedomostí ku kontrole
Ústav experimentálnej endokrinológie SAV	Tukové tkanivo ako cieľ prevencie vzniku metabolického syndrómu
Ústav experimentálnej endokrinológie SAV	Bioaktívne zložky potravy, funkcie mitochondrií a zdravie
Ústav experimentálnej fyziky SAV	Vývoj produktov a služieb pre kozmické počasie v Európe
Ústav experimentálnej fyziky SAV	Chémia koloidov a rozhraní pre nanotechnológie
Ústav experimentálnej farmakológie a toxikológie SAV	Matematické modelovanie transportných a efluxných mechanizmov pre vývoj nových stratégií na boj proti antibiotickej rezistencii.
Ústav experimentálnej farmakológie a toxikológie SAV	Ochorenia spojené s peroxidáciou lipidov
Ústav experimentálnej farmakológie a toxikológie SAV	Nové pokroky vo výskume histamínového H4R receptora
Ústav ekológie SAV lesa	Klimatická zmena, zmiernenie dosahov na les a jeho adaptácia v znečistenom prostredí
Ústav fyziológie hospodárskych zvierat SAV	Materské interakcie s gamétami a embryami
Ústav genetiky a biotechnológií rastlín SAV	EUROBERRY VÝSKUM: Od genetiky k trvaloudržateľnej produkcii „kvalite a zdraviu“
Ústav genetiky a biotechnológií rastlín SAV	Signálna kontrola tolerance na stres a produkcia protistresových rastlinných zložiek
Ústav genetiky a biotechnológií rastlín SAV	Rastlinná proteomika v Európe
Ústav genetiky a biotechnológií rastlín SAV	Využitie reprodukcie rastlín na zlepšenie plodín
Ústav genetiky a biotechnológií rastlín SAV	Genetická transformácia embryogénnych pletív ihličnatých drevín so zvláštnym zreteľom na druhy Pinus nigra a hybridov Abies
Ústav genetiky a biotechnológií rastlín SAV	Kryoprezervácia plodín v Európe
Ústav molekulárnej fyziológie a genetiky SAV	Vnímanie hypoxie, signalizácia a adaptácia

Virologický ústav SAV	Kontrola rastlinných vírusov pomocou využitia RNA vakcín: nová stratégia bez použitia transgénov
Virologický ústav SAV	Hypoxia, jej vnímanie, signalizácia a adaptačné odpovede
Virologický ústav SAV	Diagnostické metódy detekcie patogénov 3. a 4. stupňa biologickej ochrany
3. oddelenie vied SAV	
Ekonomický ústav SAV	Systémové riziká, finančné krízy a úver: korene, dynamika a dôsledky subprime krízy
Prognostický ústav SAV	Globálne environmentálne rozhodovanie: Transformácia, riziká a príležitosti.

Projekty ESF

SAV je jedným z dvoch reprezentantov Slovenskej republiky v Európskej nadácii pre vedu (European Science Foundation – ESF). ESF je asociáciou 78 členských organizácií, ktorým pomáha dvoma podstatnými spôsobmi: spája vedcov prostredníctvom vedeckých programov, sietí, workshopov, projektov vzájomnej spolupráce, konferencií a spoločným výskumom kardinálnych problémov prispieva k strategickej dôležitosti európskej vednej politiky. Je jednou z organizácií, ktoré sa zúčastňujú na vypracovaní strategických zámerov základného výskumu v Európe. Prehľad účasti SAV v programoch ESF je uvedený v tabuľke IV/6.

Tabuľka IV/6. Prehľad medzinárodných výskumných projektov riešených SAV v roku 2010 v rámci Európskej nadácie pre vedu (ESF)

Organizácia SAV	Názov programu
Ústav experimentálnej fyziky SAV	Nanoveda a technika v supravodivosti (NES)
Ústav experimentálnej fyziky SAV	Európska výskumná sieť GDRE – Združenie pre aplikované magnetovedy (GAMAS)
Fyzikálny ústav SAV	Manipulácia nanočastíc pomocou techník atomárnej silovej mikroskopie (NANOPARMA)
Ústav fyziológie hospodárskych zvierat SAV	Európska sieť pre výskum gastrointestinálneho zdravia (ENGIHR)
Neurobiologický ústav SAV	Regeneratívna medicína (REMEDIC)
Chemický ústav SAV	Európske fórum pre glykovedy (EUROGLYCOFORUM)
Chemický ústav SAV	Multidisciplinárne hranice magnetickej rezonancie (EMAR)
Spoločenskovedný ústav SAV	Európska sociálna sonda (ESS)
Ústav dejín umenia SAV	Dvorské rezidencie ako miesta výmeny v období neskorého stredoveku a raného novoveku (1400 – 1700) (PALATIUM)

Projekty ESA

Európska vesmírna agentúra (European Space Agency – ESA) je medzivládna organizácia 18 členských štátov na výskum vesmíru, založená v roku 1974. V rámci ESA je výskum zameraný hlavne na Projekty prieskumu Zeme (monitorovanie životného prostredia, meteorológia, aeronómia a geoinformatika), na Výskum slnečnej sústavy a na Navigačné a bezpečnostné systémy v spolupráci s EÚ. V roku 2010 bola podpísaná dohoda

medzi SR a ESA o vstupe Slovenska do prvej z troch etáp spolupráce vo výskume a využívaní vesmírneho priestoru na mierové účely.

SAV sa aktívne podieľala na aktivitách ESA hlavne v oblastiach kozmickej vedy, výskumu mikrogravitácií (najmä kozmická biológia a medicína) a spracovania materiálov vrátane vývoja pokročilých zliatin a materiálových architektúr vhodných na použitie v kozmickom priestore. Prehľad účasti SAV v projektoch ESA v roku 2010 je uvedený v tabuľke IV/7.

Tabuľka IV/7. Prehľad medzinárodných výskumných projektov riešených v SAV v roku 2010 v rámci programu ESA

Organizácia SAV	Názov projektu
Ústav experimentálnej fyziky SAV	Kozmické observatórium extrémneho vesmíru na palube japonského experimentálneho modulu
Ústav materiálov a mechaniky strojov SAV	Gravitačná závislosť prechodu kolumnárných zŕn na rovnoosé v peritektických zliatinách na báze TiAl

Projekty ERA Net

Program ERA Net je osobitným nástrojom EÚ na koordináciu národných programov výskumu prostredníctvom národných agentúr na podporu vedy a výskumu. Koordinačné projekty ERA Net navrhujú konzorciá národných agentúr a po ich schválení Európskou komisiou vyhlasujú výzvy na výskumné projekty.

SAV v roku 2010 pokračovala účasťou v konzorciu koordinačného projektu MNT ERANet (Od vedy v mikro- a nanorozmeroch k novým technológiám pre Európu). Prehľad výskumných projektov riešených v organizáciách SAV v roku 2010 je uvedený v tabuľke IV/8.

Tabuľka IV/8. Prehľad medzinárodných výskumných projektov riešených v SAV v roku 2010 v rámci koordinačného projektu programu MNT ERA Net RP EÚ

Organizácia SAV	Názov projektu (akronym)
Fyzikálny ústav SAV	Nanoštruktúry pre spinotroniku a iné aplikácie (NANOSPAP)
Ústav materiálov a mechaniky strojov SAV	Konstruktčné Al-profilý na využitie pri zvýšených teplotách (HIGHTEMAL)
Ústav materiálového výskumu SAV	Tvrde nanokompozitné povlaky (HANCOC)
Ústav experimentálnej fyziky SAV	Magnetická kvapalina – nové izolačné a chladiace médium pre výkonové transformátory (MAFINCO)
Ústav experimentálnej fyziky SAV	Inžiniering supravodivosti (ESO)
Ústav biochémie a genetiky živočíchov SAV	Ultracitlivé, stabilné a jednoduché v použití biosenzorické hroty pre AFM (IntelliTip)

AKTIVITY V MEDZINÁRODNÝCH VEDECKÝCH ORGANIZÁCIÁCH

SAV cieľavedome buduje vzťahy s medzinárodnými vedeckými inštitúciami a štruktúrami na vládnej úrovni, z ktorých najvýznamnejšie sú EÚ, UNESCO, CERN, ESA a iné, a zúčastňuje sa na aktivitách medzinárodných mimovládnych organizácií: ALLEA (All European Academies), ESF (European Science Foundation), CEEN (Central and Eastern European

Network), IAP (the global network of science academies), ICSU (International Council for Science) a iné.

ALLEA je federáciou 53 národných akadémií vied a humanitných odborov zo 40 európskych krajín. Podporuje výmenu informácií a skúseností medzi akadémiami, ponúka európskej vede a spoločnosti poradenstvo jej členských akadémií, usiluje sa o excelentnosť vo vede a vzdelanosti, o vysoký etický štandard vo vedení výskumu, nezávislého od politických, obchodných a ideologických záujmov. Reprezentanti SAV sa zúčastňujú na práci pracovných skupín zameraných na etiku, hodnotenie výkonnosti a infraštruktúru. Výstupy pracovnej skupiny boli zapracované do návrhu Európskeho evalvačného protokolu, o ktorom výkonný riaditeľ ALLEA Dr. Rudiger Klein referoval na seminári organizovanom SAV a Ministerstvom školstva, vedy, mládeže a športu SR v novembri 2010.

Delegácie SAV sa v roku 2010 zúčastnili na týchto medzinárodných stretnutiach:

- Záverečný ceremoniál Medzinárodného roku astronómie v Padove (Taliansko),
- Konzultatívny míting ALLEA pracovnej skupiny Evaluating for Science pod záštitou Union of German Academies of Sciences and Humanities v Mainzi (Nemecko),
- Míting High Level Democracy v Krakove (Poľsko),
- Stretnutie k medzivládnejmu projektu ALLEGRO v spolupráci s Výskumným ústavom jadrovej energetiky – VUJE v Řeži u Prahy (ČR),
- Inovačné a technologické fórum v Istanbuli (Turecko),
- Fórum členských organizácií o evaluácii výskumu financovaného z verejných prostriedkov v Štokholme (Švédsko),
- Fórum členských organizácií o výskumných infraštruktúrach strednej veľkosti v Štrasburgu (Francúzsko).

SAV v roku 2010 hradila členské príspevky 23 národných komitétov do ich zahraničných partnerských organizácií a rovnako prispela na účasť predstaviteľov týchto komitétov na medzinárodných konferenciách a valných zhromaždeniach. Členstvo v medzinárodných mimovládnych organizáciách podporovaných v roku 2010 z rozpočtu SAV je uvedené v prílohe 12. Pracovníci organizácií SAV v roku 2010 boli členmi medzinárodných vedeckých spoločností, únií a národných komitétov SR. Účasť v medzinárodných vedeckých spoločnostiach podľa jednotlivých oddelení vied bola nasledujúca: I. OV – 132 členov; II. OV – 215 členov; III. OV – 186 členov. Členstvo v medzinárodných vedeckých úniách podľa oddelení vied: I. OV – 47 členov; II. OV – 101 členov a III. OV – 23 členov. V národných komitétoch SR bolo z I. OV 15 členov, z II. OV 4 členovia a z III. OV 8 členov.

Predstavitelia SAV sa zúčastňujú na pravidelných stretnutiach akadémií vied Visegrádskej štvorky (V4). Na rokovaní v dňoch 23. – 24. septembra 2010 v Třešti sa zúčastnili aj zástupcovia Bulharskej akadémie vied, Max Planck Gesellschaft, ALLEA a EARTO (European Association of Research and Technology Organizations). Kľúčovými témami stretnutia boli stav prípravy 8. rámcového programu EÚ, vedná politika počas predsedníctva Maďarska a Poľska a Európska akadémia mladých.

BILATERÁLNA VEDECKÁ SPOLUPRÁCA

SAV má uzatvorených 62 bilaterálnych (dvojstranných) dohôd o vedeckej spolupráci s vedeckými inštitúciami v 39 krajinách, ktoré umožňujú vyslať pracovníkov SAV v celkovom rozsahu 5 500 človekodní ročne. Na základe týchto dohôd sa realizovali cesty na odborné konferencie a iné podujatia,

ako aj s cieľom získať nové kontakty, respektíve pripraviť spoločné projekty. Zoznam medziakademických dohôd (MAD) je uvedený v prílohe 9.

V roku 2010 sa zvýšil počet dohôd na riešenie spoločných projektov so zahraničnými partnermi. Organizácie SAV riešili bilaterálne projekty v rámci MAD najmä s Maďarskom (HAS, VÚSM), Poľskom (PAV), Českom (AV ČR), Ruskom (RALS), Španielskom (CSIC), Talianskom (CNR), Tureckom (TUBITAK) a Ukrajinou (NAVU).

V súlade s uzatvorenými dohodami vycestovalo do zahraničia 404 vedeckých pracovníkov SAV na 3 026 pobytových dní a do organizácií SAV pricestovalo zo zahraničia 280 zahraničných vedeckých pracovníkov na 2 133 dní. Prehľad o vyslaniach a prijatiach v rámci medziakademických dohôd za rok 2010 uvádza tabuľka IV/2.

V krajinách, kde SAV nemá uzatvorené MAD, využíva kontakty na vládnej úrovni: kultúrne dohody (KD) alebo dohody o vedecko-technickej spolupráci (VTS). Dvojstranné medziakademické dohody sú priebežne aktualizované. Rozhodujúci podiel na rozvoji medzinárodných vedeckých kontaktov SAV majú organizácie SAV, ktoré realizujú rozsiahlu vedeckú spoluprácu priamo so svojimi partnerskými výskumnými ústavmi v zahraničí nad rámec dvojstranných centrálnych medziakademických dohôd. Takéto kontakty sa realizujú predovšetkým účasťou na medzinárodných vedeckých stretnutiach, členstvom v orgánoch medzinárodných vedeckých organizácií, prednáškami na zahraničných univerzitách, členstvom v redakčných radách medzinárodných vedeckých časopisov, atď. Organizácie SAV okrem toho riešili spoločné projekty v rámci grantov, vedeckých programov EÚ a na základe priamych medziústavných dohôd.

V roku 2010 boli podpísané nové vykonávacie protokoly k MAD s viacerými zahraničnými partnermi, napríklad Maďarskou akadémiou vied (MAV), Poľskou akadémiou vied (PAS), Čínskou akadémiou vied (ČAV), Čínskou akadémiou spoločenských vied (ČASV), Výskumným ústavom Slovákov v Maďarsku (VÚSM) a s Národnou radou pre výskum (CNR, Taliansko). V septembri 2010 podpísali zástupcovia SAV a National Science Council Taipei (NSC) Dodatok k Dohode o vedeckej spolupráci medzi SAV a NSC o programe výmeny vedeckých pracovníkov pracujúcich na spoločnom projekte (PPP) na obdobie 2010 – 2012.

Tabuľka IV/9. Bilancia mobility (vyslania a prijatia v rámci MAD podľa jednotlivých krajín, človekodní a vynaložených finančných prostriedkov na prijatia

Štát	Počet vyslaní/ počet dní	Počet prijatí/ počet dní	Finančné náklady v €	Počty projektov
Belgicko	3 (54)	0	0	–
Bielorusko	1 (7)	3 (22)	527,22	–
Bulharsko	3 (21)	15 (113)	5 142,02	17
Česko	136 (746)	98 (614)	30 165,70	22
Čína	2 (13)	4 (42)	2 474,96	–
Egypt	2 (28)	7 (145)	5 495,92	–
Estónsko	4 (35)	3 (30)	1 735,32	–
Fínsko	2 (15)	0	1 717,00	–
Francúzsko	1 (14)	1 (7)	182,98	3
Holandsko	2 (25)	0	0	–
Chorvátsko	2 (13)	–	–	–
Izrael	3 (32)	2 (29)	1 009,06	–
Japonsko	3 (103)	2 (24)	1 180,26	1

Kanada	1 (7)	–	–	–
Litva	1 (9)	–	–	–
Lotyšsko	2 (21)	–	–	–
Maďarsko	48 (307)	15 (146)	7 044,88	16
Macedónsko	-	1 (1)	164,56	–
Nemecko	10 (172)	5 (84)	2 564,71	4
Poľsko	70 (310)	47 (231)	11 277,54	31
Portugalsko	2 (20)	1 (8)	140,00	–
Rakúsko	16 (216)	15 (42)	1 791,30	–
Rumunsko	9 (76)	6 (45)	1 757,08	–
Rusko	15 (199)	19 (253)	9 472,31	–
Slovinsko	1 (5)	3 (21)	976,66	–
Spojené kráľovstvo	4 (62)	0	0	–
Srbsko	2 (14)	3 (15)	752,10	–
Španielsko	12 (136)	6 (54)	3 009,56	5
Švédsko	2 (20)	0	0	–
Taiwan	5 (48)	3 (27)	3 206,67	–
Taliansko	14 (153)	4 (55)	2 535,47	6
Turecko	6 (76)	5 (52)	2 258,82	3
Ukrajina	9 (69)	12 (73)	3 716,14	19
Spolu	404 (3 026)	280 (2 133)	100 298, 24	127

V rámci rozšírenia základnej dohody o bilaterálnej vedeckej spolupráci medzi SAV a National Science Council, Taiwan (NSC) bol v roku 2010 financovaný z rozpočtu SAV prvý projekt tohto programu, zameraný na materiálový výskum (tabuľka IV.10).

Tabuľka IV/10. Bilaterálny medzinárodný výskumný projekt riešený v SAV v roku 2010 v rámci Spoločného výskumného projektu programu spolupráce SAV a NSC Taiwan

Organizácia SAV	Názov projektu
Ústav anorganickej chémie SAV	Príprava a charakterizácia nanokompozitných keramických materiálov na báze Al_2O_3 a Si_3N_4 na rezanie ťažko obrábateľných materiálov

V roku 2010 bola v programe zverejnená druhá výzva, do ktorej prišlo 10 návrhov projektov, z ktorých spoločná výberová komisia vybrala nasledujúce 4 projekty:

- Štúdium interakcií reaktívnych foriem kyslíka a oxidu dusnatého pri hľadaní nových mechanizmov ovplyvňujúcich hypertenziu (Ústav normálnej a patologickej fyziológie SAV),
- Liečba arzénom v onkológii: mechanizmus účinku a nové formy dodania (Ústav experimentálnej onkológie SAV),
- Interakcia výživy a oxytocínu vo vzťahu k neuroendokrinným, metabolickým a kardiovaskulárnym funkciám (Ústav experimentálnej endokrinológie SAV),
- Výpočtové prístupy štúdia štruktúry, zbaľovania a interakcií biopolymérov (Ústav experimentálnej fyziky SAV).

Projekty sa začnú riešiť v januári 2011 a obdobie riešenia je stanovené na tri roky. P SAV vyčlenilo na financovanie každého projektu v roku 2011 po 22 000 €.

Osobitné miesto medzi partnermi v bilaterálnej spolupráci má Akadémia vied Českej republiky (AV ČR). V dňoch 19. až 20. októbra 2010 rokovali v Kongresovom centre SAV v Smoleniciach vedenia SAV a AV ČR. Hlavnou témou rokovania bolo hľadanie optimálneho modelu financovania vedy. Dohodou MAD medzi AV ČR a SAV je špeciálne vytvorený priestor na intenzívne stretávanie sa Česko-slovenskej komisie historikov.

PRIJATIA A OCENENIA

Z prijatí zahraničných vedcov a reprezentantov inštitúcií boli v roku 2010 najvýznamnejšie:

- návšteva delegácie Uralského oddelenia Ruskej akadémie vied (UO RAV) na čele s predsedom akademikom Valerijom Nikolajevičom Čarušinom, riaditeľom Ústavu organickej syntézy UO RAV,
- návšteva J. E. Seok Soong Sea, veľvyslanca Kórejskej republiky, pri príležitosti jeho nástupu do funkcie v SR,
- návšteva delegácie National Science Council of Taiwan (NSC) na čele s ministrom NSC prof. Lou Chuang Leeom,
- návšteva prof. Klaus-Dietera Beckera, významného fyzikálneho chemika z Technickej univerzity v nemeckom Braunschweigu,
- návšteva mimoriadneho a splnomocneného veľvyslanca Rumunskej republiky v SR Florina Vodittu,
- návšteva Danka Prokiča, mimoriadneho a splnomocneného veľvyslanca Srbskej republiky na Slovensku,
- návšteva prof. Colina Carlilea, riaditeľa European Spallation Source (ESS) vo švédskom Lunde,
- návšteva zástupcov švédskeho súkromného inkubátora Serendipity Innovations, a. s., zakladateľa spoločnosti prof. Saeida Esmaeilzadeha v sprievode veľvyslanca SR vo Švédsku Petra Kmeca,
- účasť výkonného riaditeľa organizácie ALLEA Rüdiger Kleina na seminári na tému Evaluačný protokol – hodnotenie výskumných organizácií.

V roku 2010 prevzali medzinárodné ocenenie SAV tieto významné vedecké osobnosti:

Česká republika:

- Prof. PhDr. Milan Togner, CSc. – Medzinárodná cenu SAV za vynikajúce dielo v oblasti vied o spoločnosti a kultúre,
- Prof. RNDr. František Kolář, PhD. – Plaketa SAV za rozvoj spolupráce medzi AV ČR a SAV v oblasti kardiovaskulárneho výskumu.

Spolková republika Nemecko:

- Prof. Klaus-Dieter Becker – Medaila SAV za podporu vedy za zásluhy v oblasti fyzikálnej chémie.

Kanada:

- Prof. Grant N. Pierce – Čestná plaketa SAV Jána Jessenia za zásluhy v lekárskejších vedách.

Ukrajina:

- Mgr. Maksym Danchenko, prof. Namik Rashyd, DrSc. – Cena SAV v oblasti medzinárodnej spolupráce.

USA:

- Prof. Karel Pacák – Čestná plaketa SAV Jána Jessenia za zásluhy v lekárskejších vedách.

V. VEDNÁ POLITIKA

Vedná politika SAV sa v roku 2010 zamerala predovšetkým na zefektívnenie financovania výskumu a vývoja na Slovensku a vytvorenie podmienok na ďalšie zvyšovanie kvality výstupov organizácií SAV. V SAV sú výskumné projekty podporované v rámci viacerých grantových schém:

- a) VEGA – vnútorná vedecká agentúra pre rezort školstva a SAV, ktorá zabezpečuje vzájomne koordinovaný postup pri výbere a hodnotení projektov základného výskumu riešených na pracoviskách vysokých škôl a vedeckých i špecializovaných organizácií SAV (VEGA je v súčasnosti jediný stabilný grantový systém pre SAV a VŠ);
- b) APVV – podporuje projekty vychádzajúce z verejných výziev, programov APVV a medzinárodnej spolupráce (problémom je predovšetkým nepravidelnosť výziev);
- c) ASFEU – implementuje Operačný program Výskum a vývoj v nasledujúcich oblastiach:
 - národné infraštruktúry (prostredníctvom národných projektov),
 - infraštruktúra vysokých škôl,
 - vedecká infraštruktúra (ešte nebola vyhlásená),
 - podpora centier excelentnosti,
 - podpora aplikovaného výskumu a vývoja,
 - podpora zriaďovania výskumno-vývojových centier,
 - podpora zriaďovania kompetenčných centier;
- d) Financovanie výskumu v podnikateľskom sektore.

Okrem toho sú významným zdrojom podpory výskumu medzinárodné projekty v rámci medzinárodných programov a schém. Osobitne projekty rámcových programov EÚ, ktorým sa venuje kapitola IV. tejto správy.

Rozvoj vedy a výskumu SAV v priebehu roku 2010 najvýznamnejšie ovplyvnili nasledujúce skutočnosti:

- a) absencia vednej politiky a systému financovania vedy s jasne deklarovanými zámermi, cieľmi a nástrojmi, ako deklarované ciele dosiahnuť;
- b) čiastočne obmedzené financovanie výskumu a vývoja v dôsledku krátenia rozpočtu SAV na úrovni 10 % (detaily sú uvedené v kapitole XV. správy);
- c) SAV schválila zámer zvýšiť prostriedky na financovanie projektov VEGA so začiatkom riešenia v roku 2010 celkom o 15 %;
- d) vyhlásenie verejnej výzvy APVV, pričom sa ukázali problémy s definovaním podmienok výzvy (diskusia o objektívnejšom spôsobe hodnotenia projektov);
- e) v roku 2010 bola vyhlásená výzva ASFEU na zriaďovanie kompetenčných centier, zameraná na prenos poznatkov a technológií získaných výskumom a vývojom do praxe (v kompetenčných centrách je významná účasť priemyselných partnerov, SAV je žiadateľom v dvoch konzorciách; projekty budú vyhodnotené v roku 2011);
- f) financovanie vedy a výskumu na úrovni 0,48 % HDP zaradilo Slovensko na jedno z posledných miest krajín EÚ v rámci EÚ (situáciu mierne zlepšujú projekty podporované zo ŠF EÚ, problémom je, že ŠF majú byť primárne zamerané na budovanie výskumnej infraštruktúry, chýba-

- jú programy výskumu a vývoja, ktoré by komplementárnym spôsobom k štrukturálnym fondom financovali výskum a vývoj, čím by sa naplno využil potenciál, ktorý sa v rámci projektov ŠF v súčasnosti vytvára);
- g) absencia finančných nástrojov systémovo podporujúcich aplikovaný výskum a inovácie (zatiaľ sa financovanie inovácií vníma predovšetkým ako financovanie modernizácie výrobných liniek prostredníctvom zdrojov MH SR Operačného programu pre konkurencieschopnosť a hospodársky rast, neexistuje ucelená inovačná stratégia komplementárne napojená na financovanie výskumu a vývoja).

Riešiteľské kolektívy SAV sa aj v roku 2010 úspešne zapájali do výziev Operačného programu Výskum a vývoj 2007 – 2013, okrem výziev riešených v rámci centier excelentnosti sú to výzvy Podpory aplikovaného výskumu, vývoja a transferu technológií – časť aplikovaný výskum vrátane projektov spolupráce s priemyselnými partnermi. Podrobne je účasť SAV vo výzvach Operačného programu Výskum a vývoj 2007 – 2013 a Operačného programu Vzdelávanie rozpracovaná v časti II./G tejto správy. Zámer SAV, ktorý bol v roku 2009 opakovane akcentovaný – vytvárať nástroje na spájanie centier excelentnosti a vytvárať väčšie celky sa do istej miery začal naplňovať otvorením výzvy na kompetenčné centrá s participáciou akademickej a hospodárskej sféry. V roku 2010 sa už naplno ukázala neúmerná byrokracia implementácie projektov ŠF, pričom analýzy ukazujú, že veľa problémov vzniklo v rámci Slovenskej republiky. SAV vypracovala podrobný materiál, ako odbyrokratizovať celý systém, materiál bol postúpený na MŠVVaŠ SR, zatiaľ však bez ohlasu.

Na pôde SAV v roku 2010 pokračovala diskusia o ďalšom vývoji SAV v zmysle kompatibility akademického prostredia s prostredím vysokých škôl, ktoré v súčasnosti už pôsobia vo flexibilnejšom hospodárskom režime, priaznivejšom na spoluprácu s podnikateľskou sférou. V druhej polovici roku 2009 bola vytvorená Komisia ad hoc na riešenie problematiky vhodného ekonomického modelu SAV, v ktorej boli zastúpené organizácie z príspevkovej a rozpočtovej sféry. Komisia ukončila svoju činnosť v júni 2010 vypracovaním materiálu Návrh transformácie SAV. Koncom roku 2010 schválil Snem SAV prípravu mimoriadneho zasadnutia Snemu k problematike transformácie SAV v marci 2011.

Pretrvávajúcim problémom súčasnej ekonomicko-hospodárskej formy SAV je možnosť vstupu do obchodných organizácií výskumu a vývoja. Vedenie akadémie pripravilo návrh novely zákona 172/2005 Z. z. o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja, ktorý by umožnil vstup organizácií SAV do obchodných spoločností. Doteraz sa nepodarilo dosiahnuť schválenie tejto novely, aj keď principiálne námietky neboli zaregistrované.

Neoddeliteľnou súčasťou vednej politiky SAV je zvyšovanie kvality výstupov SAV vo všetkých oblastiach činnosti. Výstupy za rok 2010 sú sumarizované v časti II./D správy. Hodnota financovania výskumu a vývoja v SR patrí k najnižším v EÚ (merané % z HDP), ale súčasne k najnižším aj z hľadiska podielu finančných prostriedkov na výskumníka. Napriek týmto skutočnostiam je potrebné ešte účinnejšie podporovať talentovaných mladých výskumníkov, najlepšie výskumné kolektívy a vytvárať nástroje na získanie špičkových odborníkov zo zahraničia. S tým súvisí napríklad inovovaná výzva pre centrá excelentnosti SAV, kde sa výraznejšie akcentovali podmienky, ktoré riešiteľské kolektívy musia spĺňať.

V roku 2010 sme analyzovali výsledky hodnotenia vedeckých organizácií vychádzajúce z databázy Scopus SCImago Institution Ranking. Pravidelné hodnotenie je založené na publikačnej aktivite a na ňu nadväzujúce

citácie inštitúcií v rokoch 2004 – 2008, pričom do hodnotenia boli zaradené inštitúcie, ktoré mali najmenej 100 publikácií evidovaných v databáze Scopus za rok 2008. Zahŕňa 2 833 inštitúcií z 87 krajín, ktoré vyprodukovali 80,55 % vedeckých publikácií vedených v Scopuse za roky 2004 – 2008.

Analýza ukázala, že SAV dosahuje v počte publikácií na tvorivého pracovníka (evidovaných v databáze Scopus) podobné hodnoty ako AV ČR – 3,6, resp. 3,7. SAV zaostáva v publikovaní v najvplyvnejších vedeckých časopisoch sveta, aj keď v rámci Slovenska je najlepšia. Analýza ukázala, že okrem počtu výstupov je potrebné sa v budúcnosti viac zamerať na impakt publikácií, kde sa výsledky publikujú, aj keď si je vedomá, že to nie je možné vo všetkých vedných disciplínach. Prínosom analýzy je ranking časopisov pre široké spektrum vedných odborov v oblasti prírodných technických, biomedicínskych a spoločenských vied, ktorý zohľadňuje aj citovanosť publikácií v prestížnych časopisoch a normalizuje rozdiely medzi citovanosťou v rôznych vedeckých oblastiach.

VI. SPOLUPRÁCA S VŠ, UNIVERZITAMI A INÝMI SUBJEKTMÍ V OBLASTI VEDY A TECHNIKY V SR

Vedecké organizácie SAV spolupracujú s mnohými vysokými školami a univerzitami na Slovensku. Spolupráca sa realizuje buď na základe zmluvy o spolupráci, alebo na neformálnej báze. Spolupráca jestvuje v celom diapazóne aktivít: doktorandské štúdium, iná pedagogická činnosť, členstvo v obhajobných komisiách, spolupráca pri riešení domácich a zahraničných projektov (VEGA, APVV, ŠPVA, projekty Európskeho sociálneho fondu – Operačný program Vzdelávanie, Európsky fond regionálneho rozvoja – Operačný program Výskum a vývoj, Rámcový program EÚ, Finančný mechanizmus EHP, Nórsky finančný mechanizmus, spolupráca v rámci excelentných pracovísk, štrukturálne fondy, realizácia výsledkov výskumu), čoho dôkazom sú spoločné publikácie, organizovanie konferencií a pod. Okrem toho vedecké organizácie spolupracujú so 49 zahraničnými univerzitami.

Spoluprácu vedeckých organizácií SAV s VŠ, univerzitami a inými subjektmi v oblasti vedy a techniky v SR dokladujú vybrané výsledky, ktoré sú uvedené v druhej kapitole tejto správy.

VII. SPOLUPRÁCA S APLIKAČNOU A HOSPODÁRSKOU SFÉROU

Najintenzívnejšia spolupráca s aplikačnou sférou je pri riešení spoločných projektov 6. a 7. rámcového programu EÚ. V roku 2010 organizácie SAV v rámci takejto formy spolupráce figurovali vo vyše 125 zahraničných a 10 slovenských firmách.

V roku 2010 vyvíjalo činnosť celkove 17 spoločných pracovísk SAV s organizáciami aplikačnej sféry, z čoho v 6 pracoviskách je partnerom súkromná firma a v 11 nezisková organizácia.

Zmluvná spolupráca pri riešení problémov pre prax sa realizovala v 21 organizáciách SAV. V 55 prípadoch bol odberateľom výsledku podnikateľský subjekt, v 17 prípadoch bol výskum vykonávaný na objednávku štátnej správy, samosprávy alebo organizácie z mimovládneho sektora. Finančný prínos z tejto spolupráce pre organizácie SAV bol v roku 2010 139 tisíc eur. Ďalšia obdobná spolupráca sa uskutočňuje na neformálnej úrovni, bez uzavretia zmluvy.

Pracoviská SAV v roku 2010 podali, resp. sa podieľali na podaní 10 patentových prihlášok. Z prihlásených patentov v predchádzajúcom období boli v roku 2010 udelené 4 patenty a do registra úžitkových vzorov zapísané 2 úžitkové vzory.

Okrem toho SAV podala prihlášku ochrannej známky POZ 5495-2010 Veda pre budúcnosť – Science for the future (podrobnosti o patentovej a licenčnej činnosti SAV sú uvedené v prílohe 4).

SAV je partnerom v projekte regionálneho rozvoja strednej Európy CERIM. V spolupráci 10 inštitúcií zo šiestich krajín by mal vzniknúť model pre transfer technológií z výskumu do priemyslu v našom regióne. Organizácie SAV začali riešiť projekty zamerané na rozvoj systému prenosu vedeckých poznatkov do praxe, ktoré sú financované z Operačného programu Výskum a vývoj. Technologický inštitút SAV je garantom projektu Centrum komercializácie poznatkov a ochrany duševného vlastníctva SAV zameraného na systematické vyhľadávanie partnerov v oblasti výskumu, sprostredkovávania licencií patentov, metodologickú podporu v oblasti inovácií a poskytovanie, resp. sprostredkovanie špecializovaných služieb organizáciám SAV v tejto oblasti.

VIII. POPULARIZÁCIA VEDY A KOMUNIKÁCIA S VEREJNOSŤOU

Monitoring mediálnych výstupov a popularizačných aktivít SAV za rok 2010 dokumentuje zvyšujúci sa záujem médií o vedu a výsledky vedeckého skúmania, ako aj snahy pracovníkov SAV propagovať výsledky vedy a výskumu v médiách. Svedčí o tom počet 10 840 popularizačných aktivít, čo je nárast oproti minulému roku (9 543/2009). SAV v roku 2010 zorganizovala 42 tlačových podujatí, 103 knižných a iných popularizačných prezentácií, 515 popularizačných prednášok, z ktorých mnohé odzneli na pôde základných, stredných a vysokých škôl.

V roku 2010 bolo nakrútených a odvysielaných 22 dielov dokumentárnych filmov o projektoch a úspechoch slovenskej vedy *Spektrum vedy*. Vedeckí pracovníci zo SAV vystupovali v médiách najčastejšie ako experti k rôznym aktuálnym problémom života na Slovensku i vo svete. Zo 652 vystúpení v televízii bolo 303 zo spoločenskovedných ústavov. V Slovenskom rozhlase dostali vedeckí pracovníci SAV tradične najväčší priestor v spravodajsko-publicistických reláciách *Solárium*, *Nočná pyramída* a *Galéria slávnych*.

Významný rast zverejnených materiálov o SAV bol na internete – 6 321 (4 340/2009). Správy zo SAV boli po tlačových besedách zverejňované najmä na desiatkach webov a prinášali ich aj spravodajské weby ako Atlas.sk, Sme.sk, Aktuality.sk, Centrum.sk a Pravda.sk, ktoré sú podľa štatistík na Slovensku z hľadiska sledovanosti v prvej desiatke a mesačne ich spolu navštívi niekoľko miliónov čitateľov. Dokazuje to podstatný význam internetu pri šírení vedeckých informácií. Internet sa stáva hlavným nositeľom informácií a výrazne čerpá zo spravodajských agentúr (TASR, SITA). Informovanie o SAV sa dá posilniť informovaním o jednotlivých ústavoch SAV.

Novinári sa najčastejšie obracajú na vedcov zo spoločenskovedných ústavov – 4 513 výstupov (4 066/2009), z nich najviac mal Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra SAV (292 výstupov v tlači, 171 na internete, 74 v rozhlase). Tradične veľký záujem verejnosti bol aj o unikátne objavy Archeologického ústavu SAV. Expertné stanoviská a komentáre k aktuálnemu dňu u nás i vo svete poskytli médiám vedci Prognostického ústavu SAV, Sociologického ústavu SAV, Ekonomického ústavu SAV a Historického ústavu SAV. Mnohí dostali príležitosť vystúpiť aj v cykle diskusných relácií STV *Večer na tému...* Mimoriadny ohlas v médiách mali tlačové besedy Sociologického ústavu SAV – Sociálne nerovnosti a Voličské správanie občanov Slovenska vo svetle povolebného výskumu. Okrem toho sa záujem médií podarilo upriamiť na odovzdávanie vedeckých ocenení – Vedec roka a Ceny SAV za propagáciu vedy. Informácie o cenách priniesli viaceré médiá (STV, Markíza, JOJ, TV Bratislava, SRO, tlačové agentúry).

Napriek veľkému významu printových a elektronických médií aj v uplynulom roku sa kládol dôraz na osobné stretnutie verejnosti s vedcami v uvoľnenej a neformálnej atmosfére. Takýmto podujatím bola *Noc výskumníkov* v bratislavskom obchodnom centre Avion. Akciu dopĺňalo množstvo sprievodných podujatí, napríklad výstava *Svet fotoobjektívom vedeckých pracovníkov*. Podujatie ponúklo návštevníkom desiatky stánkov

s vedeckými prezentáciami, uskutočnili sa diskusie, prednášky a hudobný program. Podobnú atmosféru mal *Košický májový Festival vedy* – týždeň vedy a techniky. Nenahraditeľnú úlohu majú aj iné stretnutia vedcov so záujemcami o vedu, ktoré sa často odohrávajú v školách. V roku 2010 sa konalo viacero takýchto podujatí: 85 besied, 512 prednášok a 50 exkurzií. V rámci *Týždňa vedy a techniky* sa v ústavoch SAV uskutočnilo 44 exkurzií, 24 prednášok, 23 prezentácií a 9 tlačových besied.

SAV svojím výskumom výrazne prispieva k zlepšeniu zdravotného stavu obyvateľstva SR: Túto myšlienku podporuje projekt *Veda a zdravie*, v rámci ktorého sa v roku 2010 uskutočnili 2 diskusie, ktoré upozornili okrem iného aj na to, že by sa mala skrátiť cesta od základného výskumu k liečbe pacienta. Podpora priameho prepojenia vedeckého úsilia s efektívnou liečbou je jedným z dlhodobých cieľov SAV. Mimoriadny záujem médií vyvolala a ohlas v médiách zaznamenala aj tlačová beseda SAV k *Dňu výskumu rakoviny* s onkológmi a Nadáciou pre výskum rakoviny za účasti podpredsedu vlády. Zaujala i tlačová beseda Ústavu normálnej a patologickej fyziológie SAV o rizikových faktoroch, ktoré vedú ku kardiovaskulárnym problémom. Ústav ekológie lesa SAV usporiadal desiatky úspešných prednášok v školách o environmentálnom prístupe k prírode. Pozoruhodné sú najmä popularizačné aktivity Miroslava Sanigu, ktorý zorganizoval desiatky prednášok, mediálnych vystúpení a predstavil verejnosti 4 vlastné publikácie. Ohlas podujatí Ústavu experimentálnej fyziky SAV (61 prednášok) a Matematického ústavu SAV (14 prednášok) svedčí o tom, že nezáleží na zložitosti témy, ale na invencii prednášajúceho, s akou dokáže zaujať i laickú verejnosť.

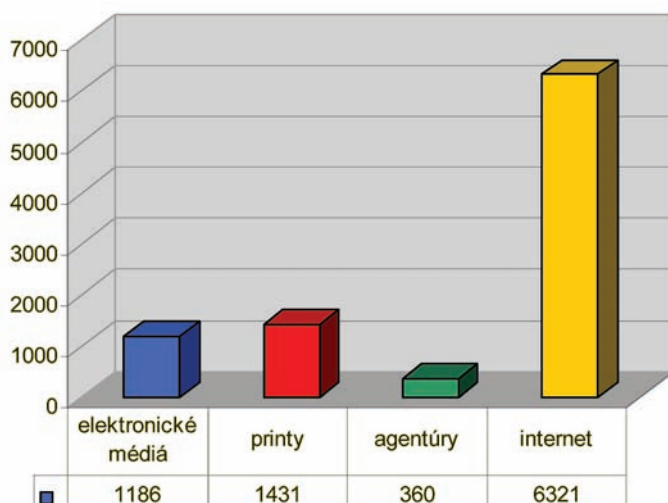
Slovenskí vedci prijali stanovisko k návrhu MŽP SR k zonácii Tatier. Ďalším ich vystúpením bola petícia proti kráteniu rozpočtu SAV.

SAV sa v roku 2010 zúčastnila alebo skoncipovala 119 výstav. Archeologický ústav SAV zorganizoval výstavy spojené s popularizačnými podujatiami – R1 Nitra – Tekovské Nemce, Banská Bystrica – archeologické objavy. Aktívny v tejto oblasti bol aj Geofyzikálny ústav SAV, ktorý na výstave CONECO pripravil prezentáciu o geotermálnej energii a ďalších aktivitách. Posterami o geofyzikálnom poznávaní stavby prírodných častí zemskej kôry, využiteľných aj pri kvalitatívnom a kvantitatívnom ocenení ložísk, zaujal aj na výstave Kamenár. Prezentácia bola ocenená ako najlepší exponát za ekologický prínos výsledkov v uplatňovaní nových technológií. Ústav experimentálnej fyziky SAV spojil umenie s vedou na výstave obrazov s fyzikálnou tematikou. Pracovníci Arboréta Mlyňany SAV sa podieľali na štyroch ďalších výstavách a Ústav hydrológie SAV prezentoval svoje výsledky na troch výstavách. Ústav polymérov získal ocenenie Zlatá Incheba za špeciálne ekologické lepidlo na báze vodnej disperzie polyméru CELUPOL P.

Popularizačné aktivity podľa oddelení vied SAV

	I. oddelenie vied	II. oddelenie vied	III. oddelenie vied	Spolu:
Prednášky	156	127	229	512
Multimédiá	22	2	8	32
Exkurzie	15	30	5	50
Výstavy	14	7	7	28
Spolu:	207	166	249	622

Mediálne výstupy

Elektronické médiá

Televízie – v roku 2010 odvysielali TV 652 príspevkov a relácií (2009/576), ktoré sa týkali SAV, osobností SAV, alebo sa v nich vyjadrovali k rôznym udalostiam experti zo SAV v kratších spravodajských príspevkoch, ako aj v mnohých analytických a diskusných reláciách.

Rádiá – 534 (2009/409) rozhlasových príspevkov a relácií.

SAV v elektronických médiách v roku 2010 podľa mesiacov

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Spolu
Televízie	42	38	89	73	72	56	67	48	60	43	39	25	652
Rádiá	31	27	68	60	49	40	43	47	51	44	38	36	534
Spolu	73	65	157	133	121	96	110	95	111	87	77	61	1 186

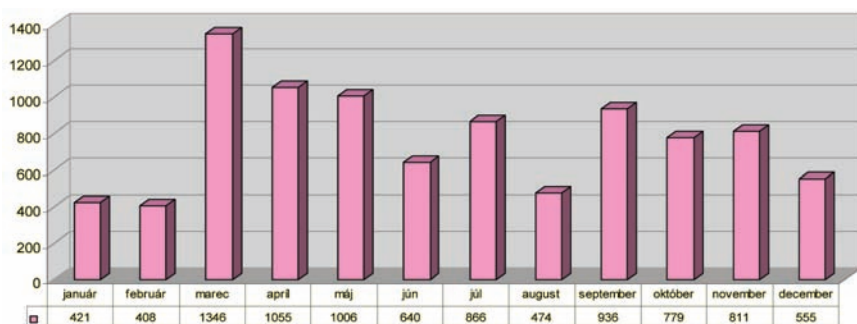
Printové médiá

Printové médiá uverejnili v roku 2010 spolu 1 431 správ a článkov (2009/1 280), ktoré určitým spôsobom súviseli so SAV alebo s jej vedcami. Z toho celoštátne noviny 914, regionálne noviny 219 a časopisy 298 materiálov.

SAV v tlačných médiách v roku 2010 podľa mesiacov

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Spolu
Noviny – celoštátne	62	58	68	108	59	103	94	72	102	80	51	57	914
Noviny – regióny	12	8	23	28	22	32	15	13	13	13	21	19	219
Časopisy	19	19	31	33	28	22	29	27	24	25	24	17	298
Spolu	93	85	122	169	109	157	138	112	139	118	96	93	1 431

Počet príspevkov podľa mesiacov – rok 2010

Aktuality SAV na www.sav.sk

Z počtu 4 300 materiálov na internete 335 predstavujú Aktuality SAV na web stránke SAV, ktorých počet v porovnaní s rokom 2009 (286) vzrástol.

Popularizačné aktivity SAV 2010

Aktivita	I. odd. vied	II. odd. vied	III. odd. vied	P SAV TO SAV	Iní o SAV	SAV
Tlač. besedy, konfer., brífingy	10	9	11	12		42
Knihy, knižné kapitoly	8	10	11	1		30
Knižné a iné prezentácie	15	30	56	2		103
Popularizačné prednášky	156	127	229			512
Verejné besedy, diskusie	12	28	45			85
Agentúry	58	81	148	73		360
Tlač	158	241	612	334	86	1 431
Televízia	82	114	303	136	17	652
Rozhlas	58	90	276	102	8	534
Internet	812	1 020	2 484	1 514	491	6 321
Výstavy – koncepcia, účasť	32	41	39	7		119
Dni otvorených dverí	29	36	12			77
Exkurzie	15	30	5			50
iné	140	41	282	61		524
Spolu:	1 585	1 898	4 513	2 242	602	10 840

IX. AKREDITÁCIA A EVALVÁCIA VEDECKÝCH PRACOVÍSK SAV

Hodnotenie kvality výskumu a následnú akreditáciu vedeckých organizácií SAV upravuje zákon o SAV č. 133/2002 Z. z. a podrobnosti špecifikujú Zásady pravidelného hodnotenia vedeckých organizácií SAV, ktoré schvaľuje Snem SAV. Ostatné hodnotenie vedeckých organizácií sa v SAV konalo v roku 2007 za obdobie rokov 2003 – 2006. Hodnotiace akreditačné komisie (AKOV) v roku 2007 skonštatovali, že po dôkladnej reforme už v SAV nie sú organizácie, ktoré by nemohli súťažiť v európskom výskumnom priestore. Výsledkom tohto hodnotenia bolo rozdelenie vedeckých organizácií SAV do troch výkonnostných kategórií, slabé organizácie a organizácie na zrušenie sa nevyskytli. Predsedníctvo SAV zohľadnilo výsledky komplexného hodnotenia vo finančnej bonifikácii úspešnejších organizácií a vyčlenilo približne 700 tis. eur na rok na trvalú úpravu najmä ich mzdových prostriedkov. Vzhľadom na rokovanie o možnosti spoločného hodnotenia vedeckej činnosti organizácií SAV a vysokých škôl Snem SAV ešte tento rok o návrhu P SAV nerokoval.

Predsedníctvo SAV navrhlo a Snem SAV schválil, že najbližšie pravidelné hodnotenie vedeckých organizácií SAV sa uskutoční v roku 2012 za predchádzajúce päťročné obdobie, t. j. za roky 2007 – 2011. K takémuto rozhodnutiu viedli viaceré dôvody.

Po prvé komplexné hodnotenie je náročný a nákladný proces. Praktiky vo vyspelých európskych krajinách a výskumných inštitúciách sú rôzne, ale pri tvorbe Európskeho evalvačného protokolu (EEP), ktorý vzniká na pôde ALLEA (All European Academies), sa najviac diskutuje o podobnom modeli. Podľa tohto modelu by sa komplexné hodnotenie malo konať každých šesť rokov a v medziobdobí, po troch rokoch, by malo byť tzv. medzipohodnotenie s využitím sebahodnotenia (self-evaluation), v ktorom by organizácia reflektovala zmeny, resp. odporúčenia z predošlého hodnotenia.

Po druhé SAV ako členská organizácia ALLEA sa podieľa na príprave Európskeho evalvačného protokolu, ktorého súčasťou budú komplexné zásady hodnotenia výskumných organizácií. EEP nie je síce presný a konkrétny postup hodnotenia, resp. využitia výsledkov hodnotenia, ale fundovaným spôsobom upozorňuje na základné princípy, kritériá, alternatívne metódy, spôsoby kreovania hodnotiacich komisií, špecifiká vedných disciplín, výhody a riziká používania scientometrických údajov a pod. Zásady pravidelného hodnotenia vedeckých organizácií SAV a ich pripravované zmeny sú v súlade so zásadami EEP. Vláda SR sa vo svojom Programovom vyhlásení v roku 2010 prihlásila k zavedeniu medzinárodných štandardov pri hodnotení výskumu a vývoja v SR. V záujme SAV – vrcholnej vedeckej inštitúcie v SR – je taktiež prihlásiť sa k medzinárodným štandardom hodnotenia vedy. Predsedníctvo SAV navrhuje, aby sa EEP po schválení členskými organizáciami ALLEA stal súčasťou Zásad pravidelného hodnotenia organizácií SAV (EEP bude prijatý v roku 2011). Do hodnotenia vedeckých organizácií SAV v roku 2012 sa závery protokolu môžu premietnuť.

Po tretie akreditácia vykonávania výskumu s použitím verejných zdrojov, ktorú udeľuje Hodnotiaca komisia pri Ministerstve školstva, vedy, výskumu a športu SR a ktorú organizácie SAV získali na základe hodnotenia Akreditačnej komisie SAV, sa udeľuje tiež na šesť rokov. Zosúladiť akreditáciu a pravidelné komplexné hodnotenie SAV by bolo logické a prospešné.

Po štvrté komplexná akreditácia slovenských vysokých škôl sa vykonáva tiež raz za šesť rokov. Zosúladiť pravidelné komplexné hodnotenie v SAV s hodnotením vysokých škôl by bolo tiež prínosom; najmä v tom, že by bolo možné porovnávať dva najdôležitejšie segmenty výskumu v SR.

Po piate Predsedníctvo SAV začalo rokovania s ministrom školstva SR, predsedom Akreditačnej komisie, poradného orgánu vlády SR a ďalšími organizáciami VŠ SR o spoločných kritériách hodnotenia výskumu v SR. Rokovania môžu vyústiť do prijatia spoločných zásad, ktoré by sa uplatňovali pri jednotlivých hodnoteniach SAV a vysokých škôl. (Tento model funguje napr. v Holandsku.) Inou alternatívou výsledkov rokovaní je spoločné hodnotenie, ktoré by umožnilo porovnávať organizácie SAV s podobnými pracoviskami (katedrami, ústavmi) slovenských VŠ, ako aj s podobnými pracoviskami vo svete. Tým by sa dosiahla väčšia špecializácia, ktorá je požadovaná, a organizácie SAV by mali možnosť preukázať svoju kvalitu v porovnaní s VŠ. (Takýto model sa uplatňuje napr. vo Veľkej Británii prostredníctvom špecializovaného hodnotenia, tzv. Research Assessment Exercise.)

SAV pripravila koncom roka 2010 seminár Európsky evalvačný protokol – hodnotenie výskumných organizácií. Hlavným prednášateľom na seminári, ktorý sa konal pod záštitou ministra školstva, vedy, výskumu a športu E. Jurzycu a predsedu SAV J. Pastoreka bol Dr. R. Klein, výkonný riaditeľ ALLEA, zodpovedný za prípravu Európskeho evalvačného protokolu. Na seminári vystúpil s prednáškou o skúsenostiach s hodnotením v AV ČR prof. Petr Rab, predseda AK AV ČR. Systém hodnotenia výskumu v komplexnej akreditácii na slovenských VŠ stručne zhrnul prof. L. Fišera, predseda AK MŠ SR, a P. Samuely zhodnotil systém hodnotenia v SAV.

X. ČINNOSŤ SNEMU SAV

Snem Slovenskej akadémie vied ako najvyšší samosprávny orgán akadémie sa zišiel v roku 2010 na plenárnych zasadnutiach trikrát, a to 21. apríla, 1. októbra a 15. decembra. V období medzi zasadnutiami snemu jeho činnosť vykonával výbor snemu. Zasadal osemnásťkrát, pričom na prerokúvanie dôležitých otázok činnosti SAV, jej postavenia a riešenia aktuálnych i budúcich úloh pozýval ako hostí členov P SAV, resp. iných hostí – členov akademickej obce SAV na ich žiadosť. Popri výbore sa schádzali aj komory snemu k viacerým aktuálnym a dôležitým podkladovým materiálom a iným podnetom.

V druhý rok pôsobenia v novom zložení sa snem sústredil na spoluprácu s P SAV v troch oblastiach. Do prvej možno zahrnúť rokovania o dôležitých materiáloch SAV (medzi ktoré patria: Výročná správa o činnosti SAV za rok 2009, Zásady tvorby rozpočtu RO a určenia výšky príspevku PO SAV na rok 2011, dodatky k Štatútu SAV, Štatútu Snemu SAV a iné). Do druhej zapájanie sa do prípravy zásadných dokumentov akadémie, ktoré majú a budú mať vplyv na smerovanie akadémie v najbližších rokoch. Medzi ne patrí zadefinovanie vhodného ekonomického modelu akadémie, čím sa zaoberala osobitná komisia, v ktorej mal snem svojich aktívnych zástupcov. Komisia hľadala optimálne riešenie v súčasnej legislatíve SR, pri zachovaní výskumnej bázy celej akadémie. Nemenej dôležitým rozhodnutím bol súhlas s návrhom P SAV posunúť akreditačný proces vedeckých a špecializovaných organizácií SAV o rok s predĺžením hodnotiaceho obdobia, t. j. za roky 2007 – 2011, s odôvodnením priblížiť sa európskemu evaluačnému procesu. K predloženým Zásadám pravidelného hodnotenia organizácií SAV výbor snemu na podnet komôr vyžadoval pred rokovaním snemu doplnenie materiálov, ktoré majú vplyv na celý akreditačný proces. O novele Zásad pravidelného hodnotenia organizácií SAV bude snem rokovať v roku 2011.

Tretou oblasťou sú rokovania a uznesenia snemu k mimoriadnym situáciám, akou bolo napríklad pripravované zníženie výdavkov na vedu a výskum v rokoch 2011 až 2013 (na rok 2011 najmä mzdových prostriedkov), k čomu snem vydal aj stanovisko adresované vláde SR a Výboru NR SR pre vzdelanie, vedu, mládež a šport. Ministrovi školstva, vedy, výskumu a športu SR zaslal výzvu na urýchlené prijatie opatrení na zefektívnenie a zjednodušenie administrácie súvisiacej s čerpaním finančných prostriedkov štrukturálnych fondov Európskej únie. V apríli 2010 v predvečer Dňa zeme schválil snem stanovisko Snemu SAV k návrhu zonácie Tatranského národného parku.

Členovia snemu po celý rok využívali interpelácie na členov Predsedníctva SAV na rôzne témy, osobitne na transparentnosť viacerých rozhodnutí a zverejňovania materiálov.

Na jesennom zasadnutí snemu (1. 10. 2010) sa v rámci rotačného systému predsedu snemu uskutočnili voľby a novou predsedníčkou snemu sa na druhý trimesť volebného obdobia 2009 – 2013 stala Dagmar Podmaková. Členovia výboru snemu aj v roku 2010 aktívne pôsobili vo všetkých poradných orgánoch P SAV a v rôznych komisiách ad hoc. Predseda Snemu SAV sa zúčastňoval na zasadnutiach Vedeckej rady SAV, na za-

sadnutiach Predsedníctva SAV, kde spolu s ním bol prítomný aj ďalší člen výboru snemu. Predsedu Snemu SAV prizvali aj na pracovno-spoločenské stretnutie SAV s predstaviteľmi AV ČR.

XI. ČINNOSŤ VEDECKEJ RADY SAV

Vedecká rada SAV sa na svojich rokovaní v roku 2010 okrem iného zamerala na: udeľovanie vedeckých hodností DrSc., udeľovanie cien SAV za vedecko-výskumnú činnosť, udelenie Medzinárodnej ceny SAV, ocenenie vedeckých výsledkov a spolupráce so SAV, prípravu akreditácie vedeckých organizácií SAV, nový model financovania vedy a výskumu na Slovensku, koncepciu ďalšieho rozvoja Učenej spoločnosti SAV, osnovu správy o činnosti akadémie za rok 2010.

V priebehu roka vedecká rada akadémie udelila vedecké hodnosti desiatim pracovníkom SAV i mimo SAV a jednu čestnú vedeckú hodnosť doktora technických vied. Udelila v poradí štrnástu Medzinárodnú cenu SAV za vynikajúce dielo v oblasti vied o spoločnosti a kultúre a päť cien SAV za vedecko-výskumnú činnosť v troch kategóriách (za výsledky vo vedecko-výskumnej oblasti, za výsledky v oblasti medzinárodnej spolupráce a pre mladého vedeckého pracovníka). Vynikajúce vedecké výsledky a spoluprácu so SAV ocenila aj udelením medailí SAV siedmim osobnosťami. (Konkrétne údaje o vyznamenaní a cenách udelených SAV sú uvedené v prílohe 1.)

Vedecká rada schválila štatút a rokovací poriadok vedeckých kolégií SAV a zloženie vedeckých kolégií. Taktiež schválila zloženie akreditačných komisií oddelení vied SAV, Akreditačnej komisie SAV a Komisie SAV pre posudzovanie vedeckej kvalifikácie. Osobitnú pozornosť venovala vedecká rada problematike udeľovania vedeckých hodností DrSc., činnosti Slovenskej komisie pre vedecké hodnosti a situácii v APVV. Predmetom rokovania vedeckej rady bolo hodnotenie vedeckých organizácií z aspektov SAV, Akreditačnej komisie, poradného orgánu vlády SR, Akademickkej rankingovej a ratingovej agentúry a Centra vedecko-technických informácií SR. Po hodnotení členovia vedeckej rady dospeli k záveru, že je nevyhnutné vytvoriť jednotný hodnotiaci systém vo vede, pri hodnotení treba brať do úvahy vstupy do vedy a výstupy, treba znížiť administratívnu náročnosť hodnotiaceho procesu, vytvoriť kvalitný a funkčný grantový systém a otázku financovania vedy riešiť systémovo.

XII. ČINNOSŤ UČENEJ SPOLOČNOSTI SAV

Čestný orgán SAV, Učená spoločnosť SAV (UČS SAV), ktorej poslaním je podporovať rozvoj vedy a rozširovanie vedeckých poznatkov, zúčastňovať sa na reprezentácii SAV doma a v zahraničí, iniciatívne sledovať etické otázky výskumu a jeho aplikácií v praxi, spolupracovať s ekvivalentnými spoločnosťami doma a v zahraničí, vyjadrovať sa k základným problémom a právnym normám vedy a techniky a iniciatívne sa vyjadrovať k smerovaniu výskumu v SAV a v Slovenskej republike, aj v roku 2010 úspešne pokračovala vo svojej činnosti. V tomto roku mala UČS SAV 51 riadnych, 34 emeritných a 11 čestných členov.

V priebehu roka UČS SAV zorganizovala štyri odborné prednášky na rôzne témy. Prof. Ing. Tomáš Bleha, DrSc. predseda SKVH, vystúpil s prednáškou *Aké hodnoty DrSc. potrebujeme?* Prof. Dipl. Ing. Dr. Mikuláš Luptáčík z Ekonomickej univerzity vo Viedni predniesol prednášku na tému *Ľudský kapitál a hospodársky rast*, ktorá bola neformálnou reakciou na dokument *Stratégia rozvoja slovenskej spoločnosti*, o ktorom diskutovala UČS SAV na nasledujúcom zasadnutí. Príspevok na tému *Stratégia rozvoja slovenskej spoločnosti: Vzdelávanie, veda, výskum a inovácie* predniesol prof. Ing. Milan Šikula, DrSc., riaditeľ Ekonomického ústavu SAV, a s koreferátom k tejto téme vystúpil prof. Ing. Antonín Klas, PhD. S ďalšou prednáškou – *Vedecká špička na Slovensku – súčasnosť a budúcnosť* – vystúpil prof. RNDr. Ján Pišút, DrSc., bývalý minister školstva SR, profesor matematiky, fyziky a informatiky na Univerzite Komenského v Bratislave, ktorý vo svojom vystúpení zosumarizoval analýzu vypracovanú Akademickou rankingovou a ratingovou agentúrou (ARRA).

Rada UČS SAV v septembri 2010 vypracovala samostatné stanovisko k možnému kráteniu rozpočtu SAV a poverila predsedu UČS SAV pozvať na zasadnutie UČS SAV predsedníčku vlády SR, ministra financií a ministra školstva, ktorí sa však na zasadnutí nezúčastnili.

V decembri 2010 sa konalo Valné zhromaždenie UČS SAV, na ktorom bola zhodnotená činnosť UČS SAV za uplynulý rok, predstavená nová webstránka UČS SAV, ako aj návrh zmien v štatúte Učenej spoločnosti SAV a plán zasadnutí na rok 2011.

XIII. ČINNOSŤ VEDECKÝCH SPOLOČNOSTÍ SAV

Vedecké spoločnosti pri SAV prispievajú k napĺňaniu vedecko-výskumných cieľov akadémie a prezentácii výsledkov jej vedeckej a vedecko-populárnej činnosti. V roku 2010 pri SAV vyvíjalo činnosť 52 vedeckých spoločností s rozličným vedeckým zameraním. Koordináčnym a riadiacim orgánom vedeckých spoločností SAV je Rada slovenských vedeckých spoločností na čele s výkonným výborom, ktorý disponuje finančnými prostriedkami z účelovej položky rozpočtovej kapitoly SAV.

Výkonný výbor na základe predložených finančných plánov prideluje príspevok na vedecké, odborné a populárno-vedecké akcie, ktorý musí byť po ukončení akcie zúčtovaný. Pritom osobitne podporuje mladých vedeckých pracovníkov a seniorov v ich aktivite na vedeckých podujatiach s medzinárodnou účasťou.

Výkonný výbor špeciálne zohľadňuje aj významné medzinárodné vedecké podujatia. Mimoriadnu aktivitu v tomto smere v roku 2010 vyvinula Slovenská Alzheimerova spoločnosť. V rámci Týždňa mozgu zorganizovala v spolupráci s Neurobiologickým ústavom SAV, Nadáciou MEMORY a Centrom MEMORY medzinárodnú akciu s cieľom upriamiť pozornosť verejnosti na činnosť ľudského mozgu, ale aj na ochorenia, spôsoby liečby a prevenciu ochorení mozgu. Podujatie sa konalo vo viacerých slovenských regiónoch a zapojilo sa doňho 28 organizácií. Pri príležitosti Svetového dňa Alzheimerovej choroby spoločnosť pripravila medzinárodnú konferenciu Aktivita seniorov a nefarmakologické prístupy v liečbe Alzheimerovej choroby. Uvedenými podujatiami sa spoločnosť etablovala na medzinárodnej úrovni, ale úspešne spolupracovala aj s domácimi vedeckými inštitúciami a ostatnými vedeckými spoločnosťami.

V roku 2010 Rada slovenských vedeckých spoločností v rámci Týždňa eurovied, vyhláseného Európskou úniou, ako aj Týždňa vedy a techniky na Slovensku usporiadala seminár na tému Rozvoj vedy na Slovensku a doktorandské štúdium: problémy a perspektívy, na ktorom odzneli okrem iných prednášky: Pedagogické aspekty doktorandského štúdia a Doktorandské štúdium z aspektu sociálneho.

Vedecké spoločnosti boli v uplynulom roku naďalej aktívne v inovácií názvosloví v rôznych vedeckých oblastiach. Výkonný výbor pridelil príspevok na terminologické a názvoslovné publikácie. Čiastočný finančný príspevok dostávajú vedecké spoločnosti i na vydávanie periodík, ktoré dokumentujú ich celoročnú činnosť.

Viaceré vedecké spoločnosti nadviazali významné kontakty v zahraničí, sú členmi európskych či iných medzinárodných asociácií a majú zastúpenie v medzinárodných výboroch. Z tohto členstva výrazne profitujú na medzinárodných podujatiach, pri poskytovaní štipendií, databáz rôzneho charakteru, získavaní významných vedeckých publikácií a pod. Niektoré vedecké spoločnosti majú dlhodobé kontakty s členmi Vyšehradskej štvorky, ale nemajú podpísané dohody.

Svoju činnosť vedecké spoločnosti priebežne prezentujú v Spravodaji Rady slovenských vedeckých spoločností a každoročne ju kontroluje val-

né zhromaždenie. Vedecké spoločnosti majú široký odborný a regionálny záber, populárno-vedecké aktivity zameriavajú na verejnosť a celoživotné vzdelávanie. Otvorené sú všetkým, ktorí majú záujem pracovať v prospech rôznych vedných oblastí, preto združujú nielen pracovníkov SAV, ale aj univerzít, rôznych rezortov a študentov. Niektoré vedecké spoločnosti oceňujú svojich najaktívnejších členov cenami za vedeckú, populárno-vedeckú činnosť a cenami pre mladých vedeckých pracovníkov.

Komunikáciu jednotlivých vedeckých spoločností a verejnú informovanosť umožňuje internetová stránka www.savba.sk. Väčšina vedeckých spoločností má na tejto adrese aj vlastnú internetovú stránku.

V priebehu roka 2010 vedecké spoločnosti uskutočnili 368 prednášok, 162 seminárov, 27 konferencií, 12 zjazdov, 12 exkurzií a vydali 87 knižných publikácií.

XIV. ŠPECIALIZOVANÉ A SERVISNÉ ORGANIZÁCIE SAV

Arborétum Mlyňany SAV

Základnou úlohou Arboréta Mlyňany SAV (AM SAV) je zhromažďovať, evidovať, ochraňovať a prezentovať svetový a domáci genofond drevín. V roku 2010 bola vykonaná kompletná inventarizácia dendrozbierok arboréta a revízia dostupných historických dokumentov o rozširovaní plôch v arboréte, ako aj údajov o introdukčnom procese drevín z kníh semien a výsadbových kariet. Medzi významné výchovno-vzdelávacie aktivity Arboréta Mlyňany SAV v roku 2010 môžeme zaradiť Alternatívny vzdelávací proces zameraný na výučbu prírodovedných predmetov s využitím multimediálnej techniky, spojenej s interaktívnymi hrami. Výučbový proces sa uskutočňoval celoročne v štyroch moduloch, vypracovaných podľa rôznych vekových skupín a tematických okruhov, spracovaných v rámci riešenia projektu podporovaného agentúrou APVV (LPP-0086-06) Arborétum Mlyňany vo výchove a vzdelávaní, v učebni Svet stromov a v Tvorivých dielnach, kde žiaci a študenti pracovali s prírodným materiálom nazbieraným v parku arboréta. Alternatívneho vzdelávacieho procesu sa v roku 2010 zúčastnilo 992 žiakov a študentov. Exkurzie po náučných chodníkoch absolvovalo 6 767 žiakov a študentov. V roku 2010 sa konalo niekoľko podujatí, ktoré prispeli k propagácii pracoviska, medzi najvýznamnejšie z nich patrili: Ambrózyho dni 2010, Deň detí v Arboréte Mlyňany SAV, Dni otvorených dverí v Arboréte Mlyňany SAV počas Týždňa vedy a techniky na Slovensku 2010. Celková návštevnosť Arboréta Mlyňany SAV v roku 2010 bola 31 985 návštevníkov. Z iniciatívy zamestnancov arboréta vzniklo občianske združenie Priateľ Arboréta Mlyňany, ktorého hlavným poslaním je okrem iného podpora budovania dendrozbierok arboréta a propagácia jeho aktivít na Slovensku a v zahraničí.

Encyklopedický ústav SAV

Za štyridsať rokov svojej činnosti sa Encyklopedický ústav SAV (EnÚ SAV) zapísal do povedomia slovenskej verejnosti ako inštitúcia, ktorá vydáva encyklopedické projekty univerzálneho a špeciálneho charakteru, a sprístupňuje tak najnovšie vedecké poznatky zo všetkých odborov ľudskej činnosti určené pre širokú verejnosť. Jeho nosnou činnosťou je komplexná príprava, spracovanie a vydávanie prvej veľkej národnej všeobecnej encyklopédie **BELIANA**. V súčasnosti sa realizujú práce na 7. zväzku. EnÚ SAV sa v roku 2010 zameriaval tiež na spoluprácu s ostatnými vedeckými inštitúciami najmä pri definovaní javov, faktov a skutočností, ktoré neboli dosiaľ jednoznačne definované, na popularizáciu vedy – vydávaním všeobecnej encyklopédie, sprístupňovaním najnovších poznatkov, ale aj na systematické zvyšovanie kvalifikačnej úrovne pracovníkov a technickú modernizáciu pracoviska.

Kongresové centrum SAV Smolenice

Hlavným predmetom činnosti Kongresového centra SAV je zabezpečovanie infraštruktúry vedy vykonávaním osobitných činností, ktoré slúžia na plnenie výskumných úloh a medzinárodnej spolupráce. V Kongresovom centra SAV sa usporadúvajú vedecké konferencie, sympóziá, semináre a ďalšie akcie postgraduálneho vzdelávania a doktorandského štúdia. Podobne ako v predchádzajúcich rokoch aj v roku 2010 boli vykonané bežné prevádzkovo-hospodárske práce a zrekonštruovaný interiér.

Molekulárno-medicínske centrum SAV

V roku 2010 pokračovala prevádzka cytoanalytickej, genomickej a proteomickej sekcie Molekulárno-medicínskeho centra SAV (MMC), realizovala sa spolupráca s viacerými organizáciami SAV, ale aj s Univerzitou Komenského v Bratislave alebo Národným ústavom reumatických chorôb. Začiatkom roku Predsedníctvo SAV rozhodlo o vzniku Pobočky MMC v Martine s cieľom postupne vybudovať regionálne zastúpenie výskumu SAV na severe Slovenska.

Správa účelových zariadení SAV

Správa účelových zariadení SAV (SÚZ SAV) zabezpečuje obslužné činnosti pre organizácie SAV, ktoré sa nachádzajú v areáli SAV na Dúbravskej ceste v Bratislave. V priebehu roka 2010 bola činnosť SÚZ SAV zameraná hlavne na dodávku a distribúciu tepla a energií, obnovu a údržbu inžinierskych sietí, ochranu a ostrahu objektov, ako aj na skultúrnenie areálu.

Technicko-hospodárska správa ústavov spoločenských vied SAV

Technicko-hospodárska správa ústavov spoločenských vied SAV (THS ÚSV SAV) zabezpečovala ekonomické, personálne a prevádzkové činnosti pre organizácie tretieho oddelenia vied a činnosť správcu majetku štátu v piatich budovách. K najzávažnejším problémom, ktoré THS ÚSV SAV v roku 2010 riešila, patrí prechod na program SOFTIP, audit úlohby Governat za tri roky, vyúčtovanie úloh APVV. Okrem toho organizácia zabezpečovala bežné údržbárske a rekonštrukčné práce.

Technicko-hospodárska správa ústavov SAV Košice

Jednou z hlavných úloh Technicko-hospodárskej správy ústavov SAV Košice (THS Ú SAV Košice) je správa rozpočtov organizácií a sledovanie ich čerpania. THS Ú SAV Košice v roku 2010 spolupracovala pri modernizácii infraštruktúry organizácií SAV v Košiciach. **Kongresové centrum SAV Academia Stará Lesná** sa zameriavalo na poskytovanie služieb počas kongresov, vedeckých konferencií usporiadaných predovšetkým organizáciami SAV, ako aj na rekreácie pre zamestnancov organizácií SAV a ich rodinných príslušníkov, čím SAV plnila aj časť svojho sociálneho programu.

Technologický inštitút SAV

Strategickou víziou Technologického inštitútu SAV, ktorá sa v roku priebežne realizovala v súčinnosti s kompetenčnými centrami partnerských inštitúcií je: etablovanie v oblasti manažmentu duševného vlastníctva; odbor-

ná podpora stratégií potrebných pri posudzovaní inovatívnych nápadov, nových technológií pre technologický transfer a ich trhového potenciálu; systematické vyhľadávanie partnerov v oblasti výskumu, kontraktovaného výskumu, možného sprostredkovávania licencií patentov; podpory *spin-off* a získavanie rizikového kapitálu na podporu komercializovateľných výstupov vedy a výskumu; metodologická podpora v oblasti inovácií, napr. aktívneho využívania databáz pre vývojové aktivity malých a stredných podnikov; príprava a zapájanie špecializovaných odborníkov Technologického inštitútu SAV do činností súvisiacich s manažmentom prenosu technológií a ochrany duševného vlastníctva; poskytovanie resp. sprostredkovanie špecializovaných služieb inštitúcií SAV v rámci regiónu, ale aj na nadregionálnej úrovni; kladenie dôrazu na rovnosť príležitostí.

Ústredná knižnica SAV

Hlavnou úlohou Ústrednej knižnice SAV (ÚK SAV) aj v roku 2010 bolo rutinné poskytovanie knižnično-informačných služieb. Vedeckí pracovníci SAV a registrovaní používatelia ÚK SAV majú možnosť 24 hodín denne 7 dní v týždni využívať široké portfólio licencovaných elektronických informačných zdrojov, a to takých, ktoré obstaráva ÚK SAV za účelové prostriedky z kapitoly SAV, ale aj tých, ktoré zabezpečuje Centrum vedecko-technických informácií SR v rámci projektu NISPEZ – Národný informačný systém podpory výskumu a vývoja na Slovensku – prístup k elektronickým informačným zdrojom, kde je ÚK SAV aktívnym účastníkom. V roku 2010 mala knižnica 7 555 registrovaných používateľov (index 1,02) a evidovala 48 765 návštevníkov (index 1,12), ktorí realizovali 62 878 výpožičiek (index 1,10) primárnych dokumentov. V akvizícii klasických dokumentov knižnica získala 7 794 knižničných jednotiek a 921 dochádzajúcich titulov periodík. Na obstaranie informačných zdrojov knižnica celkom vynaložila 229 283,86 €, pričom predplatné viacerých databáz pre SAV bolo saturované v rámci NISPEZu.

Ústredný archív SAV

V roku 2010 došlo k zásadnej zmene v starostlivosti o písomnú produkciu riadiacich orgánov SAV a Úradu SAV. Pracovníci Ústredného archívu SAV (ÚA SAV) začali tvoriť archívny fond Riadiace orgány III. (od r. 2002). Po získaní grantu VEGA na spracovanie Dejín SAV začali pracovníci ÚA SAV s excerpciou literatúry a prameňov podľa tematického rozvrhu prác. Ku koncu roka 2010 bola na oponentúru pripravená kapitola Príprava a vznik SAV a jedna z príloh Členovia SAV. V druhom polroku 2010 sa po viacerých neúspešných pokusoch začalo s digitalizáciou skazou ohrozených archívnych dokumentov, vyhotovených na liehových rozmnožovacích prístrojoch a na rozpadajúcom sa kyslom papieri. Počíta sa s tým, že aspoň najohrozenejšia časť, pochádzajúca z prvého decénia pôsobenia SAV, sa čím skôr zdigitalizuje za prostriedky EÚ.

VEDA, vydavateľstvo SAV

V priebehu roka 2010 redakčný úsek vydavateľstva spracoval a pripravil tlačové podklady na približne 70 knižných titulov, z nich bolo polygraficky spracovaných a vydaných 56. Z toho bolo 21 titulov vydaných v súlade s edičným plánom neperiodických publikácií Edičnej rady SAV (polygraficky boli zabezpečené všetky plánované tituly). Odbyt a marketing vydava-

teľstva sa zamerail hlavne na prieskum knižného trhu, odberateľskú sieť, propagáciu a podporu predaja vlastných publikácií, ako aj na optimalizáciu činnosti kníhkupectiev v Bratislave a Trnave. Dosiahlo sa tým zefektívnenie predaja prostredníctvom jednotlivých distribútorov a kníhkupcov s celoslovenskou pôsobnosťou, ako aj dobierkový predaj právnickým i fyzickým osobám.

Úsek redakcie v spolupráci s autormi jednotlivých knižných titulov na podporu predaja zorganizoval prezentácie spojené s autogramiádami. Už tradične sa vydavateľstvo úspešne prezentovala aj na knižnom veľtrhu Bibliotéka 2010 v Bratislave.

Výpočtové stredisko SAV

Vo Výpočtovom stredisku SAV (VS SAV) vznikol v roku 2010 na žiadosť nového P SAV projekt WEBSAV4 a boli spracované viaceré varianty dizajnu portálu SAV. V priebehu roka sa vo VS SAV konalo viacero odborných školení, pôsobila tam on-line služba s konzultáciami, prepracovali sa všetky doterajšie manuály k systému ELVYS. Okrem toho sa uskutočnili pracovné stretnutia s firmou Cosmotron a bol pozmenený systém preberania publikácií. V rámci Odboru informačných systémov VS SAV sa sformovala pracovná skupina zameraná na vysokovýkonné počítanie, ktorá je základom budúceho pracoviska vysokovýkonného počítania. Ťažiskom práce skupiny boli úlohy spojené s riešeným národného projektu Slovenská infraštruktúra pre vysokovýkonné počítanie.

XV. HOSPODÁRSKA ČINNOSŤ SAV

Ku koncu roku 2010 mala SAV 48 rozpočtových a 21 príspevkových organizácií. V súlade s § 15, ods. 6 zákona č. 133/2002 o Slovenskej akadémii vied vykonávali tri vedecké organizácie s rozpočtovou formou hospodárenia a jedna vedecká organizácia s príspevkovou formou hospodárenia podnikateľskú činnosť. V porovnaní s rokom 2009 sa počet organizácií nezmenil.

Pri čerpaní finančných prostriedkov bola dodržiavaná platná legislatíva, zásady v rámci jednotlivých programov, funkčnej a ekonomickej klasifikácie a záväzná účelovosť ich použitia. Všetky organizácie boli zapojené do rozpočtového informačného systému Štátnej pokladnice.

V rozpočte na rok 2010 mala kapitola rozpísaný rozpočet celkových príjmov v sume 2 287 060 eur. V skutočnosti rozpočtové organizácie SAV odvedli na príjmový účet štátneho rozpočtu celkové príjmy v sume 8 198 600 eur. Z toho rozpočtové príjmy v sume 1 817 469 eur a mimorozpočtové príjmy v sume 6 381 131 eur. Rozpočtové príjmy boli v skutočnosti nižšie o 469 591 eur v porovnaní so záväzným ukazovateľom stanoveným v rozpočte. Rozpočtové príjmy tvorili nedaňové príjmy, najmä príjmy za náhodný predaj služieb, poplatky, stravné, príjmy z prenájmu majetku, príjmy z predaja budovy a iné nedaňové príjmy, najmä z dobropisov, preplatkov z vyúčtovania platieb za plyn, elektrickú energiu, teplo, cestovné, z ročného zúčtovania platieb do zdravotných poisťovní, z vyúčtovania ďalších platieb, napríklad voči Slovenskej pošte, z príjmov z náhrad poistného plnenia a vratky z nedočerpaných prostriedkov na projekty. Nižšie príjmy oproti rozpočtu sa dosiahli najmä z toho dôvodu, že nedaňové príjmy SAV sú náhodného charakteru.

Príjmy z mimorozpočtových zdrojov tvorili nedaňové príjmy z mimorozpočtových zdrojov v sume 262 266 eur a granty a transfery v sume 6 118 865 eur.

Nedaňové príjmy z mimorozpočtových zdrojov tvorili (podľa bodu 1 § 23 zákona NR SR č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov) prostriedky prijaté z úhrad stravy dvoch organizácií a prostriedky získané z rozdielu medzi výnosmi a nákladmi z podnikateľskej činnosti v dvoch organizáciách.

Granty a transfery v sume 6 118 865 eur tvorili prostriedky z mimorozpočtových zdrojov, ktoré rozpočtové organizácie viedli na osobitných mimorozpočtových účtoch a pri použití ich previedli na príjmový rozpočtový účet v súlade s § 23 zákona NR SR č. 523/2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov a súčasne zvýšili rozpočet príjmov a výdavkov kapitoly prostredníctvom mimorozpočtového ELÚR-u (evidenčný list úprav rozpočtu) v module MUR (modul úprav rozpočtu) v informačnom systéme Štátnej pokladnice. Tieto príjmy tvorili najmä prostriedky poskytované Agentúrou na podporu vedy a výskumu z rozpočtu MŠ SR v sume 3 327 323 eur, prostriedky na programy a projekty v rámci medzinárodnej spolupráce, najmä na projekty 6. a 7. rámcového programu EÚ, multilaterálne projekty v rámci EÚ, iné multilaterálne projekty, bilaterálne projekty a projekty v rámci medzivládnych dohôd o vedecko-technickej spolupráci (1 197 548 eur), prostriedky zo štrukturálnych fondov EÚ prijaté

od hlavných partnerov, ktorými sú príspevkové organizácie a verejné vysoké školy (887 080 eur), prostriedky v rámci spolupráce s výskumnými inštitúciami v tuzemsku (599 561 eur), príjmy na programy európskej územnej spolupráce (13 400 eur) a príjmy z darov od tuzemských a zahraničných inštitúcií.

Okrem uvedených grantov prijali rozpočtové organizácie aj prostriedky v rámci finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu (príspevok krajín EFTA) vrátane rozpočtových prostriedkov na spolufinancovanie, ktoré organizácie prijali od sprostredkovateľa, resp. od platobnej jednotky na osobitné účty a v súlade so zmluvou realizovali výdavky priamo z osobitných účtov.

V schválenom rozpočte na rok 2010 mala kapitola rozpísaný rozpočet celkových výdavkov vo výške 65 326 009 eur. V priebehu roka bol rozpočet celkových výdavkov zmenený na základe rozpočtových opatrení na sumu 77 950 179 eur. Celkovo vykonalo Ministerstvo financií SR v rozpočtovej kapitole SAV 85 rozpočtových opatrení. Týmto rozpočtovými opatreniami sa riešilo najmä:

- zvýšenie výdavkov z dôvodu presunu kapitálových výdavkov z roku 2009 do rozpočtu na rok 2010,
- zvýšenie výdavkov účelovo určených na riešenie projektov financovaných zo štrukturálnych fondov EÚ vrátane spolufinancovania zo štátneho rozpočtu z dôvodu presunu z roku 2009;
- zvýšenie výdavkov zo zálohových platieb účelovo určených na riešenie projektov financovaných zo štrukturálnych fondov EÚ vrátane spolufinancovania zo štátneho rozpočtu presunom z iných rozpočtových kapitol;
- zvýšenie výdavkov presunom rozpočtových prostriedkov z Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR na financovanie tematických úloh štátnych programov výskumu a vývoja, na zabezpečenie realizácie cieľov štátnej vednej a technickej politiky;
- zníženie výdavkov presunom do rozpočtu kapitoly MŠ SR pre Prírodovedeckú fakultu UPJŠ na rozvoj spoločného Centra fyziky veľmi nízkych teplôt;
- zníženie kapitálových výdavkov a prostriedkov EÚ vrátane spolufinancovania zo štátneho rozpočtu z dôvodu presunu do nasledujúceho rozpočtového roku v zmysle § 8 zákona NR SR č. 523/2004.

Ďalšie rozpočtové opatrenia mali interný charakter a riešili preklasifikovanie rozpočtových prostriedkov v rámci kapitoly SAV.

Všetky výdavky rozpočtovej kapitoly SAV boli alokované v programoch štruktúrovaných na podprogramy a prvky.

Programovú štruktúru kapitoly tvoril hlavný program 087 – Výskum a vývoj v prírodných, technických, lekárskejších a spoločenských vedách, ktorý zahŕňal 8 podprogramov:

- 08701 – Výskum a vývoj vo vedách o neživej prírode, v technických vedách a ich zabezpečenie,
- 08702 – Výskum a vývoj v lekárskejších, veterinárnych, biologických, ekologických, poľnohospodárskych a chemických vedách a ich zabezpečenie,
- 08704 – Sociálne vedy a humanistika v procese formovania spoločnosti na poznatkovovo-informačnej báze a ich zabezpečenie,
- 08705 – Duchovná a materiálna kultúra Slovenska,
- 08706 – Koordinácia výskumu a vývoja, rozvoj služieb,
- 08708 – Operačný program výskum a vývoj – SAV.

V priebehu roku 2010 bol do programovej štruktúry kapitoly SAV zaradený podprogram 08709 – Reforma systému vzdelávania a odbornej prípravy – opatrenie 1.2 pre zabezpečenie rozpisu finančných prostriedkov získaných jednotlivými organizáciami z Agentúry MŠ SR pre štrukturálne fondy EÚ v rámci zverejnených výziev v Operačnom programe Vzdelávanie.

V nadväznosti na presun rozpočtových prostriedkov z iných rozpočtových kapitol boli v priebehu roku 2010 na základe rozpočtových opatrení rozpisané rozpočtové prostriedky do podprogramov, ktoré kapitola rieši ako účastník medzirezortného programu:

06K0B – Štátne programy SAV,

06K0R – Koordinácia prierezových aktivít a zabezpečovanie realizácie cieľov štátnej vednej a technickej politiky – SAV.

Skutočné celkové výdavky kapitoly SAV k 31. 12. 2010 boli 83 840 344 eur. V tejto sume celkových výdavkov sú zahrnuté aj výdavky kryté z mimorozpočtových zdrojov rozpočtových organizácií vo výške 6 337 116 eur.

Z celkových výdavkov boli bežné výdavky 67 632 251 eur (z toho príspevok z rozpočtových prostriedkov kapitoly (zdroj 111) na prevádzku príspevkovým organizáciám SAV 21 150 950 eur) a kapitálové výdavky 16 208 093 eur (z toho kapitálový príspevok z rozpočtových prostriedkov kapitoly (zdroj 111) príspevkovým organizáciám SAV 1 347 855 eur).

Priemerný evidenčný počet pracovníkov bol v rozpočtových organizáciách 2026,67 osôb. Úroveň priemerného zárobku za rok 2010 bola 889,86 eur, z toho zo štátneho rozpočtu (zdroj 111) 836,76 eur.

Príspevkové organizácie SAV dosiahli celkové príjmy 40 868 905 eur. Z celkových príjmov príspevkových organizácií bol príspevok zo štátneho rozpočtu 22 498 805 eur (v tom: bežný 21 150 950 eur a kapitálový 1 347 855 eur). Vlastné zdroje, ktoré tvorili najmä príjmy za predaj služieb, príjmy z prenájmu budov, priestorov a objektov, boli 5 031 806 eur. Ďalšie príjmy príspevkových organizácií tvorili príspevky na riešenie projektov, najmä príspevky zo štátneho rozpočtu poskytované Agentúrou na podporu vedy a výskumu, prostriedky z Európskeho fondu regionálneho rozvoja vrátane spolufinancovania zo štátneho rozpočtu, poskytované z kapitol, ktoré sú platobnými jednotkami, a prostriedky z finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu poskytované sprostredkovateľom vrátane rozpočtových prostriedkov na spolufinancovanie, zahraničné granty, najmä prostriedky na riešenie projektov medzinárodnej spolupráce (projekty 6. a 7. rámcového programu EÚ, multilaterálne projekty v rámci EÚ, iné multilaterálne projekty, bilaterálne projekty a projekty v rámci medzivládnych dohôd o vedeckotechnickej spolupráci).

Celkové výdavky príspevkových organizácií boli 41 378 652 eur, z toho bežné 33 516 123 eur a kapitálové 7 862 529 eur. Použitie príspevku zo štátneho rozpočtu bude predmetom zúčtovania finančných vzťahov so štátnym rozpočtom podľa pokynu MF SR.

Súčasťou príjmov a výdavkov príspevkových organizácií boli aj prostriedky od Európskeho spoločenstva v rámci 7. rámcového programu EÚ podľa grantovej dohody na štvorročný projekt Siltrans, pri ktorom Ústav materiálov a mechaniky strojov SAV plní úlohu hlavného koordinátora. V súvislosti s tým dostal ústav v roku 2010 od Európskeho spoločenstva finančný príspevok 58 544 eur a z predchádzajúceho roku vykazoval zostatok 766 372 eur. Z uvedených prostriedkov časť – 79 196 eur – použil v roku 2010 na financovanie projektu a prostriedky v sume 401 128 eur

distribuoval ďalej formou predfinancovania riešiteľom projektov podľa grantovej dohody, pričom príjemcami boli zahraničné subjekty – univerzity, výskumné spoločnosti a subjekty zo súkromného sektora.

Priemerný evidenčný počet pracovníkov prepočítaný za rok 2010 bol v príspevkových organizáciách 1 254,18 osôb. Úroveň priemerného zárobku bola 970,63 eur, z toho zo štátneho rozpočtu (zdroj 111) 771,23 eur.

Vedecké spoločnosti pri SAV mali na svoju činnosť z rozpočtu SAV uvoľnené prostriedky vo výške 90 197 eur.

XVI. KONTROLNÝ SYSTÉM SAV

Počas roka 2010 pracovníci Odboru kontroly SAV vykonali 44 kontrolných akcií, z ktorých bolo:

- 21 následných finančných kontrol hospodárenia s verejnými prostriedkami. Pri týchto kontrolách neboli v dvanástich subjektoch zistené nedostatky. V dvoch subjektoch bolo zistené porušenie finančnej disciplíny, z toho v jednom s následnou odvodovou povinnosťou vo vzťahu k štátnemu rozpočtu SR v celkovej sume 1 051,41 eur a v jednom subjekte bez odvodovej povinnosti v sume 28,45 eur. V deviatich ich subjektoch bolo zistených tridsaťšesť nedostatkov vyplývajúcich z nedôslednej aplikácie všeobecne platných právnych predpisov v praxi. Celkovo pri výkone následných finančných kontrol hospodárenia s verejnými prostriedkami preverili pracovníci kontroly finančné prostriedky vo výške 7 748 644,62 eur, z toho 37 773,27 eur boli preverené prostriedky Európskej únie.
- 5 kontrol plnenia opatrení na odstránenie nedostatkov zistených na základe predchádzajúcich následných finančných kontrol hospodárenia s verejnými prostriedkami. Pri týchto kontrolách bolo zistené, že prijaté opatrenia boli k dňu kontrol splnené alebo ich plnenie sa priebežne zabezpečuje.
- 2 mimoriadne tematické kontroly, z ktorých jedna bola zameraná na preverenie správnosti čerpania finančných prostriedkov Podporného fondu Štefana Schwarza. Kontrolou boli zistené v deviatich organizáciách SAV nedostatky v dodržiavaní podmienok stanovených štatútom fondu v celkovej sume 63 318 eur. Druhá kontrola bola zameraná na preverenie správnosti zabezpečenia manažérskej činnosti vo Fyzikálnom ústave SAV Bratislava. Touto kontrolou boli zistené viaceré nedostatky, ktoré nemali za následok odvodovú povinnosť organizácie voči ŠR SR.
- 11 šetrení sťažností, z ktorých 2 sťažnosti boli kvalifikované ako opodstatnené, 1 ako čiastočne opodstatnená, 5 ako neopodstatnené, 1 ako opakovaná a 2 od jedného pisateľa boli v zmysle zákona odložené z dôvodu nedostatočnej spolupráce so sťažovateľom.

Okrem uvedených kontrolných akcií pracovníci Odboru kontroly SAV v zmysle zákona o sťažnostiach preverili dva podnety, z ktorých v jednom prípade poskytli sťažovateľovi dokladovú dokumentáciu v zmysle zákona o slobodnom prístupe k informáciám vo vzťahu k jeho predchádzajúcim sťažnostiam.

Tri sťažnosti odstúpili kompetentným subjektom na ďalšie konanie vo veci.

V rámci metodologickej činnosti Odbor kontroly SAV poskytoval rôzne odborné stanoviská predsedovi SAV, členom P SAV, ako aj vedúcim zamestnancom organizácií SAV v nadväznosti na kontrolné zistenia a dôsledné dodržiavanie finančnej disciplíny v hospodárení ich organizácií.

PRÍLOHY

Príloha 1

NAJVYŠŠIE VYZNAMENANIA – MEDAILY UDELENÉ SLOVENSKOU AKADÉMIOU VIED V ROKU 2010

Medzinárodná cena

Togner, Milan

Zlatá medaila SAV

Šútovec, Milan

Medaila SAV za podporu vedy

Gáplovský, Anton

Javorský, Peter

Macho, Ladislav

Petruš, Ladislav

Preťová, Anna

Vasíľ, Cyril

Čestná plaketa SAV Ľudovíta Štúra za zásluhy v spoločenských vedách

Bačová, Viera

Krekovičová, Eva

Luther, Daniel

Plichtová, Jana

Rácová, Anna

Vilhanová, Viera

Čestná plaketa SAV Dionýza Štúra za zásluhy v prírodných vedách

Bielik, Miroslav

Čestná plaketa SAV za zásluhy v biologických vedách

Križanová, Oľga

Špakulová, Marta

Čestná plaketa SAV Dionýza Ilkoviča za zásluhy vo fyzikálno-chemic- kých vedách

Zahradník, Ivan

Čestná plaketa SAV Aurela Stodolu za zásluhy v technických vedách

Dulla, Matúš

Čestná plaketa SAV Jána Jessenia za zásluhy v lekárskejších vedách

Burda, Jozef

Pacák, Karol

Pierce, Grant N.

Pamätná plaketa SAV

Brimich, Ladislav
Feranec, Ján
Ferenčíková, Adriana
Greksák, Miroslav
Kolář, František
Lehotský, Milan
Röth, Elizabeth
Uhrík, Branislav
Zikmund, Vladislav
Ekonomická univerzita v Bratislave
Fakulta chemickej a potravinárskej technológie STU v Bratislave
Prírodovedecká fakulta Univerzity Komenského v Bratislave

Cena SAV

Kolektív pracovníkov **Ústavu informatiky SAV** v zložení: Milan Rusko, Štefan Beňuš, Miloš Cerňák, Sakhia Darjaa, Richard Kováč, Martin Moško, Robert Sabo, Marián Trnka.

Kolektív pracovníkov **Technickej univerzity v Košiciach** v zložení: Jozef Juhár, Stanislav Ondráš, Michal Mirilovič, Miroslav Katrak, Matúš Pleva, Ján Papaj, Ján Staš, Marek Papco, Martin Lojka.

Kolektív pracovníkov **Ústavu anorganickej chémie SAV** v zložení: Peter Komadel, Jana Mádejová, Juraj Bujdák, Ľuboš Jankovič, Adriana Czíme-rová, Helena Pálková, Slávka Andrejkovičová, Jana Hrachová, Martin Pet-rák, Alexander Čelkovský

Kolektív pracovníkov **Historického ústavu SAV** v zložení: Dušan Kováč, Gabriela Dudeková, Roman Holec, Marián Hronský, Elena Jakešová, Ele-na Mannová, Milan Podrimavský

Cena SAV v oblasti medzinárodnej spolupráce

Danchenko, Maksym
Hajduch, Martin
Mátel, Ľubomír
Rashyd, Namik
Salajová, Terézia
Škultéty, Ľudovít

Cena SAV pre mladého vedeckého pracovníka

Žeňuchová, Katarína

Príloha 2

ZOZNAM VYZNAMENANÍ, OCENENÍ A CIEN UDELENÝCH PRACOVNÍKOM SAV V ROKU 2010

Štátne vyznamenania

Buzássyová, Klára	Rad Ľ. Štúra II. triedy
Čavojský, Ladislav	Rad Ľ. Štúra II. triedy
Šándor, Ladislav	Rad Ľ. Štúra II. triedy

(ceny odovzdané v roku 2010)

Ocenenie mladých vedeckých pracovníkov SAV prezidentom Slovenskej republiky

Čičo, Karol
Človečko, Marcel
Hlaváčová, Nataša
Hrustič, Tomáš
Knopová, Elena
Komorovský Stanislav
Labudová, Martina
Liptaj, Andrej
Majláthová, Viktória
Marsenič, Alexandra
Podroužek, Juraj
Pucherová, Dobrota
Segeš, Dušan
Tomášková, Zuzana
Török, Ľubomír

Zahraničné ceny a vyznamenania

Bátorová, Mária	Zlaté pero Spolku Slovákov žijúcich vo Švajčiarsku, Zürich
Budaj, Ján	The Innolec Lectureship in Physics
Čiampor, Fedor	Medaila F. Patočku
Dusza, Ján	Plaketa MTA – MAB Miskolc
Fusek, Gabriel	Pamätná medaila Ministerstva vzdelávania a kultúry Maďarskej republiky
Hajduch, Martin	Diploma for the outstanding analysis of the plant adaptation to Chernobyl radiation conditions
Hluchý, Ladislav	Čestný profesor Obuda University, Budapest
Hunka, Ján	Zlatá medaila Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego
Kárász, Pavol	Zaradenie do Peer Author's Newsletter
Kristek, Jozef	Outstanding reviewer of the year 2010
Leikert, Jozef	Cena Egona Erwina Kisch
Majtán, Juraj	International Collaborative Award Masarykova univerzita
Michalík, Jozef	čestný člen Polskego Towarzystwa geologicznego
Moczko, Peter	Outstanding reviewer of the year 2010
Perečko, Tomáš	TOXCON Young Researcher Award 2010
Peťko, Branislav	Ocenenie za rozvoj INTERRISMU Pedagogickej fakulty UJEP
Ravingerová, Táňa	Diploma of Honour, University of Pécs, Hungary
Renčko, Juraj	Zaradenie do Peer Author's Newsletter
Sládek, Ján	Eric Reissner Medal
Slezák, Ján	Plaque of honor of International Academy of Cardiovascular Sciences
Šajgalík, Pavol	American Ceramic Society Fellow
Vozár, Jozef	Ocenenie AV ČR za rozvoj vedy
Vršanský, Peter	Mladý vedecký pracovník – V4 Academies
Ziegelhöffer, Attila	Distinguished Service Award in Cardiovascular Science, Medicine and Surgery

Ceny ministra školstva, vedy, výskumu a športu SR

Borsig, Eberhard
Dudeková, Gabriela
Kováč, Pavol
Lacík, Igor
Ševčík, Jozef
Zemánková, Andrea

Ocenenia na výstavách a veľtrhoch

Novák, Igor Zlatá Incheba
Štyriaková, Iveta Najlepší exponát výstavy – špeciálna cena
za ekologický prínos EXPO CENTER, a.s., Trenčín

Iné domáce ocenenia

Antolová, Daniela	Cena SAPV
Bátorová, Mária	Literárny počin roku 2009
Bauerová, Katarína	Cena rektora UK
Benuš, Štefan	Cena rektora Univerzity Konštantína Filozofa
Besterci, Michal	Bronzová medaila TU Košice
Bezák, Vladimír	Cena ministra pôdohospodárstva, životného prostredia a regionálneho rozvoja
Bielik, Miroslav	Pamätná medaila Prírodovedeckej fakulty UK
Blahynka, Miloslav	Cena Jozefa Kresánka
Brimich, Ladislav	Čestné ocenenie za zásluhy o Slovenskú banícku spoločnosť
Broska, Igor	Pamätná medaila ŠGÚDŠ
Bžoch, Adam	Veľká bronzová medaila KU v Ružomberku
Dulla, Matúš	Cena profesora Martina Kusého
Frimmová, Eva	Cena Ochrana kultúrneho dedičstva za rok 2009
Hapala, Ivan	Bronzová medaila UK
Hapala, Ivan	Pamätná medaila k 70. výročiu Prírodovedeckej fakulty UK
Hapala, Ivan	Pamätná plaketa Fakulty chemickej a potravinárskej technológie STU
Hlavinka, Ján	Študentská osobnosť Slovenska, ocenenie v kategórii filozofia, politológia, právo, teológia
Hronský, Marián	Pamätná medaila ministra obrany SR
Hrustič, Tomáš	Medaila SAPV
Huba, Mikuláš	GEN (Galéria elity národa)
Hunka, Ján	Medaila za zásluhy o rozvoj numizmatiky na Slovensku
Jagla, Fedor	Pamätná medaila Spolku slovenských lekárov
Jakabský, Štefan	Ocenenie za zásluhy o Slovenskú banícku spoločnosť
Ježová, Daniela	Pamätná plaketa Spolku slovenských lekárov
Kádaši, Ľudovít	Jedlíkova cena
Kellerová, Eva	Pamätná medaila Spolku slovenských lekárov
Klačka, Jozef	Osobnosť Dúbravky
Klimeš, Iwar	Pamätná plaketa Spolku slovenských lekárov
Krištín, Anton	Cena Slovenského syndikátu novinárov
Križanová, Oľga	Bronzová medaila Prírodovedeckej fakulty UK
Kysel'ová, Zuzana	Ocenenie Slovenskej diabetologickej spoločnosti
Leikert, Jozef	Cena rektora Univerzity Konštantína Filozofa
Leikert, Jozef	Cena Klubu spisovateľov literatúry faktu

Lexa, Jaroslav	Medaila za prínos rozvoja geologického výskumu
Luby, Štefan	Čestný člen Spoločnosti M. R. Štefánika
Macho, Ladislav	Čestná plaketa T. R. Niederlanda
Majková, Eva	Medaila Slovenskej fyzikálnej spoločnosti
Maršala, Jozef	Cena mesta Košice – In memoriam
Mészáros, Ondrej	Cena Ányosa Jedlika
Mitáš, Vladimír	Priateľ staroslávnej Nitry
Pastoreková, Silvia	Cena Akadémie vzdelávania
Pastoreková, Silvia	Pamätná medaila Juraja Fándlyho
Petrúš, Ladislav	Pamätná medaila Prírodovedeckej fakulty UK
Pieta, Karol	Čestný občan obce Bojná
Porubčan, Vladimír	Zlatá medaila Fakulty matematiky fyziky a informatiky UK
Béres, Július	Cena cti Jozefa Hajnóczyho
Radvanský, Ján	Cena Slovenskej spoločnosti lekárskej genetiky
Simančík, František	Pamätná plaketa dekana SJF STU
Remecký, Richard	Cena Slovenskej fyzikálnej spoločnosti
Roland, Dobai	Cena dekana FIIT STU
Saniga, Miroslav	Laureát Národnej enviro súťaže 2010
Segeš, Dušan	Cena Slovenskej historickej spoločnosti
Slezák, Ján	Čestná medaila Slovenskej lekárskej spoločnosti
Slezák, Ján	Čestné uznanie Slovenskej histo- a cytochemickej spoločnosti
Slezák, Ján	Medaila založenia Spoločnosti lekársko-slovanskej v. r. 1833
Slezák, Ján	Strieborná medaila Univerzity Konštantína Filozofa
Slezák, Ján	Zlatá medaila Farmaceutickej fakulty UK
Styk, Ján	Pamätná medaila Spolku slovenských lekárov
Ševc, Peter	Plaketa predsedu Košického samosprávneho kraja
Šípošová, Helena	Holubyho pamätná medaila
Šútor, Július	Medaila SAPV
Švík, Peter	Cena Nadácie Intenda
Vinceková, Elena	Cena akademika Štefana Schwarza
Vozár, Jozef	Medaila za prínos rozvoja geologického výskumu

Ceny a prémie Literárneho fondu

Baláž, Vladimír
 Barborík, Vladimír
 Biely, Peter
 Blaha, Ľuboš
 Brtáňová, Erika
 Čičaj, Viliam
 Duchoň, Miloslav
 Hronský, Marián
 Hunka, Ján
 Kamenec, Ivan
 Kohútová, Mária
 Kováč, Dušan
 Kovačičová, Oľga
 Kučerková, Magda
 Kulfan, Ján
 Lengová, Jana
 Luby, Štefan
 Marušiak, Juraj

Moravčíková, Henrieta
Noga, Jozef
Paštéková, Jelena
Petőczová, Janka
Pócs, Jozef
Podmaková, Dagmar
Segeš, Dušan
Šepelák, Vladimír
Šustek, Zbyšek
Taranenková, Ivana
Vajdová, Libuša
Veselovská, Eva

Ocenenia Vedec roka SR 2010

Stanislav Dubnička – Vedec roka 2010

Katarína Valachová – Mladý výskumník roka SR 2010

Štefan Luby – Uznanie za celoživotné dielo v SR 2010

Príloha 3

ZOZNAM AKTUÁLNYCH SPOLOČENSKÝCH PROBLÉMOV, KTORÉ RIEŠILI PRACOVISKÁ SAV V SPOLUPRÁCI S VLÁDNymi A PARLAMENTNými ORGÁNmi ALEBO PRE ICH POTREBU

I. oddelenie vied

Geografický ústav SAV spolupracoval s riešiteľským kolektívom projektu Vízia a stratégia rozvoja slovenskej spoločnosti, schváleného vládou SR uz. č. 906 z 25. októbra 2006, a členom autorského kolektívu monografie: Stratégia rozvoja slovenskej spoločnosti. Bratislava : Ekonomický ústav SAV, 2010. 695 s.

Ústav hydrológie SAV spolupracoval s Ministerstvom životného prostredia SR, splnomocnencom vlády SR pre výstavbu a prevádzku SVD G-N na základe zmluvy zameranej na Monitoring územia ovplyvneného vodným dielom Gabčíkovo. V roku 2010 bola v rámci spolupráce spracovaná správa: Mészáros, I.: Pôdna vlhkosť lužného lesa. Správa HZ za rok 2010, ÚH SAV, 2010, 9 s.

II. oddelenie vied

Pracovníci **Ústavu genetiky a biotechnológií rastlín SAV** vypracovávali posudky na zhodnotenie bezpečnosti geneticky modifikovaných organizmov pre Ministerstvo životného prostredia SR.

Ústav krajinnej ekológie SAV spolupracoval s NR SR pri verejnej prezentácii publikácie BEZÁK, Peter – IZAKOVIČOVÁ, Zita – MIKLÓS, László et al.: Reprezentatívne typy krajiny Slovenska. Bratislava : Ústav krajinnej ekológie SAV, 2010. 179 s. ISBN 978-80-89325-15-3.

Ústav krajinnej ekológie SAV sa podieľal na spracovaní ERA country profile: Slovakia pre potreby EÚ.

Ústav krajinej ekológie SAV je zapojený do Programu revitalizácie krajiny a integrovaného manažmentu povodí SR, schváleného uznesením vlády SR č. 774 z. 27. 10. 2010. J. Oszlányi bol vymenovaný za člena pracovnej komisie splnomocnenca vlády SR pre územnú samosprávu, integrovaný manažment povodí a krajiny.

Ústav krajinej ekológie SAV spolupracoval s Ministerstvom školstva SR pri realizácii zámerov Európskeho strategického fóra pre infraštruktúru výskumu (ESFRI – European Strategy Forum on Research Infrastructures) vo vednom problémovom okruhu „biodiverzita“.

Ústav zoológie SAV sa podieľal na štúdií realizovateľnosti pre potreby vládneho splnomocnenca pre VD Gabčíkovo. V organizácii boli vypracované tri expertné posudky na dva materiály „Štúdia realizovateľnosti Rehabilitácie szigetközského úseku Dunaja“ a „Podkladový dokument pre strategické environmentálne hodnotenie variantov stavebných opatrení na zlepšenie splavnosti a obnovu bočných ramien Dunaja na úseku medzi Sapom a Szobom“. Posudky vypracovali pre potreby vládneho splnomocnenca pre VD Gabčíkovo.

III. oddelenie vied SAV

Pracovníci **Archeologického ústavu SAV** v spolupráci s MK SR, PZ SR, Pamiatkovým úradom SR a samosprávami vykonávali expertízu a poradenskú činnosť v oblasti výskumu a ochrany archeologického kultúrneho dedičstva. Pôsobili v celom rade komisií a poradných zborov pri vláde a ministerstvách SR, najmä v Archeologickej rade, Pamiatkovej rade, v Akreditačnej komisii SR pre akreditáciu VŠ, v APVV a ďalších.

Pracovníci **Historického ústavu SAV** spolupracovali s MK, MŠ, MZV a MV SR, s Ústavom pamäti národa, Maticou slovenskou, Konferenciou biskupov Slovenska a ďalšími orgánmi pri riešení celospoločenských problémov a odborných otázok súvisiacich s historickým vývojom Slovenska, vedeckou politikou, archívniectvom, heraldikou, historickým a súčasným názvoslovím a pod.

Pracovníci **Spoločenskovedného ústavu SAV** spolupracovali s decíznou sférou formou expertíznej činnosti (najmä menšinové otázky) a ako členovia poradných a hodnotiacich orgánov.

Pracovníci **Ústavu etnológie SAV** v spolupráci s viacerými slovenskými aj zahraničnými inštitúciami sa podieľali na riešení aktuálnych otázok a problémov v oblasti dokumentovania a ochrany hmotného kultúrneho dedičstva, tradičnej a ľudovej kultúry Slovenska, kultúry slovenských minorít v zahraničí, podobne aj v problematike rómskej menšiny, resp. v súvislosti so židovským a rómskym holokaustom. Vykonávali poradenskú činnosť v poradných zboroch vlády SR, NR SR a expertízu činnosť pre MK SR, MŠ SR a MZV SR.

Pracovníci **Filozofického ústavu SAV** aktívne pôsobili v komisiách a radách štátnych orgánov, pri Rade Európy, UNESCO, zapájali sa do koncipovania a koordinácie štátnych programov v oblasti vývoja a výskumu.

Pracovníci **Prognostického ústavu SAV** pôsobili v poradných zboroch a komisiách pri MF, MH, MZV, MŽP SR a vypracovávali expertízy súvisiace s vývojom ekonomiky pre potreby MF SR, ale aj pre viaceré medzinárodné organizácie.

Pracovníci **Sociologického ústavu SAV** pôsobili v rozličných komisiách a pracovných skupinách pri Európskej komisii (DG Employment, DG Research), vláde SR, MPSVR, KOZ a pod. Viaceré vedecké výsledky ústavu súvisiace so sociálnym vývojom, ľudským potenciálom a pod., taktiež expertízy vypracované pracovníkmi ústavu boli aplikované alebo v budúcnosti budú využiteľné pri riešení celospoločenských problémov a v rámci rozvojových projektov štátnej i verejnej správy. Dôležité bolo prvé Verejné vypočutie o otázkach chudoby na Slovensku, na príprave ktorého sa aktívne podieľali pracovníci ústavu.

Pracovníci **Ekonomického ústavu SAV** sa zapájali do riešenia projektov z oblasti hospodárskej, regionálnej a sociálnej politiky. Zároveň pôsobili ako experti a členovia rozličných poradných orgánov a komisií pri ministerstvách, vypracovávali expertízy, posudky a odborné stanoviská pre vládu SR, Kanceláriu prezidenta SR, samosprávne orgány a pod.

Pracovníci **Ústavu štátu a práva SAV** vypracovali odborné stanoviská a expertízy v legislatívnej sfére pre NR SR, vládu a ďalšie inštitúcie, zároveň pôsobili ako členovia komisií a poradných zborov zameraných na vývoj nášho legislatívneho prostredia a jeho compatibility s právnymi normami EÚ.

Jazykovedný ústav Ľ. Štúra SAV a jeho pracovníci aktívne pôsobili v jazykových a terminologických komisiách, poskytovali poradenské služby a vykonávali expertízy v otázkach odbornej terminológie, legislatívnych noriem, jazykovej kultúry a politiky pre ministerstvá a štátne orgány, taktiež pre prekladateľov Európskej komisie a ďalších odborníkov. Dôležité sú kodifikačné príručky a ďalšie jazykovedné pomôcky sprístupnené verejnosti na webovej stránke ústavu – medzi nimi aj Slovenský národný korpus.

Pracovníci **Ústavu divadelnej a filmovej vedy SAV** pôsobili v odborových komisiách, radách a poradných zboroch MK SR, APVV, v Rade pre vysielanie a retransmisiu atď. Podieľali sa na príprave dokumentov súvisiacich s celkovým rozvojom kultúrnych aktivít v SR a s problematikou vydávania umeleckých a kultúrnych časopisov, odbornej literatúry atď.

Pracovníci **Ústavu dejín umenia SAV** pôsobili v rozličných komisiách a poradných zboroch pri MK, MŠ a ďalších štátnych inštitúciách SR a spolupracovali s nimi v oblasti pamiatkovej starostlivosti, ochrany domáceho kultúrneho dedičstva a kultúrneho dedičstva Slovákov v zahraničí.

Pracovníci **Ústavu hudobnej vedy SAV** pôsobili ako členovia rozličných komisií a expertných skupín pri MK SR zameraných na starostlivosť o nehmotné kultúrne dedičstvo, ale aj na záchranu viacerých historických hudobných nástrojov, najmä organov na Slovensku.

Pracovníci **Slavistického ústavu Jána Stanislava SAV** vypracovali pre MK a MŠ SR, pre Policajný zbor SR, pre Maticu slovenskú a Konferen-

ciu biskupov Slovenska rozličné posudky a expertízy, aktívne pôsobili tiež v komisiách a pracovných skupinách týchto inštitúcií.

Pracovníci **Ústavu slovenskej literatúry SAV** poskytovali odborné a konzultačné služby v oblasti teórie a dejín slovenskej literatúry, v oblasti vydávania diel slovenskej literatúry a v súvislosti s rozvojom kultúry a umenia. Ústav v rámci spolupráce s MŠ a MK SR zastrešuje vydávanie edície Knižnica slovenskej literatúry.

Pracovníci **Ústavu svetovej literatúry SAV** pôsobili v komisiách MK SR v oblasti vydávania pôvodnej slovenskej tvorby a prekladovej umeleckej literatúry, v Akademickiej rankingovej a ratingovej agentúre a v rozličných grantových agentúrach. .

Pracovníci **Ústredného archívu SAV** pôsobili ako členovia komisií a poradných orgánov vlády a MV SR zameraných na otázky archívnictva, menšín a ich kultúry, múzejníctva a pod.

Príloha 4

PATENTOVÁ A LICENČNÁ ČINNOSŤ SAV

Vynálezy prihlásené v roku 2010 na patentové konanie

na Slovensku 10

Patenty udelené/zapísané do registra v roku 2010 na vynálezy/úžitkové vzory prihlásené v predchádzajúcom období

na Slovensku 4 patenty
2 úžitkové vzory

V priebehu roka 2010 boli organizáciami SAV samostatne alebo spoločne s partnerskými organizáciami prihlásené na patentové konanie nasledujúce patentové prihlášky:

Číslo PP 5043-2010
Autori Vojenčiak, M., Šouc, J., Gömöry, F.
Pracovisko Elektrotechnický ústav SAV
Názov Spôsob úpravy supravodivého kábla

Číslo PP 5041-2010
Autor Šoltýs, J., Cambel, V., Fröhlich, K., Hušeková, K., Karapetrov, G., Šatka, A.
Pracovisko Elektrotechnický ústav SAV
Názov Tvrdý hrot pre skenovací mikroskopiu a spôsob jeho výroby

Číslo PP 5001-2010
Autor Capek, I., Majková, E., Gmucová, K., Šiffalovič, P.
Pracovisko Fyzikálny ústav SAV
Názov Spôsob prípravy zosietených polymérových nanočastíc na báze butylakrylátu

Číslo	PP 5034-2010
Autor	Capek, I., Majková, E., Šiffalovič, P.
Pracovisko	Fyzikálny ústav SAV
Názov	Spôsob prípravy polyakrylamidovej disperzie
Číslo	PP 5006-2010
Autor	Chitu, L., Šiffalovič, P., Majková, E., Jergel, M., Luby, Š.
Pracovisko	Fyzikálny ústav SAV
Názov	Príprava nanočasticových mono- a multivrstiev modifikovanou Langmuir Blodgettovou metódou
Číslo	PP 5049-2010
Autor	Čičková, H., Kozánek, M., Takáč, P., Morávek, I.
Pracovisko	Ústav zoológie SAV
Názov	Separčné zariadenie na oddelenie lariev od substrátu
Číslo	PP 00129-2010
Autor	Bhide, M., Pulzová, L.
Pracovisko	Neuroimunologický ústav SAV
Názov	Metóda Ligand Capture Assay na detekciu proteín: proteín interakcií
Číslo	PP 5015-2010
Autori	Šnirc, V., Buchman, M., Štefek, M., Bauer, V., Štolc, S., Mihalová, D., Pätoprstý, V., Považanec, F.
Pracovisko	Ústav experimentálnej farmakológie a toxikológie SAV
Názov	Spôsob prípravy 2,3,4,5-tetrahydro-1H-pyrido[4,3-b] indolových derivátov
Číslo	PP 00153-2010
Autor	Ferdinandy, M., Dusza, J., Lofaj, F., Kottfer, D.
Pracovisko	Ústav materiálového výskumu SAV
Názov	Zariadenie na vytváranie ochranných vrstiev na vnútorných plochách rotačných telies odparovaním látky elektrickým lúčom
Číslo	PP 00106-2010
Autor	Medvecký, L.
Pracovisko	Ústav materiálového výskumu SAV
Názov	Spôsob prípravy kompozitných systémov

Uvedené patenty boli prihlásené v SR. V roku 2010 organizácie SAV nepodávali žiadnu patentovú prihlášku v zahraničí a nepredali ani žiadnu licenciu. Pokračovala realizácia viacerých patentov z minulých rokov.

Ochranné známky:

V roku 2010 SAV podala ochrannú známku POZ 5495-2010 – Veda pre budúcnosť – Science for the future.

Príloha 5

VEDECKÉ TITULY VYDANÉ VO VEDE, VYDAVATEĽSTVE SAV

- BACIGÁLOVÁ, Kamila. Mycota (Huby). Ascomycota (Vrekaté huby). Taphrinomycetes : Taphrinales (Grmannikotvaré) čel. Protomycetaceae, čel. Taphrinaceae. Bratislava : VEDA vydavateľstvo SAV, 2010. 184 s. Flóra Slovenska, X/2. ISBN 978-80-224-1096-0.
- BUŽEKOVÁ, Tatiana. Nepriateľ zvnútra : nadprirodzená hrozba v ľudskej podobe. VEDA, vydavateľstvo SAV. 2010. 143 s. ISBN: 978-80-224-1152-3.
- BYSTRICKÝ, Valerián – MICHELA, Miroslav – SCHVARC, Michal. Rozbitie alebo rozpad ? : historické reflexie zániku Česko-slovenska. 1. vydanie. Bratislava : Historický ústav SAV : Veda, vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, 2010. 575 s. ISBN 978-80-224-1150-9.
- ČEJKOVÁ – KUSÁ: Slovenské myslenie o preklade 1970 – 2009. VEDA, vydavateľstvo SAV. Ústav svetovej literatúry SAV, 2010. 160 s. ISBN: 978-80-224-11679-1.
- DINUŠ, P.: Vyrovnávanie sa s minulosťou? VEDA, vydavateľstvo SAV. 2010. 136 s. ISBN: 978-80-224-1164-6.
- DINUŠ, Peter – BLAHA, Ľuboš – BRABEC, Martin – ČARNOGURSKÁ, Marina – HAUSER, Michael – HOHOŠ, Ladislav – HRUBEC, Marek – LYSÝ, Jozef – NOVOSÁD, František – ŠKVRNDA, František. Marx a spoločenské zmeny po roku 1989. 2. dopln. vyd. Bratislava : VEDA, vydavateľstvo SAV, 2010. 213 s. ISBN 978-80-224-1131-8.
- DOLNÍK, Juraj – DUDOK, Miroslav – HANSMANOVÁ, Júlia – IVANOVÁ, Martina – JANOČKOVÁ, Nicol – KESSELOVÁ, Jana – MOŠAŤOVÁ, Michela – OLOŠTIAK, Martin – VAŇKO, Juraj – ŽIGO, Pavol. Morfológické aspekty súčasnej slovenčiny. Ed. Juraj Dolník. Bratislava : VEDA, vydavateľstvo SAV. 2010. 466 s. ISBN 978-80-224-1159-2.
- DOLNÍK, Juraj. Teória spisovného jazyka (so zreteľom na spisovnú slovenčinu). Bratislava : VEDA, vydavateľstvo SAV. 2010. 299 s. ISBN 978-80-224-1119-6.
- FALISOVÁ, A.: Lekári na Slovensku do roku 2000. VEDA, vydavateľstvo SAV. 2010. ISBN: 978-80-224-1166-0.
- FERANEC, J. a kol.: Slovensko očami satelitov. VEDA, vydavateľstvo SAV. 2010. 264 s. ISBN: 978-80-224-1105-9.
- Ferdinand Juriga a ľudový smer slovenskej politiky. Miroslav Pekník a kolektív. Bratislava : Ústav politických vied SAV. VEDA, Vydavateľstvo SAV : Slovenská národná knižnica v Martine, 2009. 443 s. ISBN 978-80-224-1113-4.
- FERENČUHOVÁ, Bohumila – GEORGET, Jean- Louis – CULLIN, Michel – CACCIALUPI, Roberta – SCHNAPPER, Laure – SCHRAMM, Tomasz – DANIŠ, Vladimír – FERIANCOVÁ, Alena – HARBULOVÁ, Ľubica – JARNECKI, Michal – SCHVARC, Michal – HRADSKÁ, Katarína. Politické a kultúrne transfery medzi Francúzskom, Nemeckom a strednou Európou (1840-1945): prípad Slovenska : hommage a Dominique Las-saigne. Bratislava : Historický ústav SAV : VEDA, vydavateľstvo SAV, 2010. 451 s. ISBN 978-80-224-1120-2.
- HLAVOVÁ, Viera. Kulak triedny nepriateľ : „dedinský boháč“ v kontexte kolektivizácie na Slovensku (1949-1960). Bratislava : VEDA, vydavateľstvo SAV : Historický ústav SAV, 2010. 158 s. ISBN 978-80-224-1128-8.
- HOŤKA, P. – BIBEŇ, T. – BARTA, M. Sprievodca po zbierkach Arboréta

- Mlyňany SAV. VEDA, vydavateľstvo SAV. 2010. 73 s. ISBN 978-80-224-1129-5.
- HUDEC, I.: Fauna Slovenska III. Anomopoda, Ctenopoda, Haplopoda, Onychopoda (Crustacea: Branchiopoda). VEDA, vydavateľstvo SAV. 264 s. ISBN: 978-80-224-1141-7.
- JANKOVIČ, Ján. Legenda o grófovi Zrínskom II. : chrestomatia. Bratislava : VEDA, vydavateľstvo SAV : Ústav svetovej literatúry SAV, 2010. 288 s. ISBN 978-80-224-1156-1.
- KMEŤ, Norbert. Ponímanie demokracie v reformnom procese. In Rok 1968 a jeho miesto v našich dejinách. – Bratislava : VEDA, vydavateľstvo SAV : Historický ústav SAV, 2009, s. 127-139. ISBN 978-80-224-1095-3.
- KNOPOVÁ, Elena. Svet kontroverznej drámy. 1. vydanie. Bratislava : VEDA, vydavateľstvo SAV : Ústav divadelnej a filmovej vedy SAV, 2010. 115 s. ISBN 978-80-224-1162-2.
- LONDÁK, Miroslav – SIKORA, Stanislav. Rok 1968 a jeho miesto v našich dejinách. Bratislava : VEDA, vydavateľstvo SAV : Historický ústav SAV, 2009. 606 s. ISBN 978-80-224-1095-3.
- MIKULOVÁ, Marcela. Paradoxy realizmu : „Neklasickí“ klasici slovenskej prózy. Bratislava : VEDA, vydavateľstvo SAV. 2010. 256 s. ISBN 978-80-224-1153-0.
- NEMCOVÁ, E., FILČÁK, R., KLUVÁNKOVÁ (eds.): Horizonty rozvoja slovenskej spoločnosti. Bratislava : VEDA, vydavateľstvo SAV, 2009. 144 s. ISBN 978-80-224-1091-5.
- NĚMEČEK, Jan – BYSTRICKÝ, Valerián. Juraj Slávik Moja pamäť – živá kniha : moje poslanie vo Varšave 1936-1937. Bratislava : VEDA, vydavateľstvo SAV : Historický ústav SAV, 2010. 486 s. ISBN 978-80-224-1108-0.
- Občianstvo, participácia a deliberácia na Slovensku : teória a realita. Ed. Jana Plichtová; recenzenti: Silvia Miháliková, Jozef Viceník, Vladimír Krivý. Bratislava : VEDA, vydavateľstvo SAV, 2010. ISBN 978-80-224-1173-8.
- PEKNÍK, M. A KOL.: Dr. Ivan Dérer, politik, právnik a publicista. VEDA, Vydavateľstvo SAV. 680 s. ISBN: 978-80-224-1168-4
- Posledné veci človeka : štúdie k dejinám slovenskej duchovnej kultúry 17. – 18. storočia. Zostavila a na vydanie pripravila Gizela Gáfriková. Bratislava : VEDA, vydavateľstvo SAV. 2010. 255 s. ISBN 978-80-224-1124-0.
- REITEROVÁ, Katarína – MITERPÁKOVÁ, Martina – ANTOLOVÁ, Daniela. Líška, šríteľ nebezpečného ochorenia – alveolárnej echinokokózy. Bratislava : VEDA, vydavateľstvo SAV. 2010. 144 s. ISBN 978-80-224-1127-1.
- SEDOVÁ, Tatiana – FILADELFIOVÁ, Jarmila – PORUBÄNOVÁ, Sylvia. Rodová asymetria v študijných preferenciách dievčat a chlapcov v oblasti informatiky a technicko-inžinierskych odboroch : projekt UPDATE. Bratislava : VEDA, vydavateľstvo SAV. 2009. 205 s., 12 s. dotazník. ISBN 978-80-224-1122-6.
- ŠIKULA, Milan – STANĚK, Peter – KREJČÍ, Oskar – BERČÍK, Peter – BÁRÁNY, Eduard – NIKODÝM, Dušan – PEKNÍK, Miroslav – BAXA, Josef – BENŽA, Mojmír – BLAHA, Ľuboš – GAJDOŠIKOVÁ, Ľudmila – HRONSKÝ, Marián – JASŠOVÁ, Eva – KMEŤ, Norbert – LAPŠANSKÝ, Lukáš – MAGUROVÁ, Zuzana – MARUŠIAK, Juraj – POLÁČKOVÁ, Zuzana – ŠMIHULA, Daniel – VOZÁR, Jozef – OKÁLI, Ivan – DOMONKOS, Tomáš – FRANK, Karol – GABRIELOVÁ, Herta – IŠA, Jan – LÁBAJ, Martin – MORVAY, Karol – PÁLENÍK, Viliam – PÁNIKOVÁ, Lucia

- RENČKO, Juraj – ŠIKULOVÁ, Ivana – VOKOUN, Jaroslav – KLAS, Antonín – BALÁŽ, Vladimír – MAJKOVÁ, Eva – JURÍČKOVÁ, Vilma – KOŠTA, Ján – TIRPÁK, Ivan – URBÁNEK, Ján – BUČEK, Milan ... [et al.]. *Stratégia rozvoja slovenskej spoločnosti*. Bratislava : VEDA, vydavateľstvo SAV. Ekonomický ústav SAV, 2010. 695 s. ISBN 978-80-7144-179-3.
- ŠIMKOVÁ, M. (ed.): *Slovo – Tvorba – Dynamickosť*. Na počesť Kláry Buzássyovej. VEDA, vydavateľstvo SAV. 2009. 524 s. ISBN: 978-80-224-1107-3.
- TESAŘOVÁ, Jana. *Kontexty lotyšskej moderny*. Bratislava : VEDA, vydavateľstvo SAV : Ústav svetovej literatúry SAV, 2010. 188 s. ISBN 978-80-224-1133-2.
- VALENTOVÁ, Iveta. *Živé osobné mená v hornonitrianskej oblasti*. 1. vyd. Bratislava : VEDA, vydavateľstvo SAV. 2009. 253 s. Jazykovedné štúdie. 27. ISBN 978-80-224-1112-7.
- VOZÁROVÁ, M.; ŠÍPOŠOVÁ, H. (eds.): *Osobnosti botaniky na Slovensku*. VEDA, vydavateľstvo SAV. 464 s. ISBN: 978-80-224-1136-3.
- Za zrkadlom politiky*. Zostavovateľ Marušiak, Juraj. Bratislava : VEDA, vydavateľstvo SAV, 2010. 305 s. ISBN 978-80-224-1137-0.
- ZAMBOR, Ján. *Tvarovanie básne, tvarovanie zmyslu*. Bratislava : VEDA, vydavateľstvo SAV : Ústav svetovej literatúry SAV, 2010. 260 s. ISBN 978-80-224-1154-7.
- ŽUDEL, Juraj. *Osídlenie Slovenska v neskorom stredoveku*. Bratislava : VEDA, vydavateľstvo SAV. 2010. 320 s. ISBN 978-80-224-1079-3.

Príloha 6

VÝBEROVÝ ZOZNAM OSTATNÝCH MONOGRAFIÍ

Domáce monografie

I. oddelenie vied

BEZÁK, Peter – IZAKOVIČOVÁ, Zita – MIKLÓS, László – MOYZEOVÁ, Milena – ŠPULEROVÁ, Jana – MOJSES, Matej – KOČICKÝ, Dušan – PETROVIČ, František – BOLTIŽIAR, Martin – HREŠKO, Juraj – HRNČIAROVÁ, Tatiana – ŠATALOVÁ, Barbora – LIESKOVSKÝ, Juraj – LEHOTSKÝ, Milan – ŠTEFUNKOVÁ, Dagmar – DOBROVODSKÁ, Marta – BARÁNKOVÁ, Zuzana – GAJDOŠ, Peter – DAVID, Stanislav – HALADA, Ľuboš – OSZLÁNYI, Július. *Reprezentatívne typy krajiny Slovenska*. Bratislava : Ústav krajinnej ekológie SAV, 2010. 180 s. ISBN 978-80-89325-15-3.

VOZÁR, Jozef – EBNER, F. – VOZÁROVÁ, Anna – HAAS, János – KOVÁCS, Sándor – SUDAR, Milan – BIELIK, Miroslav – PÉRÓ, Csaba. *Variscan and Alpine terranes of the Circum-Pannonian Region*. 1. vyd. Bratislava : Slovak Academy of Sciences, Geological Institute, 2010. 233 p. ISBN 978-80-970578-5-5.

KOCHOL, Martin. *Tension and Flow Polynomials and Orientations on Graphs*. Žilina : EDIS – vydavateľstvo Žilinskej univerzity, 2010. 92 s. ISBN 978-80-554-0210-9.

II. oddelenie vied

BARANČÍK, Miroslav – BREIER, Albert – KOPÁČEK, Juraj – KRIŽANOVÁ, Oľga – LACINOVÁ, Ľubica – LEHOTSKÝ, Ján – NOVÁK, Pavel – ONDRIAŠ, Karol – PAVLOVIČOVÁ, Michaela – VALENT, Ivan – SULOVA, Zdena – ŠTOLC, Svorad – ZAHRADNÍKOVÁ, Alexandra. Biomembrány. Editorka L. Lacinová. Bratislava : Petrus, 2010. 286 s. APVV projekt VVCE-0064-07 Biomembrány: štruktúra a dynamika membrán vo vzťahu k bunkovým funkciám. ISBN 978-80-89233-46-5.

KORMUŤÁK, Andrej – MATÚŠOVÁ, Radoslava – SALAJ, Terézia – OSTROLUCKÁ, Mária-Gabriela – GAJDOŠOVÁ, Alena – LIBIAKOVÁ, Gabriela – LIBANTOVÁ, Jana – MORAVČÍKOVÁ, Jana. Využitie inovatívnych vedeckých prístupov na zvýšenie efektívnosti lesného hospodárstva. A. Kormuťák, R. Matúšová, T. Salaj...[et al.]. prvé. Nitra : Ústav genetiky a biotechnológií rastlín SAV, 2010. ISBN 978-80-970498-8-1.

Odborné monografie

BEZÁK, Peter – IZAKOVIČOVÁ, Zita – MIKLÓS, László – MOYZEOVÁ, Milena – ŠPULEROVÁ, Jana – MOJSES, Matej – KOČICKÝ, Dušan – PETROVIČ, František – BOLTIŽIAR, Martin – HREŠKO, Juraj – HRNČIAROVÁ, Tatiana – ŠATALOVÁ, Barbora – LIESKOVSKÝ, Juraj – LEHOTSKÝ, Milan – ŠTEFUNKOVÁ, Dagmar – DOBROVODSKÁ, Marta – BARÁNKOVÁ, Zuzana – GAJDOŠ, Peter – DAVID, Stanislav – HALADA, Ľuboš – OSZLÁNYI, Július. Reprezentatívne typy krajiny Slovenska. Bratislava : Ústav krajinnej ekológie SAV, 2010. 180 s. ISBN 978-80-89325-15-3.

ŠTRBÁK, Vladimír – KERLIK, Jana – VLČEK, Miroslav – VAVREČKA, A. Patologická fyziológia tráviaceho traktu endokrinného systému. Bratislava : Slovenská zdravotnícka univerzita, 2010. 179 s. ISBN 978-80-89352-42-5.

ŠTRBÁK, Vladimír – BAČOVÁ, Zuzana – GÁBELOVÁ, Alena – HRUBIŠKO, M. – IMRICH, Richard – VLČEK, Miroslav. Patologická fyziológia. Bratislava : Slovenská zdravotnícka univerzita, 2010. 164 s. ISBN 978-80-89352-40-1.

III. oddelenie vied

ABDOLAH, Kader. Dom pri mešite. Z hol. orig. preložil Adam Bžoch. Bratislava : Vydavateľstvo Slovart, 2009. 389 s. Edícia MM. ISBN 978-80-8085-683-0.

ABRAHÁM, Samuel – GÁL, Egon – KANOVSKÝ, Martin – NOVOSÁD, František. Spor bez konca : o liberalizme, náboženstve a hodnotách. Recenzenti F. Mihina, V. Leško. 1. vyd. Bratislava : OZ Kritika & Kontext, 2010. 129 s. ISBN 978-80-970578-4-8.

ALÁ AL-ASWÁNÍ – BEŠKA (PREKLAD), Emanuel. Jakubianov dom. Bratislava : Slovart, 2009. 240 s. ISBN 978-80-8085-738-7.

BARTLOVÁ, Alena. Túžby, projekty a realita : Slovensko v medzivojnovom období. Bratislava : Historický ústav SAV vo vydavateľstve Prodoma, 2010. 262 s. ISBN 978-80-89396-06-1.

BÁTOROVÁ, Mária. Stred. Bratislava : Ikar, 2010. 216 s. ISBN 978-80-551-2305-9.

BENKO, Juraj. Občan a štát v moderných dejinách Slovenska. Bratislava : Historický ústav Slovenskej akadémie vied vo vydavateľstve Prodoma, spol. s.r.o., 2010. 200 s. ISBN 978-80-89396-08-5.

BLAHA, Ľuboš. Paradoxy prosperity : hlavné línie sociálnej kritiky v ére

globalizácie. prvé. II. Sládkovičovo : Vysoká škola visegrádu, s.r.o., 2010. 184 s. Edícia vedecké monografie VŠS. ISBN 978-80-89267-48-47.

BLAHA, Ľuboš. Paradoxy prosperity : hlavné línie sociálnej kritiky v ére globalizácie. prvé. I. Sládkovičovo : Vysoká škola visegrádu, s.r.o., 2010. 160 s. Edícia vedecké monografie VŠS. ISBN 978-80-89267-48-4.

BOŘUTOVÁ, Dana. Architekt Dušan Samuel Jurkovič. Bratislava : Slovart, 2009. 384 s. ISBN 978-80-8085-665-6.

BREŽNÁ, Irena. Na slepačích krídlach. Z nemčiny preložila Jana Cviková. 2. vydanie. Bratislava : Aspekt, 2010. 130 s. ISBN 978-80-85549-87-4.

BŽOCH, Adam. Holandské portréty : štúdie, články a úvahy o severonizozemskej literatúre. Bratislava : Kalligram, 2010. 160 s. ISBN 978-80-8101-399-7.

CHOBOTOVÁ, Veronika. Tourism in the Slovenský Raj – National Park – an analysis of its contribution to sustainable rural development. Bratislava : Institute for Forecasting, Slovak Academy of Sciences, 2010. 232 p. Studies. ISBN 978-80-970325-2-4.

DANGLOVÁ, Oľga. Výšivka na Slovensku. Bratislava : Ústredie ľudovej umeleckej výroby, 2009. 267 s. ISBN 978-80-88852-66-7.

DOBEŠ, Marek – FEDÁKOVÁ, Denisa. Môže nám byť spolu dobre : dlhodobá skupinová psychologická intervencia v školskej triede. 1. vydanie. Košice : Spoločenskovedný ústav SAV, 2010. ISBN 978-80-89524-00-6.

DOLNÍK, Juraj. Jazyk – človek – kultúra. 1. vyd. Bratislava : Kalligram, 2010. 221 s. ISBN 978-80-8101-377-5.

DOMONKOS, Tomáš – PÁLENÍK, Michal – RADVANSKÝ, Marek. Satisfying labour demand through migration in the Slovak republic : national study for the Euro-pean migration network (EMN). Bratislava : International organization for migration [IOM], 2010. 51 p. Vyšlo aj v slovenskom jazyku Domonkos, T., Páleník, M., Radvanský, M. Dočasná a okružná migrácia v podmienkach Slovenskej republiky. Bratislava : IOM [Medzinárodná organizácia pre migráciu], 2010. 51 s. ISBN 978-80-970307-6-6 (sloven. verzia). ISBN 978-80-970307-7-3 (angl. verzia).

DROPOVÁ, Ľubica – KREKOVIČOVÁ, Eva. Počujte Panny, aj vy Mládenci... : letákové piesne zo slovenských tlačiarň. Bratislava : Ústav etnológie SAV, 2010. 496 s. ISBN 978-80-969259-3-3.

DROZDÍK, Ladislav. Non-Finite Relativization. A Typological Study in Accessibility. Bratislava : Slovak Academic Press, 2010. Studia Orientalia Monographica. Vol. 1, 164 s. ISBN 978-80-8095-066-08.

DVOŘÁKOVÁ, Daniela. Rytier a jeho kráľ : Stibor zo Stiboríc a Žigmund Luxemburský. Sonda do života stredovekého uhorského šľachtica s osobitným zreteľom na územie Slovenska. 2. rozšírené vydanie. Budmerice ; Bratislava : Veda, vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied : Vydavateľstvo Rak, 2010. 598 s. Práca vznikla v Historickom ústave SAV. ISBN 978-80-85501-46-9.

EMANTS, Marcellus. Spoved' z pozostalosti. Z nizozemského originálu Een nagelaten bekentenis preložil Adam Bžoch. Bratislava : Vydavateľstvo Európa, 2010. 160 s. Tulipán, zv. 6. ISBN 978-80-89111-61-9.

GÁLIK, Dušan. Teória evolúcie a filozofia. In Umelá inteligencia a kognitívna veda II. – Bratislava : Slovenská technická univerzita, 2010, s. 89-123. ISBN 978-80-227-3284-0.

GEISTOVÁ-ČAKOVSKÁ, Barbora. Vzťahy synonymie : logická sémantika verzus lingvistické teórie o synonymii. Bratislava : Aleph, 2010. ISBN 978-80-89491-03-2.

GÖRÖZDI, Judit. Figúry odmlčania v próze Miklósa Mészölya. Bratislava : Ústav svetovej literatúry SAV : SAP Slovak Academic Press, 2010. 124 s. ISBN 978-80-8095-062-0.

FRIMMOVÁ, Eva – ČIČAJ, Viliam – FIRCÁKOVÁ, Kamila – KOMOROVÁ, Klára – KOVAČKA, Miloš – KRASNOVSKÁ, Elena – MÉSZÁROSOVÁ, Klára – PETRÁŠ, Milan – PETROVSKÝ, Ľudovít. Prínos Imricha Kotvana do oblasti kultúrnej histórie. Bratislava : Historický ústav SAV, 2010. 379 s. ISBN 978-80-970506-7-2.

HLAVINKA, Ján – NIŽŇANSKÝ, Eduard. Pracovný a koncentračný tábor v Seredi 1941 – 1945. Dokumentačné stredisko holokaustu, 2009. 191 s. ISBN 978-80-969857-3-9.

HOLEC, Roman. Coburgovci a Slovensko. 1. vydanie. Bratislava : Kaligram, 2010. 464 s. ISBN 978-80-8101-249-5.

HUDÁČEK, Pavol. Bardejov. In ŠTEFÁNIK, Martin et al. Lexikón stredovekých miest na Slovensku. – Bratislava : Historický ústav SAV, 2010, s. 79-98. ISBN 978-80-89396-11-5.

HUDEK, Adam. Najpolitickjšia veda : slovenská historiografia v rokoch 1948 – 1968. Bratislava : Historický ústav SAV, 2010. 252 s. ISBN 978-80-970302-3-0.

JAŠŠOVÁ, Eva. Osobnosť politika a jeho identita v transformujúcej sa spoločnosti – Psychologické aspekty. In Transformácia identity človeka v slovenskej spoločnosti. – Trnava : Filozofická fakulta, Trnavská univerzita v Trnave, 2010, s. 145 – 168. ISBN 978-80-8082-357-3.

KAMINSKÁ, Ľubomíra. Čičarovce-Veľká Moľva : výskum polykultúrneho sídliska. Nitra : Archeologický ústav SAV, 2010. 148 s. Archaeologica Slovaca Monographiae Catalogi, Tomus XII. ISBN 978-80-89315-28-4.

KOVÁČ, Dušan. O historiografii a spoločnosti. Bratislava : Historický ústav SAV vo vydavateľstve Prodama, s.r.o., 2010. 266 s. Edícia Slovenská historiografia. ISBN 978-80-89396-09-2.

KOVÁČ, Dušan. Dejiny Slovenska. 3. doplnené a opravené vydanie. Bratislava; Praha : Slovenská národná galéria : Nakladatelství Lidové noviny, 2010. 432 s. Dejiny štátov. ISBN 978-80-7422-053-1.

KRUPA, Viktor. Pohyby jazykov v čase a priestore od globalizácie k revitalizácii. Bratislava : Igor Ilit' – RádioPrint, 2010. 108 s. ISBN 978-80-970309-7-1.

KUŠNIRÁKOVÁ, Ingrid. Piae Fundationes : zbožné fundácie a ich význam pre rozvoj uhorskej spoločnosti v ranom novoveku. Bratislava : Historický ústav SAV vo vydavateľstve Pro Historia, 2009. 214 s. ISBN 978-80-970060-5-1.

LONDÁK, Miroslav. Ekonomické reformy v Československu v 50. a 60. rokoch 20. storočia a slovenská ekonomika. Bratislava : Historický ústav SAV vo vydavateľstve Prodama, s.r.o., 2010. 296 s. ISBN 978-80-89396-10-8.

LUKÁČOVÁ, Alžbeta. Samko Dudík a jeho kapela : Fenomén výraznej osobnosti tradičnej hudobnej kultúry. Bratislava : Ústav hudobnej vedy SAV, 2010. 240 s. ISBN 978-80-89151-30-1.

LUKAČKA, Ján – ŠTEFÁNIK, Martin – BARTL, Július – BOROVSKÝ, Tomáš – DVOŘÁKOVÁ, Daniela – FÁBROVÁ, Karin – FRIMMOVÁ, Eva – HLA-VAČKOVÁ, Miriam – HRDINA, Jan – HUDÁČEK, Pavol – JÍŠOVÁ, Kateřina – KUCHARSKÁ, Veronika – LYSÁ, Žofia – LYSÝ, Miroslav – MALANÍKOVÁ, Michaela – MARSINA, Richard – MUSÍLEK, Martin – NÁDASKÁ, Katarína – NOVÁKOVÁ, Veronika – SKALSKÁ, Monika – SKLADANÝ, Marián – SKORKA, Renáta – SLEZÁKOVÁ, Miroslava – SULITKOVÁ, Ludmila – VRTEL, Ladislav. Stredoveké mesto ako miesto stretnutí a komunikácie. Bratislava : Historický ústav SAV, 2010. 300 s. ISBN 978-80-970302-1-6.

MALITI-FRAŇOVÁ, Eva. Nebeské zrkadlo : kaukazské rozprávky. Bratislava : Vydavateľstvo LORCA, 2010. 172 s. ISBN 978-80-968437-4-5.

MATEJOV, Fedor. Fragmenty. Bratislava : Ústav slovenskej literatúry SAV :

Kalligram, 2010. Knižnica slovenskej literatúry. ISBN 978-80-8101-374-4.

MICHELA, Miroslav. Ján Spišiak: Spomienky z Budapešti 1939 – 1944. Bratislava : Vydavateľstvo Slovak Academic Press, 2010. 465 s.

MORVAY, Karol – FRANK, Karol – GABRIELOVÁ, Herta – HVOZDÍKOVÁ, Veronika – JECK, Tomáš – OKÁLI, Ivan – ŠIKULOVÁ, Ivana. Hospodársky vývoj Slovenska v roku 2009. Bratislava : Ekonomický ústav SAV, 2010. 97 s. ISBN 978-80-7144-177-9.

MURÁNSKY, Martin et al. Náboženstvo a nihilizmus : z pohľadu filozofie existencie a fenomenológie. Recenzenti J. Fulka, I. Komanická. Bratislava : Filozofický ústav SAV, 2010. 229 s. ISBN 978-80-970494-0-9.

NAGY, Štefan. Audioprocesory : teória, systematika, prax. Bratislava : Ústav hudobnej vedy SAV, 2010. 190 s. ISBN 978-80-89135-26-4.

NIŽŇANSKÝ, Eduard – HALLON, Ľudovít – HLAVINKA, Ján. Ústredný hospodársky úrad : (holokaust na Slovensku) [elektronický zdroj]. Bratislava : Katedra všeobecných dejín FFUK : Historický ústav SAV, 2010. 1 CD-ROM. ISBN 948-80-8127-010-9.

NOVOSÁD, František. Útržky o Slovensku : apolitické úvahy o súčasnosti. 1. vyd. Bratislava : Kalligram, 2010. 160 s. ISBN 978-80-8101-356-0.

ORGOŇOVÁ, Oľga – DOLNÍK, Juraj. Používanie jazyka. Bratislava : Univerzita Komenského, 2010. 229 s. ISBN 978-80-223-2925-5.

OVEČKOVÁ, Oľga – ŽITŇANSKÁ, Lucia. Základy obchodného práva 2. Lucia Žitňanská. Bratislava : Iura Edition, 2010. 449 s. ISBN 978-80-8078-345-7.

PALÚCH, Martin. Vnem v zrkadle fotografie a filmu. 1. vydanie. Bratislava : Vlna, 2010. 137 s. ISBN 978- 80-88965-98-5.

PAUER, Jozef. Od médií k tragédii : skeptické kritické úvahy (o televízii, demokracii, tragédii a iných formách kultúry) v pochybných krízových časoch. Recenzenti Vladimír Godár, Róbert Karul. 1. vyd. Bratislava : Info-press, 2010. 173 s. ISBN 978-80-89485-00-0.

PETRUF, Pavol. Slovensko a Československo v XX. storočí : vybrané kapitoly z dejín vnútornej i zahraničnej politiky : k 70. narodeninám PhDr. Dagmar Čiernej-Lantayovej, DrSc. Bratislava : Historický ústav SAV vo vydavateľstve Typoset print, 2010. 372 s. ISBN 978-80-970302-2-3.

PLEVNĚŠ, Jordan. „R“ (Dramatický sen so strieňaním do abecedy v 15 obrazoch). Z macedon. preložil Ján Jankovič. Bratislava : JUGA, 2010. 54 s. ISBN 978-80-89030-48-4.

RADVANSKÝ, Marek – WORKIE TIRUNEH, Menbere – FRANK, Karol – JECK, Tomáš – KORÓNY, Samuel – KOŽIAK, Radoslav – SUDZINA, František – VOJTKOVÁ, Mária. Analýza determinantov regionálnych rozdielov v Slovenskej republike : (vybrané aplikácie). Bratislava : Ekonomický ústav SAV, 2010. 304 s. Monografia je súčasťou projektu APVV-0649-07. ISBN 978-80-7144-183-0.

RAGAČ, Radoslav. Zlatý vek cisárskej rezidencie v Holíči v období Františka Štefana I. Lotrinského. Radoslav Ragač a kol. Skalica : Regionálna rozvojová agentúra, 2010. 135 s. ISBN 978-80-970317-0-1.

RUBIN, Gretchen. Projekt šťastia. Preklad Eva Bubnášová. Bratislava : Tatran, 2010. 230 s. ISBN 978-80-222-0592-4.

RUISEL, Imrich. Poznávanie v historických súvislostiach. Ústav experimentálnej psychológie SAV. Bratislava : Slovak Academic Press, 2010. 439 s. ISBN 978-80-88910-28-2.

RYBÁŘOVÁ, Petra. Antisemitizmus v Uhorsku v 80. rokoch 19. storočia. Bratislava : Vydala spoločnosť Pro Historia, 2010. 186 s. ISBN 978-80-970060-7-5.

SABOL, Miroslav. Elektrifikácia v hospodárskom a spoločenskom živote

Slovenska 1938 – 1948. Bratislava : Historický ústav SAV vo vydavateľstve Prodam, 2010. 180 s. ISBN 978-80-89396-07-8.

SABOLOVÁ-PRINCIC, Dagmar. Aspekty talianskej kultúry v súčasnej Európe. Bratislava : Reklamná agentúra Roko, a.s., 2010. 113 s. ISBN 978-80-8082-207-1.

SALNER, Peter. Minulý rok v Jeruzaleme. Bratislava : Marenčin PT, 2010. 253 s. ISBN 978-808114-060-0.

SCHVARC, Michal – SCHRIFFL, David. „Tretia ríša“ a vznik Slovenského štátu. Dokumenty II. Michal Schvarc, David Schriffl (eds.). Dokumenty z nemčiny preložil Michal Schvarc. 1. vydanie. Bratislava : Ústav pamäti národa : Historický ústav SAV : SNM – Múzeum kultúry Karpatských Nemcov, 2010. 561 s. Edícia Dokumenty. ISBN 978-80-89335-38-1.

SORBY, Karol R. Jún 1967. Šesť dní, ktoré zmenili Blízky východ. Bratislava : SAP, 2010. 520 s. ISBN 978-80-8095-065-1.

STANĚK, Peter. Globálna kríza – hrozba alebo výzva? Bratislava : Sprint dva, 2010. 219 s. ISBN 978-80-89393-24-4.

ŠOLTĚS, Peter. Tri jazyky, štyri konfesie : etnická a konfesijná pluralita na Zemplíne, Spiši a v Šariši. Bratislava : Historický ústav SAV, 2009. 232 s. ISBN 978-80-970060-6-8.

ŠKOVIERA, Andrej. Svätí slovanskí sedmopočetníci. Bratislava : Slovenský komitét slavistov : Slavistický ústav Jána Stanislava SAV, 2010. 247 s. ISBN 978-80-89489-02-2.

ŠTEFÁNIK, Martin – LUKAČKA, Ján – BREZOVÁKOVÁ, Blanka – DOMENOVÁ, Marcela – DVOŘÁKOVÁ, Daniela – FÁBROVÁ, Karin – HLAVAČKOVÁ, Miriam – HOMZA, Martin – HUDÁČEK, Pavol – LABANC, Peter – LACKO, Richard – LYSÁ, Žofia – MARSINA, Richard – RÁBIK, Vladimír – SKALSKÁ, Monika – SKLADANÝ, Marián – SLEZÁKOVÁ, Miroslava – NÁDASKÁ, M. – ULIČNÝ, Ferdinand – ŽIFČÁK, František. Lexikón stredovekých miest na Slovensku. Bratislava : Historický ústav SAV, 2010. 630 s. ISBN 978-80-89396-11-5.

ŠULAVÍKOVÁ, Blanka. Možnosti filozofickej praxe. Bratislava : Album, 2010. 201 s. ISBN 978-80-969908-5-6.

URBANCOVÁ, Hana. Jánske piesne na Slovensku : Štruktúra, funkcia, kontext. Bratislava : AEPRESS, 2010. 205 s. ISBN 978-80-88880-90-5.

VIŠŇOVSKÝ, Emil. Človek by mal žiť v záhrade : eseje o kultúre, živote a filozofii. Bratislava : Kalligram, 2010. 238 s. ISBN 978-80-8101-269-3.

VRÁBLOVÁ, Timotea. Spi v kolíske srdca môjho : tematika narodenia Pána v cirkevných piesňach Cithary Sanctorum (1636). Úvahy k problematike témy a básnickej obraznosti. Bratislava : Divis Slovakia, 2010. 96 s. ISBN 978-80-89454-05-1.

VYDROVÁ, Jaroslava. Cesty fenomenológie : fenomenologická metóda neskorého Husserla. Recenzenti I. Blecha, F. Novosád. Pusté Úľany : Schola Philosophica, 2010. 198 s. ISBN 978-80-89488-01-8.

WORKIE TIRUNEH, Menbere – BRZICA, Daneš – HOŠOFF, Boris – HVOZDÍKOVÁ, Veronika – OBADI, Saleh Mothana – PAUHOFOVÁ, Iveta – SIVÁK, Rudolf – STANĚK, Peter – ŠIKULA, Milan – ŠIKULOVÁ, Ivana – VOKOUN, Jaroslav. Vývoj a perspektívy svetovej ekonomiky [5]. Ozdravenie svetovej ekonomiky : realita alebo mýtus? Bratislava : Ekonomický ústav SAV, 2010. 312 s. ISBN 978-80-7144-178-6.

TIRPÁK, Ján. Geofyzikálne metódy v archeológii : metódy nedeštruktívneho prieskumu [elektronický zdroj]. Nitra : Archeologický ústav SAV : Katedra archeológie FF UKF, 2010. ISBN 978-80-89315-19-2.

VÝROST, Jozef. Európska sociálna sonda (ESS) 4. kolo na Slovensku. Prešov : Universum, 2010. 224 s. Štátny program „Predikcia vývojových

trendov v sociálnej sfére“ č. 174/2004. ISBN 978-80-89046-65-2.

ZAMBOR, Ján. Jorge Manrique Slohy na otcovu smrť a iné španielske elégie : v interpretácii a preklade Jána Zambora. Ján Zambor. Dunajská Lužná : MilaniuM, 2010. 111 s. ISBN 978-80-89178-41-4.

ZEMKO, Milan. Občan, spoločnosť, národ : v pohybe slovenských dejín. Bratislava : Historický ústav Slovenskej akadémie vied vo vydavateľstve Prodoma, s.r.o., 2010. 280 s. ISBN 978-80-89396-05-4.

ZOUHAR, Marián. Medzi sémantikou a epistemológiou jazyka. Recenzenti P. Cmorej, J. Raclavský. 1. vyd. Bratislava : Aleph, 2010. 334 s. ISBN 978-80-89491-01-8.

ZOUHAR, Marián. Problémy jazyka a počiatky analytickej filozofie. Vedec-kí recenzenti P. Cmorej, J. Raclavský. 1. vyd. Bratislava : Aleph, 2010. 268 s. ISBN 978-80-89491-02-5.

Odborné monografie

AMBRÓZOVÁ, Jana – JÁGEROVÁ, Margita – MORAVČÍK, Vladimír. Ľudové piesne regiónov Slovenska : Kysuce, Turiec, Orava a Liptov. Bratislava : Národné osvetové centrum, 2009. 116 s. ISBN 978-80-7121-318-5.

AMBRÓZOVÁ, Jana – LUKÁČOVÁ, Alžbeta – SALAJOVÁ, Tatiana. Ľudové piesne regiónov Slovenska : Horehronie, Gemer a Malohont. Bratislava : Národné osvetové centrum, 2009. 103 s. ISBN 978-80-7121-319-2.

BÍLIK, René. Slovenská literatúra po roku 1945 II. (1963 – 1989). Trnava : Pedagogická fakulta TU, 2009. ISBN 978-80-8082-310-8.

BŽOCH, Adam. Krátke dejiny nizozemskej literatúry. Ružomberok : Katolícka univerzita v Ružomberku, Filozofická fakulta, 2010. 119 s. ISBN 978-80-8084-530-8.

DŽAMBAZOVIČ, Roman – ZEMAN, Milan – PIKULÍK, Lukáš. Sociálne nerovnosti. ISSP Slovensko 2009-2010 : Pramenná publikácia. Bratislava : FFUK – Katedra sociológie : Sociologický ústav SAV, 2010. 227 s. ISBN 978-80-85544-66-4.

FURMÁNEK, Václav. Radzovce : osada ľudu popolnicových polí. Nitra : Archeologický ústav SAV, 2010. 123 s. Archeologické pamätníky Slovenska, 1. ISBN 978-80-89315-27-7.

GREŽDOVÁ, Helena – KOLAR, M. – KOŠECKÝ, František – KVASNICOVÁ, Oľga – LUKAČKA, Ján – SEDLÁKOVÁ, Jarmila – ŠMOTLÁKOVÁ, Blažena. Dvorany nad Nitrou. Obec Dvorany nad Nitrou, 2010. 192 s. ISBN 978-80-970000-3-5.

KONEČNÝ, Stanislav. Kapitoly z istoriji Rusyniv na Sloveňsku : v kontekstji rozvoja karpat'skych Rusyniv od najstaršych časiv. Prešov : Rusín a Ľudové noviny, 2009. 190 s. ISBN 978-80-88769-99-6.

KOVÁČOVÁ, Mária – MAJTÁN, Milan – MIKLUŠOVÁ, Eva – POVAŽAJ, Matej. Toponymický návod pre vydavateľov kartografických a iných diel. 4. preprac. vyd. Bratislava : Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky, 2010. 38 s. ISBN 978-80-85672-93-0.

KOŠTA, Ján – DOVÁĽOVÁ, Gabriela – HOŠOFF, Boris – MORVAY, Karol – PÁLENÍK, Michal – PETRÍK, Borislav – ŠIKULA, Milan. Výhody diverzity a implementácie nediskriminačných mechanizmov v oblasti zamestnanosti. Bratislava : Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, 2010. 40 s. ISBN 978-80-89016-51-8.

KRUPA, Viktor – BUCKOVÁ, Martina – ELSCHEK, Oskár. Austrália a Oceánia. Tradícia – Kultúra – Hudba. Bratislava : ASCO art & science, 2010. 288 s. Tradičná kultúra kontinentov 2. ISBN 978-80-88820-46-8.

KVASNICOVÁ, Oľga – LUKAČKA, Ján – KOLLÁR, Miroslav – MAŠÍR, Ján

– ŠMOTLÁKOVÁ, Blažena. Horné Chlebany 1328 – 2008. Horné Chlebany : Obecný úrad Horné Chlebany, 2008. 80 s. ISBN 978-80-969945-1-9.

LEIKERT, Jozef. Osobnosti Slovenska. 2. diel. Bratislava : Vydavateľstvo Príroda, 2010. 345 s. ISBN 978-80-07-01814-3.

LEIKERT, Jozef. Galéria slávy : 111 osobností Slovenska. 1. vydanie [2. vydanie pod názvom Osobnosti Slovenska I. diel vyšlo vo vydavateľstve Príroda v roku 2010]. Bratislava : Vydavateľstvo Príroda, 2009. 347 s. ISBN 978-80-07-01524-1.

OBADI, Saleh Mothana – GAVAL'OVÁ, Viera – DRIENIKOVÁ, Kristína. Ekonomika a obchodná politika rozvojových krajín : vybrané problémy. Bratislava : Ekonóm, 2010. 131 s. ISBN 978-80-225-3023-1.

PISCOVÁ, Magdalena – ZEMAN, Milan – BAHNA, Miloslav. Životné prostredie : ISSP Slovensko 2009-2010. Pramenná publikácia. Bratislava : Sociologický ústav SAV : FFUK-Katedra sociológie, 2010. 138 s. ISBN 978-80-85544-64-0.

RAGAČ, Radoslav – ZEMENE, Marián R. Stará Turá – naše mesto. Radoslav Ragač, Marián R. Zemene a kol. 2. rozš. a dopl. vyd. Stará Turá : Stará Turá, 2010. 369 s. ISBN 978-80-970549-3-9.

RUSKO, Miroslav – ČERKALA, Emil – KLAPÁKOVÁ, Katarína – KLINDA, Jozef – KLINEC, Ivan – KOTOVICOVÁ, Jana – KREČMEROVÁ, Tatiana – PIATRIK, Milan – SOLDÁN, Maroš – ŠIMKO, Ivan – ŠTEFFEK, Jozef – VINCÍKOVÁ, Soňa. Základy práva životného prostredia. Žilina : Strix, 2008. 224 s. Environmentálne vedy, 22. ISBN 978-80-89281-20-6.

RUSKO, Miroslav – ŠTEFFEK, Jozef – BEVILAQUA, Dušan – ČERKALA, Emil – DIMER, Vojtech – CHOVANCOVÁ, Jana – HALÁSZ, Jozef – KLAPÁKOVÁ, Katarína – KLINDA, Jozef – KLINEC, Ivan – KOTOVICOVÁ, Jana – KREČMEROVÁ, Tatiana – KURAŠ, Mečislav – MANOVÁ, Alena – MIHÓKOVÁ, Lucia – MURÍN, Martin – PIATRIK, Milan – PILVÁŇOVÁ, Alena – SZEKERES, Kristian – ŠIMKO, Ivan – VINCIKOVÁ, Soňa – WITTLINGER, Viktor – ZAPLETAL, Vladimír. Vybrané základné pojmy z ekológie a environmentalistiky. 2. vyd. I. a II. diel. Bratislava : Strix, 2008. 583 s. Environmentálne vedy, 3. ISBN 978-80-89281-35-0.

Slovenské národné povstanie 1944. Vydanie prvé. Banská Bystrica : Múzeum Slovenského národného povstania : Vojenský historický ústav Bratislava : Historický ústav SAV : Slovenská národná knižnica, 2009. 208 s. ISBN 978-80-970238-3-6.

SMETANA, V. – SMETANOVÁ, Iveta – BÁTORA, Jozef – LUKAČKA, Ján – DÓKA, Klára – BEŠINOVÁ, Eva – KINČOK, Branislav – BÁTOVSKÁ, Jarmila – ŽUBOR, Vladimír – HOLBOVÁ, Katarína – URBAN, Ján – SENEŠIOVÁ, Alena – OŤÁZIKOVÁ, Marta. Tlmače v plynutí času : monografia mesta. Tlmače : Mestské kultúrne stredisko Tlmače, 2010. 288 s. ISBN 978-80-970450-6-7.

ŠMIHULA, Daniel. Teória štátu a práva. Bratislava : EPOS, 2010. 397 s. ISBN 978-80-8057-854-1.

ZÁPOTOČNÁ, Oľga – PETROVÁ, Zuzana. Jazyková gramotnosť v predškolskom veku : teoretické východiská a námety k analýze a tvorbe kurikula jazykového vzdelávania detí MŠ [elektronický zdroj]. Recenzenti Peter Gavora, Zuzana Kolláriková. Trnava : Pedagogická fakulta Trnavskej univerzity, 2010. 91 s. ISBN 978-80-8082-404-4.

ŽEŇUCH, Peter. Pramene byzantskej tradície na Slovensku. Bratislava : Slovenský komitét slavistov : Slavistický ústav Jána Stanislava SAV : v spolupráci s Ministerstvom kultúry SR, Národným osvetovým centrom a Gréckokatolíckou eparchiou v Bratislave, 2010. 72 s. ISBN 978-80-89489-00-8.

Zahraničné monografie

I. oddelenie vied

ČEJCHANOVÁ, Alena – KOZÁK, Jan – KRZYWIEC, Piotr – KUKAL, Zdeněk – POŠMOURNÝ, Karel – SÍKHEGYI, Ferenc – TÚNYI, Igor – WOLKOWICZ, Stanislaw – WOLKOWICZ, Krystyna – FRITCHER, Bernhard – TILLFRIED, Cernajsek. Geological mapping in Central Europe in the 18th and early 19th centuries [elektronický zdroj]. Final report. [Praha] : [Institute of Geophysics, Academy of Sciences of Czech Republic], 2010. 8 p. : map list 147 p., map gallery 50 p. Názov z DVD. Elektronická monografia na DVD.

BRUNCKO, Dušan – FERENCEI, Jozef – KLADIVA, Eduard – SEMAN, Michal – STRÍŽENEC, Pavol – TOMASZ, Filip. Expected Performance of the ATLAS Experiment (ATLAS Collaboration) : detector, Trigger and Physics. Volume I, Volume II, Volume III. Performance. Standard Model, Top Quark, B-Physics. Higgs Boson, Supersymmetry, Exotic Processes. Geneva : CERN, 2009. ISBN 978-92-9083-321-5.

BRUNCKO, Dušan – FERENCEI, Jozef – KLADIVA, Eduard – STRÍŽENEC, Pavol – SEMAN, Michal – TOMASZ, Filip – BÁN, Jaroslav – KRÁLIK, Ivan – PASTIRČÁK, Blahoslav – ŠÁNDOR, Ladislav. The CERN Large Hadron Collider: Accelerator and Experiments. Volume 1. LHC Machine, ALICE, and ATLAS (ALICE and ATLAS Collaboration). Geneva : CERN, 2009. nestr. ISBN 978-92-9083-337-6.

ŠALAK, Andrej – SELECKÁ, Marcela – DANNINGER, Herbert. Machinability of Powder Metallurgy Steels. 1st Indian Edition. Published by arrangement with Cambridge Int. Sci. Publ. New Delhi : Viva Books Private Ltd., 2008. ISBN 978-81-309-0938-7.

Advances in the MLPG Meshless Methods. Edited by S. N. Atluri, J. Sládek. Duluth : Tech. Sci. Press, 2009. 316 s. ISBN 978-0-9824205-1-5.

II. oddelenie vied

PLIŃSKI, Marcin – HINDÁK, František. Zielenice – Chlorophyta (Green Algae) : (with the English key for the identification to the genus). Gdańsk : Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, 2010. 240 p. ISBN 978-83-7326-736-7.

MAJTÁN, Tomáš. DNA microarray transcriptional profiling of bacteriophage BFK20 : expression motifs in assignment of gene functions. Saarbrücken : LAP LAMBERT Academic Publ., 2010. 108 s. ISBN 978-3-8383-8941-7.

HRNČIAROVÁ, Tatiana – MACKOVČIN, Peter – ZVARA, Ivan. Atlas krajiny České republiky. Praha : Ministerstvo životního prostředí České republiky. 332 s. ISBN 978-80-85116-59-5. (ÚKE SAV).

Odborné monografie

DÍTĚ, Daniel – ELIÁŠ, Pavol – HRČKA, D. Horské rostliny. Praha : Mladá fronta, 2010. 287 s. ISBN 978-80-204-2152-4.

III. oddelenie vied

BÚRIKOVÁ, Zuzana – MILLER, Daniel. Au Pair. Cambridge : Polity Press, 2010. 209 s. ISBN 978-0-7456-5011-1.

IVANTYŠYNOVÁ, Tatiana – BARNOVSKÝ, Michal – ČERNUŠÁKOVÁ, Barbara – HARBUL'OVÁ, Ľubica – HOLEC, Roman – KODAJOVÁ, Daniela – MATEJKO, Ľubor – SIPKO, Jozef – ZAVACKÁ, Marína – ZEMKO, Milan. Mify – stereotypy – obrazy : vosprijatie Rossii v Slovákii. Bratislava ; Joškar-Ola : SDK SVE (Obščestvo istorii i kultury Centralnoj i Vostočnoj Evropy) : Pro Historia v sotrudničestve s Institutom istorii Slovackoj Akademii Nauk : Komissija istorikov Slovackoj respubliky i Rossijskoj federacii : Marijskij gosudarstvennij universitet, 2010. 144 s. ISBN 978-5-94808-565-4.

KREJČÍ, Oskar. Válka. Praha : Professional Publishing, 2010. 170 s. ISBN 978-80-7431-029-4.

KREJČÍ, Oskar. Mezinárodní politika. 4. aktualizované a rozšířené vydanie. Praha : EKOPRESS, s.r.o., 2010. 751 s. ISBN 978-80-86929-60-6.

KLUVÁNKOVÁ-ORAVSKÁ, Tatiana – PAVOLA, Jouni – GOULDSON, Andrew – JÍLKOVÁ, Jiřina – SLAVÍKOVÁ, Lenka – CHOBOTOVÁ, Veronika – BANASZAK, Ilona – TRIFUNOVOVA, Sonja – ZIKOS, Dimitrios – WIRTH, Peter – HUTTER, Gérard – SCHANZE, Jochen – SANTAOJA, Minna – FALALEEVA, Maria – RAUSCHMAYER, Felix – KOHLHEB, Norbert – BALÁZS, Bálint. From Government to Governance? : new governance for water and biodiversity in an enlarged Europe. Praha : Alfa, 2010. 233 s. ISBN 978-80-87197-28-8.

LENGYELOVÁ, Tünde – VÁRKONYI, Gábor. Báthory Erzsébet : egy asszony élete. 2. doplnené a prepracované vydanie v maďarskej jazykovej mutácii. 1. vydanie vyšlo v roku 2009 v Ottovom nakladateľstvi (Báthory. Život a smrť). Budapest : General Press Kiadó, 2010. 397 s. ISBN 978 963 643 168 6.

PAVÚK, Juraj – KARLOVSKÝ, Vladimír. Astronomische Orientierung der spätneolithischen Kreisanlagen in Mitteleuropa. In Germania : Anzeiger der Römisch – Germanischen Kommission des Deutschen Archäologischen Instituts, 2008, 86. Jahrgang, 2. Halbband, s. 465-502. ISSN 0016-8874.

TEICH, Mikuláš – KOVÁČ, Dušan – BROWN, Martin. Slovakia in History. Cambridge ; New York : Cambridge University Press, 2010. 390 s. ISBN 978-0-521-80253-6 Hardback.

ŠMIHULA, Daniel. National Minorities in International and European Law : position and rights of persons belonging to national minorities in international and European law. Saarbrücken : Lap Lambert Academic Publishing, 2010. 122 s. ISBN 978-3-8383-6423-0.

VÖRÖS, Ladislav. Analytická historiografia versus národné dejiny : „národ“ ako sociálna reprezentácia. Pisa : Published by Edizioni Plus – Pisa University Press, 2010. 230 s. Doctoral Dissertations, XIII. This volume is published thank to the support of the Directorate General for Research of the European Commission, by the Sixth Framework Network of Excellence CLIOHRES. net under the contract CIT3-CT-2005-006164. ISBN 978-88-8492-741-5.

ŽIGO, Pavol – FERENČÍKOVÁ, Adriana – KRÁLIK, Ľubor – CHOCHOL, Martin. Obščeslavianskij lingvističeskij atlas : serija leksiko-slovoobrazovatel'naja. 1. vyd. Vypusk 9. Čelovek. Red. Janusz Siatkowski, Jadwiga Waniakowa. Krakov : Meždunarodnyj komitet slavistov, Komissija Obščeslavianskogo lingvističeskogo atlasa – Poľskaja akademija nauk, Institut poľského jazyka, 2009. 218 s. ISBN 978-83-88866-68-5.

Odborné monografie

ROZMAHEL, Petr – FRANK, Karol – KOUBA, Ludek – HUBER, Peter – LADOS, Mihaly – RÖMISCH, Roman. CENTROPE regional development

report 2010 : re-turning to growth. Wien : Österreichisches Institut für Wirtschaftsforschung, 2010. 188 p. 2010/319/A/WIFO project no: 5601.

KÖNEMANN, Ludwig – HATTSTEIN, Markus – ŠTEFÁNIK, Martin – HANULA, Matej – BEUTELHAUSER, Róbert – TOLMÁČI, Ladislav. Historica : Der Grosse Atlas Der Weltgeschichte Mit Über 1200 Karten. Autori map: Martin Štefánik (Europa) ... [et al.]. Bath : Parragon Books Ltd, 2009. 512 s. ISBN 978-1-4075-3094-9.

PISCOVÁ, Magdalena. (co- auth:1/29) Ethnic minority and Roma women in Europe : A case for gender equality ?. Luxembourg : European Commission, 2010. 154 p. ISBN 978--92-79-12981-0.

Príloha 7

PERIODIKÁ A ROČENKY VYDÁVANÉ V SAV

I. oddelenie vied SAV

Acta Hydrologica	OC
Acta Montanistica Slovaca	OC
Acta Physica Slovaca	CC
Architektúra a urbanizmus	
Building Research Journal	OC
Computing and Informatics	CC
Contributions of the Astronomical Observatory Skalnaté Pleso	OC
Contributions to Geodesy and Geophysics	OC
Geografický časopis	OC
Geographia Slovaca	OC
Geologica Carpathica	CC
Journal of Electrical Engineering	OC
Journal of Hydrology and Hydromechanics	OC
Kartografické listy *	
Kovové materiály	CC
Mathematica Slovaca	OC
Measurement Science Reviews (elektronicky)	
Powder Metallurgy Progress	OC
Strojnícky časopis	OC
Tatra Mountains Mathematical Publications	CC
Uniform Distribution Theory	OC

II. oddelenie vied SAV

Acta Oecologica Slovaca *	
Acta Virologica	CC
Activitas Nervosa Superior Rediviva	OC
Biologia	CC
Ekológia (Bratislava)	OC
Endocrine Regulations	OC
Folia Oecologica	

General Physiology and Biophysics	CC
Helminthologia	CC
Chemical Papers	CC
Interdisciplinary Toxicology	
Neoplasma	CC
Tichodroma	
Životné prostredie	

III. oddelenie vied SAV

Archeologické výskumy a nálezy na Slovensku (AVANS) *	
ARS	OC
Asian and African Studies	OC
Človek a spoločnosť (elektronicky)	
Ekonomický časopis	CC
Filozofia	CC
Forum Historiae (elektronicky)	
Historické štúdie *	
Historický časopis	CC
Human Affairs	OC
Jazykovedný časopis	
Kultúra slova	
Musicologica Slovaca *	
Organon F (v spolupráci s Filozofickým ústavom AV ČR)	CC
Právny obzor	OC
Prognostické práce	
Slavica Slovaca	OC
World Literature Studies	OC
Slovanské štúdie	
Slovenská archeológia	
Slovenská literatúra	OC
Slovenská numizmatika	
Slovenská reč	OC
Slovenské divadlo	OC
Slovenský národopis	OC
Sociológia	CC
Studia Historica Slovaca *	
Studia Politica Slovaca	
Studia Psychologica	CC
Študijné zvesti archeologické *	
Z dejín vied a techniky na Slovensku *	

Ročenky; CC – evidované v Current Contents; OC – evidované v odborných databázach

Príloha 8

VEDECKÉ PODUJATIA S MEDZINÁRODNOU ÚČASŤOU ORGANIZOVANÉ A SPOLUORGANIZOVANÉ ÚSTAVMI SAV

SAV v roku 2010 zorganizovala alebo sa podieľala na organizovaní 127 medzinárodných vedeckých podujatí (pracoviská I. oddelenia vied zorganizovali 43, pracoviská II. oddelenia vied 27 a pracoviská III. oddelenia vied 57 medzinárodných vedeckých podujatí). Významnejšie akcie sú tieto:

I. oddelenie vied SAV

FSTA 2010 – 10. medzinárodná konferencia z teórie fuzzy množín a aplikácií, Liptovský Ján, február (**Matematický ústav SAV**)

Geologické mapovanie v 18. storočí a začiatkom 19. storočia v centrálnej Európe, Bratislava, marec (**Geofyzikálny ústav SAV**)

COST Action MP0602, Advanced Solder Materials for High Temperature Application, Bratislava, apríl (**Fyzikálny ústav SAV**)

Metalografia 2010, Stará Lesná, apríl (**Ústav materiálového výskumu SAV**)

NANOVED & NANOTECH & TECHTRANSFER 2010, 5th International Conference on Nanosciences, Nanotechnologies, Nanomaterials, Nanomedicine and Technology Transfer, Bratislava, máj (**Fyzikálny ústav SAV**)

Medzinárodná konferencia o úspechoch stelárnej astronómie – Bezovec 2010, Modrová, máj (**Astronomický ústav SAV**)

13th Joint Vacuum Conference – JVC13, Štrbské Pleso, jún (**Elektrotechnický ústav SAV**)

16th Workshop on Dielectrics in Microelectronics – WoDiM 2010, Bratislava, jún (**Elektrotechnický ústav SAV**)

Zjazd Medzinárodnej mineralogickej spoločnosti 2010: Vázby a mosty: mineralogické vedy a ich aplikácie, Budapešť, august (**Geologický ústav SAV**)

KRYOKONFERENCIA 2010, Mýto pod Ďumbierom, september (**Ústav experimentálnej fyziky SAV**)

Medzinárodná vedecká konferencia ERB2010, Medzinárodný vedecký výbor – L. Holko (medzinárodný koordinátor ERB), Seggu Castle, september (**Ústav hydrológie SAV**)

EAST míting o Slnecnej fyzike Veda zo synoptickými slnečnými teleskopmi, Stará Lesná, október (**Astronomický ústav SAV**)

15. česko-slovenský geografický akademický seminár – Časovo-priestorové aspekty regionálnych štruktúr ČR a SR, Štúrovo, október (**Geografický ústav SAV**)

ASDAM,10, Smolenice, október (**Elektrotechnický ústav SAV**)

6th Int Workshop on Grid Computing for Complex Problems GCCP2010, Bratislava, november (**Ústav informatiky SAV**)

1. medzinárodná konferencia Strojárske technológie a konštrukčné materiály, Split, november (**Ústav materiálov a mechaniky strojov SAV**)

Recyklácia odpadov XIV., Košice, december (**Ústav geotechniky SAV**)

8th International Conference on Advanced Semiconductor Devices and Microsystems – Medzinárodná konferencia MATRIB 2010 – Materiály, tribológia, recyklácia, Vela Luka, jún (**Ústav materiálov a mechaniky strojov SAV**)

II. oddelenie vied SAV

3. Eurazijský ornitologický kongres, Mytilini, island Lesvos (Greece), apríl (**Ústav ekológie lesa SAV**)

EU-US konferencia – Dynamika DNA reparačných enzýmov zahrnutých v nukleotidovej excíznej oprave a oprave medzireťazcových krížových väzieb: od molekúl k človeku, Smolenice, máj (**Ústav experimentálnej onkológie SAV**)

Molekulárno-biologické aspekty farmakologického ovplyvnenia aktivácie profesionálnych fagocytov, Mikulov – Česká republika, máj (**Ústav experimentálnej farmakológie a toxikológie SAV**)

IX. slovenské a české parazitologické dni, Liptovský Ján, máj (**Parazitologický ústav SAV**)

38. výročná konferencia o kvasinkách, Smolenice, máj (**Chemický ústav SAV**)

PENS school Neuroproteomics in animal models for neurodegenerative disorders, Smolenice, jún (**Neuroimunologický ústav SAV**)

Životný štýl a rizikové faktory kardiovaskulárnych chorôb, Bratislava, jún (**Ústav normálnej a patologickej fyziológie SAV**)

Pokroky v kardiovaskulárnom výskume, Smolenice, jún (**Ústav pre výskum srdca SAV**)

Tretí bratislavský workshop mladých vedcov so zameraním na celú oblasť polymérnej chémie, Parkhotel na Baračke, Trenčianske Teplice, jún (**Ústav polymérov SAV**)

Kyslík v zdraví a chorobe, Smolenice, jún (**Virologický ústav SAV, Ústav molekulárnej fyziológie a genetiky SAV**)

Sukcesia, obnova a manažment xerofilných a sub-xerofilných trávnych porastov, Smolenice, jún (**Botanický ústav SAV**)

Central European Symposium on Theoretical Chemistry 2010, Nový Smokovec, september (**Ústav anorganickej chémie SAV**)

TOXCON 2010: Toxikológia bez hraníc, Stará Lesná, september (**Ústav experimentálnej farmakológie a toxikológie SAV**)

Forum Carpaticum. Integrácia prírody a spoločnosti pre trvalú udržateľnosť, Krakow – Poľsko, september (**Ústav krajinnej ekológie SAV**)

Druhé stretnutie riešiteľov pracovných skupín európskeho projektu COST Action FA0805, Stará Lesná, september/október (**Parazitologický ústav SAV**)

Interakcia tavenín s progresívnymi anorganickými materiálmi, Smolenice, október (**Ústav anorganickej chémie SAV**)

Medzinárodný workshop Chemilumiscencia z plastov v múzeách, Smolenice, október (**Ústav polymérov SAV**)

The Bioinformatics Roadshow – Bratislava, október (**Ústav molekulárnej biológie SAV**)

38. konferencia Komisie experimentálnej kardiológie (KEK) – remodelácia v KVS, Dunajská Streda, október (**Ústav pre výskum srdca SAV**)

37. etologická konferencia, Smolenice, november (**Ústav biochémie a genetiky živočíchov SAV**)

III. oddelenie vied SAV

Interdisciplinárne vedecké sympózium Právo duševného vlastníctva v informačnej spoločnosti a v systéme práva, Bratislava, marec (**Ústav štátu a práva SAV**)

Stredoeurópska konferencia: Nové trendy politiky a riadenia životného prostredia v rozšírenej EÚ, Praha, apríl (**Prognostický ústav SAV**)

21. medzinárodná konferencia Staršia doba bronzová v českých zemiach a na Slovensku: kontakty strednej Európy a ostatných európskych regiónov v staršej dobe bronzovej (2300 – 1600 B.C.), Agios Nikolaos, Kréta, máj (**Archeologický ústav SAV**)

Medzinárodná konferencia Kálmán Mikszáth a jeho súčasníci – regionalizmus v kontexte literatúry stredoeurópskych národov, Bratislava, máj (**Ústav svetovej literatúry SAV**)

Medzinárodné mierové zmluvy po prvej svetovej vojne. 90 rokov od Trianonu, Praha, jún (**Historický ústav SAV**)

Idea národného divadla v 21. storočí, Budmerice, jún (**Ústav divadelnej a filmovej vedy SAV**)

Trianon v historickej pamäti Slovákov a Maďarov 1920 – 2010, Nové Zámky, jún (**Spoločenskovedný ústav SAV**)

Etnológia a komunistická ideológia štátu v druhej polovici 20. storočia/Folklór a sociálna komunikácia, Bratislava, jún (**Ústav etnológie SAV**)

XIX. letná univerzita francúzskej filozofie, Smolenice, júl (**Filozofický ústav SAV**)

Sociálne procesy a osobnosť 2010, Stará Lesná, september (**Ústav experimentálnej psychológie SAV**)

Česká a slovenská výkladová lexikografia na začiatku 21. storočia, Praha, september (**Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra SAV**)

Mníchovská akadémia a Slovensko, Bratislava, september (**Ústav dejín umenia SAV**)

33. etnomuzikologický seminár, Skalica, október (**Ústav hudobnej vedy SAV**)

Desaťročia cien slovenskej spoločnosti, Bratislava, október (**Sociologický ústav SAV**)

Krízové a pokrízové adaptačné procesy a nové nároky na konkurencieschopnosť, Bratislava, október (**Ekonomický ústav SAV**)

Jazykové, literárne a etnické súvislosti kresťanskej kultúry, Bratislava, november (**Slavistický ústav Jána Stanislava SAV**)

Súčasná reflexia sociológie Maxa Webera, Bratislava, november (**Sociologický ústav SAV**)

Literárnokritická reflexia slovenskej literatúry 2010, Bratislava, december (**Ústav slovenskej literatúry SAV**)

Príloha 9

ZMLUVNÁ SPOLUPRÁCA SAV NA ZÁKLADE MEDZIAKADEMICKÝCH DOHÔD

ARGENTÍNSKA REPUBLIKA

Consejo Nacional de Investigaciones Científicas y Técnicas

BELGICKÉ KRÁĽOVSTVO

National Fund for Scientific Research, Flemish Board of Trustees
Royal Flemish Academy of Belgium for Science and the Arts
Wallonie-Bruxelles International (**WBI**) – Fonds National de la Recherche Scientifique, Commissariat Général aux Relations Internationales

BIELORUSKÁ REPUBLIKA

The National Academy of Sciences of Belarus

BULHARSKÁ REPUBLIKA

Bulgarian Academy of Sciences

ČESKÁ REPUBLIKA

Akademie věd České republiky

ČIERNOHORSKÁ REPUBLIKA

Montenegrin Academy of Sciences and Arts

ČÍNSKA ĽUDOVÁ REPUBLIKA

Chinese Academy of Sciences
Chinese Academy of Social Sciences
National Science Council of Taiwan

EGYPTSKÁ ARABSKÁ REPUBLIKA

Academy of Scientific Research and Technology
Menoufiya University

ESTÓNSKA REPUBLIKA

Estonian Academy of Sciences

FÍNSKA REPUBLIKA

Academy of Finland

FRANCÚZSKA REPUBLIKA

Centre National de la Recherche Scientifique
École des Hautes Études en Sciences Sociales

HOLANDSKÉ KRÁĽOVSTVO

Royal Netherlands Academy of Arts and Sciences

CHORVÁTSKA REPUBLIKA

Croatian Academy of Sciences and Arts

INDICKÁ REPUBLIKA

Indian National Science Academy
Council of Scientific and Industrial Research

IZRAEL

Israel Academy of Sciences and Humanities
Weizmann Institute of Science

JAPONSKO

Japan Society for the Promotion of Science

KANADA

International Academy of Cardiovascular Sciences

KÓREJSKÁ REPUBLIKA

Sogang University, Seoul

The Korea Science and Engineering Foundation

LITOVSKÁ REPUBLIKA

Lithuanian Academy of Sciences

LOTYŠSKÁ REPUBLIKA

Latvian Academy of Sciences

MACEDÓNSKA REPUBLIKA

Macedonian Academy of Sciences and Arts

MAĎARSKÁ REPUBLIKA

Hungarian Academy of Sciences

Výskumný ústav Slovákov v Maďarsku

MONGOLSKO

Mongolian Academy of Sciences

POLSKÁ REPUBLIKA

Polish Academy of Sciences

Polish Academy of Arts and Sciences

RAKÚSKA REPUBLIKA

Österreichische Akademie der Wissenschaften

RUMUNSKO

Romanian Academy of Sciences

RUSKÁ FEDERÁCIA

Russian Academy of Sciences

Russian State Institute for Art Studies

Russian Academy of Medical Sciences

SLOVINSKÁ REPUBLIKA

Slovenska akademija znanosti in umetnosti

**SPOJENÉ KRÁĽOVSTVO VEĽKEJ BRITÁNIE
A SEVERNÉHO ÍRSKA**

Royal Society of London

British Academy

British Council Slovakia

Royal Society of Edinburgh

SPOLKOVÁ REPUBLIKA NEMECKO

Deutsche Forschungsgemeinschaft

Deutscher Akademischer Austauschdienst

SPOJENÉ ŠTÁTY AMERICKÉ

National Science Foundation

National Cancer Institute

National Council for Eurasian and East European Research

SPOJENÉ ŠTÁTY MEXICKÉ

Academia de la Investigación Científica

Instituto Politécnico Nacional

SRBSKÁ REPUBLIKA

Serbian Academy of Sciences and Arts

Academy of Sciences and Arts of Vojvodina

ŠPANIELSKÉ KRÁĽOVSTVO

Consejo Superior de Investigaciones Científicas

ŠVÉDSKE KRÁĽOVSTVO

Royal Swedish Academy of Letters, History and Antiquities

TALIANSKA REPUBLIKA

Consiglio Nazionale delle Ricerche

TURECKÁ REPUBLIKA

Scientific and Technological Research Council of Turkey

UKRAJINA

National Academy of Sciences of Ukraine

VIETNAMSKÁ SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA

Vietnamese Academy of Science and Technology

European Academy of Sciences and Arts

Third World Academy of Sciences

Príloha 10**ZOZNAM VEDECKÝCH SPOLOČNOSTÍ PRI SAV****Rada slovenských vedeckých spoločností**

Slovenská astronomická spoločnosť

Slovenská akustická spoločnosť

Slovenská dopravná spoločnosť

Slovenská fyzikálna spoločnosť

Slovenská geologická spoločnosť

Slovenská geografická spoločnosť

Slovenská spoločnosť pre kybernetiku a informatiku

Slovenská limnologická spoločnosť

Slovenská meteorologická spoločnosť
Jednota slovenských matematikov a fyzikov
Slovenská spoločnosť pre mechaniku
Vedecká spoločnosť pre náuku o kovoch
Asociácia slovenských geomorfológov
Slovenská antropologická spoločnosť
Slovenská spoločnosť pre biochémiu a molekulárnu biológiu
Slovenská botanická spoločnosť
Slovenská bioklimatologická spoločnosť
Slovenská entomologická spoločnosť
Slovenská ekologická spoločnosť
Slovenská vedecká histo a cytochemická spoločnosť
Slovenská chemická spoločnosť
Slovenská spoločnosť pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske
a veterinárne vedy
Slovenská parazitologická spoločnosť
Slovenská zoologická spoločnosť
Slovenská biologická spoločnosť
Slovenská Alzheimerova spoločnosť
Slovenská mykologická spoločnosť
Slovenská archeologická spoločnosť
Slovenská spoločnosť pre dejiny vied a techniky
Slovenské filozofické združenie
Slovenská historická spoločnosť
Slovenská jednota klasických filológov
Slovenská jazykovedná spoločnosť
Slovenská kriminologická spoločnosť
Slovenská literárnovedná spoločnosť
Slovenská sociologická spoločnosť
Slovenská spoločnosť pre medzinárodné právo
Slovenská národopisná spoločnosť
Slovenská orientalistická spoločnosť
Slovenská psychologická spoločnosť
Slovenské združenie pre politické vedy
Slovenská štatistická a demografická spoločnosť
Slovenská spoločnosť pre štúdium náboženstiev
Nezávislé združenie ekonómov Slovenska
Umeleckohistorická spoločnosť
Slovenská teatrologická spoločnosť
Slovenská imunologická spoločnosť
Slovenská pedagogická spoločnosť
Slovenská spoločnosť pre regionálnu politiku
Slovenská spoločnosť pre neurovedy
Slovenská numizmatická spoločnosť

Príloha 11

SPOLOČNÉ PRACOVISKÁ SAV S UNIVERZITAMI, VŠ A INÝMI INŠTITÚCIAMI

I. oddelenie vied

Spoločné laboratórium pre analýzu tenkých vrstiev, povrchov a rozhraní
Fyzikálneho ústavu SAV a Elektrotechnickej fakulty Žilinskej univerzity

Výskumné centrum svetla a svetelnej techniky Fyzikálneho ústavu SAV
a STU

Centrum komercializácie poznatkov a ochrany duševného vlastníctva Fy-
zikálneho ústavu SAV a STU

Centrum aplikovaného výskumu nanočastíc Fyzikálneho ústavu SAV
a STU

Paleomagnetické laboratórium Modra-Piesok – spoločné pracovisko Geo-
fyzikálneho ústavu SAV a Fakulty matematiky, fyziky a informatiky UK

Radónová stanica Modra-Piesok – spoločné pracovisko Geofyzikálneho
ústavu SAV a Fakulty matematiky, fyziky a informatiky UK

Seizmická stanica Modra-Piesok – spoločné pracovisko Geofyzikálneho
ústavu SAV a Fakulty matematiky, fyziky a informatiky UK

Spoločné pracovisko Geofyzikálneho ústavu SAV, Fakulty matematiky, fy-
ziky a informatiky UK a spoločnosti Microstep-MIS Bratislava zamerané na
testovanie a vývoj zariadení na zber údajov zo seizmických staníc

Spoločné rtg pracovisko pre štúdium vrstvovitých silikátov Geologického
ústavu SAV a Prírodovedeckej fakulty UK

Inštitút biológie a geológie v Banskej Bystrici – spoločné pracovisko Geo-
logického ústavu SAV, Botanického ústavu SAV a Univerzity Mateja Bela

Geologický ústav SAV spolu s Prírodovedeckou fakultou UK a Ústavom
anorganickej chémie SAV participujú v novo založenom Výskumno-vzde-
lávacom centre excelentnosti Solipha na výskum pevnej fázy

Inštitút matematiky a informatiky v Banskej Bystrici – spoločné pracovisko
Matematického ústavu SAV a Univerzity Mateja Bela

Centrum fyziky veľmi nízkych teplôt ako Centrum excelentnosti SAV je
spoločným pracoviskom Ústavu experimentálnej fyziky SAV a Prírodove-
deckej fakulty UPJŠ

Centrum kryofyziky a kryonoelektroniky ako Centrum excelentnosti SAV
je spoločným pracoviskom Ústavu experimentálnej fyziky SAV, Prírodove-
deckej fakulty UPJŠ, Fakulty matematiky, fyziky a informatiky UK a Elek-
trotechnického ústavu SAV

Spoločné výskumné laboratórium Ústavu materiálov a mechaniky strojov SAV a Materiálovo-technologickej fakulty STU zamerané na výskum progresívnych kovových materiálov a vývoj technológií ich výroby

Spoločné pracovisko Ústavu materiálov a mechaniky strojov SAV a Strojníckej fakulty STU zamerané na výskum nových intermetalických materiálov na báze titánu

Spoločné laboratórium rastrovacej elektrónovej mikroskopie Ústavu materiálového výskumu SAV a TU Košice

Centrum pre informačné technológie Ústavu informatiky SAV a Fakulty elektrotechniky a informatiky TU Košice

Centrum neštandardných meraní Ústavu merania SAV, Fakulty elektrotechniky a informatiky STU a Strojníckej fakulty STU

Laboratórium fyzikálneho prieskumu umeleckých diel – spoločné pracovisko Ústavu merania SAV a Katedry reštaurovania VŠVU

Spoločné pracovisko Ústavu merania SAV a Katedry inžinierskej geodézie Stavebnej fakulty STU

II. oddelenie vied

Národné taxonomické laboratórium – spoločné pracovisko Oddelenia taxonómie vyšších rastlín Botanického ústavu SAV, Katedry botaniky a Katedry zoológie Prírodovedeckej fakulty UK, Ústavu biologických a ekologických vied UPJŠ a Slovenského národného múzea

Národné centrum nukleárnej magnetickej rezonancie na Slovensku – spoločné pracovisko Chemického ústavu SAV, Ústavu merania SAV, Fakulty chemickej a potravinárskej technológie STU, Prírodovedeckej fakulty UK, Fakulty elektrotechniky a informatiky TU v Košiciach, Ústavu chemických vied UPJŠ

Centrum biomedicínskej mikrobiológie a imunológie Neuroimunologického ústavu SAV a Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie

Centrálne laboratórium veterinárnej biomedicíny – spoločné pracovisko Neuroimunologického ústavu SAV, Štátnej veterinárnej a potravinovej správy a Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie

Spoločné pracovisko Parazitologického ústavu SAV, Výučbovej základne Fakulty zdravotníctva KU v Ružomberku a Ústrednej vojenskej nemocnice v Ružomberku

Spoločné pracovisko pre epidemiológiu parazitóz Parazitologického ústavu SAV a Vysokej školy zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave

Spoločné pracovisko pre simultánnu TG-DTA analýzu Ústavu anorganickej chémie SAV, Ústavu stavebníctva a architektúry SAV, Fakulty chemickej a potravinárskej technológie STU a Prírodovedeckej fakulty UK

Spoločné pracovisko s vysokorozlišovacím rtg práškovým difraktometrom Ústavu anorganickej chémie SAV, Fakulty chemickej a potravinárskej technológie STU a Prírodovedeckej fakulty UK

Spoločné pracovisko FTIR spektroskopie Ústavu anorganickej chémie SAV, Chemického ústavu SAV, Fakulty chemickej a potravinárskej technológie STU a Prírodovedeckej fakulty UK

Spoločné laboratórium – Centrum kompetencie skla Vitrum Laugaritio (VILA) Ústavu anorganickej chémie SAV, Fakulty priemyselných technológií TU A. Dubčeka v Trenčíne, RONA, a.s., v Lednickom Rovnom a Fakulty chemickej a potravinárskej technológie STU

Spoločné pracovisko Ústavu biochémie a genetiky živočíchov SAV a Fakulty matematiky, fyziky a informatiky UK

Spoločné pracovisko Ústavu biochémie a genetiky živočíchov SAV a Univerzity veterinárskeho lekárstva

Spoločné pracovisko Ústavu biochémie a genetiky živočíchov SAV a Prírodovedeckej fakulty UK

Spoločné pracovisko Ústavu biochémie a genetiky živočíchov SAV a Fakulty chemickej a potravinárskej technológie STU

Spoločné DNA diagnostické pracovisko Ústavu experimentálnej endokrinológie SAV a Národného endokrinologického a diabetologického ústavu v Ľubochni

Spoločné pracovisko Ústavu krajinej ekológie SAV a Fakulty prírodných vied UKF

Spoločné laboratórium genetiky Ústavu molekulárnej fyziológie a genetiky SAV a Prírodovedeckej fakulty UK

Spoločné pracovisko – Centrum experimentálnej medicíny Ústavu normálnej a patologickej fyziológie SAV a Lekárskej fakulty UK v Bratislave

Centrum biodegradovateľných plastov a kompozitných materiálov – spoločné pracovisko Ústavu polymérov SAV a Ústavu polymérnych materiálov Fakulty chemickej a potravinárskej technológie STU

Spoločné pracovisko Ústavu polymérov SAV a Prírodovedeckej fakulty UK

Spoločné pracovisko Ústavu polymérov SAV a Materiálovo-technologickej fakulty STU

Spoločné pracovisko Ústavu pre výskum srdca SAV a Ústavu lekárskej chémie, biochémie a klinickej biochémie Lekárskej fakulty UK

Spoločné pracovisko Ústavu pre výskum srdca SAV a Fyziologického ústavu Lekárskej fakulty UK

Spoločné pracovisko Ústavu pre výskum srdca SAV a Fakulty zdravotníctva KU

Spoločné laboratóriá Virologického ústavu SAV a Katedry mikrobiológie a virológie Prírodovedeckej fakulty UK

III. oddelenie vied

Centrum pre rozvoj sídelnej infraštruktúry znalostnej ekonomiky – spoločné pracovisko Prognostického ústavu SAV, Prírodovedeckej fakulty UK a STU

Príloha 12

ČLENSTVO V MEDZINÁRODNÝCH MIMOVLÁDNÝCH VEDECKÝCH ORGANIZÁCIÁCH PODPOROVANÝCH V ROKU 2010 Z ROZPOČTU SAV

ALLEA	All European Academies
CISH	Comité Internationale des Sciences Historique
COSPAR	Committee on Space Research
Diversitas	Diversitas an International Programme
EASAC	European Academies Science Advisory Council
EMU	European mineralogical Union
EPSO	European Plant Science Organisation
ESEIA	European Sustainable Energy Innovation Alliance
ESF	European Science Foundation
IAU	International Astronomical Union
IBRO	International Brain Research Organization
ICSU	International Council for Science
IGU	International Geographical Union
IFTOMM	International Federation for the Promotion of Mechanism and Machine Science
IMU	International Mathematical Union
ISSC	International Social Science Council
IUBMB	International Union of Biochemistry and Molecular Biology
IUCR	International Union of Crystallography
IUFRO	International Union of Forest Research Organizations
IUGG	International Union of Geodesy and Geophysics
IUGS	International Geological Committee
IUHPS	International Union of the History and Philosophy of Science
IUPAC	International Union of Pure and Applied Chemistry
IUPAP	International Union of Pure and Applied Physics
IUTAM	International Union of Theoretical and Applied Mechanics
SCOPE	Scientific Committee on Problems of Environment
SCOSTEP	Scientific Committee on Solar – Terrestrial Physics
UAI	Union Académique Internationale
URSI	Union-Radio Scientifique Internationale

OBRAZOVÁ PRÍLOHA

*Rad Ľudovíta Štúra II. triedy
z rúk prezidenta SR Ivana
Gašparoviča preberá
jazykovedkyňa Klára
Buzássyová.*

*Minister hospodárstva SR
Ľubomír Jahnátek a predseda
SAV Jaromír Pastorek podpísali
Memorandum o spolupráci pri
riešení problematiky v oblasti
energetiky, teplárstva
a plynárstva.*

*Významný fyzikálny chemik
z Technickej univerzity
v nemeckom Braunschweigu
prof. Klaus-Dieter Becker
prevzal na pôde SAV Medailu
SAV za podporu vedy.*

Vyšiel najnovší, v poradí už dvadsiaty šiesty populárno-vedecký titul od známeho prírodovedca Miroslava Sanigu z Ústavu ekológie lesa SAV vo Zvolene.

Objav supravodivosti patrí medzi najvýznamnejšie objavy 20. storočia. Na tento jav sa zameriaval člen Predsedníctva SAV Peter Samuely z Ústavu experimentálnej fyziky SAV vo svojej prednáške v rámci popularizačného projektu Hodina vedy.

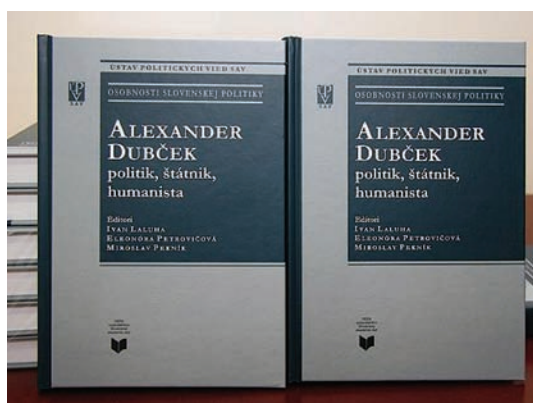
V priestoroch Ústavu merania SAV vzniklo nové laboratórium na prípravu a tvarovanie nanoštruktúr. Symbolickú pásku pri otvorení prestrihla podpredsedníčka SAV Eva Majková a generálna riaditeľka Agentúry pre štrukturálne fondy EÚ Alexandra Drgová.

Celkový pohľad na zariadenie laboratória na prípravu a tvarovanie nanoštruktúr, ktoré vzniklo v rámci projektu Centra excelentnosti pre nové technológie v elektronike.

Slovenskí vedci otvorili v africkej Keni spoločný projekt na likvidáciu životu nebezpečných tsetse múch, ktoré v tejto krajine ohrozujú ľudí aj dobytok.

Alexander Dubček – politik, štátnik a humanista, pod týmto názvom vyšiel vo VEDE, vydavateľstve SAV zborník článkov a vystúpení o tejto osobnosti slovenských dejín.

Pri prezentácii knihy odovzdali Pavol a Peter Dubčekovci Pamätnú medailu Spoločnosti A. Dubčeka riaditeľovi VEDY, vydavateľstva SAV, Milanovi Brňákovi.

Na výstave CONECO navštívila stánok SAV manželka prezidenta SR Silvia Gašparovičová. Delegáciu akadémie viedla podpredsedníčka SAV Eva Majková.

Počas návštevy SAV riaditeľka Ústavu divadelnej a filmovej vedy SAV Dagmar Podmaková (vľavo) predstavuje prezidentovi SR Ivanovi Gašparovičovi knižnú produkciu pracoviska.

Prezident SR sa cestou do Virologického ústavu SAV pristavil pri buste zakladateľa ústavu Dionýza Blaškoviča.

Pri vedeckých stánkoch na tradičnej akcii Noc výskumníka 2010 sa pristavil aj minister financií SR Ivan Mikloš (prvý sprava).

Účastníci panelovej diskusie počas podujatia Noc výskumníkov 2010 (sprava Jaromír Pastorek, Ivan Mikloš, Pavol Frešo, Tatiana Rosová, Dušan Bruncko a Stanislav Šipko).

Vyšla kniha o zážitkoch známeho astronóma Vojtecha Rušina na cestách za zatmeniami Slnka. Vojtech Rušin počas prezentácie svojich fotografií z ciest.

Predsedníčka vlády SR Iveta Radičová sa zúčastnila na konferencii Desaťročia premien slovenskej spoločnosti organizovanej Sociologickým ústavom SAV.

Memorandum porozumenia o spolupráci v oblasti biomedicíny podpísali za SAV (sprava) podpredseda SAV Albert Breier, predseda SAV Jaromír Pastorek a za National Institute of Health (USA) prof. Constatine Stratakis a prof. Karel Pacák.

Súčasťou tradičných Dní mesta Košice bolo podujatie Hodina vedy a Veda na Slovensku – čo nepoznáme, nepotrebujeme? Na obrázku riaditelia dvoch organizujúcich organizácií – Štefan Faix z Ústavu fyziológie hospodárskych zvierat SAV (vľavo) a Branislav Pet'ko z Parazitologického ústavu SAV.

Na košickom Festivale vedy pritiahol pozornosť verejnosti vekový test mozgu. Princíp testu vysvetľuje neurobiológ Ján Burda.

Prezident SR Ivan Gašparovič ocenil mladých vedeckých pracovníkov zo SAV.

Pohľad na významné osobnosti SAV krátko po ich ocenení v roku 2010.

Cenu SAV za kolektív autorov publikácie Slovensko v 20. storočí – Prvá svetová vojna 1914 – 1918 preberá Dušan Kováč.

V Ponitrianskom múzeu v Nitre sa konala výstava R1 Nitra – Tekovské Nemce, Banská Bystrica – archeologické objavy. Riaditeľ Archeologického ústavu SAV Matej Ruttkay (vpravo) nad jedným z vystavených exponátov.

Po dvojročnej prestávke sa čitateľom dostáva do rúk šiesty diel Slovenskej všeobecnej encyklopédie Encyclopaedia Beliana.

Medzinárodnú cenu SAV 2010 za vynikajúce dielo v oblasti vied o spoločnosti a kultúre prevzal významný historik umenia z Českej republiky prof. PhDr. Milan Togner, CSc. (druhý sprava).

Zástupcovia SAV a National Science Council of Taiwan podpísali v SAV dohodu o programe výmeny vedeckých pracovníkov pracujúcich na spoločnom projekte. Vedecký tajomník SAV Fedor Gömöry pri prejave na seminári, vedľa zástupcu NSC prof. Lou Chuang Lee, predseda SAV Jaromír Pastorek a vedúci Taipejskej reprezentačnej kancelárie v Bratislave Robert Chen.

Na výstave Slovmedica – Non Handicap 2010 Zlatou Inchebou ocenili Ústav polymérov SAV. Sprava Ladislav Petruš, Igor Novák s manželkou a Igor Túnyi s ocenením.

Výstavný stánok Archeologického ústavu SAV s najnovšími nálezmi z kniežacieho hrobu z 1. storočia n. l. na Záhorí.

Predseda SAV prof. Jaromír Pastorek odovzdáva ocenenie Vedcovi roka 2010 Stanislavovi Dubníčkovi (vľavo).

Slovenská akadémia vied
Štefánikova 49
814 38 Bratislava

PREDSEDNÍCTVO SAV

predseda

prof. RNDr. Jaromír PASTOREK, DrSc.

podpredsedníčka pre ekonomiku

PhDr. Viera ROSOVÁ, CSc.

podpredsedníčka pre výskum

RNDr. Eva MAJKOVÁ, DrSc.

podpredsedníčka pre vzdelávanie a doktorandské štúdium

prof. PharmDr. Daniela JEŽOVÁ, DrSc.

podpredseda pre I. oddelenie vied

Ing. Juraj LAPIN, DrSc.

podpredseda pre II. oddelenie vied

doc. Ing. Albert BREIER, DrSc.

podpredseda pre III. oddelenie vied

Mgr. Ľubomír FALŤAN, CSc.

vedecký sekretár

doc. Ing. Fedor GÖMÖRY, DrSc.

členovia

prof. PhDr. Ján BAKOŠ, DrSc.

doc. MVDr. Juraj KOPPEL, DrSc.

RNDr. Miroslav MOROVICS, CSc.

doc. Ing. Ladislav PETRUŠ, DrSc.

prof. RNDr. Peter SAMUELY, DrSc.

doc. PhDr. Eva SMOLKOVÁ, CSc.

RNDr. Igor TÚNYI, DrSc.

predseda Snemu SAV

Ing. Karol Iždinský, PhD. – do 1. 10. 2010

PhDr. Dagmar Podmaková, CSc. – od 1. 10. 2010